

H R V A T S K I S A B O R
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/22-01/32
URBROJ: 6521-31-22-01
Zagreb, 22. veljače 2022.

D.E.U. br. 21/034

**ODBOR ZA FINACIJE I DRŽAVNI
PRORAČUN**
Predsjednica Grozdana Perić

Poštovana predsjednice Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za financije i državni proračun stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

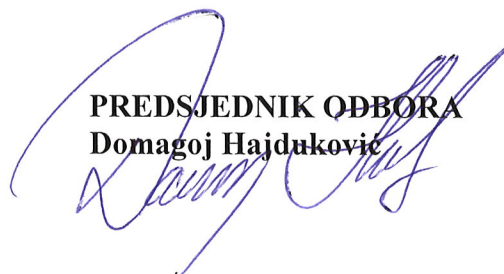
**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br.
575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizik prilagodbe kreditnom
vrednovanju, operativni rizik, tržišni rizik i minimalnu donju granicu
COM (2021) 664**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/50, URBROJ: 50301-21/06-22-3 na sjednici održanoj 15. veljače 2022.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 27. listopada 2021., u sklopu inicijative „Revizija okvira za krizno upravljanje bankovnim sektorom i osiguranje depozita“, iz Programa rada Europske komisije za 2021. godinu, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 18. ožujka 2022. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 664
- COM (2021) 664

Na znanje: INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativnog rizika, tržišnog rizika i donje granice za izračun kapitalnih zahtjeva temeljem internih modela

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) No 575/2013 as regards requirements for credit risk, credit valuation adjustment risk, operational risk, market risk and the output floor

Brojčana oznaka dokumenta: COM(2021) 664 final 2021/0342 (COD)

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo financija

Ustrojstvena jedinica: Sektor za bankarstvo, računovodstvo i reviziju

Druga tijela državne uprave, agencije i javne ustanove uključene u izradu Prijedloga okvirnog stajališta: Hrvatska narodna banka

Nadležna služba u MVEP (Sektor za COREPER II):

Služba za ekonomske i financijske poslove, Sektor za COREPER II

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za financijske usluge i bankovnu uniju

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

U prosincu 2017. Bazelski odbor je dogovorio konačni niz reformi međunarodnih standarda (odnosno dovršetak okvira Basela III), a u ožujku 2018. ministri financija G20 i guverneri središnjih banaka su podržali predložene reforme te su u više navrata potvrdili svoju predanost njihovoj punoj, pravodobnoj i dosljednoj provedbi. Europska komisija (dalje u tekstu: EK) je 2019. objavila svoju namjeru u vezi pripreme zakonodavnog prijedloga za provedbu navedenih reformi u bonitetom okviru EU-a. Zbog izbijanja pandemije bolesti COVID-19, pripremni rad na prijedlogu je odgođen, a Bazelski odbor je 26. ožujka 2020. donio odluku o odgodi prethodno dogovorenih rokova provedbe završnih elemenata reforme Basel III za jednu godinu. Predmetnom odlukom je Bazelski odbor predvidio da se Basel III primjenjuje od 1. siječnja 2023., s punom implementacijom konačnih elemenata reforme od 1. siječnja 2028.

Privremeni gospodarski uvjeti uzrokovani pandemijom bolesti COVID-19 nisu promijenili potrebu za provođenjem strukturnih reformi u okviru Basela III. Dovršetak reforme nužan je za rješavanje otvorenih pitanja i za dodatno jačanje financijske stabilnosti institucija

osnovanih u EU-u kako bi iste bile u mogućnosti podržati gospodarski rast, ali i izdržati potencijalne buduće krize. Provođenjem preostalih elemenata okvira Basel III dovršila bi se desetljeće duga reforma bonitetnog okvira, čime bi se institucijama osigurala potrebna regulatorna sigurnost. Konačno, završetak reforme u skladu je s predanošću EU-a međunarodnoj suradnji u pogledu regulatornih pravila, ali i konkretnim radnjama koje su pojedini članovi najavili ili već poduzeli s ciljem pravovremene i dosljedne provedbe dogovorene reforme.

S obzirom na navedeno, zakonodavna inicijativa EK ima dva opća cilja: doprinijeti financijskoj stabilnosti te doprinijeti financiranju gospodarskog oporavka od krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19. Dva se ključna cilja mogu dodatno razraditi u još četiri specifična cilja:

- (1) ojačati kapitalni okvir koji se temelji na riziku, bez značajnih povećanja ukupnih kapitalnih zahtjeva;
- (2) povećati usmjerenost na okolišne, društvene i upravljačke (engl. *environmental, social, governance*, dalje u tekstu: ESG) rizike u bonitetnom okviru;
- (3) daljnje usklađivanje nadzornih ovlasti i alata; i
- (4) smanjiti administrativne troškove institucija u svezi s javnom objavom te poboljšati pristup bonitetnim podacima institucija.

Predmetni ciljevi planiraju se realizirati, osim izmjenama CRR-a i izmjenama CRD-a.

Minimalna donja granica za kapitalne zahtjeve

Banke mogu kapitalne zahtjeve izračunavati primjenom tzv. standardiziranog pristupa ili primjenom tzv. internih modela. Standardizirani pristup koristi mjere rizičnosti koje su propisane regulativom, dok u slučaju internih modela banke pomoću ekonometrijskih modela mogu prilagođavati parametre izračunavanja rizičnosti. S jedne se strane time dobiva veća osjetljivost na rizik, ali se s druge strane određeni rizici mogu podcijeniti. Spomenuta analiza EBA-e i ECB-a pokazala je značajnu varijabilnost kapitalnih zahtjeva u slučaju kad se oni izračunavaju pomoću internih modela.

S ciljem rješavanja ove problematike Bazelski odbor je predložio uvođenje tzv. *output floor* (dalje u tekstu: OF), odnosno minimalne donje granice za kapitalne zahtjeve, osiguravajući na taj način minimalni kapitalni zahtjev za različite izloženosti. Uvođenjem OF-a postavlja se donja granica za kapitalne zahtjeve (u slučaju kad banke koriste interne modele) na način da kapitalni zahtjevi izračunati primjenom internih modela ne mogu biti niži od 72,5% zahtjeva koji bi proizašli da se u izračunu kapitalnih zahtjeva primjeni standardizirani pristup. Minimalna donja granica za kapitalne zahtjeve predstavlja jednu od ključnih mjera Basela III čiji je cilj smanjiti prekomjernu varijabilnost kapitalnih zahtjeva izračunatih korištenjem internih modela te time poboljšati usporedivost stopa kapitala među institucijama.

EK se u Prijedlogu uredbe zauzela za primjenu na konsolidiranoj razini tj. s izračunom OF-a koji se temelji na agregiranoj imovini ponderiranoj rizikom na razini čitave grupe. Također je predvidjela i uvođenje tzv. mehanizma redistribucije odnosno raspodjele kapitala na

podkonsolidiranoj razini, a koji (zbog neprimjene na pojedinačnoj razini banke kćeri) izravno utječe na ravnotežu između država domaćina i matičnih država.

Okvir za kreditni rizik – standardizirani pristup

Za izračun kapitalnih zahtjeva za svoje izloženosti kreditnom riziku većina institucija u EU-u primjenjuje standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR). Osim toga, pristup SA-CR mora biti vjerodostojna alternativa pristupima internih modela i njihov učinkovit zaštitni mehanizam. Utvrđeno je da postojeći pristup SA-CR nije dovoljno osjetljiv na rizik u više područja, što ponekad dovodi do netočnog ili neprimjerenog mjerenja kreditnog rizika (previsokog ili preniskog) pa tako i do netočnog ili neprimjerenog izračuna kapitalnih zahtjeva.

Revizijom pristupa SA-CR povećava se osjetljivost tog pristupa na rizik u nekoliko ključnih aspekata (izloženost izvanbilančnih stavki, izloženosti prema institucijama, izloženosti prema trgovačkim društvima, tretman izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja, izloženosti prema stanovništvu, izloženosti osigurane nekretninom, podređene dužničke izloženosti, izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja i izloženosti u statusu neispunjavanja obveza).

Za potrebe adresiranja valutne neusklađenosti izloženosti uvodi se multiplikator za ponder rizika. Naime, uveo bi se multiplikator za ponder rizika za nezaštićene izloženosti prema stanovništvu i nezaštićene izloženosti osigurane stambenim nekretninama prema fizičkim osobama, ako se valuta kredita i valuta izvora prihoda dužnika razlikuju. Kako je utvrđeno u konačnim standardima Basel III, multiplikator se utvrđuje na 1,5, podložno gornjoj granici za konačni ponder rizika 150 %. Ako se valuta izloženosti razlikuje od domaće valute zemlje boravišta dužnika, institucije mogu upotrijebiti sve nezaštićene izloženosti kao zamjensku vrijednost (novi članak 123.a). Prethodno navedeno je, između ostalog, potaknuto recentnim iskustvima kreditiranja stanovništva za izloženost koje nastaju zbog kredita u valuti koja se razlikuje od valute dužnikova izvora prihoda.

Okvir za kreditni rizik – pristupi zasnovani na internim rejting-sustavima (IRB)

Kapitalni zahtjevi za kreditni rizik koji se temelje na internim modelima institucija pogodno utječu na osjetljivost na rizik, razumijevanje institucija njihovih rizika te jednake uvjete tržišnog natjecanja među institucijama u EU. Međutim, financijska kriza ukazala je na važne nedostatke u IRB pristupima. Nizom studija provedenih na međunarodnoj razini i razini EU-a utvrđena su neprihvatljivo velika odstupanja u kapitalnim zahtjevima među institucijama koja se ne mogu objasniti samo razlikama u rizičnosti portfelja institucija. To otežava usporedivost stopa kapitala i utječe na jednake uvjete tržišnog natjecanja među institucijama. Osim toga, u krizi se pokazalo da su u određenim slučajevima gubici institucija u nekim portfeljima bili znatno veći nego u modelima predviđanja, što je dovelo do nedovoljnih razina kapitala pojedinačnih institucija.

Institucije su to činile jer se primjenjivim okvirom nije dovoljno ograničila primjenjivost IRB pristupa na kategorije izloženosti koje je teško modelirati i jer je okvir u načelu obvezao institucije koje su namjeravale primijeniti IRB pristup na neke od svojih izloženosti da ga primijene na sve izloženosti.

EK u Prijedlogu predlaže smanjenje opsega pristupa zasnovanih na internim rejting-sustavima:

- napredni IRB pristup više se ne primjenjuje na izloženosti prema trgovačkim društvima čija ukupna konsolidirana godišnja prodaja iznosi više od 500 milijuna EUR ili koja pripadaju grupi čija ukupna godišnja prodaja na razini konsolidirane grupe iznosi više od 500 milijuna EUR („velika trgovačka društva”) i
- IRB pristup više se ne primjenjuje na izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja; na te izloženosti institucije moraju primjenjivati SA-CR pristup.

Također, bitno je istaknuti i da se uvodi nova kategorija izloženosti za jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave te subjekte javnog sektora.

Kako bi se osigurali jednaki uvjeti između institucija koje trenutačno tretiraju svoje izloženosti u skladu s jednim od IRB pristupa i onih koje to ne čine, u novom članku 494.d utvrđeni su prijelazni aranžmani u okviru kojih institucije tijekom trogodišnjeg razdoblja mogu ponovno primjenjivati pristup SA-CR uz odobrenje nadležnih tijela u skladu s pojednostavnjenim postupkom.

Između ostalog, predlaže se i revidiranje parametra rizika u okviru temeljnih IRB pristupa te revidiranje opsega i metode izračuna vlastitih procjena kreditnih konverzijskih faktora.

Okvir za tržišni rizik

Kako bi se uveli obvezujući kapitalni zahtjevi za tržišni rizik u skladu s revidiranim standardima FRTB-a¹, uvedene su brojne izmjene CRR-a.

Okvir rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (engl. *Credit Valuation Adjustment*, dalje u tekstu: CVA)

Prilagodba kreditnom vrednovanju (CVA) računovodstvena je prilagodba fer vrijednosti cijeni transakcije izvedenicama čiji je cilj rezerviranje za potencijalne gubitke zbog pogoršanja kreditne sposobnosti druge ugovorne strane u toj transakciji. Tijekom velike financijske krize brojne sistemski važne banke ostvarile su znatne gubitke povezane s CVA-om u okviru svojih portfelja izvedenica zbog pogoršanja kreditne sposobnosti mnogih njihovih drugih ugovornih strana. BCBS je zbog toga 2011. u okviru prvog skupa reformi Basel III uveo nove standarde za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik kako bi se osiguralo da se CVA rizik banaka u budućnosti pokrije dovoljnim kapitalom. Ti su bazelski standardi u pravo EU-a preneseni CRR-om 2013. godine.

Međutim, banke i nadzorna tijela izrazili su zabrinutost da standardi iz 2011. nisu na odgovarajući način pokrili stvarne CVA rizike kojima su banke izložene. Kako bi otklonio te zabrinutosti, BCBS je u prosincu 2017. objavio revidirane standarde u okviru konačnih reformi Basel III i dodatno prilagodio njihovu kalibraciju u revidiranoj publikaciji u srpnju 2020. Kako bi ga se uskladilo sa standardima BCBS-a za 2020., uvedene su brojne izmjene

¹ Standardi temeljitog preispitivanja knjige trgovanja.

CRR-a.

Operativni rizik

Radi pojednostavnjenja okvira, svi postojeći pristupi za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik zamijenjeni su jedinstvenim pristupom koji se ne temelji na modelu i koji će primjenjivati sve institucije.

U skladu s konačnim standardima Basel III, novim standardiziranim pristupom kombinira se pokazatelj koji se temelji na veličini poslovanja institucije (komponenta pokazatelja poslovanja ili BIC) s pokazateljem koji uzima u obzir povijest gubitaka te institucije.

Iako primjena modela unutar tog novog okvira za određivanje kapitalnih zahtjeva za operativni rizik više nije moguća, institucije će i dalje imati diskrecijsko pravo primjene tih modela u postupku procjene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP).

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Kao odgovor na veliku financijsku krizu 2008. i 2009. EU je provela značajnu reformu bonitetnog okvira koji se primjenjuje na banke s ciljem povećanja otpornosti bankarskog sektora i sprečavanja ponavljanja slične krize. Reforme su se uglavnom temeljile na međunarodnim standardima koje je od 2010. donosio Bazelski odbor za nadzor banaka (engl. *Basel Committee on Banking Supervision*, dalje u tekstu: Bazelski odbor). Predmetni standardi su opće poznati pod nazivima standardi Basel III, reforma Basel III odnosno okvir Basel III. Basel III temelji se na pravilima prethodnog okvira (tzv. Basel II), a njegov je cilj unaprijediti regulativu, nadzor i upravljanje rizicima bankarskog sektora. Mjerama se nastoji poboljšati sposobnost bankarskog sektora da apsorbira šokove koji proizlaze iz financijskih i gospodarskih poteškoća, unaprijediti upravljanje rizicima i upravljanje bankama općenito te poboljšati transparentnost poslovanja banaka i njihovih objava.

Međunarodni standardi koje je donio Bazelski odbor dobili su na dodatnoj važnosti zbog sve veće razine globalizacije i povezanosti bankovnog sektora. Visoka globalizacija bankovnog sektora olakšava međunarodnu trgovinu i ulaganja, ali istovremeno rezultira nastankom vrlo složenih financijskih rizika. Ako ne bi postojali međunarodni, globalno primjenjivi standardi, banke bi mogle preusmjeriti svoje aktivnosti u države s blažim regulatornim i nadzornim okvirom (odnosno otvorile bi se mogućnosti za pojavu tzv. regulatorne arbitraže). Također bi se pojavila „regulatorna utrka“ za privlačenje što veće količine bankovnih poslova, uz istovremeno povećanje rizika za nastanak globalne financijske nestabilnosti. Međunarodna koordinacija po pitanju globalnih standarda u velikoj mjeri ograničava takvu rizičnu konkurenciju među bankama te ima ključnu ulogu u održavanju globalne financijske stabilnosti. Primjena jedinstvenih globalnih pravila ujedno olakšava poslovanje međunarodno aktivnim bankama – među kojima je značajan broj upravo banka iz područja Europske unije – jer im se jamči primjena sličnih pravila u najvažnijim financijskim središtima u svijetu. Stoga je upravo EU bio jedan od najvećih zagovaratelja međunarodne koordinacije po pitanju bankovne regulative.

Prvi set poslije-kriznih reformi iz okvira Basel III u EU je implementiran kroz dva koraka:

1. usvajanjem Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o kapitalnim zahtjevima (*Capital Requirements Regulation*, dalje u tekstu: CRR)² i četvrte verzije Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća o kapitalnim zahtjevima (*Capital Requirements Directive*, dalje u tekstu: CRD)³ u lipnju 2013.
2. usvajanjem Uredbe (EU) 2019/876⁴, također poznate kao CRR II i Direktive (EU) 2019/878, također poznate kao CRD V⁵.

Provedene reforme bile su usmjerene na povećanje kvalitete i količine regulatornog kapitala kojeg banke moraju imati za pokrivanje potencijalnih gubitaka te im je cilj bio smanjenje prekomjerne financijske poluge banaka, povećanje otpornosti institucija na kratkoročne šokove likvidnosti, smanjenje oslanjanja na kratkoročno financiranje, smanjenje rizika koncentracije i rješavanje problema banaka koje su prevelike da bi propale (engl. *Too-big-to-fail*). Uvedeno je nekoliko novih bonitetnih mjera: minimalni zahtjev za omjerom financijske poluge, omjer kratkoročne likvidnosti (koeficijent likvidnosne pokrivenosti), omjer dugoročnih stabilnih izvora financiranja (omjer neto stabilnih izvora financiranja), ograničenja velikih izloženosti i makrobonitetni zaštitni slojevi kapitala.

Kriza izazvana pandemijom bolesti COVID-19 pokazala je da je bankovni sektor EU-a postao znatno otporniji na ekonomske šokove i da je dočekao krizu na osjetno stabilnijim osnovama u usporedbi s krizom iz 2008. Također, na samom početku krize regulatori i nadzorna tijela su poduzeli privremene mjere kojima su olakšali poslovanje banaka za vrijeme krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19. U lipnju 2020. suzakonodavci (Vijeće EU i Europski parlament) su usvojili ciljne (privremene) izmjene i dopune specifičnih aspekata bonitetnog okvira – tzv. CRR “*quick fix*”. Predmetne su izmjene, zajedno s odlučnim mjerama monetarne i fiskalne politike, pomogle institucijama da nastave kreditirati kućanstva i poduzetnike tijekom krize te tako ublaže gospodarski šok uzrokovan pandemijom bolesti COVID-19.

Iako se ukupna razina kapitala u bankovnom sustavu EU-a nakon provedenog prvog seta reformi u prosjeku smatra zadovoljavajućom, neki od problema koji su identificirani nakon velike financijske krize ostali su neriješeni. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (engl. *European Banking Authority*, dalje u tekstu: EBA) i Europska središnja banka (engl. *European Central Bank*, dalje u tekstu: ECB) proveli su analizu kapitalnih zahtjeva koje su kreditne institucije izračunale primjenom internih modela te su ustanovili značajnu razinu varijabilnosti koja nije bila opravdana razlikama u temeljnim rizicima, a što u konačnici dovodi u pitanje pouzdanost i usporedivost stopa kapitala kreditnih institucija uključenih u

²Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Tekst značajan za EGP)

³Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (Tekst značajan za EGP)

⁴ Uredba (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera financijske poluge, omjera neto stabilnih izvora financiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema središnjim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvješćivanje i objavu, i Uredbe (EU) br. 648/2012 (Tekst značajan za EGP.)

⁵ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala (Tekst značajan za EGP.)

analizu. Dodatno, nedostatna osjetljivost na rizik kapitalnih zahtjeva izračunatih primjenom standardiziranih pristupa rezultira nedovoljnim ili pretjerano visokim kapitalnim zahtjevima za pojedine financijske proizvode ili aktivnosti (a time i za specifične poslovne modele koji se prvenstveno temelje na njima).

Status dokumenta:

EK je 27. listopada 2021. objavila Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativnog rizika, tržišnog rizika i donje granice za izračun kapitalnih zahtjeva temeljem internih modela (dalje u tekstu: Prijedlog uredbe). Dokument je u raspravi na razini Vijeća Europske unije i do sada su održana dva sastanaka (3. studenog 2021. i 3. prosinca 2021.).

Stajalište RH – ključni elementi:

RH načelno podržava Prijedlog uredbe u dijelu koji je u skladu s bazelskim standardima, dok određena odstupanja od bazelskih standarda ne može podržati bez odgovarajućih pojašnjenja Europske komisije.

Ključni element predloženih izmjena CRR-a odnosi se na primjenu OF-a u kontekstu metodologije izračuna (jedinostveni stog i paralelni stog) te razine primjene (samo na konsolidiranoj razini ili na svim razinama (konsolidiranoj, podkonsolidiranoj i pojedinačnoj razini)). EK se u Prijedlogu uredbe zauzela za primjenu na konsolidiranoj razini tj. s izračunom OF-a koji se temelji na agregiranoj imovini ponderiranoj rizikom na razini čitave grupe. Također je predvidjela i uvođenje tzv. mehanizma redistribucije odnosno raspodjele kapitala na podkonsolidiranoj razini, a koji (zbog neprimjene na pojedinačnoj razini banke kćeri) izravno utječe na ravnotežu između država domaćina i matičnih država. Predloženi mehanizam redistribucije je novost odnosno presedan u izračunu kapitalnih zahtjeva. Njegova se primjena (temeljem trenutno raspoloživih podataka i informacija) ne čini primjerenom s obzirom da isti samo djelomično odražava utjecaj OF-a u pojedinoj banci-kćeri te ovisi o njezinom doprinosu u grupnoj promjeni kapitalnog zahtjeva zbog OF-a, a što dovodi do situacije da se manje kapitala izdvaja na razini države domaćina. RH je, kao država domaćin, na dosadašnjim sastancima izrazila podršku primjeni OF-a na svim razinama konsolidacije kako bi se osiguralo zadržavanje adekvatne razine kapitaliziranosti kreditnih institucija u RH.

Vežano uz kreditni rizik za kapitalni zahtjev (standardizirani pristup) RH zastupa sljedeća stajališta:

- primjena pondera rizičnosti Basel III (engl. *risk weight*, dalje u tekstu: RW) 85% za SME izloženosti pravnih osoba umjesto RW 100% i SME faktora potpore iz članka 501.;
- neodstupanje od Basel III primjenjivog RW 100% za objektno financiranje, umjesto predloženih RW 80% (predloženi okvirni uvjeti za korištenje ovog RW ne pružaju konkretne referentne vrijednosti koje bi dokazale umanjenu rizičnost ovakvih projekata te predviđaju njegovo korištenje dok projekt nije dovršen);

- neodstupanje od Basela III i dosadašnjeg zahtjeva CRR-a da se gornja granica od 1 milijun eura izloženosti za korištenje povlaštenog RW od 75% koristi i kod izračuna za SME i kod izračuna za fizičke osobe;
- neodstupanje od Basela III kod primjene najviše gornje vrijednosti nekretnine (vrijednost nekretnine ne može biti veća od vrijednosti u trenutku odobravanja kredita tj. onemogućeno je povećanje vrijednosti nekretnine iznad njezine vrijednosti pri odobravanju kredita) i
- neomogućavanje primjene statističkih metoda vrednovanja za procjenu vrijednosti nekretnine temeljem odobrenja nacionalnog nadležnog tijela za njeno korištenje (značajno novo opterećenje ograničenih resursa nacionalnih nadležnih tijela).
- u pogledu valutne neusklađenosti izloženosti – primjenu članka 123.a., odnosno primjenu multiplikatora za ponder rizika i na postojeće kredite (*stock*), a ne samo na nove kredite (*flow*) te primjenu istoga zahtjeva na sve kredite stanovništvu osigurane nekretninama, uključujući i na izvanbilančne stavke. Zauzimanjem ovoga stava ojačava se kapitalna pozicija kreditnih institucija za izloženosti s neusklađenom valutnom pozicijom. Primjenom ovih odredbi samo na nove izloženosti (*flow*), ne bi adekvatno bili adresirani inherentni predmetni rizici koji se već nalaze u knjigama kreditnih institucija.

Po pitanju primjene pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima (engl. *Internal ratings-based approach*, dalje u tekstu: IRB) za kategoriju izloženosti prema stanovništvu, RH zastupa stav da se pristup treba uvesti za cijelu kategoriju izloženosti prema stanovništvu, a ne samo za cijelu potkategoriju (jer se prijedlogom omogućava selektivna primjena pristupa IRB odnosno ukida se obveza da se protekom vremena IRB uvede za sve izloženosti kreditne institucije, osim unutar iste potkategorije rizika).

Vežano uz operativni rizik, RH predlaže da se državama članicama (dalje u tekstu: DČ) omogući diskrecija za smanjenjem praga za obvezan izračun podataka o gubitcima (predviđen je prag u iznosu od 750 milijuna eura bilančne sume kreditne institucije, koji je previsok za kreditne institucije u RH).

U dijelu rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (CVA), RH se zalaže za ukidanje izuzeća EU-a koja su uvedena u postojećem CRR-u, a EK ih predlaže zadržati (neuključivanje transakcija s malim nefinancijskim drugim ugovornim stranama, unutargrupne transakcije, transakcije s mirovinskim shemama te transakcije sa središnjom državom i središnjom bankom) s obzirom da su unutargrupna izuzeća materijalna za kreditne institucije u RH.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Za RH je ključno pitanje razine primjene OF-a te se RH (zajedno s drugim državama domaćinima) zalaže za primjenu OF-a na svim razinama (pojedinačnoj, podkonsolidiranoj i konsolidiranoj) da bi se očuvala postojeća visoka razina kapitaliziranosti kreditnih institucija u RH. U kontekstu primjene OF-a sporna je i primjena prijelaznog razdoblja predviđenog za ublažavanje utjecaja primjene OF-a na pojedine vrste izloženosti. Predmetna prijelazna razdoblja predstavljaju daljnja odstupanja od bazelskih standarda, a dodatni negativni moment se odnosi na činjenicu da se ista mogu produžiti odnosno postati trajna.

Sporan je i prijedlog kojim je kao prag za obvezan izračun podataka o gubitcima predviđen iznos od 750 milijuna eura bilančne sume kreditne institucije, a koji je previsok za kreditne institucije u RH. Primjena navedenog praga mogla bi rezultirati slabljenjem postojeće prakse kreditnih institucija u upravljanju ovim rizikom, s obzirom da je predloženi iznos previsok čak i za najveće kreditne institucije u RH. Stoga se predlaže uvođenje jedne od dviju opcija:

1. omogućavanje diskrecije DČ da definiraju niži iznos praga ili
2. uvođenje obveze izračuna podataka o gubitcima za sve velike kreditne institucije sukladno definiciji iz članka 4.(1)(146) CRR-a⁶.

RH podržava primjenu bazelskih standarda te ne podržava odredbe koje predviđaju odstupanja od bazelskih standarda (zadržavanje postojećih te uvođenje novih odstupanja).

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva Vijeća EU-a:

DČ su se politički izjasnile samo po pitanju razine primjene OF-a, dok je po ostalim pitanjima koja su raspravljana na sastanku održanom 3. prosinca 2021. (obuhvat subjekata uključenih u bonitetnu konsolidaciju te centralizirana objava podataka) svega nekoliko DČ iznijelo preliminarne stavove. Što se tiče izmjena CRR-a vezano uz prenošenje bazelskih standarda, države domaćini (zajedno s **IT** i **PT**) su se suprotstavile primjeni OF-a samo na konsolidiranoj razini te su podržale primjenu OF-a na svim razinama. Prijedlog EK je podržala **FR**, dok je **ES** istaknula da prenošenje standarda ne smije dovesti do značajnog povećanja kapitalnih zahtjeva. Pojedine DČ (**NL**, **PL**, **BE** te u određenoj mjeri i **LU**) su naglasile važnost vjerodostojnog prenošenja bazelskih standarda te su naglasile da prijelazna rješenja (razdoblja) vezana uz primjenu OF-a ne smiju postati trajna. Suprotna stajališta iskazale su **FR** i **DK** koje su zatražile da se određena prijelazna rješenja (kreditiranje stambenih nekretnina) zadrže kao trajna. **SE** i **DE** su naglasile potrebu definiranja trajnih rješenja za tretman izloženosti prema subjektima bez rejtinga.

EK je istaknula da su posljednje/završne promjene bazelskog okvira usmjerene na rješavanje slabosti internih modela i jačanje standardiziranog pristupa. Osim izmjena CRR-a koje su povezane s implementacijom standarda Basel III, predložene su i izmjene kojima je cilj imaju uvođenje ESG rizika u bonitetni okvir (upravljanje rizicima, supervizija, stresno testiranje, izvještavanje i objava), bonitetnu konsolidaciju financijskih tehnologija (*FinTech*) kao posljedica slučaja Wirecard, odnosno smanjenje administrativnih troškova (korištenje centralizirane baze podataka). EK je naglasila da je ovim prijedlozima željela izbjeći značajno povećanje kapitalnih zahtjeva, a što je bio jedan od političkih ciljeva koje je definiralo Vijeće ECOFIN vezano uz prenošenje završnog kruga promjena bazelskih standarda. EK predviđa da će se okvir početi primjenjivati od siječnja 2025. uz napomenu da ne očekuje da će druge

⁶ „Velika institucija” znači instituciju koja ispunjava bilo koji od sljedećih uvjeta:

(a) ona je globalno sistemski važna institucija;

(b) smatra se ostalom sistemski važnom institucijom (OSV institucija) u skladu s člankom 131. stavcima 1. i 3. Direktive 2013/36/EU;

(c) prema ukupnoj vrijednosti imovine, jedna je od triju najvećih institucija u državi članici u kojoj ima poslovni nastan;

(d) ukupna vrijednost njezine imovine na pojedinačnoj osnovi ili, ako je primjenjivo, na temelju konsolidiranog položaja u skladu s ovom Uredbom i Direktivom 2013/36/EU iznosi 30 milijardi EUR ili više;

jurisdikcije ispoštovati implementacijski rok kojeg je definirao Bazelski odbor (siječanj 2023.).

Slovensko predsjedništvo Vijećem EU-a je održalo dva sastanka na temu izmjena CRR-a, od čega je prvi (održan 3. studenog 2021.) bio uvodni sastanak na kojem je predstavljen cjelokupni paket prijedloga, dok je na drugom sastanku (održanom 3. prosinca 2021.) raspravljano samo pitanje OF-a, obuhvat subjekata uključenih u bonitetnu konsolidaciju te centralizirana objava podataka.

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo Vijeća EU-a:

DČ su se politički izjasnile samo po pitanju razine primjene OF-a, dok je po ostalim pitanjima (obuhvat subjekata uključenih u bonitetnu konsolidaciju te centralizirana objava podataka) svega nekoliko DČ iznijelo preliminarne stavove.

BE, LU, LV, EE, PL, SK, CZ, BG, RO, LT, HU, NL, PT su naglasili da žele primjenu OF-a na svim razinama konsolidacije, sukladno postojećem regulatornom okviru u pogledu ostalih zahtjeva. Primjena isključivo na konsolidiranoj razini, uz mehanizam redistribucije kapitala, koju je predložila EK povećava složenost, a odstupanje od primjene zahtjeva na svim razinama konsolidacije utječe na trenutačni odnos između matičnih država i država domaćina i stvara opasan presedan. Navedeno je posebno važno tako dugo dok nije završen proces dovršetka bankovne unije. Nisu podržale predloženi mehanizam redistribucije zbog iznimne složenosti. **SE** je podržala primjenu OF-a na najvišoj (konsolidiranoj) razini, kao i predloženi model redistribucije. **DE** je istaknula simpatije u pogledu zahtjeva za primjenom OF-a na pojedinačnoj razini, ali je i podsjetila na zajednički prijedlog (**DE+FR+DK**) kojim se predviđa primjena na pojedinačnoj razini, ali korištenjem metodologije paralelnog stoga.⁷ **DK** se je složila s **DE** u pogledu oba komentara. Odredene simpatije za pojedinačnu razinu primjene OF-a je iskazala i **IE**.

EK je predložila primjenu OF-a isključivo na najvišoj (konsolidiranoj) razini uz primjenu redistribucijskog mehanizma (tj. preraspodjele kapitala na društva kćeri). Neovisno o kritikama DČ, naglasila je da je predložila pravedan pristup i mehanizam. Pozvala je DČ da dodatno razmotre prijedlog radi njegovog boljeg razumijevanja. Nakon dodatne analize od strane DČ očekuje daljnju raspravu o ovom pitanju.

Slovensko predsjedništvo Vijećem EU-a smatra da je većina DČ podržala primjenu OF-a na svim razinama konsolidacije (tj. na pojedinačnoj, podkonsolidiranoj i konsolidiranoj), a što je u skladu s principom koji se primjenjuje u bonitetom okviru EU-a (primjena na svim razinama), ali i da bi se očuvala postojeća ravnoteža između matičnih država i država domaćina te izbjegla kompleksnost koju donosi predloženi redistribucijski mehanizam.

⁷ Prema pristupu „jedinственog stoga“ za kapitalne zahtjeve temeljene na riziku, postojao bi jedan stog kapitala sa svim zahtjevima izraženim kroz imovinu ponderiranu rizikom. Suprotno tome, pristup "paralelnog stoga" podrazumijeva stvaranje novog stoga koji bi stajao (paralelno) uz postojeći kapitalni stog. Kapitalni zahtjevi u paralelnom stogu bi se također izračunali korištenjem imovine ponderirane rizikom, ali izračun ne bi uključivao sve potrebne zahtjeve (npr. mogao bi se isključiti zahtjev 2. stupa (P2R) i zahtjev zaštitnog sloja za sistemski rizik (SyRB), koji su važni aspekti bonitetnog okvira).

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva Vijeća EU-a:

RH zajedno s drugim državama domaćinima podržava primjenu OF-a na svim razinama (pojedinačnoj, podokonsolidiranoj i konsolidiranoj). Ne podržava primjenu redistribucijskog mehanizma koji donosi dodatnu kompleksnost te narušava ravnotežu između matičnih država i država domaćina koja (u konačnici) može rezultirati nižom kapitalizacijom kreditnih institucija u RH.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Bit će potrebno izmijeniti i dopuniti Zakon o kreditnim institucijama (Narodne novine, br. 159/13., 19/15, 102/15., 15/18., 70/19., 47/20. i 146/20.).

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Ne očekuje se da će uredba utjecati na proračun Republike Hrvatske.

Bruxelles, 27.10.2021.
COM(2021) 664 final

2021/0342 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativni rizik, tržišni rizik i minimalnu donju granicu

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2021) 320} - {SWD(2021) 321} - {SEC(2021) 380}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Predložena izmjena Uredbe (EU) br. 575/2013 (Uredba o kapitalnim zahtjevima ili CRR) dio je zakonodavnog paketa koji uključuje i izmjene Direktive 2013/36/EU (Direktiva o kapitalnim zahtjevima ili CRD)¹.

Kao odgovor na veliku financijsku krizu iz 2008. i 2009. Unija je provela znatne reforme bonitetnog okvira za banke kako bi se povećala njihova otpornost, a time i spriječila slične krize u budućnosti. Te su se reforme prvenstveno temeljile na međunarodnim standardima koje od 2010. donosi Bazelski odbor za nadzor banaka (BCBS)². Standardi su poznati kao standardi Basel III, reforme Basel III ili okvir Basel III³.

Globalni standardi BCBS-a dobivaju na važnosti zbog sve veće globalizacije i međusobne povezanosti bankarskog sektora. Iako olakšava međunarodnu trgovinu i ulaganja, globalizirani bankarski sektor stvara i složenije financijske rizike. Bez jedinstvenih globalnih standarda banke bi mogle birati i svoje aktivnosti obavljati u jurisdikciji s najblažim regulatornim i nadzornim sustavima. To bi moglo dovesti do regulatorne utrke snižavanjem standarda s ciljem privlačenja banaka, zbog čega bi se povećao rizik od globalne financijske nestabilnosti. Međunarodnom koordinacijom globalnih standarda uvelike se ograničava takva riskantna tržišna utrka te je ona okosnica financijske stabilnosti u globaliziranom svijetu. Globalnim standardima pojednostavnjuje se i rad banaka koje posluju na međunarodnoj razini, među kojima su i brojne banke iz EU-a, jer se njima jamči primjena vrlo sličnih pravila u najvažnijim svjetskim financijskim središtima.

EU je ključni zagovornik međunarodne suradnje u području regulative poslovanja banaka. Prvi skup postkriznih reformi u okviru Basel III proveden je u dvije faze:

- u srpnju 2013. donošenjem CRR-a⁴ i CRD-a IV⁵,
- u svibnju 2019. donošenjem Uredbe (EU) 2019/876⁶, poznate i kao CRR II, i Direktive (EU) 2019/878, poznate i kao CRD V⁷.

¹ COM(2021) 663.

² Članovi BCBS-a su središnje banke i tijela za nadzor banaka iz 28 jurisdikcija iz cijelog svijeta. To uključuje Europsku središnju banku, a od država članica EU-a Belgiju, Francusku, Njemačku, Italiju, Luksemburg, Nizozemsku i Španjolsku. Europska komisija i EBA sudjeluju na sastancima BCBS-a kao promatrači.

³ Konsolidirani okvir Base III dostupan je na <https://www.bis.org/bcbs/publ/d462.htm>

⁴ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 26. srpnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 321, 26.6.2013., str. 6.).

⁵ Direktiva 2013/36/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 26. srpnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁶ Uredba (EU) 2019/876 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera financijske poluge, omjera neto stabilnih izvora financiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema središnjim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvješćivanje i objavu, i Uredbe (EU) br. 648/2012.

⁷ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala.

Dosad provedene reforme bile su usmjerene na povećanje kvalitete i kvantitete regulatornog kapitala koji su banke dužne imati radi pokrića mogućih gubitaka. Nadalje, cilj im je bio smanjiti prekomjernu financijsku polugu banaka, povećati otpornost institucija⁸ na kratkoročne likvidnosne šokove, smanjiti njihovo oslanjanje na kratkoročno financiranje, smanjiti njihov koncentracijski rizik i riješiti probleme banaka koje se smatraju prevelikima da bi propale⁹.

Stoga su novim pravilima postroženi kriteriji za priznati regulatorni kapital, povećani minimalni kapitalni zahtjevi i uvedeni novi zahtjevi za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju¹⁰ (CVA) i za izloženosti prema središnjim drugim ugovornim stranama¹¹. Nadalje, uvedeno je nekoliko novih bonitetnih mjera: zahtjev za minimalni omjer financijske poluge, koeficijent tekuće likvidnosti (poznat kao koeficijent likvidnosne pokrivenosti), koeficijent financijske stabilnosti (poznat kao omjer neto stabilnih izvora financiranja), ograničenja velikih izloženosti¹² i makrobonitetni zaštitni slojevi kapitala¹³.

Zahvaljujući tom prvom skupu reformi provedenih u Uniji¹⁴ bankarski sektor u EU-u postao je znatno otporniji na gospodarske šokove i znatno je stabilnije reagirao na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 u odnosu na veliku financijsku krizu.

Osim toga, nadzorna tijela i zakonodavci su na početku krize uzrokovane bolešću COVID-19 donijeli privremene mjere pomoći. U svojoj Interpretativnoj komunikaciji od 28. travnja 2020. o primjeni računovodstvenog i bonitetnog okvira radi olakšanja bankovnog kreditiranja u EU-u (potpora poduzećima i kućanstvima u vrijeme pandemije bolesti COVID-19)¹⁵ Komisija je potvrdila fleksibilnost bonitetnih i računovodstvenih pravila, što su istaknula europska nadzorna tijela i međunarodna tijela. Na temelju toga su zakonodavci su u lipnju 2020. donijeli ciljane privremene izmjene određenih aspekata bonitetnog okvira – tzv. CRR paket „brzog rješenja”¹⁶. Uz odlučne mjere monetarne i fiskalne politike¹⁷, to je pomoglo institucijama da nastave kreditirati kućanstva i poduzeća tijekom pandemije, što je pak pridonijelo ublažavanju gospodarskog šoka¹⁸ uzrokovanog pandemijom.

⁸ Prvotno se CRR primjenjivao na kreditne institucije (tj. banke) i investicijska društva, koja su se obično nazivala „institucijama”. Stupanjem na snagu Uredbe (EU) 2019/2033 osobno područje primjene CRR-a i definicija „institucije” ograničeni su na kreditne institucije i investicijska društva koji mogu obavljati određene vrste aktivnosti i moraju imati odobrenje za rad kao banke.

⁹ Vidjeti <https://www.bis.org/publ/bcbs189.htm>

¹⁰ CVA je računovodstvena prilagodba cijeni izvedenice zbog kreditnog rizika druge ugovorne strane.

¹¹ To su bile jedine znatne izmjene dijela standardâ koji se odnosi na zahtjeve zasnovane na riziku koji su uvedeni u prvoj fazi reforme Basel III.

¹² Minimalni zahtjev za ograničenja velikih izloženosti već je bio dio zakonodavstva Unije, ali je tek uveden u bazelske standarde.

¹³ Konkretnije, zaštitni sloj za očuvanje kapitala (CCB), protuciklički zaštitni sloj kapitala (CCyB), zaštitni sloj za sistemski rizik (SRB) i zaštitni sloj kapitala za globalne i ostale sistemske važne institucije (GSV odnosno OSV institucije).

¹⁴ Taj prvi skup reformi proveden je i u većini jurisdikcija diljem svijeta kao što je utvrđeno u Osamnaestom izvješću o napretku u donošenju bazelskog regulatornog okvira objavljenom u srpnju 2020. (vidjeti <https://www.bis.org/bcbs/publ/d506.htm>).

¹⁵ Vidjeti https://ec.europa.eu/info/publications/200428-banking-package-communication_en.

¹⁶ Vidjeti <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0873&from=EN>.

¹⁷ ESRB je sastavio sveobuhvatan popis takvih mjera. Vidjeti „[Mjere politike kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19](#)”.

¹⁸ U svojoj analizi osjetljivosti bankarskog sektora na pandemiju bolesti COVID-19 objavljenom u srpnju 2020., ESB je pokazao da bi najveće banke europodručja bile dovoljno kapitalizirane da prebrode kratkoročnu duboku recesiju i da bi tek nekolicina banaka imala nedovoljan kapital u slučaju ozbiljnije recesije (vidjeti

Iako se ukupna razina kapitala u bankarskom sustavu EU-a sada u prosjeku smatra zadovoljavajućom, neki problemi utvrđeni nakon velike financijske krize još nisu riješeni. Iz analiza koje su proveli Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) i Europska središnja banka (ESB) proizlazi da su kapitalni zahtjevi koje su izračunale institucije s poslovnim nastanom u EU-u primjenom internih modela pokazali znatnu razinu varijabilnosti koja nije bila opravdana razlikama u rizicima temeljne imovine i koja u konačnici narušava pouzdanost i usporedivost njihovih stopa kapitala¹⁹. Osim toga, nedostatna osjetljivost na rizik kapitalnih zahtjeva izračunanih primjenom standardiziranih pristupa dovodi do nedostatnih ili neopravdano visokih kapitalnih zahtjeva za neke financijske proizvode ili aktivnosti (a time i za određene poslovne modele koji se temelje prvenstveno na njima). BCBS je u prosincu 2017. postigao dogovor o konačnom skupu reformi²⁰ međunarodnih standarda kako bi se ti problemi riješili. Ministri financija skupine G20 i guverneri središnjih banaka u ožujku 2018. pozdravili su te reforme i ponovno potvrdili svoju predanost njihovoj potpunoj, pravovremenoj i dosljednoj provedbi. Komisija je 2019. najavila da namjerava podnijeti zakonodavni prijedlog za uvođenje tih reformi u bonitetni okvir EU-a²¹.

Zbog pandemije bolesti COVID-19, pripremni rad na ovom prijedlogu odgođen je na temelju odluke BCBS-a od 26. ožujka 2020. da se prethodno dogovoreni rokovi provedbe za završne elemente reforme Basel III odgode za godinu dana.²²

Stoga ova zakonodavna inicijativa ima dva opća cilja: pridonijeti financijskoj stabilnosti i stabilnom financiranju gospodarstva u kontekstu oporavka nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Ti se opći ciljevi mogu raščlaniti na četiri specifičnija cilja:

- (1) ojačati okvir za kapitalne zahtjeve zasnovane na riziku bez značajnih povećanja kapitalnih zahtjeva u cjelini;
 - (2) naglasiti fokus na okolišne, socijalne i upravljačke (ESG) rizike u bonitetnom okviru;
 - (3) dodatno uskladiti nadzorne ovlasti i instrumente i
 - (4) smanjiti administrativne troškove institucija koji se odnose na javno objavljivanje informacija i olakšati pristup bonitetnim podacima institucija.
- (1) Jačanje okvira za kapitalne zahtjeve zasnovane na riziku

Unatoč privremeno stresnim gospodarskim uvjetima, i dalje je potrebno provesti te strukturne reforme. Nužno je dovršiti reformu kako bi se riješila otvorena pitanja i dodatno ojačala financijska stabilnost institucija s poslovnim nastanom u EU-u kako bi mogle poduprijeti gospodarski rast i prevladati potencijalne buduće krize. Provedba preostalih elemenata reforme Basel III potrebna je i kako bi se institucijama pružila potrebna regulatorna sigurnost i dovršila desetogodišnja reforma bonitetnog okvira. Naposljetku, dovršetkom reforme pokazala bi se predanost EU-a međunarodnoj regulatornoj suradnji i konkretnim mjerama koje su neki njegovi partneri najavili ili su ih već poduzeli radi pravovremene i vjerne provedbe reforme.

- (2) Naglašavanje fokusa na ESG rizike u bonitetnom okviru

https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200728_annex~d36d893ca2_en.pdf.

¹⁹ U sličnim međunarodnim studijama BCBS je došao do istog zaključka za banke diljem svijeta. Za pojedinosti vidjeti https://www.bis.org/bcbs/implementation/rcap_thematic.htm.

²⁰ Vidjeti <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.htm>.

²¹ Vidjeti https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_19_6269.

²² Konkretnije, početni datum primjene odgođen je do 1. siječnja 2023., a datum pune primjene završnih elemenata reforme do 1. siječnja 2028.

Još jedna jednako važna potreba za reformom proizlazi iz kontinuiranog rada Komisije na prelasku na održivo gospodarstvo. U Komunikaciji Komisije o europskom zelenom planu²³ i Komunikaciji Komisije o ostvarivanju klimatskog cilja EU-a za 2030. („Spremni za 55 %”)²⁴ jasno je utvrđena obveza Komisije da gospodarstvo EU-a preobrazi u održivo gospodarstvo i istodobno rješava neizbježne posljedice klimatskih promjena. Najavila je i Strategiju za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu²⁵ koja se temelji na prethodnim inicijativama i izvješćima, kao što su Akcijski plan o financiranju održivog rasta²⁶ i izvješća tehničke stručne skupine za održivo financiranje²⁷, ali se njome jačaju naponi Komisije u tom području u njihovu usklađivanju s ambicioznim ciljevima europskog zelenog plana.

Posredovanje banaka imaće ključnu ulogu u financiranju prelaska na održivije gospodarstvo. Usto, zbog takvog će se prelaska institucije vjerojatno suočiti s rizicima kojima će trebati pravilno upravljati kako bi se minimiziralo narušavanje financijske stabilnosti. Za to je potrebna i važna bonitetna regulativa. To je potvrđeno u okviru Strategije za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu te je istaknuta potreba da se u bonitetni okvir EU-a uključi bolja integracija ekoloških, socijalnih i upravljačkih (ESG) rizika jer se sami postojeći pravni zahtjevi smatraju nedovoljnim poticajem institucijama za sustavno i dosljedno upravljanje tim rizicima.

(3) Dodatno usklađivanje nadzornih ovlasti i instrumenata

Drugo interesno područje je odgovarajuća provedba bonitetnih pravila, za koju nadzorna tijela trebaju imati na raspolaganju potrebne instrumente i ovlasti (npr. ovlasti za izdavanje odobrenja za rad i aktivnosti institucija, za procjene primjerenosti njihova upravljanja ili za sankcioniranje u slučaju povrede pravila). Propisima Unije osigurava se minimalna usklađenost, ali se nadzorni instrumenti i procedure u državama članicama znatno razlikuju. Zbog takvih regulatornih razlika u definiciji određenih ovlasti nadzornih tijela i instrumenata koji su im dostupni te njihovoj primjeni u državama članicama narušavaju se jednaki uvjeti na jedinstvenom tržištu i pobuđuje sumnja u dobro i razborito upravljanje institucijama i njihov nadzor. Taj je problem osobito ozbiljan u kontekstu bankovne unije. Zbog razlika prisutnih u 21 različitom pravnom sustavu, onemogućeno je djelotvorno i učinkovito izvršenje nadzornih funkcija jedinstvenog nadzornog mehanizma. Osim toga, prekogranične grupe banaka za isto bonitetno pitanje moraju provoditi nekoliko različitih postupaka, zbog čega se njihovi administrativni troškovi neopravdano povećavaju.

Još jedan važan problem je nepostojanje robusnog okvira EU-a za grupe iz trećih zemalja koje pružaju bankarske usluge u EU-u, što je dobilo novu dimenziju nakon Brexita. Osnivanje podružnica iz trećih zemalja uglavnom podliježe nacionalnom zakonodavstvu te je tek u vrlo ograničenoj mjeri usklađeno s CRD-om. U nedavnom izvješću EBA-e²⁸ navodi se da ta raspršena bonitetna regulativa podružnicama iz trećih zemalja, s jedne strane uvelike omogućuje regulatornu i nadzornu arbitražu pri obavljanju njihovih bankarskih aktivnosti, a s druge strane dovodi do nedostatka nadzora i povećanih rizika za financijsku stabilnost EU-a.

²³ Vidjeti <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>

²⁴ Vidjeti <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=COM:2021:550:FIN>.

²⁵ Vidjeti COM(2021) 390 final.

²⁶ Vidjeti <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0097>.

²⁷ Vidjeti https://ec.europa.eu/info/publications/sustainable-finance-high-level-expert-group_hr.

²⁸ Vidjeti EBA/REP/2021/20 (dostupno [ovdje](#)). CRD-om je propisano da EBA izvješćuje o regulatornoj arbitraži koja je posljedica postojećih različitih tretmana podružnica iz trećih zemalja. U tom se izvješću razmatraju nacionalni sustavi za podružnice iz trećih zemalja te je potvrđeno da i dalje postoje znatne razlike u nacionalnim tretmanima tih podružnica i stupnju uključenosti nadzornog tijela domaćina.

Nadzorna tijela često ne raspolažu informacijama i ovlastima koje su im potrebne za otklanjanje tih rizika. Manjak informacija posljedica je neprovođenja detaljnog nadzornog izvješćivanja i nedostatne razmjene informacija među tijelima nadležnima za nadzor različitih subjekata/aktivnosti grupe iz treće zemlje. EU je jedina velika jurisdikcija u kojoj konsolidirajuće nadzorno tijelo nema potpunu sliku o aktivnostima grupa iz trećih zemalja koje posluju preko društava kćeri i podružnica. Ti nedostaci negativno utječu na jednake uvjete među grupama iz trećih zemalja koje posluju u različitim državama članicama, kao i u odnosu na institucije sa sjedištem u EU-u.

- (4) Smanjenje administrativnih troškova institucija koji se odnose na javno objavljivanje informacija i olakšanje pristupa bonitetnim podacima institucija

Ovaj je prijedlog potreban i za daljnje jačanje tržišne discipline. To je još jedan važan instrument kako bi ulagatelji mogli pratiti ponašanje institucija. Za to trebaju imati pristup potrebnim informacijama. Zasad je pristup bonitetnim informacijama otežan pa sudionici na tržištu nemaju informacije o bonitetnom stanju institucija koje su im potrebne, što u konačnici umanjuje učinkovitost bonitetnog okvira za institucije i moglo bi dovesti u pitanje otpornost bankarskog sektora, osobito u razdobljima stresa. Zbog toga se prijedlogom nastoji centralizirati objavljivanje bonitetnih informacija kako bi se poboljšao pristup bonitetnim podacima i povećala njihova usporedivost u cijelom sektoru. Centralizacijom objava u jedinstvenoj pristupnoj točki koju je uspostavila EBA nastoji se i smanjiti administrativno opterećenje institucija, posebno malih i jednostavnih.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Nekoliko elemenata prijedlogâ o izmjeni CRR-a i CRD-a prati mjere poduzete na međunarodnoj razini ili na razini EBA-e, dok su druge prilagodbe bonitetnog okvira postale nužne zbog praktičnog iskustva stečenog nakon prenošenja i primjene CRD-a na nacionalnoj razini, među ostalim u kontekstu jedinstvenog nadzornog mehanizma.

Prijedlozima se uvode izmjene postojećih propisa koje su u potpunosti u skladu s postojećim odredbama politike u području bonitetne regulative i nadzora institucija. Preispitivanjem CRR-a i CRD-a želi se dovršiti provedba reforme Basel III u EU-u te ojačati i uskladiti nadzorni instrumenti i ovlasti. Te su mjere potrebne za daljnje jačanje otpornosti bankarskog sektora.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Europski čelnici država i vlada usuglasili su se prije gotovo deset godina o osnivanju bankovne unije. Uspostavljena su dva stupa bankovne unije, jedinstveni nadzor i jedinstvena sanacija, koji se čvrsto temelje na jedinstvenim pravilima za sve institucije EU-a.

Prijedlozi sadržavaju trajna jedinstvena pravila za sve institucije iz EU-a, neovisno o tome jesu li u bankovnoj uniji. Opći ciljevi ove inicijative, kako su prethodno opisani, u potpunosti su usklađeni i povezani s temeljnim ciljevima EU-a za promicanje financijske stabilnosti, smanjenje vjerojatnosti i opsega potpore poreznih obveznika u slučaju sanacije institucija te doprinos skladnom i održivom financiranju gospodarske aktivnosti, čime se potiče visoka razina konkurentnosti i zaštite potrošača.

Naposljetku, s obzirom na prepoznavanje ESG rizika te uključivanje ESG elemenata u bonitetni okvir, ovom se inicijativom dopunjuje šira strategija EU-a za održiviji i otporniji financijski sustav. Time će se pridonijeti cilju europskog zelenog plana da se klimatskim

rizicima upravlja i da ih se uključi u financijski sustav i strateška područja djelovanja utvrđena u izvješću o strateškim predviđanjima za 2021.²⁹

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Prijedlogom se razmatraju mjere za osnivanje, obavljanje i nadzor poslovanja institucija unutar Unije radi stabilnosti jedinstvenog tržišta. Bankarski sektor trenutačno je najveći izvor financiranja na jedinstvenom tržištu, zbog čega je jedna od temeljnih sastavnica financijskog sustava Unije. Unija ima jasan mandat za djelovanje u području jedinstvenog tržišta, a odgovarajuća pravna osnova su relevantni članci Ugovora³⁰ na kojima se temelje nadležnosti Unije u tom području.

Predložene izmjene temelje se na istoj pravnoj osnovi kao i zakonodavni akti koji se mijenjaju, tj. na članku 114. UFEU-a kad je riječ o prijedlogu uredbe o izmjeni CRR-a te članku 53. stavku 1. UFEU-a kad je riječ o prijedlogu direktive o izmjeni CRD-a.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Većina razmatranih mjera odraz je ažuriranja i izmjena postojećeg prava Unije te se odnose na područja u kojima Unija već izvršava svoju nadležnost i namjerava je i dalje izvršavati. Nekoliko mjera (posebno onih za izmjenju CRD-a) ima za cilj dodatno usklađivanje kako bi se dosljedno ostvarili ciljevi utvrđeni tom direktivom.

Budući da se predloženim mjerama nastoje dopuniti postojeći propisi Unije, to se može najbolje ostvariti na razini EU-a, a ne različitim nacionalnim inicijativama. Nacionalne mjere kojima se, primjerice, pravila od međunarodne važnosti, kao što je globalni standard Basel III ili bolje upravljanje ESG rizicima, nastoje uvesti u primjenjive propise ne bi bile učinkovite u osiguravanju financijske stabilnosti kao pravila EU-a. Kad je riječ o nadzornim instrumentima i ovlastima te podružnicama iz trećih zemalja, provedbom inicijative samo na nacionalnoj razini mogla bi se smanjiti transparentnost i povećati rizik od arbitraže, što bi pak moglo dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja i utjecati na tokove kapitala. Nadalje, donošenje nacionalnih mjera bilo bi zahtjevno u pravnom smislu jer su CRR-om već uređena bankarska pitanja, među ostalim ponderi rizika, izvješćivanje i objavljivanje informacija te drugi zahtjevi iz CRR-a.

Stoga se smatra da su izmjene CRR-a i CRD-a najbolje rješenje. Njima se postiže dobra ravnoteža između usklađivanja pravila i održavanja nacionalne fleksibilnosti tamo gdje je ona nužna, a da se pritom ne ometa primjena jedinstvenih pravila. Izmjenama bi se dodatno promicala jedinstvena primjena bonitetnih zahtjeva i konvergencija nadzornih praksi te osigurali jednaki uvjeti na unutarnjem tržištu bankarskih usluga. To je posebno važno u bankarskom sektoru u kojem brojne institucije posluju na cijelom jedinstvenom tržištu EU-a. Da bi se institucije mogle učinkovito nadzirati na konsolidiranoj osnovi, ključno je ostvariti potpunu suradnju i povjerenje unutar jedinstvenog nadzornog mehanizma te unutar kolegija nadzornih tijela i nadležnih tijela izvan tog mehanizma. Ti se ciljevi ne bi mogli ostvariti nacionalnim pravilima.

²⁹ COM(2021) 750, vidjeti strateško područje djelovanja 6 („izgradnja čvrstih gospodarskih i financijskih sustava otpornih na buduće promjene”).

³⁰ Relevantni članci Ugovora kojima se Uniji daje pravo za donošenje mjera odnose se na slobodu poslovnog nastana (osobito članak 53. UFEU-a), slobodu pružanja usluga (članak 59. UFEU-a) i usklađivanje pravila čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta (članak 114. UFEU-a).

- **Proporcionalnost**

Proporcionalnost je bila sastavni dio procjene učinka priložene prijedlogu. Predložene izmjene u različitim regulatornim područjima pojedinačno su ocijenjene u odnosu na cilj proporcionalnosti. Osim toga, istaknuto je da su postojeća pravila neproporcionalna u nekoliko područja te su analizirane posebne opcije kako bi se manjim institucijama smanjilo administrativno opterećenje i troškovi usklađivanja. To se posebno odnosi na mjere u području objavljivanja informacija, u kojem bi se opterećenje malih i jednostavnih institucija povezano s usklađivanjem znatno smanjilo, ako ne uklonilo. Nadalje, zahtjevi za objavljivanje informacija o ESG rizicima za koje se predlaže da se primjenjuju na sve institucije (osim velikih banaka na koje će se postojeći zahtjev primjenjivati od 2022.) prilagodit će se, u smislu periodičnosti i detaljnosti, veličini i složenosti institucija, što je u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Predlaže se da se mjere provedu izmjenom CRR-a i CRD-a, uredbom odnosno direktivom. Predložene mjere doista obuhvaćaju ili dalje razvijaju postojeće odredbe tih pravnih instrumenata (tj. okvir za izračun kapitalnih zahtjeva zasnovanih na riziku, ovlasti i instrumenti koji su na raspolaganju nadzornim tijelima u cijeloj Uniji).

Neke od predloženih izmjena CRD-a koje utječu na ovlasti sankcioniranja prepustile bi državama članicama određenu fleksibilnost da zadrže drukčija pravila u fazi prenošenja tih izmjena u nacionalno pravo.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je poduzela nekoliko koraka i provela različite inicijative kako bi ocijenila jesu li postojeći bankarski bonitetni okvir u EU-u i provedba preostalih elemenata reforme Basel III primjereni kako bi bankarski sustav EU-a bio stabilan i otporan na gospodarske šokove te ostao održiv izvor stabilnog financiranja gospodarstva EU-a.

Komisija je prikupila stajališta dionika o određenim temama u području kreditnog rizika, operativnog rizika, tržišnog rizika, CVA rizika, transakcija financiranja vrijednosnim papirima te u vezi s minimalnom donjom granicom. Osim tih elemenata povezanih s provedbom okvira Basel III, Komisija se savjetovala i o nekim drugim temama kako bi osigurala usklađene i dosljedne nadzorne prakse u cijeloj Uniji i smanjila administrativno opterećenje institucija.

Javnom savjetovanju provedenom od listopada 2019. do početka siječnja 2020.³¹ prethodilo je prvo razmatračko savjetovanje provedeno u proljeće 2018.³², u kojem su se od ciljanih skupina dionika tražila prva stajališta o međunarodnom sporazumu. Osim toga, u studenome 2019. održana je javna konferencija na kojoj se raspravljalo o učinku i poteškoćama u provedbi dovršenih standarda Basel III u EU-u. Prilog 2. procjeni učinka sadržava sažetke savjetovanja i javne konferencije.

³¹ Vidjeti https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12015-Alignment-EU-rules-on-capital-requirements-to-international-standards-prudential-requirements-and-market-discipline-public-consultation_hr.

³² Vidjeti https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2018-basel-3-finalisation_en

Službe Komisije u više su se navrata savjetovale i s državama članicama o uvođenju konačnih elemenata reforme Basel III u EU-u i drugim mogućim izmjenama CRR-a i CRD-a u okviru Stručne skupine Komisije za bankarstvo, plaćanja i osiguranja (EGBPI).

Naposljetku, službe Komisije u pripremljivoj fazi propisa održale su stotine sastanaka (fizičkih i virtualnih) s predstavnicima bankarskog sektora i drugim dionicima.

Rezultati svih tih inicijativa uključeni su u pripremu zakonodavne inicijative priložene procjeni učinka. Tim inicijativama jasno je dokazano da je potrebno ažurirati i dopuniti postojeća pravila kako bi se i. dodatno smanjili rizici u bankarskom sektoru i ii. institucije dodatno osposobile za usmjeravanje odgovarajućih sredstava u gospodarstvo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija je iskoristila stručno znanje EBA-e, koja je pripremila analizu učinka provedbe preostalih elemenata reforme Basel III³³. Osim toga, službe Komisije iskoristile su stručno znanje ESB-a, koji je pripremio makroekonomsku analizu učinka provedbe tih elemenata³⁴.

- **Procjena učinka**

Za svaki od utvrđenih problema u procjeni učinka³⁵ razmotren je niz opcija u četiri ključne dimenzije politike, uz osnovni scenarij prema kojem Unija ne poduzima nikakve mjere.

Kad je riječ o provedbi okvira Basel III, analiza i makroekonomsko modeliranje izrađeni u procjeni učinka pokazuju da se očekuje da će provedba najpoželjnije opcije, uzevši u obzir sve predložene mjere, dugoročno (do 2030.) dovesti do ponderiranog prosječnog povećanja minimalnih kapitalnih zahtjeva za institucije od 6,4 % do 8,4 %, nakon predviđenog prijelaznog razdoblja. U srednjoročnom razdoblju (do 2025.) očekuje se povećanje od 0,7 % do 2,7 %.

Prema EBA-inim procjenama, zbog tog bi učinka tek nekoliko velikih institucija (10 od 99 institucija u testnom uzorku) moralo ukupno povećati dodatni kapital u iznosu manjem od 27 milijardi EUR kako bi ispunile nove minimalne kapitalne zahtjeve u skladu s najpoželjnijom opcijom. Usporedbe radi, 99 institucija u uzorku (koje predstavljaju 75 % imovine banaka u EU-u) držalo je na kraju 2019. ukupni iznos regulatornog kapitala od 1 414 milijardi EUR, a njihova ukupna dobit u 2019. iznosila je 99,8 milijardi EUR.

Iako bi institucije općenito snosile jednokratne administrativne i operativne troškove provedbe predloženih izmjena, ne očekuju se znatna povećanja troškova. Nadalje, očekuje se smanjenje sadašnjih troškova zahvaljujući pojednostavnjenjima koja donosi nekoliko

³³ Prva analiza učinka provedena je 2019. u dva dijela (vidjeti [ovdje](#) i [ovdje](#)). Drugom analizom učinka iz prosinca 2020. rezultati prve analize ažurirani su zbog posljedica pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 (vidjeti [ovdje](#)). Ažurirana analiza pokazala je da se od drugog tromjesečja 2018. do četvrtog tromjesečja 2019. ukupno povećanje minimalnih kapitalnih zahtjeva zbog provedbe potpune reforme Basel III smanjilo za više od 5 postotnih bodova (s + 24,1 % na + 18,5 %), dok se manjak kapitala u institucijama iz uzorka više nego prepolovio (s 109,5 milijardi EUR na 52,2 milijardi EUR).

³⁴ Prva makrobonitetna analiza izrađena je u vezi s analizom učinka koju je 2019. provela EBA. Ažurirana verzija zatim je izrađena 2021. kako bi se u obzir uzela EBA-ina ažurirana analiza učinka. Rezultati ESB-ove ažurirane analize izneseni su u procjeni učinka. Za više pojedinosti o analizi ESB-a vidjeti https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/macprudential-bulletin/html/ecb.mpbu202107_1~3292170452.en.html

³⁵ SWD(2021) 320.

najpoželjnijih opcija (npr. uklanjanje interno modeliranih pristupa, centralizirane objave informacija).

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Cilj je ove inicijative dovršiti EU-ovu provedbu međunarodnih bonitetnih standarda za banke koje je dogovorio BCBS između 2017. i 2020. Time bi se dovršila EU-ova provedba reforme Basel III koju je Bazelski odbor pokrenuo nakon velike financijske krize. Tom se reformom temeljito revidirao bonitetni okvir koji je bio na snazi prije i tijekom velike financijske krize, odnosno okvir Basel II (u Uniji taj je okvir proveden Direktivom 2006/48/EZ, tj. izvornim CRD-om). Komisija je tu provedbu reforme temeljila na rezultatima temeljite revizije bonitetnog okvira koju je proveo BCBS te informacijama od EBA-e, ESB-a i drugih dionika. U očekivanju provedbe konačnih reformi Basel III u EU-u još nije provedena provjera primjerenosti i učinkovitosti u okviru programa REFIT.

- **Temeljna prava**

EU se zalaže za visoke standarde zaštite temeljnih prava i potpisnik je brojnih konvencija o ljudskim pravima. U tom kontekstu prijedlog vjerojatno neće izravno utjecati na ta prava, kako su navedena u glavnim konvencijama UN-a o ljudskim pravima, Povelji Europske unije o temeljnim pravima, koja je sastavni dio Ugovora EU-a, te Europskoj konvenciji o ljudskim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema utjecaj na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Očekuje se da će predložene izmjene početi stupati na snagu najranije u 2023. Izmjene su usko povezane s drugim odredbama CRR-a i CRD-a koje su već na snazi i koje se prate od 2014. i, s obzirom na mjere uvedene paketom mjera za smanjenje rizika, od 2019.

BCBS i EBA i dalje će prikupljati podatke potrebne za praćenje ključnih parametara (stope kapitala, omjer financijske poluge, mjere za likvidnost). Time će se omogućiti buduća evaluacija učinka novih instrumenata politike. Redoviti postupci nadzorne provjere i ocjene (SREP) te testiranja otpornosti na stres isto će tako pomoći u praćenju učinka novih predloženih mjera na predmetne institucije te u ocjenjivanju primjerenosti fleksibilnosti i proporcionalnosti zbog posebnosti manjih institucija. Osim toga, EBA u suradnji s jedinstvenim nadzornim mehanizmom i nacionalnim nadležnim tijelima razvija integrirani alat za izvješćivanje (EUCLID), koji bi trebao biti koristan instrument za praćenje i procjenu učinka reformi. Naposljetku, Komisija će i dalje sudjelovati u radnim skupinama BCBS-a i zajedničkoj radnoj skupini koju su osnovali Europska središnja banka (ESB) i EBA radi praćenja dinamike regulatornog kapitala i likvidnosnih pozicija institucija na svjetskoj razini i na razini EU-a.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Poboljšane definicije subjekata koje treba uključiti u opseg bonitetne konsolidacije

Nedavni događaji istaknuli su potrebu za pojašnjenjem odredaba o bonitetnoj konsolidaciji kako bi se osigurao nadzor na konsolidiranoj osnovi financijskih grupa kojima upravljaju

financijsko-tehnološka poduzeća ili koje, uz institucije, uključuju i druge subjekte koji se izravno ili neizravno bave financijskim aktivnostima. Stoga se članak 4. mijenja kako bi se pojasnile i poboljšale definicije sljedećih ključnih pojmova u tom području: „društvo za pomoćne usluge”, „financijski holding” i „financijska institucija”. Društva za pomoćne usluge trebala bi se smatrati financijskim institucijama i stoga bi ih trebalo uključiti u opseg bonitetne konsolidacije.

Nadalje, predlaže se i ažuriranje definicija pojmova „matično društvo” i „društvo kći” u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima te njihovo usklađivanje s pojmom „kontrola” koji je već predviđen CRR-om, kako bi se izbjegla nedosljedna primjena pravila i regulatorna arbitraža.

Vlastita sredstva

Definicije pojmova „neizravno ulaganje” i „sintetsko ulaganje”

U skladu s člankom 72.e stavkom 1. CRR-a institucije na koje se primjenjuje članak 92.a CRR-a dužne su odbiti neizravna i sintetska ulaganja u određene instrumente prihvatljivih obveza. Međutim, postojeće definicije pojmova „neizravno ulaganje” odnosno „sintetsko ulaganje” obuhvaćaju samo ulaganja u instrumente kapitala. Stoga se te definicije mijenjaju kako bi se obuhvatila i ulaganja u relevantne obveze (članak 4. stavak 1. točke 114. i 126. CRR-a).

Instrumenti kapitala uzajamnih institucija, zadruga, štednih institucija ili sličnih institucija

Nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji, članak 27. stavak 1. točka (a) podtočka v. CRR-a više nije relevantna za institucije s poslovnim nastanom u Uniji (uvedena je kako bi se uzele u obzir potrebe institucije s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini). Odredba se stoga briše.

Pragovi izuzeća za odbitke od stavki redovnog osnovnog kapitala

Za potrebe primjene nekih odbitaka povezanih s regulatornim kapitalom iz CRR-a institucije moraju izračunati određene pragove koji se temelje na njihovim stavkama redovnog osnovnog kapitala nakon primjene bonitetnih filtera i većine odbitaka povezanih s redovnim osnovnim kapitalom. Kako bi izračun relevantnih pragova ostao dosljedan i kako bi se izbjegle razlike u tretmanu određenih odbitaka za pragove, pri izračunu relevantnih stavki redovnog osnovnog kapitala potrebno je uzeti u obzir i nove odbitke povezane s redovnim osnovnim kapitalom iz Uredbe (EU) 2019/630 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶ i Uredbe (EU) 2019/876. Stoga se u članku 46. stavku 1., članku 48. stavku 1., članku 60. stavku 1., članku 70. stavku 1. i članku 72.i stavku 1. CRR-a dodaju upućivanja na članak 36. stavak 1. točke (m) i (n) CRR-a. Istodobno, kako bi se otklonili odbici izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u skladu s pristupom internih modela, iz tih se odredaba briše upućivanje na članak 36. stavak 1. točku (k) podtočku v.

Manjinski udjeli u kontekstu društava kćeri iz trećih zemalja

Uredbom (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷ (Uredba o investicijskim društvima) predviđene su izmjene pojmova „institucija” i „investicijsko društvo” (članak 4.

³⁶ Uredba (EU) 2019/630 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu minimalnog pokrića gubitka za neprihodujuće izloženosti (SL L 111, 25.4.2019., str. 4.–12.)

³⁷ Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014, SL L 314, 5.12.2019., str. 1.–63.

stavak 1. točke 2. i 3. CRR-a). Umeće se novi članak 88.b kako bi se osiguralo da se društva kćeri koja se nalaze u trećoj zemlji ipak mogu uzeti u obzir za potrebe dijela drugog glave II. CRR-a (utvrđivanje manjinskih udjela) ako bi bila obuhvaćena revidiranim definicijama tih pojmova da imaju poslovni nastan u Uniji.

Članak 84. stavak 1., članak 85. stavak 1. i članak 87. stavak 1. CRR-a dodatno se mijenjaju u kontekstu društava kćeri iz trećih zemalja. Tim se izmjenama ne mijenja postojeći izračun manjinskih udjela, nego se nastoji pojasniti pravni tekst uzimajući u obzir nedavne odgovore Komisije putem alata za pitanje i odgovore jedinstvenih pravila EBA-e.

Minimalna donja granica

Izmjenama CRR-a i CRD-a uvodi se minimalna donja granica za kapitalne zahtjeve zasnovane na riziku. To je jedna od ključnih mjera reformi Basel III, a cilj joj je smanjiti prekomjernu varijabilnost kapitalnih zahtjeva institucija izračunanih primjenom internih modela i time poboljšati usporedivost stopa kapitala institucija. Njome se utvrđuje niža granica kapitalnih zahtjeva dobivenih internim modelima institucija od 72,5 % kapitalnih zahtjeva, koja bi se primjenjivala na temelju standardiziranih pristupa. Odluka o uvođenju najniže ukupne vrijednosti rizika temelji se na analizi koja pokazuje da su institucije zbog primjene internih modela sklone podcjenjivanju rizika, a time i kapitalnih zahtjeva.

Izračun rizikom ponderirane imovine (RWA) s primjenom donje granice utvrđuje se u članku 92. CRR-a. Konkretno, članak 92. stavak 3. mijenja se kako bi se pojasnilo koji ukupni iznos izloženosti riziku (TREA) – sa ili bez primjene donje granice – treba upotrijebiti za izračun minimalnih kapitalnih zahtjeva (takozvani „stup 1”).

Ukupna TREA s primjenom donje granice, kako je utvrđena u članku 92. stavku 5., namijenjena je samo za matičnu instituciju iz EU-a, financijski holding ili mješoviti financijski holding bankarske grupe za potrebe omjera solventnosti grupe izračunanog na najvišoj razini konsolidacije u EU-u.

Suprotno tome, TREA bez primjene donje granice i dalje se primjenjuje na svaki subjekt grupe za izračun kapitalnih zahtjeva na pojedinačnoj razini, kako je određeno u članku 92. stavku 4.

Svaka matična institucija, financijski holding ili mješoviti financijski holding u državi članici (različitoj od države članice matičnog društva) treba izračunati svoj udio u TREA-i s primjenom donje granice koji se upotrebljava za kapitalni zahtjev konsolidirane grupe množenjem tog kapitalnog zahtjeva konsolidirane grupe s udjelom³⁸ RWA-e na potkonsolidiranoj razini koja pripada tom subjektu i njegovim društvima kćerima u istoj državi članici, ako je primjenjivo.

RWA konsolidirane grupe koja se može pripisati subjektu/podgrupi izračunava se u skladu s člankom 92. stavkom 6. kao RWA subjekta/podgrupe kao da se minimalna donja granica primjenjuje na njezinu TREA-u. Time se priznaju koristi od diversifikacije rizika u poslovnim modelima različitih subjekata unutar iste bankarske grupe. Istodobno, svako potencijalno povećanje regulatornog kapitala potrebno zbog primjene minimalne donje granice na konsolidiranoj razini trebalo bi pravedno raspodijeliti na podgrupe koje se nalaze u različitoj državi članici od matičnog društva, u skladu s njihovim profilom rizičnosti.

U članku 92. stavku 7. preuzete su odredbe prijašnjeg članka 92. stavka 4. te se pojašnjavaju faktori izračuna za različite vrste rizika obuhvaćene kapitalnim zahtjevima.

³⁸ Udio se izračunava uzimajući u obzir RWA konsolidirane grupe.

Okvir za kreditni rizik – standardizirani pristup

Za izračun kapitalnih zahtjeva za svoje izloženosti kreditnom riziku većina institucija u EU-u primjenjuje standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR). Osim toga, SA-CR pristup mora biti vjerodostojna alternativa pristupima internih modela i njihov učinkovit zaštitni mehanizam. Utvrđeno je da postojeći SA-CR pristup nije dovoljno osjetljiv na rizik u više područja, što ponekad dovodi do netočnog ili neprimjerenog mjerenja kreditnog rizika (previsokog ili preniskog) pa tako i do netočnog ili neprimjerenog izračuna kapitalnih zahtjeva.

Revizijom SA-CR pristupa povećava se osjetljivost tog pristupa na rizik u nekoliko ključnih aspekata.

Izloženost izvanbilančnih stavki

Revidiranim bazelskim pravilima uvodi se nekoliko izmjena načina na koji institucije trebaju određivati vrijednost izloženosti izvanbilančnih stavki i obveza po izvanbilančnim stavkama.

Članak 5. mijenja se kako bi se uvela definicija pojma „obveza” i odstupanje od klasifikacije kao obveza za ugovorne aranžmane koji ispunjavaju posebne uvjete.

Članak 111. mijenja se kako bi se kreditni konverzijski faktori („CCF-ovi”) primjenjivi na izvanbilančne izloženosti uskladili sa standardima Basel III uvođenjem dva nova CCF-a od 40 % odnosno 10 % i uklanjanjem CCF-a od 0 %. Tretman obveza po izvanbilančnim stavkama pojašnjava se i za CCF-ove koji se primjenjuju za određivanje njihove vrijednosti izloženosti.

Međutim, izuzećem uvedenim u članku 5., u skladu sa standardima Basel III, institucijama će se omogućiti da nastave primjenjivati CCF od 0 % na posebne ugovorne aranžmane za poduzeća, uključujući MSP-ove, koji nisu klasificirani kao „obveze”. Nadalje, člankom 495.d uvodi se prijelazno razdoblje u kojem je institucijama dopuštena primjena CCF-a od 0 % na bezuvjetno opozive obveze do 31. prosinca 2029. Nakon tog datuma će se povećanje vrijednosti CCF-a postupno uvoditi tijekom sljedeće tri godine, a vrijednost CCF-a će po završetku tog razdoblja dosegnuti 10 %. To će prijelazno razdoblje EBA-i omogućiti da ocijeni bi li CCF od 10 % na te obveze doveo do neželjenih posljedica za određene vrste dužnika koji se oslanjaju na tu obvezu kao izvor fleksibilnog financiranja. Na temelju te ocjene Komisija će odlučiti hoće li Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti zakonodavni prijedlog za izmjenu CCF-a, koji bi se trebao primjenjivati na bezuvjetno opozive obveze.

Klasifikacija izvanbilančnih stavki u Prilogu I. mijenja se u skladu s revidiranim standardima Basel III kako bi bolje odražavala grupiranje tih stavki u razrede na temelju primjenjivih CCF-ova.

Članak 111. dodatno se mijenja kako bi se EBA-u ovlastilo za određivanje tehničkih elemenata na temelju kojih bi institucije mogle pravilno raspoređivati svoje izvanbilančne izloženosti u razrede iz Priloga I. i tako točno izračunati vrijednost izloženosti za te stavke.

Izloženosti prema institucijama

Revidiranim standardima Basel III izmjenjuje se postojeći tretman izloženosti prema institucijama uvođenjem standardiziranog pristupa procjene kreditnog rizika (SCRA) uz postojeći pristup vanjske procjene kreditnog rizika (ECRA). Dok se ECRA temelji na vanjskoj procjeni kreditnog rizika (tj. kreditnim rejtinzima) koje su provele priznate institucije za procjenu kreditnog rizika (VIPKR-ovi), za određivanje primjenjivih pondera rizika institucije za SCRA dužne su svoje izloženosti prema institucijama klasificirati u jedan od tri razreda („kategorije”).

Članak 120. mijenja se u skladu sa standardima Basel III kako bi se smanjio ponder rizika koji se primjenjuje na izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditna procjena 2. stupnja kreditne kvalitete odabranog VIPKR-a te kako bi se u opseg kratkoročnih izloženosti uključile izloženosti koje proizlaze iz kretanja robe preko nacionalnih granica s izvornim rokom dospijeca do šest mjeseci.

Članak 121. mijenja se kako bi se uveo SCRA predviđen standardima Basel III za izloženosti prema institucijama za koje ne postoji kreditna procjena odabranog VIPKR-a. U skladu s tim pristupom, institucije su dužne svoje izloženosti prema tim institucijama klasificirati u jednu od tri kategorije na temelju nekoliko kvantitativnih i kvalitativnih kriterija. Kako bi se izbjegla automatska primjena kriterija, institucije podliježu zahtjevima za dubinsku analizu iz članka 79. CRD-a u pogledu izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditna procjena odabranog VIPKR-a pri dodjeli primjenjivog pondera rizika. Time se osigurava da kapitalni zahtjevi na odgovarajući i konzervativan način odražavaju kreditnu sposobnost drugih ugovornih strana institucija neovisno o tome je li izloženostima dodijeljen vanjski rejting. U skladu sa standardima Basel III, postojeća mogućnost ponderiranja izloženosti prema institucijama na temelju rejtinga njihovih država ukida se kako bi se prekinula veza između institucija i država.

Članak 138. mijenja se u skladu sa standardima Basel III kako bi se veza između banke i države prekinula i za institucije kojima je dodijeljen rejting time što se zabranjuje da kreditne procjene odabranog VIPKR-a uključuju pretpostavke implicitne državne potpore, osim ako se rejtinzi odnose na institucije javnog sektora.

Izloženosti prema trgovačkim društvima

Članak 122. mijenja se u skladu sa standardima Basel III kako bi se smanjio ponder rizika koji se primjenjuje na izloženosti prema trgovačkim društvima za koje postoji kreditna procjena 3. stupnja kreditne kvalitete odabranog VIPKR-a.

Institucije koje za izračun kapitalnih zahtjeva za izloženosti prema trgovačkim društvima primjenjuju interne modele isto bi tako trebale primjenjivati SA-CR pristup, koji se temelji na vanjskim rejtinzima, kako bi se utvrdila kreditna kvaliteta korporativnog dužnika. Međutim, većina trgovačkih društava u EU-u obično ne traži vanjske kreditne rejtinge zbog troška utvrđivanja rejtinga i drugih čimbenika. Budući da su kapitalni zahtjevi izračunani u skladu sa SA-CR pristupom u prosjeku konzervativniji za trgovačka društva kojima nije dodijeljen rejting nego za trgovačka društva koja imaju rejting, uvođenje minimalne donje granice moglo bi uzrokovati znatna povećanja kapitalnih zahtjeva za institucije koje primjenjuju interne modele. Kako bi se izbjegli negativni učinci na bankovno kreditiranje trgovačkih društava kojima nije dodijeljen rejting i osiguralo dovoljno vremena za uvođenje javnih i/ili privatnih inicijativa s ciljem povećanja pokrića kreditnih rejtinga, članak 465. mijenja se kako bi se osigurao poseban prijelazni aranžman za izloženosti prema trgovačkim društvima kojima nije dodijeljen rejting pri izračunu minimalne donje granice u prijelaznom razdoblju, institucijama je dopušteno primijeniti povlašteni ponder rizika 65 % na svoje izloženosti prema trgovačkim društvima koja nemaju vanjski rejting, pod uvjetom da je vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (PD) manja ili jednaka 0,5 % (što odgovara „investicijskom rejtingu”). Taj se tretman primjenjuje na sva trgovačka društva kojima nije dodijeljen rejting, neovisno o tome jesu li uvrštena na burzu. EBA prati primjenu prijelaznog tretmana i dostupnost kreditnih procjena odabranih VIPKR-ova za izloženosti prema trgovačkim društvima. EBA će pratiti primjenu prijelaznog tretmana i pripremiti izvješće o primjerenosti njegove kalibracije. Na temelju tog izvješća Komisija će odlučiti hoće li Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti zakonodavni prijedlog o tretmanu izloženosti visoke kreditne kvalitete trgovačkih društava kojima nije dodijeljen rejting. .

Izmjenama članka 135. predlažu se mjere za poboljšanje dostupnosti vanjskih rejtinga za trgovačka društva.

Tretman izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja

Promicanje održivih infrastrukturnih projekata i drugih specijaliziranih projekata od ključne je važnosti za gospodarski rast Unije. Specijalizirano financiranje institucija također je temeljno obilježje gospodarstva Unije u usporedbi s drugim jurisdikcijama u kojima se takvi projekti uglavnom financiraju na tržištima kapitala. Velike institucije s poslovnim nastanom u EU-u glavni su pružatelji financiranja specijaliziranih projekata, financiranja objekata i financiranja robe u Uniji i svijetu te su postale izrazito stručne u tim područjima. Uglavnom posluju preko subjekata posebne namjene koji su obično subjekti koji se zadužuju i kojima je povrat na ulaganja primarni izvor otplate dobivenog financiranja.

U skladu sa standardima Basel III, u pogledu SA-CR pristupa u novi članak 122.a uvodi se kategorija izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja te dva opća pristupa za određivanje primjenjivih pondera rizika za izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja, od kojih jedan za izloženosti s vanjskim rejtingom i jedan za izloženosti bez vanjskog rejtinga. U okviru SA-CR pristupa uvode se kategorije izloženosti s osnove financiranja projekta, financiranja objekta i financiranja robe, u skladu s istim trima potkategorijama u pristupima zasnovanima na internim rejting-sustavima (IRB).

Budući da novi standardizirani tretman u okviru Basel III za izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja kojima nije dodijeljen rejting nije dovoljno osjetljiv na rizik da bi odražavao učinke sveobuhvatnih sigurnosnih paketa koji se obično povezuju s nekim izloženostima s osnove financiranja objekta u Uniji, u SA-CR pristupu uvodi se dodatna razina detaljnosti za te izloženosti. Izloženosti s osnove financiranja objekta kojima nije dodijeljen rejting i koje imaju koristi od razboritog i konzervativnog upravljanja povezanim financijskim rizicima ispunjavanjem skupa kriterija kojima se smanjuje njihov profil rizičnosti na standard „visoke kvalitete” imaju koristi od povlaštenog tretmana kapitala u usporedbi s općim tretmanom izloženosti financiranja objekta kojima nije dodijeljen rejting u skladu sa standardima Basel III. „Visoka kvaliteta” za financiranje objekta utvrđuje se na temelju dodatnih posebnih uvjeta koje EBA treba razviti u nacrtu regulatornih tehničkih standarda.

Povlaštenu tretman uveden u CRR-u II radi poticanja bankovnog financiranja i privatnih ulaganja u visokokvalitetne infrastrukturne projekte („pomoćni faktor za infrastrukturu”) iz članka 501.a zadržan je u okviru SA-CR i IRB pristupa za kreditni rizik s odgovarajućim pojašnjenjima, što dovodi do nižih kapitalnih zahtjeva za infrastrukturne projekte u odnosu na posebni tretman iz standarda Basel III. Međutim, povlaštenu tretman predviđen novim člankom 122.a za „visokokvalitetne” izloženosti s osnove financiranja projekta primjenjivat će se samo na izloženosti na koje institucije već ne primjenjuju tretman „pomoćnog faktora za infrastrukturu” iz članka 501.a kako bi se izbjeglo neopravdano smanjenje kapitalnih zahtjeva.

Izloženosti prema stanovništvu

Članak 123. mijenja se kako bi se klasifikacija izloženosti prema stanovništvu u skladu sa SA-CR pristupom dodatno uskladila s klasifikacijom u skladu s IRB pristupima kako bi se osigurala dosljedna primjena odgovarajućih pondera rizika na isti skup izloženosti. Članak 123. mijenja se i kako bi se uveo povlaštenu tretman pondera rizika od 45 % za obnovljive izloženosti prema stanovništvu koje ispunjavaju niz uvjeta otplate ili upotrebe kojima se može smanjiti njihov profil rizičnosti, definirajući ih kao izloženosti prema „transaktorima” u skladu sa standardima Basel III. Izloženostima prema jednoj ili više fizičkih

osoba koje ne ispunjavaju sve uvjete da bi se smatrale izloženostima prema stanovništvu dodjeljuje se ponder rizika od 100 %.

Valutna neusklađenost izloženosti

Umeće se novi članak 123.a kako bi se zahtjev multiplikatora za ponder rizika uveo za nezaštićene izloženosti prema stanovništvu i nezaštićene izloženosti osigurane stambenim nekretninama prema fizičkim osobama ako se valuta kredita i valuta izvora prihoda dužnika razlikuju. Kako je utvrđeno u konačnim standardima Basel III, multiplikator se utvrđuje na 1,5, podložno gornjoj granici za konačni ponder rizika 150 %. Ako se valuta izloženosti razlikuje od domaće valute zemlje boravišta dužnika, institucije mogu upotrijebiti sve nezaštićene izloženosti kao zamjensku vrijednost.

Izloženosti osigurane nekretninom

U skladu s konačnim standardima Basel III, tretman kategorije izloženosti osiguranih nekretninama mijenja se kako bi se dodatno povećala razina detaljnosti u pogledu inherentnog rizika različitih vrsta transakcija nekretninama i kredita.

Novim tretmanom pondera rizika zadržava se razlika između hipoteka na stambenim i poslovnim nekretninama, ali se dodaje razina detaljnosti prema vrsti financiranja izloženosti (ovisi li o tokovima prihoda od osigurane nekretnine ili ne ovisi) i prema fazi u kojoj je nekretnina (faza izgradnje odnosno izgrađena nekretnina).

Prvi put se uvodi poseban tretman hipotekarnih kredita osiguranih nekretninama koje donose prihod (IPRE), tj. hipotekarnih kredita čija otplata u značajnoj mjeri ovisi o novčanim tokovima ostvarenima od nekretnine kojom su ti krediti osigurani. Dokazi koje je prikupio Bazelski odbor pokazuju da su ti krediti obično znatno rizičniji od hipotekarnih kredita čija otplata znatno ovisi o sposobnosti dužnika da servisira kredit. Međutim, u okviru postojećeg SA-CR pristupa ne postoji poseban tretman za takve rizičnije izloženosti, iako je ta ovisnost o novčanim tokovima ostvarenima od nekretnine kojom je osiguran kredit važan čimbenik rizika. Nepostojanje posebnog tretmana može dovesti do nedovoljnih razina kapitalnih zahtjeva za pokrivanje neočekivanih gubitaka te vrste izloženosti osiguranih nekretninama.

U članku 4. mijenja se, zamjenjuje i uvodi nekoliko definicija kako bi se pojasnilo značenje raznih vrsta izloženosti osiguranih hipotekama na nekretninama u skladu s revidiranim tretmanima u dijelu III. (točke od 75. do 75.g).

Članak 124. zamjenjuje se kako bi se u stavcima od 1. do 5. utvrdili opći i neki posebni zahtjevi za dodjelu pondera rizika za izloženosti osigurane hipotekama na stambenim odnosno poslovnim nekretninama, uključujući hipotekarne kredite osigurane (stambenim i poslovnim) nekretninama koje donose prihod. U stavcima od 6. do 10. zadržava se postojeća periodična procjena primjerenosti standardnih pondera rizika i postupak njihova povećanja na osnovi diskrecijskej prava imenovanog tijela.

Članak 125. zamjenjuje se radi provedbe revidiranog okvira Basel III za tretman izloženosti osiguranih hipotekom na stambenim nekretninama. Dok se zadržava pristup razdvajanja kredita, kojim se hipotekarne izloženosti dijele na osigurani i neosigurani dio te se odgovarajući ponder rizika dodjeljuje svakom od ta dva dijela, njegova kalibracija prilagođava se u skladu sa standardima Basel III, pri čemu se na osigurani dio izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine primjenjuje ponder rizika 20 %. Ta kalibracija pondera rizika za osigurani dio odnosi se na situaciju u kojoj institucija može pretrpjeti dodatne neočekivane gubitke čak i izvan korektivnog faktora koji se već primjenjuje na vrijednost nekretnine pri njezinoj prodaji u slučaju dužnikova neispunjavanja obveza. Nadalje, člankom 125. predviđa se zamjenski tretman osjetljiviji na rizik ovisno o omjeru izloženosti i vrijednosti (ETV) za

hipotekarne kredite za stambene nekretnine u kojima nekretnina ne ispunjava uvjete za razdvajanje kredita (npr. zato što nije dovršena).

Izmijenjenim člankom 125. utvrđuje se namjenski i detaljniji tretman pondera rizika koji se primjenjuje na izloženosti IPRE osigurane stambenom nekretninom, osim ako je ispunjen takozvani „strogi test”: ako je nadležno tijelo države članice u kojoj se nalazi nekretnina kojom je osigurana hipoteka objavilo dokaze da je tržište nekretnina dobro razvijeno i da dugo postoji s godišnjim stopama gubitka koje ne prelaze određene pragove, na izloženosti IPRE osigurane stambenom nekretninom mogu se primijeniti isti povlašteni ponderi rizika kao i za druge izloženosti osigurane stambenom nekretninom kod kojih rizik dužnika ne ovisi značajno o prinosu po nekretnini.

Članak 126. zamjenjuje se radi provedbe revidiranog okvira Basel III za tretman izloženosti osiguranih hipotekom na poslovnim nekretninama. Konceptualno odražava tretman izloženosti stambenih nekretnina: zadržava se ustaljeni pristup razdvajanja kredita te se njegova kalibracija prilagođava u skladu sa standardima Basel III, pri čemu se na osigurani dio izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine primjenjuje ponder rizika 60 %. Nadalje, člankom 126. predviđa se zamjenski tretman osjetljiviji na rizik ovisno o omjeru ETV-a za hipotekarne kredite za poslovne nekretnine u kojima nekretnina ne ispunjava uvjete za razdvajanje kredita.

Izmjenama članka 126. uvodi se namjenski i detaljniji tretman pondera rizika za izloženosti IPRE osigurane poslovnom nekretninom, pri čemu se zadržava „strogi test”, kojim se institucijama omogućuje primjena istih povlaštenih pondera rizika na izloženosti osigurane nekretninama koje donose prihod i drugim poslovnim nekretninama koje se nalaze na tržištima na kojima godišnje stope gubitka ne prelaze određene pragove.

Kreditima kojima se financira stjecanje zemljišta, razvoj ili građenje (ADC) stambenih ili poslovnih nekretnina nose veći rizik jer je izvor otplate pri odobravanju kredita planirana, ali neizvjesna prodaja nekretnine ili bitno neizvjesni novčani tokovi. Trenutačni tretman špekulativnog financiranja nekretnina temelji se isključivo na dužnikovoj namjeri da prodajom nekretnine ostvari dobit, ne uzimajući u obzir koliko je otplata stvarno izvjesna. Stoga se u članak 4. uvodi nova definicija i umeće se novi članak 126.a kako bi se uveo poseban tretman pondera rizika od 150 % predviđen standardima Basel III za kredite društvima ili subjektima posebne namjene koji financiraju ADC stambene ili poslovne nekretnine. Trenutačni tretman pondera rizika od 150 % za „špekulativno financiranje nekretnina” pak se ukida jer se temelji isključivo na dužnikovoj namjeri da prodajom nekretnine ostvari dobit, ne uzimajući u obzir koliko je otplata stvarno neizvjesna. U skladu sa standardima Basel III, člankom 126.a dopušta se dodjela pondera rizika 100 % ADC izloženostima osiguranim stambenim nekretninama ako su ispunjeni određeni uvjeti za smanjenje rizika (u smislu standarda odobravanja plasmana, udjela u predugovorima o prodaji ili najmu i vlasničkog ulaganja dužnika izloženog riziku).

Kako bi se smanjili ciklički učinci na vrednovanje nekretnina kojima je osiguran kredit i kako bi kapitalni zahtjevi za hipoteke bili stabilniji, konačnim standardima Basel III uvodi se gornja granica za vrijednost nekretnine priznate u bonitetne svrhe po vrijednosti izmjerenoj pri odobravanju kredita, osim ako se izmjenama „nedvosmisleno” povećava vrijednost nekretnine. Istodobno, ti standardi ne obvezuju banke da prate promjenu vrijednosti nekretnine, nego samo zahtijevaju prilagodbe u izvanrednim događajima. Suprotno tome, u skladu s postojećim SA-CR pristupom koji se primjenjuje u EU-u, institucije su dužne redovito pratiti vrijednost nekretnina založenih kao kolateral. Na temelju tog praćenja, institucije su dužne prilagodbom povećati ili smanjiti vrijednost nekretnine (neovisno o njezinoj vrijednosti pri odobravanju kredita). Članak 208. mijenja se kako bi se smanjili

ciklički učinci na vrednovanje nekretnina kojima su osigurani krediti i kako bi kapitalni zahtjevi za hipoteke bili stabilniji. Konkretno, zadržava se postojeći zahtjev za često praćenje vrijednosti nekretnina, kojim se omogućuje povećanje vrijednosti nekretnine iznad njezine vrijednosti pri odobravanju kredita (za razliku od standarda Basel III), ali samo do prosječne vrijednosti u posljednje tri godine za poslovne nekretnine i u posljednjih šest godina za stambene nekretnine. Za nekretnine kojima su osigurane pokriveno obveznice, u članku 129. pojašnjeno je da nadležna tijela mogu dopustiti institucijama da upotrebljavaju tržišnu ili hipotekarnu vrijednost, ne ograničavajući povećanje vrijednosti nekretnine do prosjeka u posljednje tri odnosno šest godina. Nadalje, u članku 208. pojašnjeno je da se mora smatrati da izmjene na nekretnini izvršene radi povećanja energetske učinkovitosti zgrade ili stambene jedinice nedvosmisleno povećavaju njezinu vrijednost. Naposljetku, institucijama je dopušteno vrednovanje i ponovno vrednovanje nekretnina naprednim statističkim ili drugim matematičkim metodama, koje su razvijene neovisno o postupku odlučivanja o kreditu, podložno nizu uvjeta koji se temelje na Smjernicama EBA-e o odobravanju i praćenju kredita (EBA/GL/2020/06) i podložno odobrenju nadzornih tijela.

Članak 465. mijenja se kako bi se pri izračunu minimalne donje granice utvrdio poseban prijelazni aranžman za niskorizične izloženosti osigurane hipotekom na stambenim nekretninama. U prijelaznom razdoblju države članice mogu institucijama dopustiti primjenu povlaštenog pondera rizika 10 % na osigurani dio izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine i pondera rizika 45 % na preostali dio izloženosti do 80 % vrijednosti nekretnine ako su ispunjeni određeni uvjeti čiji je cilj osigurati da su te izloženosti niskorizične i da ih je potvrdilo nadležno tijelo. EBA će pratiti primjenu prijelaznog tretmana i pripremiti izvješće o primjerenosti njegove kalibracije. Na temelju tog izvješća Komisija će odlučiti hoće li Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti zakonodavni prijedlog o niskorizičnim izloženostima osiguranima hipotekama na stambenim nekretninama.

Podređene dužničke izloženosti

Članak 128. zamjenjuje se kako bi se uveo revidirani tretman za podređene dužničke izloženosti iz konačnih standarda Basel III (tj. ponder rizika 150 %).

Izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja

Članak 133. zamjenjuje se kako bi se uveo revidirani tretman za izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u skladu s konačnim standardima Basel III. Opseg kategorije izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja pojašnjen je definicijom takve izloženosti i određivanjem drugih instrumenata koje treba kategorizirati kao izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja za potrebe izračuna rizikom ponderirane imovine za kreditni rizik.

Kako bi SA-CR pristup bio osjetljiviji na rizik, revidirani ponderi rizika odražavaju veći rizik gubitka izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u usporedbi s dužničkim izloženostima s ponderom rizika 250 % te omogućuju razlikovanje između dugoročnih i rizičnijih špekulativnih ulaganja kojima je dodijeljen ponder rizika 400 %. Kako bi se izbjegla nepotrebna složenost, klasifikacija dugoročnih izloženosti odnosi se na razdoblje držanja koje je više rukovodstvo institucije odobrilo kao glavni kriterij.

Izloženostima na osnovi vlasničkih ulaganja koje su nastale u okviru zakonodavnih programa za promicanje posebnih sektora gospodarstva koji instituciji osiguravaju značajne subvencije za ulaganje i podrazumijevaju neki oblik državnog nadzora može se dodijeliti ponder rizika 100 %, podložno pragu od 10 % regulatornog kapitala institucije i odobrenju nadzornih tijela. Takve subvencije mogu biti i u obliku općih jamstava multilateralnih razvojnih banaka, javnih razvojnih kreditnih institucija i međunarodnih organizacija. Time se uzima u obzir činjenica da Grupa Europske investicijske banke, multilateralne razvojne banke, javne razvojne

kreditne institucije i države članice uvode takve „zakonodavne programe”, koji se često temelje na općim javnim jamstvima i povezani su s planovima za financijski oporavak i otpornost, kako bi se mobilizirao privatni kapital i podržalo poduzeća od strateškog interesa.

Na izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja prema središnjim bankama i dalje se primjenjuje ponder rizika 100 %.

Naposljetku, člankom 133. predviđa se donja granica za izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja koje se evidentiraju kao kredit, ali proizlaze iz ugovora o pretvaranju duga u udio u kapitalu sklopljenog u okviru uredne realizacije naplate ili restrukturiranja duga: u skladu sa standardom Basel III primjenjivi ponder rizika ne smije biti niži od onoga koji bi se primijenio da su ulaganja ostala u portfelju dužničkih instrumenata.

Mnoge banke u EU-u imaju dugogodišnje strateške udjele u vlasničkom kapitalu financijskih i nefinancijskih trgovačkih društava. Standardima Basel III povećavaju se ponderi rizika za sve vrste izloženosti po vlasničkim ulaganjima u petogodišnjem prijelaznom razdoblju, a da se ne predviđa poseban tretman za strateška vlasnička ulaganja. Primjena konzervativnijeg pristupa ugrađenog u standarde Basel III na sve postojeće vlasničke udjele mogla bi ugroziti gospodarsku održivost postojećih strateških odnosa.

Stoga se članak 49. mijenja kako bi se ponder rizika za izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja prema subjektima financijskog sektora koji su obuhvaćeni istim opsegom bonitetne konsolidacije (grupa) ili, uz odobrenje nadzornih tijela, prema institucijama koje su obuhvaćene istim institucionalnim sustavom zaštite utvrdio na 100 %, čime se zadržava postojeći tretman većine tih subjekata.

Nadalje, umeće se novi članak 495.a o postupnom uvođenju novih pondera rizika primjenjivih na izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja. Osim toga, novim se člankom predviđa nastavak priznavanja postojećeg tretmana povijesnih i strateških vlasničkih ulaganja institucije posljednjih deset godina u subjekte, uključujući društva za osiguranje na koje ostvaruje značajan utjecaj.

Izloženosti u statusu neispunjavanja obveza

Članak 127. mijenja se kako bi se pojasnio tretman pondera rizika za diskonte pri kupnji neprihodonosnih izloženosti, kako je najavljeno u Komunikaciji „Rješavanje problema neprihodonosnih kredita nakon pandemije bolesti COVID-19”. U tu svrhu prijedlogom se pojašnjava da institucije pri određivanju odgovarajućeg pondera rizika koji se primjenjuje na izloženost u statusu neispunjavanja obveza mogu uzeti u obzir diskont na kupljenu imovinu u statusu neispunjavanja obveza. Time se dopunjuje kontinuirani rad EBA-e na izmjeni regulatornih tehničkih standarda o ispravnima vrijednosti za kreditni rizik.

Daljnjim izmjenama članka 127. terminologija se usklađuje s revidiranim standardima Basel III.

Korištenje kreditnih procjena vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika i mapiranje

Kako bi se prikupile informacije za sve buduće inicijative za uspostavu javnih ili privatnih rejting-sustava, mijenja se članak 135. kako bi se europska nadzorna tijela ovlastilo da pripreme izvješće o ograničenoj dostupnosti vanjskih kreditnih rejtinga VIPKR-ova, osobito za trgovačka društva, te o mogućim mjerama za uklanjanje prepreka.

Okvir za kreditni rizik – pristupi zasnovani na internim rejting-sustavima

Smanjenje opsega pristupa zasnovanih na internim rejting-sustavima

Kapitalni zahtjevi za kreditni rizik koji se temelje na internim modelima institucija pogodno utječu na osjetljivost na rizik, razumijevanje institucija njihovih rizika te jednake uvjete tržišnog natjecanja među institucijama u Uniji. Međutim, financijska kriza ukazala je na važne nedostatke u IRB pristupima. Nizom studija provedenih na međunarodnoj razini i razini EU-a utvrđene su neprihvatljivo velika odstupanja u kapitalnim zahtjevima među institucijama koje se ne mogu objasniti samo razlikama u rizičnosti portfelja institucija. To otežava usporedivost stopa kapitala i utječe na jednake uvjete tržišnog natjecanja među institucijama. Osim toga, u krizi se pokazalo da su u određenim slučajevima gubici institucija u nekim portfeljima bili znatno veći nego u modelima predviđanja, što je dovelo do nedovoljnih razina kapitala pojedinačnih institucija.

Institucije su to činile jer se primjenjivim okvirom nije dovoljno ograničila dostupnost IRB pristupa za kategorije izloženosti koje je teško modelirati i jer je okvir u načelu obvezao institucije koje su namjeravale primijeniti IRB pristup na neke od svojih izloženosti da ga primijene na sve izloženosti.

Članak 150. i članak 151. stavak 8. mijenjaju se kako bi se ograničile kategorije izloženosti za koje se interni modeli mogu primjenjivati za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, primjenjujući standarde Basel III. Konkretno, primjena naprednog IRB (A-IRB) pristupa, koji omogućuje modeliranje svih parametara rizika, dopuštena je samo za kategorije izloženosti za koje je moguće pouzdano modeliranje, dok se na druge kategorije izloženosti primjenjuju manje sofisticirani pristupi:

- napredni IRB pristup više se ne primjenjuje na izloženosti prema trgovačkim društvima čija ukupna konsolidirana godišnja prodaja iznosi više od 500 milijuna EUR ili koja pripadaju grupi čija ukupna godišnja prodaja na razini konsolidirane grupe iznosi više od 500 milijuna EUR („velika trgovačka društva”) i na izloženosti prema institucijama i drugim subjektima financijskog sektora (uključujući one koji se tretiraju kao trgovačka društva); na te izloženosti institucije mogu primjenjivati osnovni IRB pristup (F-IRB) i stoga modelirati samo PD;
- IRB pristup više se ne primjenjuje na izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja; na te izloženosti institucije moraju primjenjivati SA-CR pristup.

Očekuje se da će se ograničavanjem primjene naprednih pristupa modeliranja ukloniti važan izvor neopravdane varijabilnosti RWA-e i time poboljšati usporedivost kapitalnih zahtjeva. Osim toga, time će se iz okvira ukloniti uzrok nepotrebne složenosti.

Nova kategorija izloženosti za jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave te subjekte javnog sektora

Trenutačno se izloženosti prema subjektima javnog sektora i jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave mogu tretirati kao izloženosti prema središnjim državama ili kao izloženosti prema institucijama. Na one koje se tretiraju kao izloženosti prema institucijama trebao bi se primjenjivati pristup F-IRB u skladu s revidiranim standardima Basel III te bi stoga trebale podlijegati ograničenjima modeliranja, za razliku od izloženosti koje se tretiraju kao izloženosti prema središnjim državama. Kako bi se pojednostavnio okvir, osigurao dosljedan tretman izloženosti prema subjektima javnog sektora i jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave te izbjegla neželjena varijabilnost povezanih kapitalnih zahtjeva, predlaže se uvođenje nove kategorije izloženosti prema subjektima javnog sektora i jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave u skladu s

člankom 147. stavkom 2. u koju će biti raspoređene sve izloženosti prema tim subjektima (neovisno o njihovu trenutačnom tretmanu kao izloženosti prema središnjim državama ili kao izloženosti prema institucijama) te da se na tu novu kategoriju izloženosti primjenjuju ista pravila kao i na opću kategoriju izloženosti prema trgovačkim društvima, kako je predviđeno u novom članku 151. stavku 11. Konkretno, donji pragovi na ulazne veličine primjenjivi na izloženosti prema trgovačkim društvima primjenjivali bi se jednako na izloženosti koje pripadaju kategoriji izloženosti prema subjektima javnog sektora i jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave iz Basela III.

Donji pragovi na ulazne veličine u skladu s A-IRB pristupom

Članak 160. stavak 1., članak 161. stavak 4., članak 164. stavak 4. i članak 166. stavak 8.c mijenjaju se kako bi se uvele minimalne vrijednosti za vlastite procjene IRB parametara institucija koje se upotrebljavaju kao ulazni podaci za izračun RWA-e („donji pragovi na ulazne veličine”). Ti donji pragovi na ulazne veličine služe kao zaštitni mehanizam kojim se osigurava da kapitalni zahtjevi ostanu na dovoljno razboritim razinama, čime se smanjuje rizik modela, pogreške pri mjerenju, ograničenja podataka te se poboljšava usporedivost stopa kapitala među institucijama.

Kad je riječ o parametru rizika PD-a, postojeći donji pragovi na ulazne veličine neznatno se povećavaju (s 0,03 % u okviru Basela II na 0,05 % u okviru Basela III). Suprotno tome, donji pragovi na ulazne veličine novi su, razborito kalibrirani zahtjevi za nastanak statusa neispunjavanja obveza (LGD) i parametre rizika CCF-a. Donji prag na LGD za neosigurane izloženosti prema trgovačkim društvima iznosi 25 %, a za neosigurane opće izloženosti prema stanovništvu 30 %. Formula koja uključuje konzervativne korektivne faktore prema vrsti kolaterala predviđena je za osigurane izloženosti, dok se donji prag za ulazne veličine CCF-a specifičan za IRB postavlja u skladu s 50 % primjenjivog standardiziranog pristupa CCF-a.

Tretman izloženosti prema središnjim državama

Dodaje se novi članak 159.a kako bi se u skladu sa standardima Basel III dodatno pojasnilo da se novi donji pragovi na ulazne veličine (opisani u prethodnom odjeljku) koji se primjenjuju na vlastite procjene PD-a, LGD-a i CCF-a institucija ne primjenjuju na izloženosti prema središnjim državama.

Brisanje „faktora prilagodbe od 1,06” iz formule za izračun pondera rizika

U skladu sa standardima Basel III, članak 153. stavak 1. i članak 154. stavak 1. mijenjaju se tako da se briše „faktor prilagodbe od 1,06” koji se primjenjuje na iznose izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik u skladu s IRB pristupima, čime se pojednostavnjuje izračun i poništava povećanje kalibracije od 6 % koje se u postojećem okviru primjenjuje na IRB pondere rizika.

Uklanjanje tretmana „dvostrukog statusa neispunjavanja obveza”

Članak 153. stavak 3., članak 154. stavak 2., članci 202. i 217. mijenjaju se kako bi se uklonila metoda dvostrukog statusa neispunjavanja obveza koja se primjenjuje na neke izloženosti osigurane jamstvom, zbog čega se primjenjuje samo jedna opća formula za izračun pondera rizika i pojednostavnjuje okvir, kako je predviđeno standardima Basel III. Zahvaljujući manjem broju ugrađenih opcija, revidiranim izračunom osigurava se veća usporedivost RWA-e među institucijama te se smanjuje neopravdana varijabilnost.

Uvođenje IRB pristupa i trajno izuzeće od njihove primjene

U skladu s konačnim standardima Basel III, da bi institucija usvojila IRB pristupe za jednu kategoriju izloženosti više nije potrebno da se sve kategorije izloženosti iz njezine knjige pozicija kojima se ne trguje tretiraju u skladu s IRB pristupom („uvođenje IRB pristupa”)

osim izloženosti za koje je pravilima dopušteno trajno izuzeće od primjene SA-CR pristupa, a odobrila su ih nadležna tijela. To novo načelo uvedeno je u člancima 148. i 150., a njime se institucijama omogućuje selektivna primjena IRB pristupa.

Kako bi se osigurali jednaki uvjeti između institucija koje trenutačno tretiraju svoje izloženosti u skladu s jednim od IRB pristupa i onih koje to ne čine, u novom članku 494.d utvrđeni su prijelazni aranžmani u okviru kojih institucije tijekom trogodišnjeg razdoblja mogu ponovno primjenjivati SA-CR pristup uz odobrenje nadležnih tijela u skladu s pojednostavnjenim postupkom.

Revidirani parametar rizika u okviru temeljnih IRB pristupa

Članak 161. stavak 1. mijenja se kako bi se uvele ponovno kalibrirane vrijednosti LGD-a za nadređene neosigurane izloženosti prema trgovačkim društvima (LGD od 40 % umjesto 45 %). Vrijednost LGD-a za razrjeđivački rizik za otkupljena potraživanja od trgovačkih društava također se mijenja kako bi se uskladila s bazelskim tretmanom.

Revidirani opseg i metode izračuna vlastitih procjena kreditnih konverzijskih faktora

Članak 166. stavci 8., 8.a, 8.b i 8.d te članak 182. mijenjaju se kako bi se revidirali opseg i metode izračuna za vlastite procjene CCF-ova koje se upotrebljavaju za određivanje vrijednosti izloženosti izvanbilančnih stavki koje nisu ugovori o izvedenicama. Konkretno, novim se odredbama propisuje primjena fiksnog razdoblja od 12 mjeseci prije nastanka statusa neispunjavanja obveza za vlastite procjene CCF-ova te se primjena vlastitih procjena dopušta samo za specifične obveze za koje je odgovarajući standardizirani CCF manji od 100 %.

Jamstva pružatelja zaštite na koja se primjenjuje manje sofisticirani pristup

Standardima Basel III znatno su revidirane metodologije koje institucije mogu primjenjivati za priznavanje učinaka smanjenja rizika prihvatljivih jamstava kako bi se, među ostalim, ograničio raspon pristupa i time smanjila varijabilnost kapitalnih zahtjeva. U tu svrhu, standardima Basel III općenito se predviđa da se na osigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika koji bi se trebao izračunati u skladu s pristupom koji se primjenjuje na usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite. Ako za izloženost koja se tretira u skladu s A-IRB pristupom jamči davatelj jamstva na kojeg se primjenjuje F-IRB ili SA-CR pristup, zbog priznavanja tog jamstva na izloženost osiguranu jamstvom primjenjuje se F-IRB odnosno SA-CR pristup. Jamstva u A-IRB pristupu treba priznavati primjenom jednog od sljedećih pristupa:

- pristup zamjene pondera rizika, kojim se dužnikov ponder rizika zamjenjuje ponderom rizika davatelja jamstva ako se na usporedive izravne izloženosti prema davatelju jamstva primjenjuje SA-CR pristup (članak 235.a);
- pristup zamjene parametara rizika, kojim se dužnikovi parametri rizika zamjenjuju parametrima rizika povezanim s usporedivim izravnim izloženostima prema davatelju jamstva ako se usporedive izravne izloženosti prema davatelju jamstva tretiraju u skladu sa IRB pristupom (članak 236.a); ili
- prilagodba procjena LGD-a ili procjena PD-a i LGD-a (članak 183.); u okviru tog pristupa prijedlogom se pojašnjava da priznavanje jamstva nikad ne bi trebalo dovesti do pondera rizika primjenjivog na izloženost osiguranu jamstvom koji je niži od pondera rizika iz pristupa usporedive izravne izloženosti prema davatelju jamstva. Time se želi očuvati dosljednost okvira u smislu procjene rizika tako da se onemogućuje da se na neizravnu izloženost prema određenom pružatelju zaštite

primijeni niži ponder rizika od usporedive izravne izloženosti ako je dužnik taj isti pružatelj zaštite.

Izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja u skladu s A-IRB pristupom

Nova ograničenja modeliranja u skladu sa standardima Basel III relativno su ograničena u pogledu tretmana izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja u skladu s IRB pristupom. Iako se primjenjuju donje granice parametara, A-IRB pristup i dalje se primjenjuje neovisno o veličini dužnika, za razliku od tretmana koji se primjenjuje na druge izloženosti prema trgovačkim društvima. Međutim, nove donje granice parametara koje se primjenjuju na izloženosti prema trgovačkim društvima primjenjuju se i na izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja bez priznavanja posebnih praksi kreditiranja koje uključuju sigurnosne aranžmane za smanjenje kreditnog rizika.

Stoga se umeće novi članak 495.b radi postupnog uvođenja novih donjih granica, počevši s diskontnim faktorom od 50 % koji se u petogodišnjem razdoblju postupno povećava na 100 %. Nadalje, člankom se EBA-u ovlašćuje da procijeni primjerenost donjih pragova na PD i LGD primjenjivih na izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja, a Komisiju da revidira parametre delegiranim aktom na temelju EBA-ine procjene.

Odredbe kojima se uvode ovlasti za izloženosti s osnove najma i kreditno osiguranje

Institucije u EU-u razvile su visoku razinu stručnosti i upravljanja rizicima u području najma, kao i primjene kreditnog osiguranja, osobito za potrebe financiranja trgovine. Zbog nedostatnih podataka i dalje je nejasno kalibriraju li se novi parametri rizika na odgovarajući način kako bi odražavali učinak smanjenja rizika koji proizlazi iz davanja kolaterala u najam i koje značajke moraju imati police kreditnog osiguranja da bi se mogle priznati kao prihvatljiva kreditna zaštita.

Stoga se umeće novi članak 495.c kojim se EBA-u ovlašćuje da procijeni primjerenost kalibracije rizika u okviru Basel III u pogledu parametara koji se primjenjuju na izloženosti s osnove najma, a posebno novih korektivnih faktora za kolateral i regulatornih vrijednosti za osigurani LGD. Komisiju se ovlašćuje za revidiranje kalibracije delegiranim aktom, prema potrebi uzimajući u obzir EBA-ino izvješće. U međuvremenu se u okviru A-IRB pristupa novi parametri rizika postupno uvode tijekom petogodišnjeg razdoblja.

Nadalje, umeće se novi članak 495.d kojim se EBA-u ovlašćuje da Komisiju izvješćuje o prihvatljivosti i primjeni kreditnog osiguranja kao tehnike smanjenja kreditnog rizika te o primjerenim parametrima rizika s kojima bi trebali biti povezani u okviru SA-CR i temeljnog IRB pristupa. Na temelju tog izvješća Komisija je dužna, prema potrebi, podnijeti zakonodavni prijedlog o primjeni kreditnog osiguranja kao tehnike smanjenja kreditnog rizika.

Okvir za kreditni rizik – tehnike smanjenja kreditnog rizika

Članci od 224. do 230. mijenjaju se kako bi se uvela pravila i metode Basel III za uzimanje u obzir kolaterala i jamstava u okviru SA-CR i F-IRB pristupa. Konkretno, revidirani su nadzorni korektivni faktori primjenjivi na financijski kolateral u okviru složene metode financijskog kolaterala, kao i vrijednosti osiguranih LGD-ova i korektivnih faktora za kolateral koji se primjenjuju na izloženosti na koje se primjenjuje F-IRB pristup.

Članak 213. stavak 1. točka (c) podtočka iii. i članak 215. stavak 2. mijenjaju se kako bi se pojasnili kriteriji prihvatljivosti za jamstva odnosno jamstva dana u kontekstu zajedničkih sustava osiguranja ili jamstava odnosno kontramjamstava subjekata. Osobito se dodatno pojašnjava prihvatljivost javnih sustava osiguranja uspostavljenih u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19 kao tehnika smanjenja kreditnog rizika.

Okvir za tržišni rizik

BCBS je 2016. objavio prvi skup revidiranih standarda tržišnog rizika, poznat kao temeljito preispitivanje knjige trgovanja (FRTB), kako bi se uklonili utvrđeni nedostaci u okviru kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik za pozicije iz knjige trgovanja. Za vrijeme praćenja učinka standarda FRTB-a BCBS je utvrdio niz problema s tim standardima pa je u siječnju 2019. objavio revidirane standarde FRTB-a.

Komisija je u studenome 2016. prvotno predložila uvođenje obvezujućih kapitalnih zahtjeva na temelju standarda FRTB-a u okviru CRR-a II kako bi se uklonili nedostaci okvira za tržišni rizik. Međutim, s obzirom na kasniju odluku BCBS-a o reviziji tih standarda, čiji rokovi nisu bili u skladu s ključnim etapama u pregovaračkom procesu CRR-a II, Europski parlament i Vijeće dogovorili su da će standarde FRTB-a u CRR II uvesti samo za potrebe izvješćivanja. Uvođenje kapitalnih zahtjeva na temelju standarda FRTB-a ostavljeno je za kasnije donošenjem zasebnog zakonodavnog prijedloga.

Kako bi se uveli obvezujući kapitalni zahtjevi za tržišni rizik u skladu s revidiranim standardima FRTB-a, uvedene su brojne izmjene CRR-a.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 4. mijenja se kako bi se pojasnila definicija organizacijske jedinice za trgovanje.

Elementi regulatornog kapitala

Članak 34. mijenja se kako bi se uključilo odstupanje kojim se institucijama omogućuje da smanje ukupna dodatna vrijednosna usklađenja u izvanrednim okolnostima, na temelju EBA-ina mišljenja, kako bi se riješilo pitanje procikličnosti ugrađene u dodatna vrijednosna usklađenja odbijena od redovnog osnovnog kapitala.

Opći zahtjevi, vrednovanje i izvješćivanje

Članak 102. mijenja se kako bi se uveli pristupi FRTB-a za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva. Članak 104. zamjenjuje se kako bi se revidirali kriteriji koji se primjenjuju za raspoređivanje pozicija u knjigu trgovanja ili u knjigu pozicija kojima se ne trguje. Uvodi se i odstupanje kojim se instituciji omogućuje da u knjigu pozicija kojima se ne trguje rasporedi određene instrumente koji bi inače bili raspoređeni u knjigu trgovanja. To odstupanje podliježe vrlo strogim uvjetima i odobrenju nadležnog tijela institucije. Članak 104.a mijenja se kako bi se dodatno odredili uvjeti koji se trebaju primijeniti za reklasifikaciju instrumenta između dviju knjiga. Članak 104.b mijenja se kako bi se uvelo odstupanje kojim se institucijama omogućuje uspostava organizacijskih jedinica za trgovanje kojima institucije mogu dodijeliti isključivo pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje koje su podložne valutnom riziku i robnom riziku. Članak 104.c uvodi se kako bi se pobliže odredio tretman zaštite stopa kapitala od valutnog rizika, čime se institucijama omogućuje da pod određenim uvjetima iz izračuna kapitalnih zahtjeva za valutni rizik isključe neke pozicije. Članak 106. mijenja se kako bi se pojasnile postojeće odredbe o internim prijenosima rizika.

Opće odredbe

Članak 325. mijenja se kako bi se uveli obvezujući kapitalni zahtjevi za tržišni rizik na temelju pristupa FRTB-a iz poglavlja 1.a (alternativni standardizirani pristup ili A-SA), poglavlja 1.b (alternativni pristup internih modela ili A-IMA) i poglavlja od 2. do 4. (pojednostavljeni standardizirani pristup ili SSA), kao i uvjeti za njihovu primjenu i učestalost izračuna kapitalnih zahtjeva. Uvodi se i odstupanje za institucije u pogledu izračuna kapitalnih zahtjeva za pozicije podložne valutnom riziku koje se odbijaju od njihova regulatornog kapitala.

Članak 325.a mijenja se kako bi se uveli kriteriji prihvatljivosti za primjenu SSA pristupa.

Člankom 325.b pojašnjava se izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik na konsolidiranoj osnovi.

Alternativni standardizirani pristup

Članak 325.c mijenja se kako bi se uveli dodatni kvalitativni zahtjevi povezani s validacijom, dokumentiranjem i upravljanjem pristupom A-SA.

Članak 325.j mijenja se kako bi se pojasnili određeni elementi konačnih standarda FRTB-a u pogledu tretmana ulaganja u fondove (tj. subjekte za zajednička ulaganja ili CIU-ove) i kako bi se uvele određene ciljne prilagodbe izračuna kapitalnih zahtjeva za te pozicije i tako osiguralo da se tretmanom CIU-ova u okviru standardiziranog pristupa neproporcionalno ne zakomplicira izračun i da se smanji kažnjavanje, s obzirom na to da CIU-ovi imaju ključnu ulogu u olakšavanju akumulacije osobne uštedevine, namijenjene velikim ulaganjima ili umirovljenju. Kako bi se ti ciljevi ostvarili, utvrđeno je da bi institucije trebale jednom mjesečno primijeniti pristup odnosnih izloženosti za pozicije u CIU-ovima na koje se taj pristup odnosi i dopušta im se da pod posebnim uvjetima podatke koje dostave relevantne treće strane upotrijebe za izračun kapitalnih zahtjeva u skladu s pristupom odnosnih izloženosti. Osim toga, u skladu s pristupom koji se temelji na mandatu, člankom 325.j EBA-u se ovlašćuje da pobliže odredi tehničke elemente kojima se institucije moraju koristiti u izradi hipotetskog portfelja za izračun kapitalnih zahtjeva.

Članak 325.q mijenja se kako bi se pojasnio tretman faktora vega-rizika za valute.

Članak 325.s mijenja se kako bi se prilagodila formula osjetljivosti na vega-rizik.

Članak 325.t mijenja se kako bi se dodatno uskladile osjetljivosti koje se upotrebljavaju za izračun kapitalnih zahtjeva s osjetljivostima koje se upotrebljavaju za upravljanje rizicima institucije.

Odredba o kreditnim i vlasničkim izvedenicama koje nisu predmet sekuritizacije, a kojima se trguje na burzi premješta se iz članka 325.ab u relevantniji članak 325.v.

Članci 325.y, 325.am, 325.ah i 325.ak mijenjaju se na sličan način kako bi se pojasnilo raspoređivanje u kategorije kreditne kvalitete u skladu s A-SA pristupom.

Članak 325.ae mijenja se kako bi se pojasnio tretman za faktor rizika inflacije i faktore rizika međuvalutne osnove.

Članci 325.ah i 325.ak mijenjaju se kako bi se pojasnili ponderi rizika pokrivenih obveznica (sa i bez vanjskog rejtinga).

Članci 325.ai i 325.aj mijenjaju se kako bi se pojasnila vrijednost korelacijskih parametara.

Članak 325.as mijenja se kako bi se uveo niži ponder rizika za faktor delta-rizika robe povezan s trgovanjem emisijama ugljika. U skladu s konačnim standardima Basel III emisijske jedinice izjednačavaju se s ugovorima o električnoj energiji, što bi se moglo smatrati previše konzervativnim s obzirom na povijesne podatke relevantne za Unijino tržište emisijskih jedinica. Doista, Komisija je uspostavljanjem rezerve za stabilnost tržišta 2015. stabilizirala volatilitet cijena jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama (ETS). To opravdava uvođenje posebne kategorije rizika za ETS jedinice u okviru A-SA pristupa, za razliku od električne energije, s nižim ponderom rizika od 40 % kako bi se bolje odrazila stvarna volatilitet cijena te robe specifične za EU.

Članak 325.ax mijenja se kako bi se pojasnili ponderi rizika za osjetljivosti na faktore vega-rizika.

Alternativni pristup internih modela

Članak 325.az mijenja se kako bi se pojasnili uvjeti koje institucije moraju ispuniti kako bi dobile odobrenje za primjenu A-IMA pristupa na izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.

Članak 325.ba mijenja se kako bi se uvela formula za agregiranje kapitalnih zahtjeva izračunanih na temelju A-IMA pristupa.

Članak 325.bc mijenja se kako bi se EBA-u ovlastilo za izradu regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju kriteriji za primjenu ulaznih podataka u modelu za mjerenje rizika.

Članak 325.be mijenja se kako bi se utvrdile nove ovlasti nadležnih tijela za procjenu mogućnosti modeliranja faktora rizika koju provode institucije koje primjenjuju A-IMA pristup.

Članak 325.bf mijenja se kako bi se uvele nove ovlasti nadležnih tijela za uklanjanje nedostataka modela i u pogledu zahtjeva za retroaktivno testiranje koje provode institucije koje primjenjuju A-IMA pristup.

Članak 325.bg mijenja se kako bi se uveli obvezujući zahtjevi za raspodjelu dobiti i gubitka koju provode institucije koje primjenjuju A-IMA pristup.

Članak 325.bh mijenja se kako bi se uvele prilagodbe izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik za pozicije u CIU-ovima u okviru A-IMA pristupa, posebno kako bi više CIU-ova moglo biti prihvatljivo u skladu s tim pristupom. Slično izmjenama tretmana CIU-a u skladu s A-SA pristupom, institucijama je dopušteno pod posebnim uvjetima upotrebljavati podatke koje dostave relevantne treće strane za izračun kapitalnih zahtjeva u skladu s pristupom odnosnih izloženosti te su dužne najmanje jednom tjedno primijeniti pristup odnosnih izloženosti.

Članak 325.bi mijenja se kako bi se pojasnile odgovornosti jedinice za kontrolu rizika i jedinice za validaciju u odnosu na sustav upravljanja rizicima.

Članak 325.bp mijenja se kako bi se dodatno pojasnile situacije u kojima je institucijama za izračun kapitalnog zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza dopuštena primjena IRB modela za procjenu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza i gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza.

Članci 337., 338., 352. i 361. mijenjaju se kako bi se zamijenile ili izbrisale odredbe koje više nisu relevantne za primjenu SSA pristupa.

Primjena internih modela za izračun kapitalnog zahtjeva

Poglavlje 5. briše se jer se postojeći pristup internih modela (IMA) za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik zamjenjuje A-IMA pristupom iz poglavlja 1.b.

Delegirani i provedbeni akti

Budući da nije izvjesno hoće li veće jurisdikcije odstupiti od konačnih standarda Basel III u provedbi FRTB-a i s obzirom na važnost osiguravanja jednakih uvjeta u praksi između institucija s poslovnim nastanom u Uniji i sličnih međunarodnih institucija, člankom 461.a Komisiju se ovlašćuje za donošenje delegiranih akata radi izmjene pristupa za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik i izmjene datuma početka primjene tih pristupa radi njihova usklađenja s međunarodnim događanjima.

Okvir rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju (CVA)

Prilagodba kreditnom vrednovanju (CVA) računovodstvena je prilagodba fer vrijednosti cijeni transakcije izvedenicama čiji je cilj rezerviranje za potencijalne gubitke zbog

pogoršanja kreditne sposobnosti druge ugovorne strane u toj transakciji. Tijekom velike financijske krize brojne sistemski važne banke ostvarile su znatne gubitke povezane s CVA-om u okviru svojih portfelja izvedenica zbog pogoršanja kreditne sposobnosti mnogih njihovih drugih ugovornih strana. BCBS je zbog toga 2011. u okviru prvog skupa reformi Basel III uveo nove standarde za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik kako bi se osiguralo da se CVA rizik banaka u budućnosti pokrije dovoljnim kapitalom. Ti su bazelski standardi u pravo Unije 2013. preneseni CRR-om.

Međutim, banke i nadzorna tijela izrazili su zabrinutost da standardi iz 2011. nisu na odgovarajući način pokrili stvarne CVA rizike kojima su banke izložene. Konkretno, iznesene su tri zasebne kritike na te standarde: i. da pristupi navedeni u tim standardima nisu dostatno osjetljivi na rizik, ii. da se njima ne priznaju CVA modeli koje su banke razvile za računovodstvene potrebe i iii. da pristupi navedeni u tim standardima ne obuhvaćaju tržišni rizik koji nose transakcije izvedenicama s drugom ugovornom stranom. Kako bi otklonio te zabrinutosti, BCBS je u prosincu 2017. objavio revidirane standarde u okviru konačnih reformi Basel III i dodatno prilagodio njihovu kalibraciju u revidiranoj publikaciji u srpnju 2020. Kako bi ga se uskladilo sa standardima BCBS-a za 2020., uvedene su brojne izmjene CRR-a.

U članku 381. uvodi se definicija CVA rizika kako bi se obuhvatio i rizik kreditne marže druge ugovorne strane institucije i tržišni rizik portfelja transakcija institucije s tom drugom ugovornom stranom.

Članak 382. mijenja se kako bi se pojasnilo koje transakcije financiranja vrijednosnim papirima podliježu kapitalnim zahtjevima za CVA rizik. Osim toga, uvodi se nova odredba kojom se propisuje da institucije izvješćuju o rezultatima izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik za transakcije koje su izuzete u skladu s tim člankom. Dodatno se određuje da institucije koje pružaju zaštitu od CVA rizika tih izuzetih transakcija imaju diskrecijsko pravo izračunati kapitalni zahtjev za CVA rizik za te transakcije, uzimajući u obzir predmetne priznate zaštite. Naposljetku, uvode se nove EBA-ine ovlasti za izradu smjernica za pomoć nadzornim tijelima pri utvrđivanju prekomjernog CVA rizika i izradu regulatornih tehničkih standarda za određivanje uvjeta za procjenu značajnosti izloženosti CVA riziku koje proizlaze iz transakcija financiranja vrijednosnim papirima po fer vrijednosti.

Umeće se članak 382.a kako bi se utvrdili novi pristupi koje bi institucije trebale primjenjivati za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik, kao i uvjeti za primjenu kombinacije tih pristupa.

Članak 383. zamjenjuje se kako bi se uveli opći zahtjevi za primjenu standardiziranog pristupa za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik, kao i definicija regulatornog CVA-a u tu svrhu. Umeću se članci od 383.a do 383.x kako bi se dodatno odredili tehnički elementi standardiziranog pristupa.

Članak 384. zamjenjuje se kako bi se uveo osnovni pristup za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik, u skladu sa standardima Basel III.

Članak 385. zamjenjuje se kako bi se uveo pojednostavnjeni pristup za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik, kao i kriteriji prihvatljivosti za primjenu pojednostavnjenog pristupa.

Naposljetku, članak 386. mijenja se kako bi se uzeli u obzir novi zahtjevi koji se primjenjuju na priznate zaštite za potrebe kapitalnih zahtjeva za CVA rizik.

Okvir za minimalne donje granice korektivnih faktora za transakcije financiranja vrijednosnim papirima (SFT-ovi)

Transakcije financiranja vrijednosnim papirima imaju ključnu ulogu u financijskom sustavu Unije jer financijskim institucijama dopuštaju upravljanje vlastitom likvidnosnom pozicijom i

potporu vlastitim aktivnostima održavanja tržišta vrijednosnih papira. Te su transakcije važne i za središnje banke jer im omogućuju da svoje planove monetarne politike preko financijskih institucija prenesu u realno gospodarstvo. Međutim, STF-ovi mogu sudionicima na tržištu omogućiti da ponovno ulože gotovinski kolateral i ponovno upotrijebe negotovinski kolateral. Kako bi se smanjio rizik prekomjerne financijske poluge izvan bankarskog sektora, Odbor za financijsku stabilnost (FSB) objavio je 2013. Preporuku³⁹ svojim državama članicama da uvedu minimalne korektivne faktore za kolateral u nekim STF-ovima između banaka i nebankarskih institucija koje ne poravnava središnja druga ugovorna strana. U skladu s tom preporukom takvi minimalni korektivni faktori za kolateral trebali bi se uvesti, na osnovi diskrecijskog prava svake jurisdikcije, izravno regulacijom tržišta ili neizravno strožim kapitalnim zahtjevom, koji je BCBS razvio 2017. u okviru konačnih reformi Basel III.

U EBA-inu posebnom izvješću⁴⁰ o uvođenju okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora za SFT-ove u pravo Unije i u ESMA-inu izvješću⁴¹ o transakcijama financiranja vrijednosnim papirima i financijskoj poluzi u EU-u iznesene su preporuke u kojima je, međutim, istaknuto da nije jasno kako bi primjena takvog okvira utjecala na institucije. U tim se preporukama izražava i zabrinutost da bi primjena tog okvira na određene vrste SFT-ova mogla uzrokovati neželjene posljedice za te financijske aktivnosti. Osim toga, još nije jasno bi li bilo primjerenije taj okvir primijeniti na institucije putem kapitalnim zahtjevima ili regulacijom tržišta. Primjena okvira na institucije strožim kapitalnim zahtjevima omogućila bi institucijama koje ne bi bile usklađene s tim minimalnim korektivnim donjim granicama korektivnih faktora da, podložno sankciji, obavljaju te financijske djelatnosti. Suprotno tome, kad bi se okvir primijenio regulacijom tržišta, osigurali bi se jednaki uvjeti za sve sudionike na tržištu odluči li Unija uvesti sličnu regulaciju tržišta za relevantne STF-ove među nebankarskim institucijama, kao što je preporučio i FSB u svojem prethodno navedenom izvješću iz 2013.

U tom kontekstu, člankom 519.c EBA-u se ovlašćuje da u bliskoj suradnji s ESMA-om izvješćuje Komisiju o primjerenosti uvođenja u Uniji okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora koji se primjenjuje na SFT-ove. Na temelju tog izvješća Komisija će prema potrebi podnijeti zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću.

Operativni rizik

Novi standardizirani pristup kojim se zamjenjuju svi postojeći pristupi operativnom riziku

BCBS je revidirao međunarodni standard o operativnom riziku kako bi uklonio nedostatke koji su se pojavili nakon financijske krize iz 2008. i 2009. Osim nedostatne osjetljivosti na rizike u standardiziranim pristupima, utvrđena je nedovoljna usporedivost koja proizlazi iz širokog raspona internih praksi modeliranja u okviru naprednih pristupa mjerenja (AMA). U tom kontekstu i radi pojednostavnjenja okvira, svi postojeći pristupi za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik zamijenjeni su jedinstvenim pristupom koji se ne temelji na modelu i koji će primjenjivati sve institucije. Iako primjena modela, kao što su oni razvijeni u

³⁹ FSB: Strengthening Oversight and Regulation of Shadow Banking (Jačanje nadzora i regulacije bankarstva u sjeni), 29. kolovoza 2013., dostupno na: https://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_130829b.pdf

⁴⁰ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo: Policy Advice on the Basel III Reforms: Operational Risk (Savjetovanje o politikama za reforme Basel III: operativni rizik), EBA/OP/2019/09b, 2. kolovoza 2019., dostupno na:

⁴¹ Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala: Report on securities financing transactions and leverage in the EU (Izvješće o transakcijama financiranja vrijednosnim papirima i financijskoj poluzi u EU-u), listopad 2016.

okviru AMA pristupa, unutar tog novog okvira za određivanje kapitalnih zahtjeva za operativni rizik više nije moguća, institucije će i dalje imati diskrecijsko pravo primjene tih modela u postupku procjene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP).

Novi standardizirani pristup uvodi se u Uniji zamjenom dijela trećeg glave III. CRR-a. Osim toga, dodatno se usklađuje nekoliko drugih članaka CRR-a, osobito i. s ciljem uvođenja jasnih i usklađenih definicija povezanih s operativnim rizikom (članak 4. stavak 1. točke 52.a, 52.b i 52.c), kako je EBA preporučila u svojem odgovoru⁴² na Komisijin poziv na savjetovanje iz 2019., i ii. kako bi se uzela u obzir zamjena glave III. u cijelom CRR-u (na primjer, brišu se prethodna upućivanja u članku 20. na glavu III.). Naposljetku, EBA je ovlaštena izvješćivati Komisiju o primjeni osiguranja u kontekstu revidiranog okvira za operativni rizik (članak 519.d). To je izvješćivanje potrebno jer su se u nadzornoj zajednici pojavila određena pitanja o tome bi li novi standardizirani pristup za operativni rizik primjenom osiguranja omogućio regulatornu arbitražu.

Izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik

U skladu s konačnim standardima Basel III, novim standardiziranim pristupom kombinira se pokazatelj koji se temelji na veličini poslovanja institucije (komponenta pokazatelja poslovanja ili BIC) s pokazateljem koji uzima u obzir povijest gubitaka te institucije. Revidiranim bazelskim standardom predviđa se niz diskrecijskih prava o načinima provedbe potonjeg pokazatelja. Jurisdikcije mogu zanemariti povijesne gubitke pri izračunu kapitala za operativni rizik svih relevantnih institucija ili mogu dodatno uzeti u obzir povijesne podatke o gubicima institucija do određene veličine poslovanja. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti u Uniji i pojednostavnio izračun kapitala za operativni rizik, pri izračunu minimalnih kapitalnih zahtjeva ta se diskrecijska prava primjenjuju jednoliko ne uzimajući u obzir povijesne podatke o operativnim gubicima svih institucija.

Izračun BIC-a utvrđuje se u novom poglavlju 1. glave III. (novi članci od 312. do 315.). U Uniji će se minimalni kapitalni zahtjevi za operativni rizik temeljiti isključivo na BIC-u (članak 312.). Izračun BIC-a, koji se temelji na tzv. pokazatelju poslovanja, utvrđen je u članku 313., dok je utvrđivanje pokazatelja poslovanja, uključujući njegove komponente i moguće prilagodbe zbog spajanja odnosno pripajanja, preuzimanja ili prodaje, izneseno u člancima 314. i 315.

Prikupljanje podataka i upravljanje

Novim poglavljem 2. (novi članci od 316. do 323.) propisuju se pravila o prikupljanju podataka i upravljanju. Ti su zahtjevi radi proporcionalnosti podijeljeni na pravila koja se primjenjuju na sve institucije, kao što su odredbe o okviru za upravljanje operativnim rizikom (članak 323.), i na pravila koja su relevantna samo za institucije koje su dužne objavljivati i podatke o povijesnim gubicima (članak 446. stavak 2.) i stoga moraju održavati skup podataka o gubicima (članak 317.). U skladu s EBA-inim odgovorom na Komisijin poziv na savjetovanje iz 2019., u Uniji će sve institucije s pokazateljem poslovanja od 750 milijuna EUR ili više održavati skup podataka o gubicima i izračunavati svoje godišnje gubitke od operativnog rizika za potrebe objave. Kako bi novi okvir bio proporcionalan, nadležna tijela moći će odobriti izuzeće od tog zahtjeva, osim ako pokazatelj poslovanja institucije premašuje milijardu EUR (članak 316.). Kako bi se osigurala određena stabilnost

⁴² EBA, Policy advice on the Basel reforms: Operational Risk (Savjetovanje o politikama za bazelske reforme: operativni rizik), EBA/OP/2019/09b, 2. kolovoza 2019., dostupno na: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/2886865/5db69327-7d3f-4e6c-9ac9-fc54430781eb/Policy%20Advice%20on%20Basel%20III%20reforms%20-%20Operational%20Risk.pdf?retry=1>

tijekom vremena, osobito kako bi se spriječio neopravdan utjecaj privremenih smanjenja pokazatelja poslovanja na tu procjenu, relevantni pokazatelj poslovanja bit će najviši pokazatelj poslovanja iskazan u posljednje dvije godine.

Elementi relevantni za izračun godišnjeg gubitka od operativnog rizika dodatno su određeni u člancima od 318. do 321. U članku 318. definirani su „bruto gubitak” i „neto gubitak”, a članak 319. sadržava relevantne pragove podataka o gubicima od 20 000 EUR i 100 000 EUR. Određeni izvanredni događaji operativnog rizika koji više nisu relevantni za profil rizičnosti institucije mogu se zanemariti ako su ispunjeni svi povezani uvjeti i ako je nadzorno tijelo institucije to odobrilo (članak 320.). Institucija će možda morati uključiti i dodatne gubitke, npr. povezane s preuzetim ili spojenim odnosno pripojenim subjektima (članak 321.).

Točnost i sveobuhvatnost podataka o gubicima institucije od ključne su važnosti. Stoga će nadzorna tijela periodično preispitivati kvalitetu podataka o gubicima (članak 322.).

Omjer financijske poluge

Izračun vrijednosti izloženosti izvedenica

Nakon donošenja Uredbe (EU) 2019/876 BCBS je dodatno revidirao jedan poseban aspekt svojeg okvira za omjer financijske poluge. Kako bi se olakšalo pružanje usluga poravnania klijentima, tretman izvedenica poravnanih za klijente za potrebe omjera financijske poluge izmijenjen je u lipnju 2019.⁴³ U skladu s revidiranim pravilima tretman tih izvedenica općenito je usklađen s tretmanom predviđenim standardiziranim pristupom za kreditni rizik druge ugovorne strane (SA-CCR) u okviru zasnovanom na riziku. U svojem Izvješću o omjeru financijske poluge iz veljače 2021.⁴⁴ Komisija je zaključila da je primjereno prilagoditi izračun mjere ukupne izloženosti kako bi se tretman izvedenica poravnanih za klijente uskladio s međunarodno dogovorenim standardima. Stoga se članak 429.c mijenja u skladu s tim.

Izračun vrijednosti izloženosti izvanbilančnih stavki

S obzirom na predložene izmjene članka 4. i članka 111. stavka 1. CRR-a, za određene izvanbilančne stavke u okviru za omjer financijske poluge više nije potrebno utvrditi minimalni konverzijski faktor od 10 %. Stoga se briše odstupanje iz članka 429.f stavka 3.

Redovne kupnje i prodaje koje čekaju namiru

Odredbe o redovnoj kupnji i prodaji koje čekaju namiru mijenjaju se kako bi se bolje uskladile sa standardima Basel III, posebno kako bi se pojasnilo da se te odredbe primjenjuju na financijsku imovinu, a ne samo na vrijednosne papire. Članak 429. stavak 6. i članak 429.g stavak 1. CRR-a mijenjaju se u skladu s tim.

Ekološki, socijalni i upravljački (ESG) rizici

Institucije su ključne za Unijinu ambicioznu promidžbu dugoročnog prelaska na održivi razvoj općenito, a posebno za potporu pravednom prelasku na nultu neto stopu emisija

⁴³ Bazelski odbor za nadzor banaka (2019.): Leverage ratio treatment of client cleared derivatives (Tretman omjera financijske poluge za izvedenice poravnane za klijente, lipanj 2019.), dostupno na: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d467.pdf>

⁴⁴ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o mogućem proširenju okvira o zaštitnom sloju omjera financijske poluge na OSV institucije te o definiciji i izračunu mjere ukupne izloženosti, uključujući tretman rezervi središnje banke, veljača 2021., dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52021DC0062>

stakleničkih plinova u gospodarstvu Unije do 2050. Taj prelazak podrazumijeva nove rizike koje je potrebno razumjeti i kojima treba primjereno upravljati na svim razinama.

Ubrzani prelazak na održivije gospodarstvo može znatno utjecati na poduzeća, povećavajući rizike pojedinačno za institucije i za ukupnu financijsku stabilnost. Utjecaji ljudskog ponašanja na klimu, kao što su emisije stakleničkih plinova, ili nastavak neodrživih gospodarskih praksi, pokretači su fizičkih rizika zbog kojih bi se povećale opasnosti za okoliš i njihovi socioekonomski učinci. Institucije su izložene i tim fizičkim rizicima koji su kompromisni s prijelaznim rizicima jer se, ako su svi ostali čimbenici jednaki, očekuje da će se fizički rizici smanjiti nakon provedbe prijelaznih politika. Međutim, u suprotnom je moguće da će se fizički rizici povećati ne poduzmu li se nikakve mjere, odnosno ako je tranzicijski rizik nizak, a provedba politika povezanih s prelaskom bude dugo trajala.

Radi odgovarajućeg razumijevanja i upravljanja rizicima za održivost, koji se obično nazivaju ekološkim, socijalnim i upravljačkim (ESG) rizicima, institucije s poslovnim nastanom u Uniji trebaju sustavno utvrđivati pojedinačne rizike, objavljivati informacije o njima i upravljati tim rizicima. Budući da su ESG rizici i njihove posebnosti relativna novost, institucije bi ih mogle bitno drugačije poimati.

Stoga se članak 4. mijenja kako bi se uvele nove usklađene definicije različitih vrsta ESG rizika (članak 4. stavak 1. točke od 52.d do 52.i). Definicije su usklađene s onima koje je EBA predložila u svojem izvješću o ESG rizicima.

Kako bi se omogućio bolji nadzor ESG rizika, članak 430. mijenja se kako bi se propisalo da institucije svoja nadležna tijela izvješćuju o svojoj izloženosti ESG rizicima.

Naposljetku, kako bi se bolje uskladili rokovi za sve izmjene bonitetnih pravila koje bi mogle biti potrebne, članak 501.c mijenja se kako bi se EBA-in rok za dostavu izvješća o bonitetnom tretmanu tih izloženosti pomaknuo s 2025. na 2023. U okviru ovlasti iz članka 501.c EBA bi trebala procijeniti izloženosti prema imovini i aktivnostima u sektorima energetike i učinkovitog korištenja resursa, kao i u sektoru infrastrukture i prometa. Procjena bi trebala obuhvaćati i mogućnost ciljanog kalibriranja pondera rizika za stavke osobito visoke izloženosti klimatskim rizicima, uključujući imovinu ili aktivnosti u sektoru fosilnih goriva i sektorima koji znatno utječu na klimu. Pokaže li se opravdanim, u EBA-inu izvješću trebalo bi opisati opcije za primjenu posebnog bonitetnog tretmana izloženosti koje podliježu ekološkim i socijalnim čimbenicima.

Integrirani sustav nadzornog izvješćivanja i razmjena podataka

EBA od 2018. u suradnji s ESB-om i nacionalnim nadležnim tijelima razvija europsku centraliziranu infrastrukturu za nadzorne podatke (EUCLID) kako bi se u središnjem integriranom sustavu objedinile izvještajne informacije koje nadzorna tijela razmjenjuju o najvećim institucijama s poslovnim nastanom u Uniji. Taj će sustav biti posebno koristan za unos javnih izvješća i analiza s objedinjenim podacima i pokazateljima rizika za cjelokupni bankarski sektor EU-a. Člankom 430.c trenutačno se EBA-u ovlašćuje da izradi studiju izvedivosti za razvoj dosljednog i integriranog sustava za prikupljanje statističkih, sanacijskih i bonitetnih podataka te da u izradu studije uključi relevantna tijela. EBA je u ožujku 2021. objavila dokument za raspravu o toj studiji izvedivosti i tražila doprinos dionika do 11. lipnja 2021. U skladu s člankom 430.c stavkom 3., nakon što EBA dovrši studiju izvedivosti, Komisija će procijeniti hoće li u kasnijoj fazi eventualno izmijeniti zahtjeve za izvješćivanje propisane u dijelu sedmom A CRR-a.

Objave informacija

Veća transparentnost i proporcionalnost u zahtjevima za objavu

Uzimajući u obzir izmjene CRR-a uvedene radi provedbe konačnih standarda Basel III te potrebu za daljnjim smanjenjem administrativnih troškova objava i olakšavanjem pristupa informacijama koje objavljuju institucije, u dio osmi CRR-a unosi se nekoliko izmjena.

Članak 433. mijenja se kako bi se EBA-u ovlastilo da centralizira objavljivanje godišnjih, polugodišnjih i tromjesečnih bonitetnih objava institucija. Cilj je ovog prijedloga staviti na raspolaganje bonitetne informacije putem jedinstvene elektroničke pristupne točke i time riješiti postojeću fragmentaciju s ciljem veće transparentnosti i usporedivosti objava u korist svih sudionika na tržištu. EBA bi centralizirano objavljivala informacije u isto vrijeme kad bi institucije objavile svoje financijske izvještaje ili izvješća, ili što je prije moguće nakon toga. Ovaj je prijedlog u potpunosti u skladu s Akcijskim planom za uniju tržišta kapitala i korak je prema budućem razvoju jedinstvene pristupne točke na razini EU-a za financijske informacije i informacije o održivim ulaganjima poduzeća.

Članak 434. mijenja se kako bi se smanjilo administrativno opterećenje povezano s objavama, posebno za male i jednostavne institucije. Ta se odredba temelji na napretku EBA-e i nadležnih tijela u uspostavi infrastrukture za objedinjeno nadzorno izvješćivanje (EUCLID). Prijedlogom se jača proporcionalnost time što se EBA-u ovlašćuje da objavljuje informacije malih i jednostavnih institucija na temelju podataka o nadzornom izvješćivanju. Tako su male i jednostavne institucije dužne izvješćivati samo svoja nadzorna tijela, a ne objavljivati relevantne informacije.

Članci 438. i 447. mijenjaju se tako da uključuju obveze objavljivanja informacija za institucije koje primjenjuju interni model i stoga trebaju objaviti ukupne iznose izloženosti riziku izračunane u skladu s potpuno standardiziranim pristupom, za imovinu ponderiranu stvarnim rizikom na razini rizika, a za kreditni rizik na razini kategorije i potkategorije imovine. Time se provodi relevantni standard Basel III kojim se propisuje da banke uspoređuju modelirani i standardizirani RWA na razini rizika. Članci 433.a, 433.b i 433.c koji se odnose na učestalost objava mijenjaju se u skladu s tim.

Članci 433.b i 433.c mijenjaju se kako bi se uključila obveza malih i jednostavnih institucija, kao i drugih neuvrštenih institucija, da jednom godišnje objavljuju informacije o iznosu i kvaliteti prihodonosnih, neprihodonosnih i restrukturiranih izloženosti za kredite, dužničke vrijednosne papire i izvanbilančne izloženosti te informacije o dospjelim izloženostima. Predložene izmjene u skladu su s Akcijskim planom Vijeća o neprihodonosnim kreditima iz 2017.⁴⁵, kojim je EBA pozvana da do kraja 2018. uvede poboljšane zahtjeve za objavu informacija o kvaliteti imovine i neprihodonosnim kreditima za sve institucije. Osim toga, izmjenama se osigurava potpuna usklađenost s Komunikacijom „Rješavanje problema neprihodonosnih kredita nakon pandemije bolesti COVID-19”⁴⁶. Proširenjem zahtjeva za objavu iz članka 442. točaka (c) i (d) na male i jednostavne institucije te druge neuvrštenne institucije ne stvara se dodatno opterećenje za te institucije iz dvaju razloga. Prvo, te institucije već objavljuju informacije o neprihodonosnim kreditima na temelju EBA-inih Smjernica o objavljivanju neprihodonosnih kredita⁴⁷, koje su uslijedile nakon Akcijskog plana Vijeća iz 2017. i zasad se odražavaju u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/637 od

⁴⁵ Vijeće ECOFIN „Akcijski plan za rješavanje problema loših kredita u Europi”, srpanj 2017. [Zaključci Vijeća o akcijskom planu za rješavanje problema loših kredita u Europi](#)

⁴⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću i Europskoj središnjoj banci „Rješavanje problema neprihodonosnih kredita nakon pandemije bolesti COVID-19” COM/2020/822 final.

⁴⁷ Smjernice EBA/GL/2018/10 Europskog nadzornog tijela za bankarstvo od 17. prosinca 2018. o objavljivanju neprihodonosnih i restrukturiranih izloženosti.

15. ožujka 2021.⁴⁸. Drugo, nakon što se centraliziraju objave u okviru EBA-ine internetske platforme, informacije o neprihodonosnim kreditima mogle bi se izvesti iz nadzornog izvješćivanja, čime bi se smanjilo opterećenje za sve institucije i uklonila sva opterećenje za male i jednostavne kredite.

Člancima 445. i 455. uvode se novi zahtjevi za objavu prema kojima institucije izračunavaju vlastite kapitalne zahtjeve za tržišni rizik primjenom jednog od standardiziranih pristupa, odnosno A-IMA pristupa.

Umeće se članak 445.a kako bi se uveli novi zahtjevi za objavu kapitalnih zahtjeva za CVA rizik.

Članak 446. mijenja se kako bi se uveli revidirani zahtjevi za objavu podataka o operativnom riziku.

CRR-om II su u području objava već uvedene odredbe čiji je cilj poboljšati opseg ESG rizika. U tom pogledu velike institucije čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi početi će od lipnja 2022. objavljivati informacije o ESG rizicima. Međutim, neposredna učinkovitost tih odredaba ograničena je jer velik broj institucija ostaje izvan područja primjene pravila o objavi iz CRR-a. Članak 449.a stoga se mijenja kako bi se zahtjevi povezani s objavom ESG rizika proširili na sve institucije u skladu s načelom proporcionalnosti.

Ovlaštenja EBA-e

Prijedlogom se proširuje opseg EBA-ine ovlasti u skladu s člankom 434.a. Osim uspostave i razvoja jedinstvenih formata za objavu, predloženim izmjenama članka 434.a propisuje se da EBA uvede politiku o ponovnoj objavi informacija i o potrebnim IT rješenjima za centralizaciju objava.

Definicija „male i jednostavne institucije”

Prijedlogom se mijenja definicija pojma „mala i jednostavna institucija” iz članka 4. stavka 1. točke 145. tako što se institucijama dopušta isključivanje transakcija izvedenicama zaključenih s nefinancijskim klijentima i transakcija izvedenicama koje se koriste za zaštitu tih transakcija, podložno ograničenju.

CIU-ovi s odnosnim portfeljem državnih obveznica iz europodručja

Člankom 506.a Uredbe (EU) 2021/558 Komisija je zadužena da do 31. prosinca 2021. objavi izvješće u kojem ocjenjuje jesu li potrebne promjene regulatornog okvira „za promicanje tržišta izloženosti u obliku udjela ili dionica u CIU-ima s odnosnim portfeljem koji se sastoji isključivo od državnih obveznica država članica čija je valuta euro i kupnje takvih izloženosti od strane banaka, pri čemu je relativni ponder državnih obveznica svake države članice u ukupnom portfelju CIU-a jednak relativnom ponderu doprinosa u kapitalu ESB-u svake države članice”.

Člankom 132. stavkom 4. CRR-a predviđa se „pristup odnosnih izloženosti”, u okviru kojeg institucija ulagatelj može „upotrijebiti te odnosne izloženosti [CIU-a] za izračun prosječnog pondera rizika za svoje izloženosti u obliku udjela ili dionica u CIU-u” u skladu s metodama

⁴⁸ Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/637 od 15. ožujka 2021. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda za institucije o javnoj objavi informacija iz dijela osmog glava II. i III. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1423/2013, Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/1555, Provedbene uredbe Komisije (EU) 2016/200 i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/2295 (Tekst značajan za EGP) SL L 136, 21.4.2021., str. 1.–327.

utvrđenima u CRR-u. To podliježe uvjetu da institucija ulagatelj „zna” za odnosne izloženosti CIU-a.

Stoga se postojećim regulatornim sustavom institucijama ulagateljima dopušta da na udjele ili dionice u CIU-u primjenjuju iste pondere rizika koji bi se primjenjivali na izravno ulaganje u državne obveznice država članica. Budući da takve izloženosti prema središnjim državama već podliježu povoljnom tretmanu regulatornog kapitala, čini se da nije potrebno mijenjati bonitetni okvir za promicanje tržišta za CIU-ove s tom vrstom odnosnog instrumenta ni prilagođavati posebnu strukturu iz članka 506.a Uredbe (EU) 2021/558.

Nadalje, s obzirom na nedavno i planirano izdavanje obveznica u okviru programa NextGenerationEU, čini se da uspostava te strukture više nije neophodna.

Dodatne nadzorne ovlasti za izricanje ograničenja institucijama za raspodjelu dividendi

U skladu s člankom 518.b Komisija je dužna do 31. prosinca 2021. izvijestiti Europski parlament i Vijeće opravdavaju li iznimne okolnosti koje uzrokuju ozbiljne gospodarske poremećaje i time utječu na uredno funkcioniranje i integritet financijskih tržišta da se tijekom takvih razdoblja nadležnim tijelima dodijele dodatne obvezujuće ovlasti za izricanje ograničenja raspodjela od strane institucija tijekom takvih razdoblja.

Kao odgovor na gospodarske i financijske poteškoće uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, Komisija, EBA, ESB, ESRB i većina nacionalnih nadležnih tijela pozvali su institucije da se suzdrže od raspodjele dividendi ili otkupa vlastitih dionica te da na varijabilne primitke primijene konzervativan pristup. U iznimnim okolnostima 2020. i 2021. zajednički cilj bio je očuvanje izvora kapitala za potporu realnom gospodarstvu i apsorpciju gubitaka.

Preporuke koje su izdala nadležna tijela u državama članicama u skladu s dogovorenim stajalištima EU-a ostvarile su željene učinke i usmjerile izvore kapitala tako da se bankarskom sustavu olakšala potpora realnom gospodarstvu, kao što se predlaže u nedavnoj ESB-ovoj analizi i EBA-inom pregledu stanja. Stoga su nadležna tijela, upitana o tome hoće li trebati dodatne ovlasti u području ograničenja raspodjele dividendi, smatrala da su ovlasti kojima trenutačno raspolažu dovoljne.

Prema tome, Komisija u ovom trenutku ne smatra da je nadležnim tijelima potrebno dodijeliti dodatne nadzorne ovlasti za izricanje, u iznimnim okolnostima, ograničenja institucijama za raspodjelu dividendi. U predstojećem preispitivanju makrobonitetnog okvira razmotrit će se pitanje makrobonitetnog nadzora i koordinacije takvih ograničenja u budućnosti, u iznimnim okolnostima.

Bonitetni tretman kryptoimovine

Posljednjih godina na financijskim tržištima zabilježen je nagli porast aktivnosti povezanih s tzv. kryptoimovinom i postupno povećanje uključenosti institucija u tu aktivnost. Iako kryptoimovina ima neka zajednička obilježja s tradicionalnijom financijskom imovinom, neka se znatno razlikuju. Stoga nije jasno bi li se postojećim bonitetnim pravilima na odgovarajući način obuhvatili rizici svojstveni toj imovini. Budući da je BCBS tek nedavno počeo istraživati treba li razviti poseban tretman za tu imovinu i, ako treba, kakav bi trebao biti taj tretman, u ovaj se prijedlog nisu mogle uključiti posebne mjere u tom području. Umjesto toga, od Komisije se traži da preispita je li potreban poseban bonitetni tretman za kryptoimovinu i da, prema potrebi, donese zakonodavni prijedlog u tu svrhu, s obzirom na aktivnosti BCBS-a.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativni rizik, tržišni rizik i minimalnu donju granicu

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁴⁹,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Unija je zbog globalne financijske krize započela opsežnu reformu bonitetnog okvira za institucije s ciljem povećanja otpornosti bankarskog sektora u EU-u. Jedan od glavnih elemenata reforme bila je provedba međunarodnih standarda dogovorenih s Bazelskim odborom za nadzor banaka (BCBS), konkretno tzv. „reforme Basel III”, zahvaljujući kojoj je bankarski sektor u EU-u u krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19 pokazao svoju otpornost. Međutim, iako je sada ukupna razina kapitala u institucijama u EU-u u prosjeku zadovoljavajuća, još nisu riješeni neki problemi utvrđeni nakon globalne financijske krize.
- (2) Kako bi se riješili ti problemi, omogućila pravna sigurnost i našim međunarodnim partnerima u skupini G20 potvrdila naša predanost, iznimno je važno vjerno provesti preostale elemente reforme Basel III. Istovremeno bi pri provedbi trebalo izbjeći znatno povećanje ukupnih kapitalnih zahtjeva za cijeli bankarski sustav u EU-u i voditi računa o specifičnostima gospodarstva EU-a. Prilagodbe međunarodnim standardima trebale bi se, kad je moguće, odvijati na prijelaznoj osnovi. Pri provedbi bi trebalo izbjeći nepovoljan konkurentski položaj institucija EU-a, osobito u području trgovinski aktivnosti u kojima se institucije EU-a izravno natječu s međunarodnim institucijama. Osim toga, predloženi bi pristup trebao biti usklađen s logikom bankovne unije i trebalo bi izbjeći daljnju fragmentaciju jedinstvenog tržišta za bankarske usluge. U konačnici, trebalo bi zajamčiti proporcionalnost pravila i težiti dodatnom smanjenju troškova usklađenja, osobito za manje institucije, a zadržati jednako stroge bonitetne zahtjeve.

⁴⁹ SL C , , str. .

- (3) Uredba (EU) br. 575/2013 omogućuje institucijama da svoje kapitalne zahtjeve izračunavaju promjenom standardiziranih pristupa ili pristupa internih modela. Pristupi internih modela institucijama dopuštaju da procijene većinu parametara ili sve parametre potrebne za samostalan izračun kapitalnih zahtjeva, dok su pri izračunu kapitalnih zahtjeva primjenom standardiziranih pristupa dužne primijeniti fiksne parametre koji se temelje na relativno konzervativnim pretpostavkama utvrđenima u Uredbi (EU) br. 575/2013. Bazelski odbor je u prosincu 2017. donio odluku o uvođenju agregirane minimalne donje granice. Ta se odluka temeljila na analizi provedenoj nakon financijske krize 2008.–2009., koja je pokazala da interni modeli imaju tendenciju podcjenjivanja rizika kojima su institucije izložene, osobito za određene vrste izloženosti i rizika, a rezultat su nedovoljni kapitalni zahtjevi. Kapitalni zahtjevi izračunani primjenom internih modela u prosjeku su niži za iste izloženosti u odnosu na kapitalne zahtjeve izračunane primjenom standardiziranih pristupa.
- (4) Minimalna donja granica jedna je od ključnih mjera u okviru reformi Basel III. Cilj joj je smanjiti prekomjernu varijabilnost kapitalnih zahtjeva izračunanih primjenom internih modela i prekomjerno smanjenje kapitala koji institucija koja primjenjuje interne modele može dobiti u donosu na instituciju koja primjenjuje revidirane standardizirane pristupe. Te institucije to mogu postići utvrđivanjem niže granice kapitalnih zahtjeva dobivenih internim modelima institucija na 72,5 % kapitalnih zahtjeva koji bi se primjenjivali da su te institucije primjenjivale standardizirane pristupe. Vjernom provedbom minimalne donje granice trebala bi se povećati usporedivost omjera kapitala institucija, vratiti vjerodostojnost internih modela i postići jednake uvjete za institucije koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju različite pristupe.
- (5) Da bi se izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta za bankarske usluge, pristup za minimalnu donju granicu trebao bi biti usklađen s načelom agregiranja rizika na razini raznih subjekata unutar iste bankarske grupe i logikom konsolidiranog nadzora. Istovremeno bi minimalna donja granica trebala djelovati na rizike koji proizlaze iz internih modela i u matičnim državama članicama i državama članicama domaćinima. Stoga bi minimalnu donju granicu trebalo izračunavati na najvišoj razini konsolidacije u Uniji, pri čemu bi društva kćeri koja se ne nalaze u istim državama članicama kao matično društvo u EU-u trebala na potkonsolidiranoj osnovi izračunavati svoj doprinos zahtjevu za minimalnu donju granicu za cijelu bankarsku grupu. Takvim bi se pristupom izbjegli neželjeni učinci i zajamčila fer raspodjela dodatnog kapitala koja je zbog primjene minimalne donje granice nužna među subjektima grupe u matičnim državama članicama i državama članicama domaćinima, u skladu s njihovim profilom rizičnosti.
- (6) Bazelski odbor utvrdio je da aktualni standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR) nije u dovoljnoj mjeri osjetljiv na rizike u više područja, što dovodi do netočnog ili neprimjerenog (previsokog ili preniskog) mjerenja kreditnog rizika, a time i kapitalnih zahtjeva. Odredbe o SA-CR pristupu trebalo bi stoga revidirati kako bi se povećala osjetljivost tog pristupa na rizike u nekoliko ključnih aspekata.
- (7) Za izloženosti s rejtingom prema drugim institucijama, neke bi pondere rizika trebalo ponovno kalibrirati u skladu sa standardima Basel III. Osim toga, tretman pondera rizika za izloženosti bez rejtinga prema institucijama trebao bi biti detaljniji i odvojen od pondera rizika koji se primjenjuje na središnju državu države članice u kojoj banka ima poslovni nastan jer se ne pretpostavlja implicitna potpora države institucijama.

- (8) Za podređene dužničke izloženosti i izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja, potreban je detaljniji i stroži tretman pondera rizika koji bi odražavao veći rizik od gubitaka od podređenih dužničkih izloženosti i izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u odnosu na dužničke izloženosti te kako bi se spriječila regulatorna arbitraža između knjige pozicija kojima se ne trguje i knjige trgovanja. Institucije u Uniji imaju dugogodišnja strateška vlasnička ulaganja u financijska i nefinancijska trgovačka društva. Budući da se standardni ponder rizika za izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja povećava u petogodišnjem prijelaznom razdoblju, postojeća vlasnička ulaganja u trgovačka društva i društva za osiguranje koja su pod značajnim utjecajem institucije trebalo bi nastaviti priznavati da bi se izbjegli negativni učinci i očuvala uloga institucija Unije kao dugogodišnjih strateških ulagatelja u vlasnički kapital. Međutim, zbog zaštitnih bonitetnih mjera i nadzora koji pozitivno utječu na financijsku integraciju financijskog sektora, trebalo bi zadržati postojeći sustav za vlasnička ulaganja u druge institucije unutar iste grupe ili institucije obuhvaćene istim institucionalne sustavom zaštite. Osim toga, kako bi se ojačale privatne i javne inicijative za dugoročna vlasnička ulaganja u trgovačka društva u EU-u, uvrštena ili neuvrštena, ulaganja se ne bi trebala smatrati spekulativnima ako se ulaže s jasnom namjerom višeg rukovodstva institucije da se ona zadrže tri ili više godina.
- (9) Standardi Basel III u svrhu promicanja određenih sektora gospodarstva uvode diskrecijsko pravo nadzornih tijela da institucijama omoguće da u određenim granicama primjenjuju povlašteni tretman na vlasnička ulaganja u okviru „zakonodavnih programa” koji podrazumijevaju znatne subvencije za ulaganja i uključuju državni nadzor i ograničenja ulaganja u vlasnički kapital. I izvršenje tog diskrecijskog prava u Uniji trebalo bi dodatno potaknuti dugoročna ulaganja u vlasnički kapital.
- (10) Trgovačka društava u Uniji uglavnom financiraju institucije koje za izračun svojih kapitalnih zahtjeva primjenjuju pristupe zasnovane na internim rejting-sustavima (IRB pristup) za kreditni rizik. S provedbom minimalne donje granice te institucije će trebati primjenjivati i SA-CR pristup, koji se pri određivanju kreditne kvalitete korporativnog dužnika oslanja na kreditne procjene vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika („VIPKR”). Mapiranje vanjskih rejtinga i pondera rizika koji se primjenjuju na trgovačka društva s rejtingom trebalo bi biti detaljnije radi usklađenosti s međunarodnim standardima.
- (11) Međutim, većina trgovačkih društava u EU-u zbog troškova obično ne traži vanjske kreditne rejtinge. Kako bi se izbjegli negativni učinci na bankovno kreditiranje trgovačkih društava bez rejtinga i osiguralo dovoljno vremena za uvođenje javnih i/ili privatnih inicijativa kojima je cilj povećanje obuhvata vanjskih kreditnih rejtinga, potrebno je uvesti prijelazno razdoblje za to povećanje obuhvata. U tom prijelaznom razdoblju institucije koje primjenjuju IRB pristupe trebale bi pri izračunu svoje minimalne donje granice za izloženosti investicijskog rejtinga prema trgovačkim društvima bez rejtinga primjenjivati povoljan tretman, a istovremeno bi trebalo uvesti inicijative kojima se potiče šira primjena kreditnih rejtinga. To prijelazno uređenje trebalo bi biti popraćeno izvješćem Europskog nadzornog tijela za bankarstvo („EBA”). Nakon prijelaznog razdoblja, institucije bi pri izračunu kapitalnih zahtjeva za većinu svojih izloženosti prema trgovačkim društvima trebale imati kreditne procjene VIPKR-ova. Kako bi se prikupile informacije za sve buduće inicijative za uspostavu javnih ili privatnih rejting-sustava, europska nadzorna tijela trebala bi izraditi izvješće o ograničenoj dostupnosti vanjskih kreditnih rejtinga VIPKR-ova, osobito za trgovačka društva, te o mogućim mjerama za uklanjanje tih ograničenja. U

međuvremenu je Europska komisija spremna pružiti tehničku potporu državama članicama putem svojeg instrumenta za tehničku potporu u tom području, npr. pri izradi strategija za povećanje mogućnosti dodjele vanjskog rejtinga njihovim neuvrštenim trgovačkim društvima ili razmatranju najboljih primjera iz prakse o osnivanju subjekata koji bi trgovačkim društvima mogli dodjeljivati rejtinge ili davati s time povezane smjernice.

- (12) Bazelski odbor je za izloženosti osigurane stambenim i poslovnim nekretninama izradio pristupe koji su osjetljiviji na rizike kako bi bolje odražavali modele financiranja i faze izgradnje.
- (13) Financijska kriza 2008. i 2009. otkrila je brojne nedostatke sadašnjeg standardiziranog tretmana izloženosti osiguranih nekretninama, koji su obrađeni u standardima Basel III. Naime, standardima Basel III uvode se izloženosti osigurane nekretninama koje donose prihod („IPRE”) kao nova potkategorija kategorije izloženosti prema trgovačkim društvima, na koju se primjenjuje poseban tretman pondera rizika kako bi se točnije utvrdili rizici povezani s tim izloženostima, ali i radi bolje usklađenosti s tretmanom izloženosti IPRE u skladu s pristupom zasnovanim na internim rejting-sustavima („IRB pristup”) iz dijela III. glave II. poglavlja 3. Uredbe (EU) br. 575/2013.
- (14) Za opće izloženosti osigurane stambenim i poslovnim nekretninama trebalo bi zadržati pristup razdvajanja izloženosti iz članaka od 124. do 126. Uredbe jer je taj pristup osjetljiv na vrste dužnika i odražava učinke smanjenja rizika kolaterala u obliku nekretnine na primjenjive pondere rizika, čak i u slučaju visokih omjera kredita i vrijednosti nekretnine. Njegovu bi kalibraciju, međutim, trebalo prilagoditi u skladu sa standardima Basel III jer je utvrđeno da je suviše konzervativna za hipotekarne kredite s vrlo niskim omjerima kredita i vrijednosti nekretnine.
- (15) Kako bi se osigurala disperzija učinaka minimalne donje granice na niskorizično hipotekarno kreditiranje stambenih nekretnina institucija koje primjenjuju IRB pristupe na dovoljno dugo razdoblje i time izbjegli poremećaji te vrste kreditiranja koji bi mogli nastati zbog iznenadnog povećanja kapitalnih zahtjeva, potrebno je osigurati posebno prijelazno uređenje. Za njegova bi trajanja institucije koje primjenjuju IRB pristup pri izračunu minimalne donje granice trebale moći primjenjivati niži ponder rizika na dio svojih izloženosti osiguranih hipotekom na nekretninama koje se u skladu s revidiranim SA-CR pristupom smatraju osiguranima stambenim nekretninama. Kako bi se osiguralo da prijelazna uređenja budu dostupna samo za niskorizične izloženosti osigurane hipotekom, trebalo bi utvrditi odgovarajuće kriterije prihvatljivosti na temelju prihvaćenih koncepata SA-CR pristupa. Nadležna tijela trebala bi provjeravati usklađenost s tim kriterijima. S obzirom na to da se tržišta nekretnina u državama članicama mogu razlikovati, odluku o aktivaciji prijelaznog uređenja trebalo bi prepustiti pojedinačnim državama članicama. EBA bi trebala pratiti primjenu prijelaznog uređenja.
- (16) Zbog nedovoljne jasnoće i osjetljivosti na rizike postojećeg tretmana spekulativnog financiranja nekretnina, kapitalni zahtjevi za te izloženosti zasad se često smatraju previsokima ili preniskima. Taj bi tretman stoga trebalo zamijeniti posebnim tretmanom za izloženosti ADC koje obuhvaćaju izloženosti prema trgovačkim društvima ili subjektima posebne namjene koji financiraju stjecanje zemljišta u svrhu razvoja i građenja ili financiraju razvoj i građenje stambenih ili poslovnih nekretnina.
- (17) Važno je smanjiti cikličke učinke na vrednovanje nekretnine kojom je izloženost osigurana i očuvati stabilnost kapitalnih zahtjeva. Vrijednost nekretnine koja se

priznaje u bonitetne svrhe stoga ne bi trebala biti veća od prosječne vrijednosti usporedive nekretnine mjerene tijekom dovoljno dugačkog razdoblja praćenja, osim ako izmjene na toj nekretnini nedvosmisleno povećavaju njezinu vrijednost. Kako bi se izbjegle neželjene posljedice na funkcioniranje tržišta pokrivenih obveznica, nadležna tijela mogu institucijama dopustiti redovito ponovno vrednovanje nekretnine bez primjene tih ograničenja na povećanja vrijednosti. Izmjene kojima se povećava energetska učinkovitost zgrada i stambenih jedinica trebalo bi smatrati povećanjem vrijednosti.

- (18) Poslovi specijaliziranog financiranja obavljaju se preko subjekata posebne namjene koji su obično subjekti koji se zadužuju i kojima je povrat na ulaganja primarni izvor otplate dobivenog financiranja. Ugovorni aranžmani modela specijaliziranog financiranja vjerovniku omogućuju znatan stupanj kontrole nad imovinom, a primarni izvor sredstava za podmirenje obveze prihodi su koji se ostvare od imovine koja se financira. Kako bi se povezani rizici mogli točnije utvrditi, na te bi ugovorne aranžmane trebalo primjenjivati specifične kapitalne zahtjeve za kreditni rizik. U skladu s međunarodno dogovorenim standardima Basel III o dodjeli pondera rizika izloženostima u obliku specijaliziranog financiranja, u okviru pristupa SA-CR trebalo bi uvesti posebnu kategoriju specijaliziranih izloženosti i time unaprijediti usklađenost s postojećim posebnim tretmanom specijaliziranog financiranja u skladu s IRB pristupima. Trebalo bi uvesti poseban tretman za izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja, pri čemu bi trebalo razlikovati „financiranje projekta”, „financiranje objekta” i „financiranje robe” jer se time bolje odražavaju rizici inherentni tim potkategorijama kategorije specijaliziranih izloženosti. Kao i za izloženosti prema trgovačkim društvima, trebalo bi uvesti dva pristupa dodjele pondera rizika, jedan za jurisdikcije koje dopuštaju primjenu vanjskih rejtinga za regulatorne potrebe i drugi za jurisdikcije koje to ne dopuštaju.
- (19) Iako je novi standardizirani tretman izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja kojima nije dodijeljen rejting utvrđen standardima Basel III detaljniji od postojećeg standardiziranog tretmana izloženosti prema trgovačkim društvima u skladu s ovom Uredbom, on nije dovoljno osjetljiv na rizike da bi odražavao učinke sveobuhvatnih sigurnosnih paketa i zaloga koji su obično povezani s izloženostima u Uniji, a koji vjerovnicima omogućuju kontrolu nad budućim novčanim tokovima koji nastaju za vijeka trajanja projekta ili imovine. Budući da u Uniji vanjskim rejtingom nisu obuhvaćene izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja, tretman utvrđen u standardima Basel III za izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja kojima nije dodijeljen rejting mogao bi potaknuti institucije da prestanu financirati projekte ili da preuzimaju veće rizike u izloženostima koje se inače slično tretiraju, a imaju različite profile rizičnosti. S obzirom na to da izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja uglavnom financiraju institucije koje primjenjuju IRB pristup i koje imaju interne modele za te izloženosti, učinak bi mogao biti osobito značajan u slučaju izloženosti s osnove „financiranja objekta”, koje bi mogle biti izložene riziku prestanka aktivnosti, osobito u kontekstu primjene minimalne donje granice. Kako bi se izbjegle neželjene posljedice nedostatne osjetljivosti na rizike bazelskog tretmana izloženosti s osnove financiranja objekta kojima nije dodijeljen rejting, smanjeni ponder rizika mogao bi biti koristan za izloženosti s osnove financiranja objekta koje ispunjavaju skup kriterija kojima se njihova rizičnost može smanjiti standardima „visoke kvalitete” koji su kompatibilni s razboritim i konzervativnim upravljanjem financijskim rizicima. EBA-i bi trebalo povjeriti izradu regulatornih tehničkih standarda kojima se za institucije utvrđuju uvjeti prema kojima se izloženost u obliku specijaliziranog financiranja objekta raspoređuje u kategoriju „visoke kvalitete” s ponderom rizika

sličnim kao za izloženosti s osnove financiranja projekta „visoke kvalitete” u skladu s pristupom SA-CR. Institucije s poslovnim nastanom u jurisdikcijama koje dopuštaju primjenu vanjskih rejtinga trebale bi svojim izloženostima u obliku specijaliziranog financiranja dodjeljivati pondere rizika utvrđene isključivo na temelju specifičnih vanjskih rejtinga, kako je predviđeno okvirom Basel III.

- (20) Klasifikaciju izloženosti prema stanovništvu u skladu sa SA-CR i IRB pristupima trebalo bi dodatno uskladiti kako bi se osigurala dosljedna primjena odgovarajućih pondera rizika za isti skup izloženosti. U skladu sa standardima Basel III, trebalo bi utvrditi pravila za poseban tretman obnovljivih izloženosti prema stanovništvu koje ispunjavaju niz uvjeta otplate ili upotrebe kojima se može smanjiti njihova rizičnost. Te se izloženosti definiraju kao izloženosti prema „transaktorima”. U skladu s pristupom SA-CR, izloženostima prema jednoj ili više fizičkih osoba koje ne ispunjavaju sve uvjete da bi se smatrale izloženostima prema stanovništvu dodjeljuje se ponder rizika 100 %.
- (21) Standardima Basel III uvodi se kreditni konverzijski faktor 10 % za bezuvjetno opozive obveze pri primjeni pristupa SA-CR. To će vjerojatno znatno utjecati na dužnike koji se pri financiranju svojih aktivnosti oslanjaju na fleksibilnost bezuvjetno opozivih obveza kad su izloženi sezonskim promjenama poslovanja ili neočekivanim kratkoročnim promjenama potreba za obrtnim kapitalom, osobito za vrijeme oporavka od pandemije COVID-a 19. Stoga je primjereno predvidjeti prijelazno razdoblje u kojem će institucije na svoje bezuvjetno opozive obveze nastaviti primjenjivati kreditni konverzijski faktor nula, a nakon toga procijeniti treba li zbog potencijalnog postupnog povećanja primjenjivih kreditnih konverzijskih faktora institucijama dopustiti da prilagode svoje poslovne prakse i proizvode bez ograničavanja dostupnosti kredita svojim dužnicima. To prijelazno uređenje trebalo bi biti popraćeno izvješćem EBA-e.
- (22) Financijska kriza 2008. i 2009. otkrila je da su u nekim slučajevima kreditne institucije primjenjivale IRB pristupe na portfelje neprimjerene za modeliranje zbog nedostatnih podataka, što je štetno utjecalo na robusnost rezultata, a time i na financijsku stabilnost. Stoga je primjereno osloboditi institucije od obvezne primjene IRB pristupa za sve njihove izloženosti i primijeniti zahtjev za uvođenje na razini kategorija izloženosti. Primjereno je i ograničiti primjenu IRB pristupa za kategorije izloženosti ako je robusnim modeliranjem teže povećati usporedivost i robusnost kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik u skladu s IRB pristupima.
- (23) Izloženosti institucija prema drugim institucijama, drugim subjektima financijskog sektora i velikim trgovačkim društvima obično imaju niske razine neispunjavanja obveza. Pokazalo se da je za takve portfelje s niskom stopom neispunjavanja obveza institucijama teško dobiti pouzdane procjene ključnog parametra rizika iz IRB pristupa, gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza („LGD”), zbog nedovoljnog broja utvrđenih statusa neispunjavanja obveza u tim portfeljima. Posljedica je neželjeni stupanj disperzije razine procijenjenog rizika među kreditnim institucijama. Institucije bi stoga za te portfelje s niskom stopom neispunjavanja obveza umjesto internih procjena LGD-a trebale primjenjivati propisane vrijednosti LGD-a.
- (24) Institucije koje za procjenu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik za izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja primjenjuju interne modele obično svoju procjenu rizika temelje na javno dostupnim podacima pa se može pretpostaviti da im sve institucije imaju jednak pristup. U tim se okolnostima ne mogu opravdati razlike u kapitalnim

zahtjevima. Osim toga, izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u knjizi pozicija kojima se ne trguje čine vrlo malu komponentu bilance institucija. Stoga bi radi povećanja usporedivosti kapitalnih zahtjeva institucija i pojednostavnjenja regulatornog okvira, institucije svoje kapitalne zahtjeve za kreditni rizik za izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja trebale izračunavati primjenom SA-CR pristupa, za što bi IRB pristup trebalo ukinuti.

- (25) Trebalo bi osigurati da procjene vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza („PD”), LDG i kreditni konverzijski faktori („CCF”) pojedinačnih izloženosti institucija kojima je za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik dopuštena primjena internih modela ne padnu na neprimjereno niske razine. Stoga je primjereno uvesti minimalne vrijednosti vlastitih procjena i obvezati institucije na primjenu procjena parametara rizika i tih minimalnih vrijednosti, ovisno o tome koja je vrijednost veća. Takvi „donji pragovi” na parametre rizika trebali bi spriječiti da kapitalni zahtjevi ne padnu ispod razboritih razina. Osim toga, trebali bi smanjiti rizik modela koji nastaje zbog čimbenika kao što su netočna specifikacija modela, pogreška u mjerenju i ograničenja podataka, ali i poboljšati usporedivost omjera kapitala među institucijama. Da bi se ti rezultati i ostvarili, donje pragove ulaznih veličina trebalo bi kalibrirati na dovoljno konzervativan način.
- (26) Pragovi parametara rizika koji su kalibrirani suviše konzervativno mogli bi odvratiti institucije od prihvaćanja IRB pristupa i s time povezanih standarda upravljanja rizicima, a mogli bi ih i potaknuti da svoje portfelje prebace na izloženosti prema višim rizicima kako bi izbjegle ograničenja koja nameću pragovi parametara rizika. Kako bi se izbjegle takve neželjene posljedice, pragovi parametara rizika trebali bi primjereno odražavati određena obilježja rizika odnosnih izloženosti, osobito s različitim vrijednostima za različite vrste izloženosti, ovisno o slučaju.
- (27) Obilježja izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja imaju razlikuju se od obilježja općih izloženosti prema trgovačkim društvima. Stoga je primjereno utvrditi prijelazno razdoblje u kojem bi donji prag na LGD za izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja bio snižen.
- (28) U skladu sa standardima Basel III, IRB tretman za kategoriju izloženosti prema državama trebao bi ostati gotovo nepromijenjen zbog posebne naravi i rizika odnosnih dužnika. Konkretno, na izloženosti prema državama ne bi trebalo primjenjivati donje pragove parametara rizika.
- (29) Kako bi se osigurao dosljedan pristup za sve izloženosti prema subjektima javnog sektora i jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave, trebalo bi kreirati novu kategoriju tih izloženosti, neovisno o kategorijama izloženosti prema državama i institucijama, a na sve bi se trebali primjenjivati donji pragovi predviđeni novim pravilima.
- (30) Trebalo bi objasniti kako bi se učinak jamstva mogao priznavati za izloženost osiguranu jamstvom ako se na odnosnu izloženost primjenjuje tretman u skladu s IRB pristupom prema kojem je modeliranje za PD i LGD dopušteno, ali ako dužnik pripada vrsti izloženosti za koju modeliranje LGD-a ili IRB pristup nisu dopušteni. Konkretno, primjena metode supstitucije, kojom se parametri rizika odnosnih izloženosti zamjenjuju s dužnikovima, ili metode kojom se PD ili LGD odnosnog dužnika prilagođavaju primjenom specifičnog pristupa modeliranja kako bi se uzeo u obzir učinak jamstva, ne bi trebala dovesti do toga da prilagođeni ponder rizika bude niži od pondera rizika koji se primjenjuje na izravno usporedivu izloženost prema dužniku. Prema tome, ako se na dužnika primjenjuje tretman u skladu s pristupom SA-CR,

priznavanje jamstva u skladu s IRB pristupom trebalo bi dovesti do toga da se u skladu sa SA-CR pristupom ponder rizika davatelja jamstva dodijeli izloženosti osiguranoj jamstvom.

- (31) Uredbom (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰ izmijenjena je Uredba (EU) br. 575/2013 radi provedbe konačnih standarda temeljitog preispitivanja knjige trgovanja (FRTB) samo za potrebe izvješćivanja. Uvođenje obvezujućih kapitalnih zahtjeva na temelju tih standarda ostavljeno je za zasebnu redovnu zakonodavnu inicijativu, nakon procjene njihovih učinaka na banke u Uniji.
- (32) Kako bi se ostvario program reformi uveden nakon financijske krize 2008.–2009. i uklonili nedostaci postojećeg okvira o tržišnom riziku, u pravo Unije trebalo bi uvesti obvezujuće kapitalne zahtjeve za tržišni rizik na temelju konačnih standarda FRTB-a. Najnovije procjene učinka konačnih standarda FRTB-a na banke u Uniji pokazale su da će uvođenje tih standarda u pravo Unije dovesti do velikog povećanja kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik za određene aktivnosti trgovanja i održavanja tržišta koje su važne za gospodarstvo Unije. Da bi se taj učinak ublažio i očuvalo dobro funkcioniranje financijskog tržišta u Uniji, trebalo bi uvesti ciljne prilagodbe za prenošenje konačnih standarda FRTB-a u pravo Unije.
- (33) U skladu s Uredbom (EU) 2019/876, Komisija bi pri izračunu kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik za institucije sa srednjim obujmom poslova iz knjige trgovanja trebala voditi računa o načelima proporcionalnosti i te zahtjeve na odgovarajući način kalibrirati. Stoga bi institucijama sa srednjim obujmom poslova iz knjige trgovanja trebalo dopustiti primjenu pojednostavnjenog standardiziranog pristupa za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik, u skladu s međunarodno dogovorenim standardima. Osim toga, kriteriji prihvatljivosti radi identifikacije institucija sa srednjim obujmom poslova iz knjige trgovanja trebali bi ostati usklađeni s kriterijima iz Uredbe (EU) 2019/876 o izuzećima takvih institucija od zahtjeva o izvješćivanju o FRTB-u utvrđenih u toj uredbi.
- (34) Aktivnosti trgovanja institucija na tržištu financijskih usluga velikim klijentima mogu se jednostavno odvijati preko granica, među ostalim između država članica i trećih zemalja. Provedba konačnih standarda FRTB-a trebala bi stoga, u smislu sadržaja i rokova, biti što usklađenija među jurisdikcijama. U protivnom neće biti moguće osigurati jednake uvjete za te aktivnosti na međunarodnoj razini. Komisija bi zato trebala pratiti provedbu tih standarda u drugim jurisdikcijama članicama BCBS-a te, prema potrebi, poduzimati mjere za uklanjanje mogućih odstupanja od tih pravila.
- (35) BCBS je revidirao međunarodni standard o operativnom riziku kako bi se uklonili nedostaci koji su se pojavili nakon financijske krize iz 2008. i 2009. Osim nedostatne osjetljivosti na rizike u standardiziranim pristupima, utvrđena je i nedovoljna usporedivost koja proizlazi raznih internih praksi modeliranja u okviru naprednog pristupa mjerenja. U tom kontekstu i radi pojednostavnjenja okvira za operativni rizik, svi postojeći pristupi za procjenu kapitalnih zahtjeva za operativni rizik zamijenjeni su jedinstvenom metodom koja se ne temelji na modelu. Uredbu (EU) br. 575/2013

⁵⁰ Uredba (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera financijske poluge, omjera neto stabilnih izvora financiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema središnjim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvješćivanje i objavu, i Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 150, 7.6.2019., str. 1.).

trebalo bi uskladiti s revidiranim bazelskim standardima kako bi se omogućili jednaki uvjeti na međunarodnoj razini za institucije koje imaju poslovni nastan u Uniji, ali posluju i izvan Unije, i očuvala učinkovitost okvira za operativni rizik na razini Unije.

- (36) U novom standardiziranom pristupu koji je BCBS uveo kombinira se pokazatelj veličine poslovanja institucije s pokazateljem povijesti gubitaka te institucije. U revidiranim bazelskim standardima predviđa se nekoliko diskrecijskih prava odlučivanja o načinu uvođenja pokazatelja povijesti gubitaka neke institucije. Jurisdikcije mogu zanemariti povijesne gubitke pri izračunu kapitala za operativni rizik svih relevantnih institucija ili mogu uzeti u obzir povijesne podatke o gubicima institucija do određene veličine poslovanja. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti u Uniji i pojednostavnio izračun kapitala za operativni rizik, ta bi diskrecijska prava odlučivanja o minimalnim kapitalnim zahtjevima trebalo primjenjivati ujednačeno ne uzimajući u obzir povijesne podatke o operativnim gubicima svih institucija.
- (37) Male i jednostavne institucije i druge neuvrštene kreditne institucije trebale bi objavljivati informacije o iznosu i kvaliteti prihodonosnih, neprihodonosnih i restrukturiranih izloženosti, kao i analizu dospelosti računovodstveno dospjelih izloženosti. Ta obveza objavljivanja informacija nije dodatno opterećenje za te kreditne institucije jer je objavljivanje tako ograničenog skupa informacija EBA već uvela na temelju akcijskog plana Vijeća iz 2017. o neprihodonosnim kreditima⁵¹, u kojem je EBA pozvana da unaprijedi zahtjeve za objavljivanje informacija o kvaliteti imovine i neprihodonosnim kreditima za sve kreditne institucije. To je i potpuno usklađeno s Komunikacijom o rješavanju problema neprihodonosnih kredita nakon pandemije bolesti COVID-19⁵².
- (38) Treba smanjiti teret usklađivanja za potrebe objavljivanja informacija i poboljšati usporedivost objavljenih informacija. EBA bi zato trebala uspostaviti središnju internetsku platformu koja bi omogućila objavljivanje informacija i podataka koje institucije dostave. Ta bi središnja internetska platforma služila kao jedinstvena pristupna točka objavljenim informacijama institucija, ali bi informacije i podaci bili u vlasništvu institucija koje su ih proizvele, koje bi bile i odgovorne za njihovu točnost. Centralizirano objavljivanje informacija trebalo bi biti u potpunosti usklađeno s Akcijskim planom za uniju tržišta kapitala i bilo bi još jedan korak prema budućem razvoju jedinstvene pristupne točke na razini EU-a za financijske informacije i informacije o održivim ulaganjima poduzeća.
- (39) Kako bi se omogućila veća integracija nadzornog izvješćivanja i objavljivanja informacija, EBA bi trebala informacije institucija objavljivati na centraliziran način, istovremeno poštujući pravo svih institucija na samostalno objavljivanje podataka i informacija. Takvo centralizirano objavljivanje informacija trebalo bi EBA-i omogućiti da objave informacija malih i jednostavnih institucija temelji na informacijama koje su te institucije dostavile nadležnim tijelima, čime bi se njihovo opterećenje znatno smanjilo. Istodobno, centralizirano objavljivanje informacija ne bi trebalo troškovno utjecati na druge institucije, povećala bi se transparentnost i smanjili troškovi pristupa bonitetnim informacijama za sudionike na tržištu. Veća

⁵¹ Vijeće ECOFIN „Akcijski plan za rješavanje problema loših kredita u Europi”, srpanj 2017. [Zaključci Vijeća o akcijskom planu za rješavanje problema loših kredita u Europi](#)

⁵² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću i Europskoj središnjoj banci „Rješavanje problema neprihodonosnih kredita nakon pandemije bolesti COVID-19” COM/2020/822 final.

transparentnost trebala bi olakšati usporedivost podataka među institucijama i promicati tržišnu disciplinu.

- (40) Kako bi se omogućila konvergencija u cijeloj Uniji i jednako razumijevanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih (ESG) čimbenika i rizika, trebalo bi utvrditi opće definicije. Izloženost ESG rizicima nije nužno proporcionalna veličini i složenosti institucije. I razina izloženosti u Uniji je prilično heterogena pa se u nekim zemljama primjećuju potencijalni blagi tranzicijski učinci, a u drugima potencijalni znatni tranzicijski učinci na izloženosti povezane s aktivnostima koje negativno utječu na okoliš. Zahvaljujući zahtjevima o transparentnosti kojima institucije podliježu i zahtjevima o izvješćivanju o održivosti iz drugih propisa Unije, za nekoliko godina će podaci biti detaljniji. Međutim, za primjerenu procjenu ESG rizika kojima bi institucije mogle biti izložene, iznimno je važno da tržišta i nadzorna tijela imaju odgovarajuće podatke od svih subjekata izloženih tim rizicima, neovisno o njihovoj veličini. Kako bi se nadležnim tijelima omogućila dostupnost detaljnih, sveobuhvatnih i usporedivih podataka za učinkovit nadzor, u nadzorno izvješćivanje institucija trebalo bi uključiti informacije o izloženostima ESG rizicima. Opseg i detaljnost tih informacija trebali bi biti usklađeni s načelom proporcionalnosti, vodeći računa o veličini i složenosti institucija.
- (41) Kako prelazak Unijina gospodarstva na održiv ekonomski model uzima maha, rizici održivosti postaju sve važniji i vjerojatno će ih trebati dodatno razmatrati. Zbog toga treba za dvije godine skratiti rok EBA-i za procjenu i izvješće o opravdanosti posebnog bonitetnog tretmana izloženosti koje se odnose na imovinu ili aktivnosti u znatnoj mjeri povezane s okolišnim ili socijalnim ciljevima.
- (42) Neophodno je da nadzorna tijela imaju potrebne ovlasti za sveobuhvatnu procjenu i mjerenje rizika kojima je bankarska grupa izložena na konsolidiranoj razini te fleksibilnost za prilagodbu svojeg nadzornog pristupa novim izvorima rizika. Važno je izbjeći pravne praznine između bonitetne i računovodstvene konsolidacije koje bi omogućile transakcije kojima je cilj premještanje imovine izvan opsega bonitetne konsolidacije, iako su rizici i dalje prisutni u bankarskoj grupi. Nekoherentnost u definiciji koncepta „matično društvo”, „društvo kći” i „kontrola” i nejasna definicija pojmova „društvo za pomoćne usluge”, „financijski holding” i „financijska institucija” otežavaju nadzornim tijelima usklađenu primjenu pravila u Uniji te otkrivanje i primjereno upravljanje rizicima na konsolidiranoj razini. Te bi definicije stoga trebalo izmijeniti i dodatno objasniti. Osim toga, smatra se primjerenim da EBA dodatno istraži bi li preostale razlike ili pravne praznine u regulatornim odredbama ili njihova interakcija s primjenjivim računovodstvenim okvirom mogle nenamjerno ograničiti te ovlasti nadzornih tijela.
- (43) Zbog nejasnoće određenih aspekata BCBS-ova okvira iz 2017. za minimalne donje granice korektivnih faktora za transakcije financiranja vrijednosnim papirima, u okviru reformi Basel III, kao i dvojbe o ekonomskoj opravdanosti njegove primjene na određene vrste transakcija financiranja vrijednosnim papirima, postavlja se pitanje mogu li se bonitetni ciljevi tog okvira ostvariti bez neželjenih posljedica. Komisija bi stoga do [Ured za publikacije umetnuti datum = 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe] trebala ponovno procijeniti uvođenje okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora za transakcije financiranja vrijednosnim papirima u pravo Unije. Da bi Komisiji omogućila dovoljno dokaza, EBA bi u bliskoj suradnji s ESMA-om trebala Komisiju izvijestiti o učinku tog okvira i najprimjerenijem pristupu njegovu uvođenju u pravo Unije.

- (44) Komisija bi u pravo Unije trebala prenijeti revidirane standarde za kapitalne zahtjeve za CVA rizik, koje je BCBS objavio u srpnju 2020., jer ti standardi općenito poboljšavaju izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik time što je riješeno nekoliko ranije utvrđenih problema, a osobito taj da postojeći okvir za kapitalne zahtjeve za CVA rizik nije primjeren za utvrđivanje CVA rizika.
- (45) Pri provedbi inicijalnih reformi Basel III u pravo Unije putem CRR-a, određene transakcije su izuzete iz izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik. Ta su izuzeća dogovorena da bi se izbjeglo potencijalno prekomjerno povećanje troškova nekih transakcija izvedenicama do kojeg bi došlo zbog uvođenja kapitalnog zahtjeva za CVA rizik, osobito kada banke nisu mogle smanjiti CVA rizik određenih klijenata s kojima nije bila moguća razmjena kolaterala. Prema procijenjenim učincima koje je EBA izračunala, kapitalni zahtjevi za CVA rizik prema revidiranim standardima Basel III i dalje bi bili neopravdano visoki za izuzete transakcije s tim klijentima. Da bi se klijentima banaka omogućila daljnja zaštita od financijskih rizika transakcijama izvedenicama, ta bi izuzeća pri provedbi revidiranih standarda Basel III trebalo zadržati.
- (46) Međutim, aktualni CVA rizik izuzetih transakcija mogao bi biti izvor značajnih rizika za banke koje ta izuzeća primjenjuju, a ako se ti rizici ostvare, te bi banke mogle pretrpjeti znatne gubitke. Kako je EBA istaknula u izvješću iz veljače 2015., CVA rizici izuzetih transakcija otvaraju bonitetna pitanja koja CRR-om nisu riješena. Da bi se nadzornim tijelima olakšalo praćenje CVA rizika izuzetih transakcija, institucije bi trebale dostavljati informacije o izračunu kapitalnih zahtjeva za CVA rizike izuzetih transakcija koji bi se primjenjivali da te transakcije nisu izuzete. Osim toga, EBA bi trebala izraditi smjernice koje bi nadzornim tijelima olakšale utvrđivanje prekomjernog CVA rizika i pridonijele usklađivanju nadzornih mjera u ovom području u cijeloj Uniji.
- (47) Uredbu (EU) br. 575/2013 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,
DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) br. 575/2013

Uredba (EU) br. 575/2013 mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 4. stavak 1. mijenja se kako slijedi:
- (a) točke 15. i 16. zamjenjuju se sljedećim:
- „(15) „matično društvo” znači društvo koje, u smislu točke (37), kontrolira jedno ili više društava;
- (16) „društvo kći” znači društvo koje je, u smislu točke 37., pod kontrolom drugog društva;”;
- (b) točka 18. zamjenjuje se sljedećim:
- „(18) „društvo za pomoćne usluge” znači društvo za čiju glavnu djelatnost, neovisno o tome obavlja li je za potrebe društava unutar grupe ili klijenata izvan grupe, nadležno tijelo smatra da je jedno od sljedećeg:
- (a) izravni produžetak bankarskih usluga;

- (b) operativni leasing, faktoring, upravljanje investicijskim fondovima, stjecanje vlasništva ili upravljanje nekretninama, pružanje usluga obrade podataka ili drugih pomoćnih bankarskih usluga;
 - (c) svaka druga djelatnost koju EBA smatra sličnom djelatnostima iz točaka (a) i (b);”;
- (c) točka 20. zamjenjuje se sljedećim:
- „(20) „financijski holding” znači društvo koje ispunjava sve sljedeće uvjete:
- (a) društvo je financijska institucija;
 - (b) društvo nije mješoviti financijski holding;
 - (c) najmanje jedno društvo kći tog društva je institucija;
 - (d) više od 50 % bilo kojeg od sljedećih pokazatelja može se trajno pripisati društvima kćerima koja su institucije ili financijske institucije i poslovima koje samo društvo obavlja, a koji se ne odnose na stjecanje ili posjedovanje udjela u društvima kćerima kada su ti poslovi iste naravi kao i poslovi koje obavljaju institucije ili financijske institucije:
 - i. kapital društva na temelju njegova konsolidiranog položaja;
 - ii. imovina društva na temelju njegova konsolidiranog položaja;
 - iii. prihodi društva na temelju njegova konsolidiranog položaja;
 - iv. zaposlenici društva na temelju njegova konsolidiranog položaja;
 - v. drugi pokazatelj koji nadležno tijelo smatra relevantnim;”;
- (d) umeće se sljedeća točka 20a:
- „(20a) „investicijski holding” znači investicijski holding kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 23. Uredbe (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća⁵³;
- (e) točka 26. zamjenjuje se sljedećim:
- „(26) „financijska institucija” znači društvo koje ispunjava oba sljedeća uvjeta:
- (a) društvo nije institucija, nije samo industrijski holding, osigurateljni holding ni mješoviti osigurateljni holding kako su definirani u članku 212. stavku 1. točkama (f) i (g) Direktive 2009/138/EZ;
 - (b) društvo ispunjava bilo koji od sljedećih uvjeta:
 - i. glavna djelatnost društva je stjecanje ili posjedovanje udjela ili obavljanje jedne ili više djelatnosti iz točaka od 2. do 12. i točke 15. Priloga I. Direktivi 2013/36/EU ili pružanje jedne ili više usluga ili obavljanje jedne ili više aktivnosti iz odjeljka 1. ili B Priloga I. Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁴ u

⁵³ Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014 (SL L 314, 5.12.2019., str. 1.).

⁵⁴ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

vezi s financijskim instrumentima iz odjeljka C tog priloga toj direktivi;

- ii. društvo je investicijsko društvo, mješoviti financijski holding, investicijski holding, pružatelj platnih usluga u smislu Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁵, društvo za upravljanje imovinom ili društvo za pomoćne usluge;”;

- (f) umeće se sljedeća točka 26a:

„(26a) „samo industrijski holding” znači društvo koje ispunjava sve sljedeće uvjete:

- (a) glavna djelatnost društva je stjecanje ili posjedovanje udjela;
- (b) ni društvo niti koje od društava u kojima ono ima sudjelujuće udjele nisu navedeni u točki 27. podtočkama (a), (d), (e), (f), (g), (h), (k) i (l);
- (c) ni društvo niti koje od društava u kojima ono ima sudjelujuće udjele kao glavnu djelatnost ne obavlja neku od djelatnosti iz Priloga I. Direktivi 2013/36/EU, neku od aktivnosti iz odjeljka A ili B Priloga I. Direktivi 2014/65/EU u vezi s financijskim instrumentima iz odjeljka C tog priloga toj direktivi, niti su investicijska društva, pružatelji platnih usluga u smislu Direktive (EU) 2015/2366, društva za upravljanje imovinom ili društva za pomoćne usluge;”;

- (g) u točki 27. podtočka (c) briše se;

- (h) točka 28. zamjenjuje se sljedećim:

„(28) „matična institucija u državi članici” znači institucija u državi članici koja kao društvo kćer ima instituciju ili financijsku instituciju ili koja u nekoj instituciji, financijskoj instituciji ili društvu za pomoćne usluge ima sudjelujući udio i koja sama po sebi nije društvo kći druge institucije koja ima odobrenje za rad u istoj državi članici niti financijskog holdinga ili mješovitog financijskog holdinga osnovanog u istoj državi članici;”;

- i. umeću se sljedeće točke 33a i 33b:

„(33a) „samostalna institucija u EU-u” znači institucija koja u EU-u ne podliježe bonitetnoj konsolidaciji u skladu s dijelom prvim, glavom II. poglavljem 2. i koja u EU-u nema matično društvo koje podliježe bonitetnoj konsolidaciji;

(33b) „samostalna institucija u državi članici” znači institucija koja ispunjava sve sljedeće kriterije:

- (a) institucija je društvo kći matične institucije u EU-u, matičnog financijskog holdinga u EU-u ili mješovitog financijskog holdinga u EU-u;
- (b) institucija se ne nalazi u istoj državi članici kao i njezina matična institucija, matični financijski holding ili matični mješoviti holding;

⁵⁵ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

- (c) institucija sama po sebi nema društvo kći i nema sudjelujuće udjele u instituciji ili financijskoj instituciji;”;
- (j) u točki 37. upućivanje na „članak 1. Direktive 83/349/EEZ” zamjenjuje se upućivanjem na „članak 22. Direktive 2013/34/EU”;
- (k) točka 52. zamjenjuje se sljedećim:

„(52) „operativni rizik” znači rizik gubitka zbog neadekvatnih unutarnjih postupaka ili propusta, ljudskih pogrešaka i pogrešaka sustava ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik i rizik IKT-a, ali isključujući strateški i reputacijski rizik;”;
- (l) umeću se sljedeće točke 52a i 52i:

„(52a) „pravni rizik” znači gubici, uključujući rashode, novčane kazne, kazne ili odštete, uzrokovani događajima koji rezultiraju sudskim postupcima, uključujući sljedeće:

 - (a) nadzorne mjere i privatne nagodbe;
 - (b) propust djelovanja kad je radi ispunjenja pravne obveze potrebno djelovati;
 - (c) izbjegavanje ispunjenja pravne obveze;
 - (d) povrede dužnosti, što su događaji koji proizlaze iz povrede dužnosti počinjene s namjerom ili iz nemara, uključujući neprimjereno pružanje financijskih usluga;
 - (e) neispunjenje zahtjeva koji proizlaze iz nacionalnih ili međunarodnih zakonskih ili zakonodavnih odredaba;
 - (f) neispunjenje zahtjeva koji proizlaze iz ugovornih obveza ili internih pravila i kodeksa ponašanja utvrđenih u skladu s nacionalnim ili međunarodnim normama i praksama;
 - (g) nepostupanje u skladu s etičkim pravilima.

Pravni rizik ne podrazumijeva isplate trećim osobama ili zaposlenicima i dospjela plaćanja za goodwill zbog poslovnih prilika, pri čemu se ne krše pravila ili načela etičnog ponašanja i pri čemu institucija pravodobno ispunjava sve obveze ni vanjske pravne troškove ako se događaj zbog kojeg su nastali ti vanjski troškovi ne smatra operativnim rizikom.

(52b) „rizik modela” znači gubitak koji bi institucija mogla pretrpjeti zbog odluka koje bi se prvenstveno mogle temeljiti na rezultatima internih modela, i to zbog pogrešaka u oblikovanju, primjeni ili upotrebi tih modela, uključujući sljedeće:

- (a) nepravilna struktura odabranog internog modela i njegova obilježja;
- (b) neadekvatna provjera primjerenosti odabranog internog modela za evaluaciju financijskog instrumenta ili utvrđivanje cijene određenog proizvoda ili primjerenosti odabranog internog modela za primjenjive tržišne uvjete;
- (c) pogreške u primjeni odabranog internog modela;
- (d) netočne tržišne vrijednosti i mjerenje rizika kao posljedica pogreške pri knjiženju transakcije u sustavu trgovanja;

- (e) primjena odabranog internog modela ili njegovih rezultata u svrhu za koju taj model nije namijenjen ili dizajniran, uključujući manipulaciju parametrima modeliranja;
- (f) nepravovremeno i neodgovarajuće praćenje učinkovitosti modela u svrhu procjene svrhovitosti odabranog internog modela;

(52c) „rizik IKT-a” znači rizik gubitaka ili mogućih gubitaka koji se odnose na korištenje mrežnih informacijskih sustava ili komunikacijske tehnologije, uključujući povredu povjerljivosti, pogreške u sustavima, nedostupnost ili nepostojanje integriteta podataka i sustava i kiberrizik;

(52d) „okolišni, socijalni i upravljački rizik (ESG rizik)” znači rizik gubitaka koji proizlaze iz negativnog financijskog utjecaja na instituciju koji nastaje zbog postojećih ili budućih učinaka okolišnih, socijalnih ili upravljačkih čimbenika (ESG čimbenici) na druge ugovorne strane ili uloženu imovinu institucije;

(52e) „okolišni rizik” znači rizik gubitaka koji proizlaze iz negativnog financijskog utjecaja na instituciju koji nastaje zbog postojećih ili budućih učinaka okolišnih čimbenika na druge ugovorne strane ili uloženu imovinu institucije, uključujući čimbenike koji se odnose na tranziciju prema sljedećim okolišnim ciljevima:

- (a) ublažavanje klimatskih promjena;
- (b) prilagodba klimatskim promjenama;
- (c) održivo korištenje i zaštita vodnih i morskih resursa,
- (d) prelazak na kružno gospodarstvo,
- (e) sprečavanje i kontrola onečišćenja;
- (f) zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava;

Okolišni rizik uključuje fizički rizik i tranzicijski rizik.

(52f) „fizički rizik” kao dio ukupnog okolišnog rizika znači rizik gubitaka koji proizlaze iz negativnog financijskog utjecaja na instituciju koji nastaje zbog postojećih ili budućih učinaka fizičkih utjecaja okolišnih čimbenika na druge ugovorne strane ili uloženu imovinu institucije;

(52g) „tranzicijski rizik” kao dio ukupnog okolišnog rizika znači rizik gubitaka koji proizlaze iz negativnog financijskog utjecaja na instituciju koji nastaje zbog postojećih ili budućih učinaka tranzicije poslovnih djelatnosti i sektora prema okolišno održivom gospodarstvu na druge ugovorne strane ili uloženu imovinu institucije;

(52h) „socijalni rizik” znači rizik gubitaka koji proizlaze iz negativnog financijskog utjecaja na instituciju koji nastaje zbog postojećih ili budućih učinaka socijalnih čimbenika na druge ugovorne strane ili uloženu imovinu institucije;

(52i) „upravljački rizik” znači rizik gubitaka koji proizlaze iz negativnog financijskog utjecaja na instituciju koji nastaje zbog postojećih ili budućih učinaka upravljačkih čimbenika na druge ugovorne strane ili uloženu imovinu institucije;

- (m) točke 54., 55. i 56. zamjenjuju se sljedećim:

„(54) „vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza ili „PD” (engl. *probability of default*, PD) znači vjerojatnost neispunjavanja obveza dužnika u jednogodišnjem razdoblju, a u kontekstu razrjeđivačkog rizika vjerojatnost razrjeđivanja u tom jednogodišnjem razdoblju;

(55) „gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza” ili „LGD” (engl. *loss given default*, LGD) znači očekivani omjer gubitka po izloženosti koja se odnosi na jedan proizvod zbog statusa neispunjavanja obveza dužnika ili proizvoda i iznosa izloženosti u trenutku neispunjavanja obveze, a u kontekstu razrjeđivačkog rizika, gubitak zbog razrjeđivanja u značenju očekivanog omjera gubitka po izloženosti zbog razrjeđivanja i iznosa izloženosti u skladu sa založenim ili otkupljenim potraživanjem;

(56) „konverzijski faktor” ili „kreditni konverzijski faktor” ili „CCF” (engl. *credit conversion factor*, CCF) znači očekivani omjer trenutno neiskorištenog iznosa preuzete obveze iz jednog proizvoda koji bi mogao biti iskorišten iz proizvoda prije neispunjavanja obveze i koji bi stoga bio nepodmiren u trenutku neispunjavanja obveze i trenutno neiskorištenog iznosa preuzete obveze iz tog proizvoda; iznos preuzete obveze jednak je odobrenom limitu, osim ako je limit koji nije odobren dužniku veći;”;

(n) umeće se sljedeća točka 56a:

„(56a) „ostvareni CCF” znači omjer iskorištenog iznosa preuzete obveze iz jednog proizvoda koji je na određeni referentni datum prije neispunjavanja obveze bio neiskorišten i koji je stoga nepodmiren u trenutku neispunjavanja obveze i neiskorištenog iznosa preuzete obveze iz tog proizvoda na taj referentni datum;”;

(o) točke 58., 59. i 60. zamjenjuju se sljedećim:

„(58) „materijalna kreditna zaštita” ili „FCP” (engl. *funded credit protection*, FCP) znači tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti institucije proizlazi iz prava te institucije da, u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja povezanih s dužnikom, unovči ili prenese na sebe ili prisvoji ili zadrži određenu imovinu ili iznose, ili da smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i iznosa potraživanja prema instituciji ili ga zamijeni iznosom razlike;

(59) „nematerijalna kreditna zaštita” ili „UFCP” (engl. *unfunded credit protection*, UFCP) znači tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti institucije proizlazi iz obveze treće strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja;

(60) „instrument koji se može smatrati gotovinom” znači certifikat o depozitu, obveznica, uključujući pokrivenu obveznicu, ili bilo koji drugi nepodređeni instrument koji je izdala institucija kreditor, za koji je instituciji kreditoru već u cijelosti plaćeno i koji će institucija kreditor bezuvjetno iskupiti po njegovoj nominalnoj vrijednosti;”;

(p) umeće se sljedeća točka 60a:

„(60a) „investicijsko zlato” znači zlato u obliku npr. zlatnih poluga, pločica i zlatnika koji se obično prihvaćaju na tržištu plemenitih kovina ako takvo

postoji, a čija se vrijednost određuje na temelju vrijednosti sadržaja zlata definiranog finoćom i masom, a ne zanimanjem numizmatičara;”;

(q) umeće se sljedeća točka 74a:

„(74a) „vrijednost nekretnine” znači vrijednost nekretnine utvrđena u skladu s člankom 229. stavkom 1.;”;

(r) točka 75. zamjenjuje se sljedećim:

„(75) „stambena nekretnina” znači jedno od sljedećeg:

(a) nekretnina vrste za stanovanje u kojoj je u skladu sa svim primjenjivim propisima moguće stanovanje;

(b) nekretnina vrste za stanovanje u izgradnji, uz uvjet da se može očekivati da će u toj nekretnini u skladu sa svim primjenjivim propisima biti moguće stanovanje;

(c) pravo stanovanja u stambenim zadrugama koje se nalaze u Švedskoj;

(d) pripadajuće zemljište uz nekretninu iz točke (a), (b) ili (c);”;

(s) umeću se sljedeće točke 75a i 75g:

„(75a) „poslovna nekretnina” znači svaka nekretnina koja nije stambena nekretnina, uključujući zemljište osim onoga iz točke 75. podtočke (d) i točke 79.;

„(75b) „izloženost osigurana nekretninama koje donose prihod” (izloženost IPRE) (engl. *income producing real estate exposure*, IPRE) znači izloženost osigurana jednom ili više stambenih ili poslovnih nekretnina pri čemu ispunjenje kreditnih obveza po toj izloženosti bitno ovisi o novčanim tokovima ostvarenima od tih nekretnina kojima je ta izloženost osigurana, a ne o kapacitetu dužnika za ispunjenje kreditnih obveza sredstvima iz drugih izvora;

(75c) „izloženost koja nije osigurana nekretninama koje donose prihod” (izloženost koja nije IPRE) (engl. *non-income producing real estate exposure*, *non-IPRE*) znači izloženost osigurana jednom ili više stambenih ili poslovnih nekretnina koja nije izloženost IPRE;

(75d) „izloženost koja nije ADC” znači svaka izloženost osigurana jednom ili više stambenih ili poslovnih nekretnina koja nije izloženost ADC;

(75e) „izloženost osigurana nekretninom” ili „izloženost osigurana hipotekom na stambenoj nekretnini” ili „izloženost osigurana stambenom nekretninom kao kolateralom” ili „izloženost osigurana stambenom nepokretnom imovinom” znači izloženost osigurana hipotekom na stambenoj nekretnini ili drugim instrumentima koji nisu hipoteke, ali su ekonomski istovrijedni hipotekama i priznaju se kao kolateral na stambenoj nekretnini u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom kojim se utvrđuju uvjeti za zasnivanje takvih instrumenata;

(75f) „izloženost osigurana poslovnom nekretninom” ili „izloženost osigurana hipotekom na poslovnoj nekretnini” ili „izloženost osigurana poslovnom nekretninom kao kolateralom” znači izloženost osigurana hipotekom na poslovnoj nekretnini ili drugim instrumentima koji nisu hipoteke, ali su ekonomski istovrijedni hipotekama i priznaju se kao kolateral na poslovnoj

nekretnini u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom kojim se utvrđuju uvjeti za zasnivanje takvih instrumenata;

(75g) „izloženost osigurana nekretninom” ili „izloženost osigurana hipotekom na nekretnini” ili „izloženost osigurana nekretninom kao kolateralom” znači izloženost osigurana hipotekom na stambenoj ili poslovnoj nekretnini ili drugim instrumentima koji nisu hipoteke, ali su ekonomski istovrijedni hipotekama i priznaju se kao kolateral na nekretnini u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom kojim se utvrđuju uvjeti za zasnivanje takvih instrumenata;”;

(t) točke 78. i 79. zamjenjuju se sljedećim:

„(78) „jednogodišnja stopa neispunjavanja obveza” znači omjer između broja neispunjenih obveza u razdoblju koje započinje godinu dana prije datuma opservacije T i broja dužnika, ili broja proizvoda na koje se klasifikacija u kategoriju sa statusom neispunjavanja obveza primjenjuje na razini proizvoda u skladu s člankom 178., pripisanih tom razredu ili skupini godinu dana prije datuma opservacije T;

(79) „izloženosti ADC” ili „izloženosti prema stjecanju zemljišta, razvoju i građenju” (engl. *land acquisition, development and construction*, ADC) znači izloženosti prema trgovačkim društvima ili subjektima posebne namjene koji financiraju stjecanje zemljišta u svrhu razvoja i građenja ili financiraju razvoj i građenje stambenih ili poslovnih nekretnina;”;

(u) točka 114. zamjenjuje se sljedećim:

„(114) „neizravno ulaganje” znači svaka izloženost prema posredniku koji je izložen instrumentima kapitala koje izdaje subjekt financijskog sektora ili obvezama koje izdaje institucija, pri čemu se, u slučaju da instrumenti kapitala koje izdaje subjekt financijskog sektora ili obveze koje izdaje institucija budu trajno otpisani, gubitak koji bi institucija ostvarila ne bi bitno razlikovao od gubitka koji bi institucija ostvarila u slučaju izravnog ulaganja u te instrumente kapitala koje izdaje subjekt financijskog sektora ili te obveze koje izdaje institucija;”;

v. točka 126. zamjenjuje se sljedećim:

„(126) „sintetsko ulaganje” znači ulaganje institucije u financijski instrument čija je vrijednost izravno povezana s vrijednošću instrumenata kapitala koje izdaje subjekt financijskog sektora ili obveza koje izdaje institucija;”;

(w) točka 144. zamjenjuje se sljedećim:

„(144) „organizacijska jedinica za trgovanje” znači jasno određena skupina trgovaca koju je institucija osnovala radi zajedničkog upravljanja portfeljem pozicija u knjizi trgovanja, ili pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje u skladu s člankom 104.b stavcima 5. i 6., u skladu s jasno određenom i dosljednom poslovnom strategijom i koja posluje u okviru iste strukture za upravljanje rizicima;”;

(x) u točki 145. umeće se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (e), institucija može isključiti pozicije u izvedenicama koje je zauzela sa svojim nefinancijskim klijentima i pozicije u izvedenicama koje koristi za zaštitu tih pozicija, uz uvjet da ukupna vrijednost isključenih

obveznica izračunana u skladu s člankom 273.a stavkom 3. ne premašuje 10 % ukupne bilančne i izvanbilančne imovine institucije.”;(y) dodaju se sljedeće točke 151. i 152.:

„(151) „obnovljiva izloženost” znači svaka izloženost kod koje postoji mogućnost da dužnikov iskorišteni iznos varira ovisno o njegovu odluci da posuđuje i otplaćuje, do dogovorenog iznosa ograničenja;

„(152) „izloženost prema transктору” znači svaka obnovljiva izloženost koja je uredno otplaćivana barem 12 mjeseci i koja je jedno od sljedećeg:

(a) izloženost za koju je, redovito barem svakih 12 mjeseci, na sljedeći predviđeni datum uplate iznos za plaćanje utvrđen kao iskorišteni iznos na utvrđeni referentni datum, s predviđenim datumom otplate najkasnije nakon 12 mjeseci, uz uvjet da je u prethodnih 12 mjeseci iznos za plaćanje bio u cijelosti podmiren na svaki predviđeni datum uplate;

(b) dopušteno prekoračenje bez povlačenja u prethodnih 12 mjeseci”;

(2) članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 3. zamjenjuje se sljedećim:

„(3) „očekivani gubitak” ili „EL” (engl. *expected loss*, EL) znači omjer, koji se odnosi na jedan proizvod, između iznosa za koji se očekuje da će biti izgubljen po određenoj izloženosti zbog bilo čega od sljedećeg:

i. potencijalnog neispunjavanja obveza dužnika tijekom jednogodišnjeg razdoblja i iznosa izloženosti u trenutku neispunjavanja obveze;

ii. potencijalnog razrjeđivačkog događaja tijekom jednogodišnjeg razdoblja i iznosa izloženosti na datum nastanka razrjeđivačkog događaja;”;

(b) dodaju se sljedeće točke od 4. do 10.:

„(4) „kreditna obveza” znači svaka obveza koja proizlazi iz ugovora o kreditu, uključujući glavnice, obračunate kamate i naknade, koju dužnik duguje instituciji ili, ako institucija služi kao davatelj jamstva, koju dužnik duguje trećoj strani;

(5) „kreditna izloženost” znači svaka bilančna stavka, uključujući svaki iznos glavnice, obračunatih kamata i naknada koje dužnik duguje instituciji, i svaka izvanbilančna stavka na temelju koje nastaje ili može nastati kreditna obveza;

(6) „proizvod” znači kreditna izloženost koja proizlazi iz ugovora ili skupa ugovora između dužnika i institucije;

(7) „marža konzervativnosti” znači dodatak ili multiplikacijsko uvećanje dodano procjenama rizika, dovoljno razborito da se obuhvati očekivani raspon pogrešaka u procjenama koje proizlaze iz utvrđenih nedostataka u podacima, metodama i modelima te iz promjena u standardima odobravanja plasmana, sklonosti preuzimanju rizika, politikama naplate i svakom drugom izvoru dodatne neizvjesnosti, kao i iz općih pogrešaka u procjenama;

(8) „malo i srednje poduzeće” ili „MSP” znači trgovačko društvo, poslovni subjekt ili poduzeće koje je prema zadnjim konsolidiranim financijskim izvještajima ostvarilo godišnji prihod do 50 000 000 EUR;”

(9) „preuzeta obveza” znači svaki ugovorni aranžman kojim institucija klijentu nudi, a klijent prihvati, kredit, kupnju imovine ili izdavanje kreditnog

supstituta. Preuzetom obvezom smatra se svaki aranžman koji institucija u svakom trenutku može bezuvjetno opozvati bez prethodne obavijesti dužniku ili svaki aranžman koji institucija može opozvati ako dužnik ne ispuni uvjete utvrđene u dokumentaciji proizvoda, uključujući uvjete koje je dužnik obavezan ispunjavati prije prvog ili sljedećeg povlačenja u skladu s tim aranžmanom;

Ugovorni aranžmani koji ispunjavaju sve uvjete navedene u nastavku ne smatraju se preuzetim obvezama:

- (a) ugovorni aranžmani za čiju uspostavu ili vođenje institucija ne naplaćuje naknade ili provizije;
- (b) ugovorni aranžmani u kojima je klijent dužan podnijeti zahtjev instituciji za prvo i svako sljedeće povlačenje u okviru tih ugovornih aranžmana;
- (c) ugovorni aranžmani u kojima institucija ima punu ovlast za izvršenje svakog povlačenja neovisno o tome ispunjava li klijent uvjete utvrđene u dokumentaciji ugovornog aranžmana;
- (d) ugovorni aranžmani u kojima je institucija dužna procijeniti kreditnu sposobnost klijenta neposredno prije donošenja odluke o svakom povlačenju;
- (e) ugovorni aranžmani koji se nude trgovačkom društvu, uključujući MSP, koje se redovito pomno prati.

(10) „preuzeta obveza koja se može bezuvjetno opozvati” znači svaka preuzeta obveza prema čijim je uvjetima instituciji dopušteno da u svakom trenutku i bez prethodne obavijesti dužniku preuzetu obvezu u cijelosti opozove u skladu s propisima o zaštiti potrošača i s njima povezanim propisima ili za koju je predviđen automatski opoziv zbog pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika.”;

- (3) u članku 6. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Institucija koja je ili matično društvo ili društvo kći te svaka institucija koja je uključena u konsolidaciju u skladu s člankom 18. nije dužna na pojedinačnoj osnovi ispunjavati obveze utvrđene u članku 92. stavcima 5. i 6. i dijelu osmom.”;

- (4) u članku 10.a jedini stavak mijenja se kako slijedi:

„Za potrebe primjene ovog poglavlja, investicijska društva i investicijski holdinzi smatraju se matičnim financijskim holdinzima u državi članici ili matičnim financijskim holdinzima iz Unije ako su takva investicijska društva ili investicijski holdinzi matična društva institucije ili investicijskog društva na koje se primjenjuje ova Uredba iz članka 1. stavka 2. ili stavka 5. Uredbe (EU) 2019/2033.”;

- (5) u članku 11. stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Matične institucije u državi članici dužne su ispunjavati, u opsegu i na način utvrđen u članku 18., obveze utvrđene u dijelu drugom, trećem, četvrtom, sedmom i sedmom A na osnovi svojeg konsolidiranog položaja, uz iznimku članka 92. stavka 3. točke (a) i članka 430. stavka 1. točke (d).”;

- (6) članak 18. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. briše se;

(b) u stavku 7. prvom podstavku prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Ako institucija ima društvo kćer koje nije institucija ili financijska institucija ili ima sudjelujući udio u takvom društvu, na to društvo kćer ili sudjelujući udio primjenjuje metodu udjela.”;

(c) umeće se novi stavak 10.:

„10. EBA do [Ured za publikacije umetnuti datum = godinu dana nakon stupanja na snagu ove Uredbe] podnosi izvješće Komisiji o potpunosti i primjerenosti skupa definicija i odredaba iz ove Uredbe koje se odnose na nadzor svih vrsta rizika kojima su institucije izložene na konsolidiranoj razini. EBA osobito provjerava sve moguće preostale razlike u tim definicijama i odredbama, njihovu usklađenost s primjenjivim računovodstvenim okvirom te sve druge aspekte koji mi mogli nenamjerno ograničiti konsolidiran nadzor, sveobuhvatan i prilagodljiv novim izvorima ili vrstama rizika ili struktura koji bi mogli uzrokovati regulatornu arbitražu. EBA redovito dvaput godišnje ažurira svoje izvješće.

Komisija prema potrebi može, na temelju EBA-inih rezultata, donijeti delegirane akte u skladu s člankom 462. radi usklađenja relevantnih definicija ili opsega bonitetne konsolidacije.”;

(7) članak 20. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) o zahtjevima za izdavanje odobrenja iz članka 143. stavka 1., članka 151. stavaka 4. i 9., članka 283. i članka 363. koje podnesu matična institucija iz EU-a i njezina društva kćeri ili koje zajednički podnesu društva kćeri matičnog financijskog holdinga iz EU-a ili matičnog mješovitog financijskog holdinga iz EU-a, kako bi donijela odluku o izdavanju traženog odobrenja i potencijalno odredila uvjete koji bi se trebali primjenjivati na takvo odobrenje;”;

ii. treći podstavak briše se;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Ako matična institucija iz EU-a i njezina društva kćeri, društva kćeri matičnog financijskog holdinga iz EU-a ili matičnog mješovitog financijskog holdinga iz EU-a primjenjuju IRB pristup iz članka 143. na jedinstvenoj osnovi, nadležna tijela dopuštaju da kvalificirajuće kriterije iz dijela trećeg glave II. poglavlja 3. odjeljka 6. ispune matično društvo i njegova društva kćeri promatrani zajedno, na način koji je u skladu sa strukturom grupe i njezinim sustavima, procesima i metodama upravljanja rizicima.”;

(8) u članku 27. stavku 1. točki (a) podtočka v. briše se;

(9) u članku 34. dodaje se sljedeći stavak:

„Odstupajući od prvog stavka ovog članka, u iznimnim okolnostima čije se postojanje utvrđuje na temelju mišljenja EBA-e, institucije mogu smanjiti ukupna dodatna vrijednosna usklađenja pri izračunu ukupnog iznosa koji se odbija od redovnog osnovnog kapitala.

Za potrebe mišljenja iz drugog podstavka, EBA prati tržišne uvjete kako bi ocijenila jesu li nastupile iznimne okolnosti te ako jesu, o tome odmah obavještava Komisiju.

EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju pokazatelji i uvjeti na temelju kojih će odrediti iznimne okolnosti iz drugog podstavka, kao i smanjenje ukupnih agregiranih dodatnih vrijednosnih usklađenja iz tog stavka.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz trećeg stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(10) članak 36. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) za institucije koje iznose izloženosti ponderiranih rizikom izračunavaju primjenom pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima (IRB pristup), IRB manjak, ako je primjenjivo, koji se izračunava u skladu s člankom 159.”;

(b) u stavku 1. točki (k) podtočka v. briše se;

(11) u članku 46. stavku 1. točki (a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. odbici iz članka 36. stavka 1. točaka od (a) do (g), točke (k) podtočaka ii., iii. i iv. i točaka (l), (m) i (n), isključujući iznos koji se odbija za odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika.”;

(12) u članku 48. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) u točki (a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. članak 36. stavak 1. točke od (a) do (h), točka (k) podtočke ii., iii. i iv. i točke (l), (m) i (n), isključujući odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika.”;

(b) u točki (b) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. članak 36. stavak 1. točke od (a) do (h), točka (k) podtočke ii., iii. i iv. i točke (l), (m) i (n), isključujući odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika.”;

(13) u članku 49. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Ulaganja u vezi s kojima se ne provode odbici u skladu sa stavkom 1. smatraju se izloženostima i dodjeljuje im se ponder rizika u skladu s dijelom trećim glavom II poglavljem 2.

Ulaganja u vezi s kojima se ne provode odbici u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3. smatraju se izloženostima i dodjeljuje im se ponder rizika 100 %.”;

(14) u članku 60. stavku 1. točki (a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. članak 36. stavak 1. točke od (a) do (g), točka (k) podtočke ii., iii. i iv. i točke (l), (m) i (n), isključujući odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika.”;

(15) u članku 62. prvom podstavku točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) za institucije koje izračunavaju iznose izloženosti ponderirane rizikom u skladu s dijelom trećim glavom II poglavljem 2., višak ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u odnosu na očekivane gubitke primjenom IRB pristup, ako je primjenjivo, neumanjen za porezne učinke, koji se izračunava u skladu s člankom 159. do 0,6 %

iznosa izloženosti ponderiranih rizikom izračunatih u skladu s dijelom trećim glavom II poglavljem 3.”;

- (16) u članku 70. stavku 1. točki (a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:
„ii. članak 36. stavak 1. točke od (a) do (g), točka (k) podtočke ii., iii. i iv. i točke (l), (m) i (n), isključujući iznos koji se odbija za odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika;”;
- (17) u članku 72.b stavku 3. prvom podstavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:
„Osim obveza iz stavka 2. ovog članka sanacijsko tijelo može smatrati da obveze ispunjavaju uvjete za instrumente prihvatljivih obveza do ukupnog iznosa koji ne premašuje 3,5 % iznosa ukupne izloženosti riziku koji se izračunava u skladu s člankom 92. stavkom 3. pod sljedećim uvjetima:”;
- (18) u članku 72.i stavku 1. točki (a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:
„ii. članak 36. stavak 1. točke od (a) do (g), točka (k) podtočke ii. i iii. i iv. i točke (l), (m) i (n), isključujući iznos koji se odbija za odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika;”;
- (19) u članku 84. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:
„(a) redovni osnovni kapital društva kćeri umanjen za niži iznos od sljedećeg:
- i. iznos redovnog osnovnog kapitala društva kćeri koje treba ispunjavati sljedeće:
 - ako je društvo kći institucija, zbroj zahtjeva iz članka 92. stavka 1. točke (a), zahtjeve iz članaka 458. i 459., posebne kapitalne zahtjeve iz članka 104. Direktive 2013/36/EU, zahtjeve za kombinirani zaštitni sloj iz članka 128. točke 6. te direktive ili sve dodatne zahtjeve iz lokalnih nadzornih propisa u trećim zemljama u mjeri u kojoj te zahtjeve treba ispunjavati redovnim osnovnim kapitalom, ovisno o slučaju,
 - ako je društvo kći investicijsko društvo, zbroj zahtjeva utvrđenih u članku 11. Uredbe (EU) 2019/2033, posebne kapitalne zahtjeve iz članka 39. stavka 2. točke (a) Direktive (EU) 2019/2034 ili sve dodatne zahtjeve iz lokalnih nadzornih propisa u trećim zemljama u mjeri u kojoj te zahtjeve treba ispunjavati redovnim osnovnim kapitalom, ovisno o slučaju,
 - ii. iznos konsolidiranog redovnog osnovnog kapitala koji se odnosi na to društvo kćer koje na konsolidiranoj osnovi treba ispunjavati zbroj zahtjeva utvrđenih u članku 92. stavku 1. točki (a), zahtjeve iz članaka 458. i 459., posebne kapitalne zahtjeve iz članka 104. Direktive 2013/36/EU i zahtjev za kombinirani zaštitni sloj definiran u članku 128. točki 6. te direktive;”;
- (20) u članku 85. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:
„(a) osnovni kapital društva kćeri umanjen za niže od sljedećeg:
- i. iznos osnovnog kapitala društva kćeri koje treba ispunjavati sljedeće:
 - ako je društvo kći institucija, zbroj zahtjeva iz članka 92. stavka 1. točke (a), zahtjeve iz članaka 458. i 459., posebne kapitalne zahtjeve iz članka 104. Direktive 2013/36/EU, zahtjeve za

kombinirani zaštitni sloj iz članka 128. točke 6. te direktive ili sve dodatne zahtjeve iz lokalnih nadzornih propisa u trećim zemljama u mjeri u kojoj te zahtjeve treba ispunjavati osnovnim kapitalom, ovisno o slučaju,

- ako je društvo kći investicijsko društvo, zbroj zahtjeva utvrđenih u članku 11. Uredbe (EU) 2019/2033, posebne kapitalne zahtjeve iz članka 39. stavka 2. točke (a) Direktive (EU) 2019/2034 i sve dodatne zahtjeve iz lokalnih nadzornih propisa u trećim zemljama u mjeri u kojoj te zahtjeve treba ispunjavati osnovnim kapitalom, ovisno o slučaju,

- ii. iznos konsolidiranog osnovnog kapitala koji se odnosi na društvo kćer koje na konsolidiranoj osnovi treba ispunjavati zbroj zahtjeva iz članka 92. stavka 1. točke (b), zahtjeve iz članaka 458. i 459., posebne kapitalne zahtjeve iz članka 104. Direktive 2013/36/EU i zahtjev za kombinirani zaštitni sloj iz članka 128. točke 6. te direktive;”;

(21) umeće se sljedeći članak 88.b:

„Članak 88.b
Društva u trećim zemljama

Za potrebe ove glave II., izrazi „investicijsko društvo” i „institucija” odnose se i na društva osnovana u trećim zemljama koja bi, da imaju poslovni nastan u Uniji, bila obuhvaćena definicijama tih izraza u članku 4. stavku 1. točkama 2. i 3.”;

(22) u članku 89. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Na kvalificirani udio čiji iznos premašuje 15 % priznatog kapitala institucije u društvu koje nije subjekt financijskog sektora primjenjuju se odredbe iz stavka 3.”;

(23) članak 92. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 3. i 4. zamjenjuju se sljedećim:

„3. Iznos ukupne izloženosti riziku izračunava se kako slijedi:

- (a) samostalna institucija u EU-u i, za potrebe ispunjenja obveza iz ove Uredbe na temelju svojeg konsolidiranog položaja u skladu s dijelom prvim, glavom II. poglavljem 2., matična institucija u EU-u, matični financijski holding u EU-u i matični mješoviti financijski holding u EU-u iznos ukupne izloženosti riziku izračunavaju kako slijedi:

$$TREA = \max \{U-TREA; x \cdot S-TREA\}$$

pri čemu je:

TREA = iznos ukupne izloženosti riziku subjekta;

U-TREA= iznos ukupne izloženosti riziku subjekta bez primjene donje granice koji se izračunava u skladu sa stavkom 4.;

S-TREA = iznos ukupne izloženosti riziku subjekta dobiven primjenom standardiziranog izračuna u skladu sa stavkom 5.;

$x = 72,5 \%$;

- (b) za potrebe utvrđene u podtočkama i. i ii., iznos ukupne izloženosti riziku izračunava se u skladu sa stavkom 6.:

- i. u slučaju samostalne institucije kćeri u državi članici, za potrebe ispunjenja obveza iz ove Uredbe na njezinoj pojedinačnoj osnovi;
 - ii. u slučaju matične institucije u državi članici, matičnog financijskog holdinga u državi članici ili matičnog mješovitog financijskog holdinga u državi članici, za potrebe ispunjenja obveza iz ove Uredbe na temelju njihova konsolidiranog položaja;
- (c) za potrebe ispunjenja obveza iz ove Uredbe na pojedinačnoj osnovi, iznos ukupne izloženosti riziku za instituciju koja nije samostalna institucija u državi članici ni samostalna institucija kći u državi članici jest iznos ukupne izloženosti riziku bez primjene donje granice koji se izračunava u skladu sa stavkom 4.

4. Iznos ukupne izloženosti riziku bez primjene donje granice izračunava se kao zbroj točaka od (a) do (f) iz ovog stavka uzevši u obzir stavak 7.:

- (a) iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik, uključujući rizik druge ugovorne strane, i razrjeđivački rizik, koji se izračunavaju u skladu s glavom II. i člankom 379. za sve poslovne aktivnosti institucije osim iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za rizik druge ugovorne strane za poslove iz knjige trgovanja institucije;
 - (b) kapitalni zahtjevi za poslove iz knjige trgovanja institucije za sljedeće:
 - i. tržišni rizik, koji se izračunavaju u skladu s glavom IV. ovog dijela;
 - ii. velike izloženosti koje premašuju ograničenja iz članaka od 395. do 401. u mjeri u kojoj je instituciji dopušteno da ih premaši, kako je određeno u skladu s dijelom četvrtim;
 - (c) kapitalni zahtjevi za tržišni rizik koji se izračunavaju u skladu s glavom IV. ovog dijela za sve poslovne aktivnosti podložne valutnom ili robnom riziku;
 - (ca) kapitalni zahtjevi za rizik namire koji se izračunavaju u skladu s glavom V. ovog dijela, osim članka 379.;
 - (d) kapitalni zahtjevi za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju koji se izračunavaju u skladu s glavom VI. ovog dijela;
 - (e) kapitalni zahtjevi za operativni rizik koji se izračunavaju u skladu s glavom III. ovog dijela;
 - (f) iznosi izloženosti ponderirani rizikom za rizik druge ugovorne strane koji proizlazi iz poslova iz knjige trgovanja institucije za sljedeće vrste transakcija i ugovora, koji se izračunavaju u skladu s glavom II. ovog dijela:
 - i. ugovori navedeni u Prilogu II. i kreditne izvedenice;
 - ii. repo transakcije, transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira ili robe drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane na osnovi vrijednosnih papira ili robe;
 - iii. maržni krediti na osnovi vrijednosnih papira ili robe;
 - iv. transakcije s dugim rokom namire.”;
- (b) dodaju se sljedeći stavci 5., 6. i 7.:

„5. Iznos ukupne izloženosti riziku dobiven primjenom standardiziranog izračuna izračunava se kao zbroj točaka od (a) do (f) stavka 4. uzevši u obzir stavak 7. i sljedeće zahtjeve:

- (a) iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik i razrjeđivački rizik iz stavka 4. točke (a) i za rizik druge ugovorne strane koji proizlazi iz poslova iz knjige trgovanja iz točke (f) ovog stavka izračunavaju se ne primjenjujući ni jedan od sljedećih pristupa:
 - i. pristup internih modela za standardizirane sporazume o netiranju iz članka 221.;
 - ii. pristup zasnovan na internim rejting-sustavima iz poglavlja 3.;
 - iii. pristup sekuritizacijama zasnovan na internim rejting-sustavima (SEC-IRBA) iz članaka od 258. do 260. i pristup interne procjene (IAA) iz članka 265.;
 - iv. pristup utvrđen u ovom dijelu glavi II poglavlju 6. odjeljku 6.;
- (b) kapitalni zahtjevi za tržišni rizik za poslove iz knjige trgovanja iz stavka 3. točke (b) podtočke i. te za sve poslovne aktivnosti podložne valutnom riziku ili robnom riziku iz točke (c) tog stavka izračunavaju se ne primjenjujući pristup alternativnog internog modela iz dijela trećeg glave IV. poglavlja 1.b

6. Iznos ukupne izloženosti riziku subjekta „i” za potrebe iz stavka 3. točke (b) izračunava se kako slijedi:

$$TREA_i = U-TREA_i + DI^{\text{conso}} * \text{Contrib}_i^{\text{conso}}$$

pri čemu je:

i = indeks koji označava subjekt;

$TREA_i$ = iznos ukupne izloženosti riziku subjekta i;

$U-TREA_i$ = iznos ukupne izloženosti riziku subjekta i bez primjene donje granice koji se izračunava u skladu sa stavkom 4.;

DI^{conso} = svaka pozitivna razlika između iznosa ukupne izloženosti riziku i iznosa ukupne izloženosti riziku bez primjene donje granice za konsolidirani položaj matične institucije iz EU-a, matičnog financijskog holdinga iz EU-a ili matičnog mješovitog financijskog holdinga iz EU-a grupe kojoj taj subjekt i pripada, koja se izračunava kako slijedi:

$$DI^{\text{conso}} = TREA - U-TREA$$

pri čemu je:

$U-TREA$ = iznos ukupne izloženosti riziku bez primjene donje granice koji se izračunava u skladu sa stavkom 4. za tu matičnu instituciju iz EU-a, taj matični financijski holding iz EU-a ili matični mješoviti financijski holding iz EU-a na temelju njihova konsolidiranog položaja;

$TREA$ = iznos ukupne izloženosti riziku koji se izračunava u skladu sa stavkom 3. točkom (a) za tu matičnu instituciju iz EU-a, taj matični financijski holding iz EU-a ili matični mješoviti financijski holding iz EU-a na temelju njihova konsolidiranog položaja.

$\text{Contrib}_i^{\text{conso}}$ = doprinos subjekta i koji se izračunava kako slijedi:

$$\text{Contrib}_i^{\text{conso}} = \begin{cases} \frac{(F\text{-TREA}_i - U\text{-TREA}_i)}{\sum_j (F\text{-TREA}_j - U\text{-TREA}_j)}, & \text{ako je } \sum_j (F\text{-TREA}_j - U\text{-TREA}_j) > 0 \\ 0, & \text{inače} \end{cases}$$

pri čemu je:

j = indeks kojim se označavaju svi subjekti koji pripadaju istoj grupi kao subjekt i za konsolidirani položaj matične institucije iz EU-a, matičnog financijskog holdinga iz EU-a ili matičnog mješovitog financijskog holdinga iz EU-a;

$U\text{-TREA}_j$ = iznos ukupne izloženosti riziku bez primjene donje granice koji subjekt j izračunava u skladu sa stavkom 4. na temelju svojeg konsolidiranog položaja odnosno na pojedinačnoj osnovi ako je subjekt j samostalna institucija kćer u državi članici;

$F\text{-TREA}_j$ = iznos ukupne izloženosti riziku subjekta j s primjenom donje granice, koji se izračunava na temelju njegova konsolidiranog položaja kako slijedi:

$$F\text{-TREA}_j = \text{maks.} \{U\text{-TREA}_j ; x \cdot S\text{-TREA}_j\}$$

pri čemu je:

$F\text{-TREA}_j$ = iznos ukupne izloženosti riziku s primjenom donje granice koji subjekt j izračunava na temelju svojeg konsolidiranog položaja odnosno na pojedinačnoj osnovi ako je subjekt j samostalna institucija kćer u državi članici;

$S\text{-TREA}_j$ = iznos ukupne izloženosti riziku dobiven primjenom standardiziranog izračuna koji subjekt j izračunava u skladu sa stavkom 5. na temelju svojeg konsolidiranog položaja odnosno na pojedinačnoj osnovi ako je subjekt j samostalna institucija kćer u državi članici;

x = 72,5 %.

7. Na izračune iznosa ukupne izloženosti riziku bez primjene donje granice iz stavka 4. i iznosa izloženosti riziku dobivenog primjenom standardiziranog izračuna iz stavka 5. primjenjuju se sljedeće odredbe:

- (a) kapitalni zahtjevi iz stavka 4. točaka (c), (ca), (d) i (e) uključuju one koji proizlaze iz svih poslovnih aktivnosti institucije;
- (b) institucije množe kapitalne zahtjeve iz stavka 4. točaka od (b) do (e) s 12,5.”;

(24) u članku 92.a stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) omjer od 18 % zasnovan na riziku, koji predstavlja regulatorni kapital i prihvatljive obveze institucije, iskazano kao postotni udio iznosa ukupne izloženosti riziku koji se izračunava u skladu s člankom 92. stavkom 3.”;

(25) u članku 102. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u skladu s pristupom iz članka 325. stavka 1. točke (b), pozicije u knjizi trgovanja dodjeljuju se

organizacijskim jedinicama za trgovanje uspostavljenima u skladu s člankom 104.b.”;

(26) članak 104. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 104.

Uključivanje u knjigu trgovanja

1. Institucija uvodi jasno utvrđene politike i postupke za određivanje pozicija koje se uključuju u knjigu trgovanja u svrhu izračuna svojih kapitalnih zahtjeva, u skladu s člankom 102. i ovim člankom, vodeći računa o kapacitetima i praksama za upravljanje rizicima institucije. Institucija je dužna detaljno dokumentirati usklađenost s tim politikama i provedbu tih postupaka, provoditi najmanje jedanput godišnje unutarnju reviziju tih politika i postupaka i rezultate revizije staviti na raspolaganje nadležnim tijelima.

2. Institucije u knjigu trgovanja raspoređuju pozicije u sljedećim instrumentima:

- (a) instrumenti koji ispunjavaju kriterije za uključenje u alternativni korelacijski portfelj namijenjen trgovanju (engl. *alternative correlation trading portfolio*, ACTP) utvrđene u članku 325. stavcima 6., 7. i 8.;
- (b) instrumenti zbog kojih bi nastala neto kratka potražna pozicija ili pozicija u vlasničkim instrumentima u knjizi pozicija kojima se ne trguje, uz iznimku vlastitih obveza institucije, osim ako takve pozicije ispunjavaju kriterije iz stavka 2. točke (e);
- (c) instrumenti proizašli iz usluge provedbe ponude odnosno prodaje vrijednosnih papira uz obvezu otkupa, ako se te obveze otkupa odnose samo na vrijednosne papire za koje se očekuje da će ih institucija stvarno kupiti na datum namire;
- (d) financijska imovina ili obveze nedvojbeno klasificirane sa svrhom trgovanja u skladu s računovodstvenim okvirom koji se primjenjuje na instituciju;
- (e) instrumenti proizašli iz aktivnosti održavanja tržišta;
- (f) pozicije u subjektima za zajednička ulaganja koje se drže s namjerom trgovanja, pod uvjetom da ti subjekti za zajednička ulaganja ispunjavaju barem jedan od uvjeta iz stavka 7.;
- (g) uvršteni vlasnički instrumenti;
- (h) transakcije financiranja vrijednosnim papirima povezane s trgovanjem;
- (i) opcije ili druge izvedenice ugrađene u vlastite obveze institucije ili iz drugih instrumenata u knjizi pozicija kojima se ne trguje koji se odnose na kreditni rizik ili rizik vlasničkih instrumenata.

Za potrebe točke (b), smatra se da institucija ima neto kratku poziciju u vlasničkim instrumentima ako institucija zbog smanjenja cijene vlasničkog instrumenta ostvari dobit. Smatra se da institucija ima neto kratku kreditnu poziciju ako institucija zbog povećanja kreditnog raspona ili pogoršanja kreditne sposobnosti izdavatelja ili grupe izdavatelja ostvari dobit. Institucije kontinuirano prate dovode li instrumenti do nastanka neto kratke potražne pozicije ili pozicije u vlasničkim instrumentima u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Za potrebe točke (i), institucija je dužna razdvojiti ugrađenu opciju od svoje vlastite obveze ili od drugog instrumenta u knjizi pozicija kojima se ne trguje koji se odnosi na kreditni rizik ili rizik vlasničkih instrumenata i rasporediti vlastitu obvezu ili drugi

instrument u knjigu trgovanja ili knjigu pozicija kojima se ne trguje, ovisno o slučaju, u skladu s ovim člankom.

3. Institucije ne raspoređuju u knjigu trgovanja pozicije u sljedećim instrumentima:

- (a) instrumenti namijenjeni za skladištenje sekuritizacije;
- (b) instrumenti ulaganja u nekretnine;
- (c) neuvršteni vlasnički instrumenti;
- (d) instrumenti kreditiranja stanovništva i MSP-ova;
- (e) drugi instrumenti u subjektima za zajednička ulaganja osim onih iz stavka 2. točke (f);
- (f) ugovori o izvedenicama i instrumenti u subjektima za zajednička ulaganja s jednim ili više odnosnih instrumenata iz točaka od (a) do (d);
- (g) instrumenti koji se drže radi zaštite jedne ili više pozicija u instrumentu iz točaka od (a) do (f) od određenog rizika;
- (h) vlastite obveze institucije, osim ako takvi instrumenti ispunjavaju kriterije iz stavka 2. točke (e).

4. Odstupajući od stavka 2., institucija može poziciju u nekom instrumentu iz točaka od (d) do (i) tog stavka rasporediti u knjigu pozicija kojima se ne trguje dobije li odobrenje svojeg nadležnog tijela. Nadležno tijelo daje odobrenje ako mu institucija dokaže da se ta pozicija ne drži s namjerom trgovanja ili da se njome ne štite pozicije koje se drže s namjerom trgovanja.

5. Ako je institucija poziciju u nekom instrumentu iz stavka 2. točaka (a), (b) ili (c) rasporedila u knjigu trgovanja, nadležno tijelo može od institucije zatražiti da dostavi dokaz kojim se takvo raspoređivanje obrazlaže. Ako institucija ne dostavi odgovarajući dokaz, njezino nadležno tijelo može zatražiti da institucija tu poziciju prerasporedi u knjigu pozicija kojima se ne trguje.

6. Ako je institucija poziciju u nekom instrumentu osim instrumenata iz stavka 3. rasporedila u knjigu pozicija kojima se ne trguje, njezino nadležno tijelo može od institucije zatražiti da dostavi dokaz kojim se takvo raspoređivanje obrazlaže. Ako institucija ne dostavi odgovarajući dokaz, njezino nadležno tijelo može zatražiti da institucija tu poziciju prerasporedi u knjigu trgovanja.

7. Institucija u knjigu trgovanja raspoređuje poziciju u subjektu za zajednička ulaganja koja se drži s namjerom trgovanja i ako institucija ispunjava jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) instituciji je dostupno dovoljno informacija o pojedinačnim odnosnim izloženostima CIU-a;
- (b) instituciji nije dostupno dovoljno informacija o pojedinačnim odnosnim izloženostima CIU-a, ali ima saznanja o politici ulaganja CIU-a i može dobiti dnevne tržišne cijene za CIU.

8. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje proces koji institucija primjenjuje za izračun i praćenje neto kratkih potražnih pozicija ili pozicija u vlasničkim instrumentima u knjizi pozicija kojima se ne trguje iz stavka 2. točke (b).

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(27) članak 104.a mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

EBA prati opseg nadzornih praksi i do 28. lipnja 2024. izdaje smjernice o izvanrednim okolnostima za potrebe prvog podstavka i stavka 5. Te smjernice donose se u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010. Dok EBA ne izda te smjernice, nadležna tijela dužna su obavještavati EBA-u o svojim odlukama, i obrazložiti ih, kojima se pojedinim institucijama odobrava ili ne odobrava reklasifikacija pozicija kako je navedeno u stavku 2. ovog članka.”;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Reklasifikacija pozicije u skladu s ovim člankom neopoziva je, osim u izvanrednim okolnostima iz stavka 1.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 6.:

„6. Odstupajući od stavka 1., institucija može poziciju iz knjige pozicija kojima se ne trguje reklasificirati kao poziciju u knjizi trgovanja u skladu s člankom 104. stavkom 2. točkom (d) bez dopuštenja svojeg nadležnog tijela. U tom se slučaju na instituciju nastavljaju primjenjivati zahtjevi iz stavaka 3. i 4. Institucija odmah obavješćuje svoje nadležno tijelo o takvoj reklasifikaciji.”;

(28) članak 104.b mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u skladu s pristupom iz članka 325. stavka 1. točke (b), institucije uspostavljaju organizacijske jedinice za trgovanje i jednoj od tih organizacijskih jedinica za trgovanje dodjeljuju svaku od svojih pozicija iz knjige trgovanja i pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje iz stavaka 5. i 6. Pozicije iz knjige trgovanja pripisuju se istoj organizacijskoj jedinici za trgovanje samo ako su te pozicije u skladu s njezinom dogovorenom poslovnom strategijom i ako su predmet dosljednog upravljanja i praćenja u skladu sa stavkom 2. ovog članka.”;

(b) dodaju se sljedeći stavci 5. i 6.:

„5. Kako bi izračunale kapitalne zahtjeve za tržišni rizik institucije svaku od svojih pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje koje su valutnom riziku ili robnom riziku dodjeljuju organizacijskim jedinicama za trgovanje uspostavljenima u skladu sa stavkom 1. koje upravljaju rizicima koji su slični tim pozicijama.

6. Odstupajući od stavka 5., institucije mogu pri izračunu svojih kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik uspostaviti jednu ili više organizacijskih jedinica za trgovanje kojima dodjeljuju isključivo pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje koje su podložne valutnom riziku ili robnom riziku. Na te organizacijske jedinice za trgovanje ne primjenjuju se zahtjevi iz stavaka 1., 2. i 3.”;

(29) umeće se sljedeći članak 104.c:

Tretman zaštite stopa kapitala od valutnog rizika

1. Institucija koja zauzme rizičnu poziciju s namjerom barem djelomične zaštite bilo koje od svojih stopa kapitala iz članka 92. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) od negativnih kretanja tečaja može uz odobrenje nadležnih tijela isključiti tu rizičnu poziciju iz kapitalnih zahtjeva za valutni rizik iz članka 325. stavka 1. ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) maksimalni iznos rizične pozicije isključene iz kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik ograničen je na iznos rizične pozicije kojim se neutralizira osjetljivost bilo koje stope kapitala na negativna kretanja tečaja;
- (b) rizična pozicija isključena je iz kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik na najmanje šest mjeseci;
- (c) institucija je uspostavila odgovarajući okvir za upravljanje rizicima radi zaštite svojih stopa kapitala od negativnih kretanja tečaja, uključujući jasnu strategiju zaštite od rizika i upravljačku strukturu;
- (d) institucija je nadležnim tijelima dostavila obrazloženje isključenja rizične pozicije iz kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik, pojednosti o toj rizičnoj poziciji i iznos koji treba isključiti iz kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.

2. Svako isključenje rizičnih pozicija iz kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u skladu sa stavkom 1. dosljedno se primjenjuje.

3. Nadležna tijela odobravaju sve promjene koje institucija unese u okvir za upravljanje rizicima iz stavka 1. točke (c) i u pojednosti o rizičnim pozicijama iz stavka 1. točke (d).

4. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) rizične pozicije koje institucija može zauzeti s namjerom barem djelomične zaštite bilo koje od svojih stopa kapitala od negativnih kretanja tečaja iz stavka 1. prvog podstavka;
- (b) kako se utvrđuje maksimalni iznos iz stavka 1. točke (a) i na koji način institucija isključuje taj iznos za svaki od pristupa iz članka 325. stavka 1.;
- (c) kriterije koje okvir institucije za upravljanje rizicima iz stavka 1. točke (c) mora ispunjavati da bi se smatrao primjerenim svrsi ovog članka.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(30) članak 106. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 3. zadnji podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Interna zaštita koja se priznaje u skladu s prvim podstavkom i kreditna izvedenica u koju se ušlo s trećom stranom uključuju se u knjigu trgovanja u svrhu izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik. U svrhu izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenom pristupa iz članka 325. stavka 1. točke (b), obje pozicije se dodjeljuju istoj organizacijskoj jedinici za trgovanje uspostavljenoj u skladu s člankom 104.b stavkom 1. koja upravlja sličnim rizicima.”;

- (b) u stavku 4. zadnji podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Interna zaštita koja se priznaje u skladu s prvim podstavkom i izvedenica na vlasnički instrument u koju se ušlo s kvalificiranom trećom stranom pružatelja zaštite uključuju se u knjigu trgovanja u svrhu izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik. U svrhu izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenom pristupa iz članka 325. stavka 1. točke (b), obje pozicije se dodjeljuju istoj organizacijskoj jedinici za trgovanje uspostavljenoj u skladu s člankom 104.b stavkom 1. koja upravlja sličnim rizicima.”;

- (c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Ako se institucija od izloženosti kamatnom riziku u knjizi pozicija kojima se ne trguje štiti pozicijom osjetljivom na kamatni rizik raspoređenom u njezinu knjigu trgovanja, ta se pozicija osjetljiva na kamatni rizik smatra internom zaštitom u svrhu procjene kamatnog rizika koji proizlazi iz pozicija kojima se ne trguje u skladu s člancima 84. i 98. Direktive 2013/36/EU ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) u svrhu izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenom pristupa iz članka 325. stavka 1. točaka (a), (b) i (c), pozicija osjetljiva na kamatni rizik dodijeljena je u portfelj koji je odvojen od drugih pozicija iz knjige trgovanja, čija je poslovna strategija isključivo namijenjena upravljanju i smanjenju tržišnog rizika internih zaštita od izloženosti kamatnom riziku;
- (b) u svrhu izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenom pristupa iz članka 325. stavka 1. točke (b), pozicija je dodijeljena organizacijskoj jedinici za trgovanje uspostavljenoj u skladu s člankom 104.b čija je poslovna strategija isključivo namijenjena upravljanju i smanjenju tržišnog rizika internih zaštita od izloženosti kamatnom riziku;
- (c) institucija je u potpunosti dokumentirala način na koji ta pozicija smanjuje kamatni rizik koji proizlazi iz pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje za potrebe zahtjevâ iz članaka 84. i 98. Direktive 2013/36/EU.”;

- (d) umeću se sljedeći stavci 5.a i 5.b:

„5.a Za potrebe stavka 5. točke (a), institucija može tom portfelju dodijeliti druge pozicije osjetljive na kamatni rizik koje je zauzela s trećim stranama ili sa svojom knjigom trgovanja ako institucija u potpunosti poništava tržišni rizik tih pozicija osjetljivih na kamatni rizik koje je zauzela sa svojom knjigom trgovanja zauzimanjem suprotnih pozicija osjetljivih na kamatni rizik s trećim stranama.

5.b Sljedeći se zahtjevi primjenjuju na organizacijsku jedinicu za trgovanje iz stavka 5. točke (b):

- (a) ta organizacijska jedinica za trgovanje može uključiti druge pozicije osjetljive na kamatni rizik koje je zauzela s trećim stranama ili drugim organizacijskim jedinicama za trgovanje institucije ako te pozicije ispunjavaju zahtjeve za uključenje u knjigu trgovanja iz članka 104., a te druge organizacijske jedinice za trgovanje potpuno poništavaju tržišni rizik tih drugih pozicija osjetljivih na kamatni rizik zauzimanjem suprotnih pozicija osjetljivih na kamatni rizik s trećim stranama;

- (b) toj organizacijskoj jedinici za trgovanje ne dodjeljuju se druge pozicije iz knjige trgovanja osim onih iz točke (a);
- (c) odstupajući od članka 104.b, na tu organizacijsku jedinicu za trgovanje ne primjenjuju se zahtjevi iz stavaka 1., 2. i 3. tog članka.”;
- (e) stavci 6. i 7. zamjenjuju se sljedećim:

„6. Kapitalni zahtjevi za tržišni rizik svih pozicija dodijeljenih zasebnom portfelju iz stavka 5. točke (a) ili organizacijskoj jedinici za trgovanje iz točke (b) tog stavka izračunavaju se samostalno i dodaju se kapitalnim zahtjevima za druge pozicije iz knjige trgovanja.

7. Ako se institucija štiti od izloženosti CVA riziku uz pomoć izvedenog instrumenta raspoređenog u njezinu knjigu trgovanja, pozicija u tom izvedenom instrumentu priznaje se kao interna zaštita od izloženosti CVA riziku za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik u skladu s pristupima iz članka 383. ili 384. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) pozicija u izvedenici smatra se priznatom zaštitom u skladu s člankom 386.;
- (b) ako se na poziciju u izvedenici primjenjuje bilo koji zahtjev iz članka 325.c stavka 2. točke (b) ili (c) ili iz članka 325.e stavka 1. točke (c), institucija u potpunosti poništava tržišni rizik te pozicije u izvedenici zauzimanjem suprotnih pozicija s trećim stranama.

Suprotna pozicija interne zaštite u knjizi trgovanja koja se priznaje u skladu s prvim podstavkom uključuje se u knjigu trgovanja institucije u svrhu izračuna kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.”;

- (31) u članku 107. stavci 1., 2. i 3. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucije za izračun svojih iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za potrebe članka 92. stavka 4. točaka (a) i (f) primjenjuju standardizirani pristup iz poglavlja 2. ili, ako su to u skladu s člankom 143. nadležna tijela odobrila, pristup zasnovan na internim rejting-sustavima iz poglavlja 3.

2. Institucije za izračun svojih iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za potrebe članka 92. stavka 4. točaka (a) i (f) za izloženosti iz trgovanja i uplate u jamstveni fond središnje druge ugovorne strane, primjenjuju postupak iz poglavlja 6. odjeljka 9. Sve ostale vrste izloženosti središnjoj drugoj ugovornoj strani institucije tretiraju na sljedeći način:

- (a) kao izloženosti prema instituciji za druge vrste izloženosti prema kvalificiranoj središnjoj drugoj ugovornoj strani;
- (b) kao izloženosti prema trgovačkim društvima za druge vrste izloženosti prema nekvalificiranoj središnjoj drugoj ugovornoj strani.

3. Za potrebe ove Uredbe, izloženosti prema investicijskim društvima iz trećih zemalja, izloženosti prema kreditnim institucijama, klirinškim kućama i burzama iz trećih zemalja, kao i izloženosti prema financijskim institucijama iz trećih zemalja kojima su tijela iz trećih zemalja izdala odobrenje za rad i nadziru ih i na koje se primjenjuju bonitetni zahtjevi koji su u smislu robusnosti slični onima koji se primjenjuju na institucije, tretiraju se kao izloženosti prema instituciji samo ako treća zemlja na taj subjekt primjenjuje bonitetne i nadzorne zahtjeve koji su barem istovjetni onima koji se primjenjuju u Uniji.”;

(32) članak 108. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 108.

Primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika u skladu sa standardiziranim pristupom i IRB pristupom za kreditni i razrjeđivački rizik

1. Za izloženost na koju primjenjuje standardizirani pristup iz poglavlja 2. ili IRB pristup iz poglavlja 3., ali bez primjene vlastitih procjena LGD-a i konverzijskih faktora iz članka 143., institucija pri izračunu iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za potrebe članka 92. stavka 4. točaka (a) i (f) ili, ako je relevantno, iznosa očekivanih gubitaka za potrebe izračuna iz članka 36. stavka 1. točke (d) i članka 62. točke (c), može uzeti u obzir učinke materijalne kreditne zaštite u skladu s poglavljem 4.

2. Za izloženost na koju primjenjuje IRB pristup i vlastite procjene u skladu s člankom 143., institucija može uzeti u obzir učinak materijalne kreditne zaštite u iznosima izloženosti ponderiranih rizikom i iznosima očekivanih gubitaka u skladu s poglavljem 3.

2.a Kada na originalnu izloženost i usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite primjenjuje IRB pristup i vlastite procjene LGD-a u skladu s člankom 143., institucija može uzeti u obzir učinak nematerijalne kreditne zaštite u iznosima izloženosti ponderiranih rizikom i iznosima očekivanih gubitaka u skladu s poglavljem 3. U svim ostalim slučajevima institucija može uzeti u obzir učinak nematerijalne kreditne zaštite u iznosima izloženosti ponderiranih rizikom i iznosima očekivanih gubitaka u skladu s poglavljem 4.

3. Pod uvjetima iz stavka 4. krediti stanovništvu mogu se smatrati izloženostima osiguranima hipotekom na stambenoj nekretnini umjesto da se tretiraju kao osigurane izloženosti, za potrebe dijela trećeg glave II. poglavlja 2., 3. i 4., ovisno o slučaju, ako su u državi članici za te kredite stanovništvu ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) krediti fizičkim osobama za kupnju stambene nekretnine u toj državi članici većinom nisu odobreni kao hipotekarni krediti u pravnom obliku;
- (b) krediti fizičkim osobama za kupnju stambene nekretnine u toj državi članici većinom su osigurani jamstvom pri čemu davatelj jamstva prema kreditnoj procjeni odabranog VIPKR-a ima 1. ili 2. stupanj kreditne kvalitete koji je potreban za podmirenje obveze prema instituciji u cijelosti u slučaju neispunjavanja obveza izvornog dužnika;
- (c) institucija ima zakonsko pravo aktivirati hipoteku na stambenoj nekretnini u slučaju da davatelj jamstva iz točke (b) ne ispuni svoju obvezu.

Nadležna tijela informiraju EBA-u jesu li uvjeti iz točaka (a), (b) i (c) ispunjeni na nacionalnom području njihove jurisdikcije i dostavljaju imena davatelja jamstava prihvatljivih za taj tretman koji ispunjavaju uvjete iz ovog stavka i stavka 4.

EBA na svojim internetskim stranicama objavljuje popis svih takvih prihvatljivih davatelja jamstava i ažurira ga jedanput godišnje.

4. Za potrebe stavka 3., krediti iz tog stavka mogu se tretirati kao izloženosti osiguranima hipotekom na stambenoj nekretnini, a ne kao osigurane izloženosti ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) izloženost koja se tretira u skladu sa standardiziranim pristupom ispunjava sve zahtjeve za svrstavanje za standardizirani pristup u kategoriju „izloženosti osigurane hipotekama na nekretninama” u skladu s člancima 124. i 125., osim zahtjeva da institucija koja odobrava kredit nema upisanu hipoteku na stambenoj nekretnini;
 - (b) izloženost koja se tretira u skladu s IRB pristupom ispunjava sve zahtjeve za svrstavanje za IRB pristup u kategoriju „izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama” iz članka 147. stavka 2. točke (d) podtočke ii., osim zahtjeva da institucija koja odobrava kredit nema upisanu hipoteku na nekretnini;
 - (c) u trenutku odobrenja kredita na stambenoj nekretnini ne postoje prethodno upisani tereti, a dužnik se ugovorom obvezao da neće upisivati takve terete bez pristanka institucije koja je izvorno odobrila kredit;
 - (d) davatelj jamstva je priznati pružatelj zaštite iz članka 201. i prema kreditnoj procjeni VIPKR-a ima 1. ili 2. stupanj kreditne kvalitete;
 - (e) davatelj jamstva je institucija ili subjekt financijskog sektora na koji se primjenjuju kapitalni zahtjevi koji su barem istovjetni onima koji se primjenjuju na institucije ili društva za osiguranje;
 - (f) davatelj jamstva osnovao je u cijelosti financiran zajednički fond osiguranja ili ekvivalentnu zaštitu za društva za osiguranje kako bi apsorbirao gubitke od kreditnog rizika, čiju kalibraciju periodično provjerava njegovo nadležno tijelo i koji podliježe godišnjem testiranju otpornosti na stres;
 - (g) instituciji je ugovorom i zakonski dopušteno aktivirati hipoteku na stambenoj nekretnini u slučaju da davatelj jamstva ne ispunji svoju obvezu;
 - (h) institucija koja odluči izvršiti opciju iz stavka 3. u odnosu na određenog priznatog davatelja jamstva u skladu s mehanizmom iz stavka 3. na isti način postupa sa svim svojim izloženostima prema stanovništvu koje su osigurane jamstvom tog davatelja jamstva u skladu s tim mehanizmom.”;
- (33) umeće se sljedeći članak 110.a:

„Članak 110.a

Praćenje ugovornih aranžmana koji nisu preuzete obveze

„Institucije prate ugovorne aranžmane koji ispunjavaju sve uvjete iz članka 5. točke 9. drugog podstavka točaka od (a) do (e) i dokumentiraju ispunjenje svih tih uvjeta u skladu sa zahtjevima svojih nadležnih tijela.”;

- (34) članak 111. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 111.

Vrijednost izloženosti

„1. Vrijednost izloženosti stavke imovine njezina je računovodstvena vrijednost preostala nakon specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u skladu s člankom 110., dodatnih vrijednosnih usklađenja u skladu s člankom 34. koja se odnose na poslove iz knjige pozicija kojima se ne trguje, iznosa koji se odbijaju u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m) i ostalih smanjenja regulatornoga kapitala primijenjenih na tu stavku imovine.

2. Vrijednost izloženosti izvanbilančne stavke navedene u Prilogu I. sljedeći je postotak njezine nominalne vrijednosti nakon što se odbiju specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu s člankom 110. i iznosi koji se odbijaju u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m):

- (a) 100 % za stavke u razredu 1;
- (b) 50 % za stavke u razredu 2;
- (c) 40 % za stavke u razredu 3;
- (d) 20 % za stavke u razredu 4;
- (e) 10 % za stavke u razredu 5.

3. Vrijednost izloženosti preuzete obveze po izvanbilančnoj stavci iz stavka 2. niži je postotak od sljedećih postotaka nominalne vrijednosti preuzete obveze nakon što se odbiju specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik i iznosi koji se odbijaju u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m):

- (a) postotak iz stavka 2. koji se primjenjuje na stavku po kojoj je preuzeta obveza;
- (b) postotak iz stavka 2. koji se primjenjuje na tu vrstu preuzete obveze.

4. Za ugovorne aranžmane koja institucija nudi, a klijent ih još nije prihvatio, koji bi postali preuzete obveze da ih klijent prihvati, i ugovorni aranžmani koji bi se smatrali preuzetim obvezama, ali ispunjavaju uvjete prema kojima ih se ne tretira kao preuzete obveze, primjenjuje se postotak u skladu sa stavkom 2.

5. Ako institucija primjenjuje složenu metodu financijskog kolaterala iz članka 223., vrijednost izloženosti vrijednosnih papira ili robe, prodanih, ponuđenih kao kolateral ili danih u zajam na temelju repo transakcije ili u okviru transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira ili robe drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane ili maržnih kredita, povećava se za korektivni faktor primjeren za takve vrijednosne papire ili robu u skladu s člancima 223. i 224.

6. Vrijednost izloženosti izvedenog instrumenta navedenog u Prilogu II. određuje se u skladu s poglavljem 6., uzimajući u obzir učinke ugovora o obnovi i ostalih sporazuma o netiranju navedenih u tom poglavlju. Vrijednost izloženosti repo transakcija, transakcija pozajmljivanja vrijednosnih papira ili robe drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane, transakcija s dugim rokom namire ili maržnih kredita može se odrediti u skladu s poglavljem 4. ili poglavljem 6.

7. Ako se na izloženost primjenjuje materijalna kreditna zaštita, vrijednost izloženosti može se izmijeniti u skladu s poglavljem 4.

8. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) kriteriji koje institucija primjenjuje pri raspoređivanju izvanbilančnih stavki, osim stavki koje su već uvrštene u Prilog I., u razrede od 1 do 5 iz Priloga I.;
- (b) čimbenici koji bi mogli ograničiti mogućnost da institucija opozove preuzete obveze koje se mogu bezuvjetno opozvati iz Priloga I.;
- (c) postupak obavješćivanja EBA-e o institucijinoj klasifikaciji ostalih izvanbilančnih stavki sličnih rizika kao one u Prilogu I.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = godinu dana nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(35) u članku 112. točka (k) zamjenjuje se sljedećim:

„(k) podređene dužničke izloženosti;”;

(36) članak 113. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom ponderi rizika primjenjuju se na sve izloženosti, osim ako se te izloženosti odbijaju od regulatornog kapitala, u skladu s odjeljkom 2., na temelju kategorije izloženosti u koju su izloženosti raspoređene i kreditne kvalitete tih izloženosti, u opsegu određenom u odjeljku 2. Kreditnu kvalitetu moguće je odrediti s obzirom na kreditnu procjenu vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika ili kreditnu procjenu agencija za kreditiranje izvoza, kao što je opisano u odjeljku 3. Uz iznimku izloženosti raspoređenih u kategorije izloženosti utvrđene u članku 112. točkama (a), (b), (c) i (e), pri čemu procjena u skladu s člankom 79. točkom (b) Direktive 2013/36/EU odražava rizičnije karakteristike u odnosu na one koje su pretpostavljene u kreditnim procjenama odabranog VIPKR-a ili agencije za kreditiranje izvoza, institucija dodjeljuje ponder rizika koji je barem za jedan stupanj kreditne kvalitete viši od pondera rizika koji je pretpostavljen u kreditnim procjenama odabranog VIPKR-a ili agencije za kreditiranje izvoza.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ako se na izloženost primjenjuje kreditna zaštita, vrijednost izloženosti ili pondera rizika primjenjivog na tu izloženost, ovisno o slučaju, može se izmijeniti u skladu s ovim poglavljem i poglavljem 4.”;

(37) u članku 119. stavci 2. i 3. brišu se;

(38) u članku 120. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Izloženostima za koje postoji kreditna procjena odabranog VIPKR-a dodjeljuje se ponder rizika u skladu s tablicom 3 koji odgovara kreditnoj procjeni VIPKR-a u skladu s člankom 136.

Tablica 3

Stupanj kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20 %	30 %	50 %	100 %	100 %	150 %

2. Izloženostima s izvornim rokom dospjeća do tri mjeseca za koje postoji kreditna procjena odabranog VIPKR-a i izloženostima koje proizlaze iz kretanja robe preko nacionalnih granica s izvornim rokom dospjeća do šest mjeseci za koje postoji kreditna procjena odabranog VIPKR-a dodjeljuje se ponder rizika u skladu s tablicom 4 koji odgovara kreditnoj procjeni VIPKR-a u skladu s člankom 136.

Tablica 4

Stupanj kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
----------------------------	---	---	---	---	---	---

Ponder rizika	20 %	20 %	20 %	50 %	50 %	150 %
---------------	------	------	------	------	------	-------

(39) članak 121. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 121.

Izloženosti prema institucijama kojima nije dodijeljen rejting

1. Izloženosti prema institucijama za koje nije dostupna kreditna procjena odabranog VIPKR-a raspoređuju se u jednu od sljedećih rejting-kategorija:

- (a) izloženosti prema institucijama raspoređuju se u rejting-kategoriju A ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - i. institucija ima dostatan kapacitet za pravovremeno ispunjenje svojih preuzetih financijskih obveza, uključujući otplatu glavnice i kamata, za predviđenog vijeka trajanja imovine ili izloženosti i neovisno o ekonomskim ciklusima i uvjetima poslovanja;
 - ii. institucija ispunjava ili premašuje zahtjeve iz članka 92. stavka 1., posebne kapitalne zahtjeve iz članka 104.a Direktive 2013/36/EU, zahtjev za kombinirani zaštitni sloj iz članka 128. točke 6. Direktive 2013/36/EU i sve istovrijedne ili dodatne lokalne nadzorne ili regulatorne zahtjeve u trećim zemljama, u mjeri u kojoj su ti zahtjevi objavljeni i treba ih ispunjavati redovnim osnovnim kapitalom, osnovnim kapitalom ili regulatornim kapitalom;
 - iii. informacije o zahtjevima iz točke ii. javno su objavljene ili na drugi način dostupne;
 - iv. procjena u skladu s člankom 79. Direktive 2013/36/EU nije pokazala da institucija ne ispunjava uvjete iz podtočaka i. i ii.;
- (b) izloženosti prema institucijama raspoređuju se u rejting-kategoriju B ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - i. institucija je izložena znatnom kreditnom riziku, uključujući kapacitete za otplatu koji ovise o stabilnim ili povoljnim ekonomskim ili poslovnim uvjetima;
 - ii. institucija ispunjava ili premašuje zahtjeve iz članka 92. stavka 1., zahtjeve iz članaka 458. i 459., posebne kapitalne zahtjeve iz članka 104.a Direktive 2013/36/EU i sve istovrijedne ili dodatne lokalne nadzorne ili regulatorne zahtjeve, u mjeri u kojoj su ti zahtjevi objavljeni i treba ih ispunjavati redovnim osnovnim kapitalom, osnovnim kapitalom ili regulatornim kapitalom;
 - iii. informacije o zahtjevima iz točke ii. javno su objavljene ili na drugi način dostupne;
 - iv. procjena izvršena u skladu s člankom 79. Direktive 2013/36/EU nije pokazala da institucija ne ispunjava uvjete iz podtočaka i. i ii.

Za potrebe podtočke ii., istovrijedni ili dodatni lokalni nadzorni ili regulatorni zahtjevi ne uključuju zaštitne slojeve kapitala istovrijedne onima koji su definirani u članku 128. Direktive 2013/36/EU.

- (c) izloženosti prema institucijama raspoređuju se u rejting-kategoriju C ako nisu ispunjeni uvjeti za raspoređivanje u rejting-kategoriju A ili B ili ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uvjeta:
- i. institucija ima značajne rizike nastanka statusa neispunjavanja obveza i ograničene granice sigurnosti;
 - ii. zbog nepovoljnih poslovnih, financijskih ili ekonomskih uvjeta institucija vrlo vjerojatno neće moći ili nije mogla ispuniti svoje financijske preuzete obveze;
 - iii. ako su za instituciju propisani revidirani financijski izvještaji, vanjski revizor izdao je nepovoljno revizorsko mišljenje ili je u njezinim financijskim izvještajima ili revidiranim izvještajima u prethodnih 12 mjeseci izrazio znatnu sumnju u sposobnost institucije za nastavak redovnog poslovanja.

2. Izloženostima koje su raspoređene u rejting-kategorije A, B ili C u skladu sa stavkom 1. dodjeljuje se ponder rizika kako slijedi:

- (a) izloženostima raspoređenima u rejting-kategoriju A, B ili C koje ispunjavaju bilo koji od sljedećih uvjeta dodjeljuje se ponder rizika za kratkoročne izloženosti u skladu s tablicom 5:
- i. izloženosti imaju izvorni rok dospijeca do tri mjeseca;
 - ii. izloženosti imaju izvorni rok dospijeca do šest mjeseci i proizlaze iz kretanja robe preko nacionalnih granica;
- (b) izloženostima raspoređenima u rejting-kategoriju A koje nisu kratkoročne dodjeljuje se ponder rizika 30 % ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
- i. izloženost ne ispunjava ni jedan od uvjeta iz točke (a);
 - ii. stopa redovnog osnovnog kapitala institucije jednaka je ili veća od 14 %;
 - iii. omjer financijske poluge institucije veći je od 5 %;
- (c) izloženostima raspoređenima u rejting-kategoriju A, B ili C koje ne ispunjavaju uvjete iz točke (a) ili (b) dodjeljuje se ponder rizika u skladu s tablicom 5.

Ako izloženost prema instituciji nije nominirana u domaćoj valuti jurisdikcije u kojoj je ta institucija osnovana ili ako je ta institucija iskazala kreditnu obvezu u podružnici u različitoj jurisdikciji u kojoj podružnica posluje i izloženost nije u domaćoj valuti jurisdikcije u kojoj ta podružnica posluje, ponder rizika koji je u skladu s točkama (a), (b) ili (c), ovisno o slučaju, dodijeljen izloženostima koje nisu izloženosti s rokom dospijeca do godinu dana koje nastaju zbog nepredviđenih stavki samoporavnjanja povezanih s trgovinom i proizlaze iz kretanja robe preko nacionalnih granica, nije manji od pondera rizika za izloženost prema središnjoj državi zemlje u kojoj je institucija osnovana.

Tablica 5

Procjena kreditnog rizika	Rejting-kategorija A	Rejting-kategorija B	Rejting-kategorija C
Ponder rizika za kratkoročne izloženosti	20 %	50 %	75 %

Ponder rizika	40 %	75 %	150 %
---------------	------	------	-------

”;

(40) članak 122. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. tablica 6 zamjenjuje se sljedećim:

„Tablica 6

Stupanj kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20 %	50 %	75 %	100 %	150 %	150 %

”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Izloženostima za koje nije dostupna kreditna procjena dodjeljuje se ponder rizika od 100 %.”;

(41) umeće se sljedeći članak 122.a:

„Članak 122.a

Izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja

1. U kategoriji izloženosti prema trgovačkim društvima iz članka 112. točke (g) institucije kao izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja zasebno određuju izloženosti koje imaju sljedeće karakteristike:

- (a) radi se o izloženosti prema subjektu koji je osnovan posebno radi financiranja ili upravljanja materijalnom imovinom ili o izloženosti koja je ekonomski usporediva s tom izloženosti;
- (b) izloženost nije osigurana nekretninom niti se na drugi način odnosi na financiranje nekretnina;
- (c) ugovornim odredbama kojima se uređuje obveza koja se odnosi na tu izloženost instituciji se daje značajan stupanj kontrole nad imovinom i prihodima koji se na osnovi te imovine ostvaruju;
- (d) primarni izvor otplate obveze koja se odnosi na tu izloženost jest prihod koji se ostvaruje na osnovi imovine koja se financira, a ne neovisni novčani tokovi koje taj subjekt poslovanjem ostvaruje.

2. Izloženostima u obliku specijaliziranog financiranja za koje je dostupna izravna kreditna procjena odabranog VIPKR-a dodjeljuje se ponder rizika u skladu s tablicom 6aa:

Tablica 6aa

Stupanj kreditne	1	2	3	4	5
Ponder rizika	20 %	50 %	75 %	100 %	150 %

3. Izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja za koje nije dostupna izravna kreditna procjena ponderiraju se rizikom kako slijedi:

- (a) ako je svrha izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja financiranje stjecanja materijalne imovine, uključujući brodove, zrakoplove, satelite,

vagone i vozni park i ako su prihodi koji se ostvaruju tom imovinom u obliku novčanih tokova od specifične materijalne imovine koja se financira i koju je vjerovniku kao zalog dala ili na vjerovnika prenijela jedna ili više trećih strana („izloženosti prema objektu financiranja”), institucije primjenjuju sljedeće pondere rizika:

- i. 80 % ako se na temelju svih sljedećih kriterija smatra da je izloženost visoke kvalitete:
 - dužnik može ispuniti svoje financijske obveze čak i u ozbiljnim uvjetima stresa jer postoji sve od sljedećega:
 - odgovarajući omjer izloženosti i vrijednosti izloženosti,
 - konzervativan profil otplate izloženosti,
 - razmjeran preostali vijek trajanja imovine nakon potpune otplate izloženosti ili pravo regresa prema pružatelju zaštite visoke kreditne sposobnosti,
 - nizak rizik dužnikova refinanciranja izloženosti ili taj rizik na odgovarajući način smanjuje preostala vrijednost imovine ili pravo regresa prema pružatelju zaštite visoke kreditne sposobnosti,
 - dužnikova aktivnost i struktura financiranja ugovorno su ograničeni,
 - dužnik koristi izvedenice samo za potrebe smanjenja rizika,
 - značajnim operativnim rizicima primjereno se upravlja,
 - ugovornim odredbama o imovini vjerovnicima se osigurava visok stupanj zaštite, uključujući sljedeće:
 - vjerovnici imaju zakonski izvršivo pravo najvišeg položaja na imovinu koja se financira i, ovisno o slučaju, na prihode koji se njome ostvaruju,
 - postoje ugovorna ograničenja u pogledu mogućnosti dužnika da izmijeni bilo što na imovini što bi nepovoljno utjecalo na njezinu vrijednost,
 - ako je imovina u izgradnji, vjerovnici imaju zakonski izvršivo pravo najvišeg položaja na imovinu i odnosne ugovore o izgradnji,
 - imovina koja se financira u skladu je sa svim sljedećim standardima primjerenog i učinkovitog funkcioniranja:
 - testirani su tehnologija i dizajn imovine,
 - pribavljene su sve potrebne dozvole i odobrenja za funkcioniranje imovine,
 - ako je imovina u izgradnji, dužnik ima odgovarajuće mjere zaštite za ugovorene specifikacije, proračun i datum dovršetka imovine, uključujući snažna jamstva za okončanje

projekta ili angažman iskusnog graditelja i odgovarajuće ugovorne odredbe za ugovorne kazne,

- ii. 100 % ako se ne smatra da je izloženost visoke kvalitete kako je navedeno u podtočki i.;
- (b) ako je svrha izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja kratkoročno financiranje rezervi, zaliha ili potraživanja robe kojom se trguje na burzi, uključujući sirovu naftu, metale ili žitarice i ako se prihodi od tih rezervi, zaliha ili potraživanja ostvaruju kao primici od prodaje robe („izloženosti s osnove financiranja robe”), institucije primjenjuju ponder rizika 100 %;
- (c) ako je svrha izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja financiranje razvoja ili stjecanja velikih, složenih i skupih postrojenja, uključujući elektrane, pogone za kemijsku preradu, rudnike, prometnu infrastrukturu, okolišnu i telekomunikacijsku infrastrukturu i ako se prihod od tog projekta ostvaruje kao novac na temelju ugovora o proizvodnji u postrojenju s jednom ili više strana koje nisu pod upravljačkom kontrolom sponzora („izloženosti s osnove financiranja projekta”), institucije primjenjuju sljedeće pondere rizika:
- i. 130 % ako projekt na koji se izloženost odnosi još nije u operativnoj fazi;
 - ii. pod uvjetom da se ne primjenjuje prilagodba kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik iz članka 501.a, 80 % ako je projekt na koji se izloženost odnosi u operativnoj fazi i ako izloženost ispunjava sve sljedeće kriterije:
 - postoje ugovorna ograničenja u pogledu mogućnosti dužnika da poduzima aktivnosti koje bi mogle štetiti vjerovnicima, uključujući ograničenje da se novi dug ne može izdati bez suglasnosti postojećih ulagatelja u dužničke instrumente,
 - dužnik raspolaže dostatnim pričuvnim sredstvima koja su u cijelosti financirana gotovinom ili je ugovorio druge financijske aranžmane s davateljima jamstva s visokim rejtingom kako bi osigurao financiranje za nepredviđene događaje i obrtni kapital tijekom vijeka projekta koji se financira,
 - novčani tokovi koje dužnik ostvaruje predvidljivi su i pokrivaju sve buduće otplate kredita,
 - izvor za otplatu obveze ovisi o glavnoj drugoj ugovornoj strani koja je jedno od sljedećeg:
 - središnja banka, središnja država, regionalna država ili lokalno tijelo, ako im je dodijeljen ponder rizika od 0 % u skladu s člancima 114. i 115. ili ako je vanjska institucija za procjenu kreditnog rizika ocijenila da se raspoređuju u najmanje 3. stupanj kreditne kvalitete,
 - subjekt javnog sektora, ako mu je dodijeljen ponder rizika od 20 % ili niži u skladu s člankom 116. ili ako je vanjska institucija za procjenu kreditnog rizika ocijenila da se raspoređuje u najmanje 3. stupanj kreditne kvalitete,
 - trgovačko društvo za koje je vanjska institucija za procjenu kreditnog rizika ocijenila da se raspoređuje u najmanje 3. stupanj kreditne kvalitete,

- ugovornim odredbama kojima se uređuje izloženost prema dužniku instituciji kreditoru osigurava se visok stupanj zaštite u slučaju dužnikova neispunjenja obveza,
 - ugovorni aranžmani učinkovito štite instituciju kreditora od gubitaka u slučaju prekida projekta,
 - sva imovina i ugovori potrebni za funkcioniranje projekta daju se u zalog instituciji kreditoru u mjeri dopuštenej primjenjivim pravom,
 - instituciji kreditoru u zalog se daju vlasnički instrumenti tako da u slučaju dužnikova neispunjavanja obveza može preuzeti kontrolu nad subjektom,
- iii. 100 % ako je projekt na koji se izloženost odnosi u operativnoj fazi i ako izloženost ne ispunjava uvjete iz podtočke ii. ovog podstavka;
- (d) za potrebe točke (c) podtočke ii. treće alineje, ostvareni novčani tokovi ne smatraju se predvidljivima osim ako znatan dio prihoda ispunjava jedan ili više sljedećih uvjeta:
- i. prihodi su zasnovani na dostupnosti;
 - ii. prihodi podliježu pravilu o stopi povrata;
 - iii. prihodi su predmet ugovora s klauzulom „puno za prazno”;
- (e) za potrebe točke (c), operativna faza znači faza u kojoj subjekt posebno osnovan radi financiranja projekta ispunjava oba sljedeća uvjeta:
- i. subjekt ima pozitivan novčani tok dostatan za pokriće svih preostalih ugovorih obveza;
 - ii. dugoročna dugovanja subjekta imaju trend smanjenja.

4. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju uvjeti pod kojima se smatra da su ispunjeni kriteriji iz stavka 3. točke (a) podtočke i. i točke (c) podtočke ii.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = godinu dana nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(42) članak 123. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 123.

Izloženosti prema stanovništvu

1. Izloženosti koje ispunjavaju sve sljedeće kriterije smatraju se izloženostima prema stanovništvu:

- (a) izloženost je jedno od sljedećeg:
- i. izloženost prema jednoj ili više fizičkih osoba;
 - ii. izloženost prema MSP-u u smislu članka 5. točke 8. ako, prema saznanju institucije, ukupni iznos koji dužnik ili grupa povezanih klijenata duguje instituciji, njezinim matičnim društvima i njezinim društvima kćerima, uključujući svaku izloženost u statusu neispunjavanja obveza, ali

isključujući izloženosti osigurane stambenom nekretninom do vrijednosti nekretnine, ne premašuje milijun EUR;

- (b) izloženost predstavlja jednu od mnogobrojnih izloženosti sa sličnim karakteristikama, tako da su rizici povezani s takvom izloženosti znatno smanjeni;
- (c) predmetna institucija tretira izloženost u svojem okviru upravljanja rizicima i interno kontinuirano upravlja tom izloženosti kao izloženosti prema stanovništvu na sličan način kao što tretira ostale izloženosti prema stanovništvu.

Sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja najma raspoređuje se u kategoriju izloženosti prema stanovništvu.

EBA u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 do [Ured za publikacije umetnuti datum = godinu dana nakon stupanja na snagu ove Uredbe] izdaje smjernice u kojima pobliže određuje metode proporcionalne diversifikacije prema kojima se izloženost smatra jednom od mnogobrojnih sličnih izloženosti kako je utvrđeno u točki (b).

2. Sljedeće izloženosti ne smatraju se izloženostima prema stanovništvu:

- (a) nedužničke izloženosti koje sadrže podređeno rezidualno pravo na imovinu ili prihod izdavatelja;
- (b) dužničke izloženosti i drugi vrijednosni papiri, partnerstva, izvedenice ili drugi instrumenti čija je ekonomska bit slična izloženostima navedenima u točki (a);
- (c) sve druge izloženosti u obliku vrijednosnih papira.

3. Izloženostima prema stanovništvu iz stavka 1. dodjeljuje se ponder rizika 75 %, uz iznimku izloženosti prema transaktorima, kojima se dodjeljuje ponder rizika 45 %.

4. Odstupajući od stavka 3., izloženostima zbog kredita koje je institucija odobrila umirovljenicima ili zaposlenima na neodređeno vrijeme uz bezuvjetan prijenos dijela mirovine ili plaće dužnika toj instituciji dodjeljuje se ponder rizika 35 % ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) dužnik je u svrhu otplate kredita bezuvjetno ovlastio mirovinski fond ili poslodavca za izravna plaćanja instituciji oduzimanjem mjesečnih iznosa za plaćanja po kreditu od dužnikove mjesečne mirovine ili plaće;
- (b) rizici od smrti, radne nesposobnosti, nezaposlenosti ili smanjenja neto mjesečne mirovine ili plaće dužnika primjereno su pokriveni policom osiguranja koju je dužnik ugovorio u korist institucije;
- (c) mjesečna plaćanja dužnika za sve kredite koji ispunjavaju uvjete iz točaka (a) i (b) zajedno ne prelaze 20 % dužnikove neto mjesečne mirovine ili plaće;
- (d) maksimalni izvorni rok dospijeca kredita je do deset godina.”;

(43) umeće se sljedeći članak 123.a:

„Članak 123.a

Valutna neusklađenost izloženosti

1. Za izloženosti prema fizičkim osobama raspoređene u bilo koju kategoriju izloženosti iz članka 112. točke (h) ili (i), ponder rizika dodijeljen u skladu s

poglavljem 2. množi se faktorom 1,5, pri čemu dobiveni ponder rizika ne može biti veći od 150 % ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) izloženost nastaje zbog kredita u valuti koja se razlikuje od valute dužnikova izvora prihoda;
- (b) dužnik nema zaštitu od rizika svojih plaćanja zbog valutne neusklađenosti, u obliku financijskog instrumenta ili prihoda u stranoj valuti koja odgovara valuti izloženosti, ili ukupni iznos takve zaštite dostupan dužniku pokriva manje od 90 % svakog obročnog plaćanja za tu izloženost.

Ako institucija ne može izdvojiti te izloženosti s valutnom neusklađenosti, multiplikator pondera rizika od 1,5 primjenjuje se na sve nezaštićene izloženosti u valuti koja se razlikuje od domaće valute zemlje stalnog prebivališta dužnika.

2. Za potrebe ovog članka, izvor prihoda odnosi se na svaki izvor iz kojeg dužnik ostvaruje novčane tokove, uključujući doznake, prihode od najma ili plaću, pri čemu su isključeni primici od prodaje imovine ili slične mjere institucije na temelju prava regresa.”;

(44) članak 124. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 124.

Izloženosti osigurane hipotekama na nekretninama

1. Izloženost koja nije ADC koja ne ispunjava sve uvjete iz stavka 3. tretira se kako slijedi:

- (a) izloženost koja nije IPRE tretira se kao izloženost neosigurana predmetnom nekretninom;
- (b) izloženosti IPRE dodjeljuje se ponder rizika 150 %.

2. Izloženost koja nije ADC koja je osigurana nekretninom, ako su ispunjeni svi uvjeti iz stavka 3. tretira se kako slijedi:

- (a) izloženost osigurana stambenom nekretninom ne smatra se izloženošću IPRE i tretira se u skladu s člankom 125. stavkom 1. ako izloženost ispunjava bilo koji od sljedećih uvjeta:
 - i. nekretnina kojom je osigurana izloženost dužnikovo je primarno mjesto stanovanja, ako je cijela nekretnina jedna stambena jedinica ili ako je nekretnina kojom se osigurava izloženost stambena jedinica koja je zaseban dio nekretnine;
 - ii. izloženost je prema fizičkoj osobi i osigurana je stambenom jedinicom koja donosi prihod, ako je cijela nekretnina jedna stambena jedinica ili ako je stambena jedinica zaseban dio nekretnine, a ukupne izloženosti institucije prema toj fizičkoj osobi nisu osigurane s više od četiri nekretnine, uključujući one koje nisu stambene nekretnine ili koje ne ispunjavaju niti jedan kriterij iz ove podtočke, ili zasebne stambene jedinice u okviru nekretnina;
 - iii. izloženost osigurana stambenom nekretninom je izloženost prema udruženjima ili zadrugama fizičkih osoba koje su pravno uređene i postoje isključivo s ciljem da se članovima omogući korištenje primarnog mjesta stanovanja u nekretnini kojom su krediti osigurani;

- iv. izloženost osigurana stambenom nekretninom je izloženost prema društvima za javno stanovanje ili neprofitnim udrugama koje su pravno uređene i postoje radi društvenih potreba te da bi stanarima omogućile dugotrajno stanovanje;
- (b) izloženost osigurana stambenom nekretninom koja ne ispunjava ni jedan uvjet iz točke (a) podtočaka od i. do iv. tretira se u skladu s člankom 125. stavkom 2.;
- (c) izloženost osigurana poslovnom nekretninom tretira se kako slijedi:
 - i. izloženost koja nije IPRE tretira se u skladu s člankom 126. stavkom 1.;
 - ii. izloženost IPRE tretira se u skladu s člankom 126. stavkom 2.

3. Da bi bila prihvatljiva za tretman iz stavka 2. izloženost osigurana nekretninom mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) nekretnina kojom se osigurava izloženost ispunjava bilo koji od sljedećih uvjeta:
 - i. nekretnina je potpuno dovršena;
 - ii. nekretnina je šuma ili poljoprivredno zemljište;
 - iii. nekretnina je stambena nekretnina u izgradnji ili zemljište na kojem se planira građenje stambene nekretnine ako su taj plan odobrila sva odgovarajuća tijela i ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uvjeta:
 - nekretnina ima najviše četiri stambene jedinice i bit će primarno mjesto stanovanja dužnika, a kreditiranje fizičke osobe ne podrazumijeva neizravno financiranje izloženosti ADC,
 - središnja država, regionalna država, lokalno tijelo ili subjekt javnog sektora prema kojima se izloženosti tretiraju u skladu s člankom 115. stavkom 2. odnosno člankom 116. stavkom 4. imaju zakonsku ovlast i mogućnost osigurati da nekretnina u izgradnji bude dovršena u razumnom roku i pravno su se obvezali da će to učiniti ako u protivnom građenje ne bi bilo dovršeno u razumnom roku,
- (b) izloženost je osigurana založnim pravom prvog reda koje je institucija zasnovala na nekretnini ili je institucija na toj nekretnini zasnovala založno pravo prvog i svakog sljedećeg nižeg reda;
- (c) vrijednost nekretnine značajno ne ovisi o kreditnoj kvaliteti dužnika;
- (d) sve informacije potrebne u trenutku nastanka izloženosti i za potrebe praćenja uredno su dokumentirane, uključujući informacije o sposobnosti dužnika za otplatu i o vrednovanju nekretnine;
- (e) ispunjeni su zahtjevi iz članka 208. i pravila vrednovanja iz članka 229. stavka 1.

Za potrebe točke (c), institucije mogu isključiti situacije u kojima isključivo makroekonomski čimbenici utječu na vrijednost nekretnine i na ispunjavanje obveza dužnika.

4. Odstupajući od stavka 3. točke (b), u jurisdikcijama u kojima založno pravo nižeg reda nositelju omogućuje da tražbinu naplati iz kolaterala, što je pravno izvršivo i učinkovit je instrument smanjenja kreditnog rizika, mogu se priznati i založna prava

nižeg reda koja je zasnovala institucija osim one koja je zasnovala založno pravo višeg reda, među ostalim i kada institucija nije nositelj založnog prava višeg reda ni založnog prava koje je između založnog prava višeg i nižeg reda koje je institucija zasnovala.

Za potrebe prvog podstavka, pravilima o založnom pravu osigurava se sve od sljedećeg:

- (a) svaka institucija nositelj založnog prava na nekretnini može pokrenuti prodaju nekretnine neovisno o drugim subjektima nositeljima založnog prava na toj nekretnini;
- (b) ako se nekretnina ne prodaje na javnoj dražbi, subjekti nositelji založnog prava višeg reda poduzimaju razumne korake ne bi li postigli fer tržišnu vrijednost ili najbolju cijenu koja bi se mogla postići kad bi pravo na prodaju izvršavali samostalno.

5. Za potrebe članka 125. stavka 2. i članka 126. stavka 2., omjer izloženosti i vrijednosti (engl. *exposure-to-value*, ETV) izračunava se tako što se bruto iznos izloženosti podijeli s vrijednošću nekretnine pod sljedećim uvjetima:

- (a) bruto iznos izloženosti izračunava se kao nepodmireni iznos kreditne obveze koja se odnosi na izloženost osiguranu nekretninom i svaki neiskorišteni, ali obvezujući iznos koji bi, kad se iskoristi, povećao vrijednost izloženosti osigurane nekretninom;
- (b) bruto iznos izloženosti izračunava se ne uzimajući u obzir ispravke vrijednosti za kreditni rizik, druga smanjenja regulatornoga kapitala koja se odnose na izloženost niti materijalnu ili nematerijalnu kreditnu zaštitu u bilo kojem obliku, osim depozitnih računa u instituciji kreditoru danih u zalog koji ispunjavaju sve zahtjeve za bilančno netiranje prema standardiziranim sporazumima o netiranju u skladu s člancima 196. i 206. ili prema drugim sporazumima o bilančnom netiranju u skladu s člancima 195. i 205. i bezuvjetno su i neopozivo založeni isključivo u svrhu ispunjenja kreditne obveze koja se na izloženost osiguranu nekretninom;
- (c) za izloženosti koje se tretiraju u skladu s člankom 125. stavkom 2. ili člankom 126. stavkom 2. ako je neka strana osim institucije nositelj založnog prava višeg reda, a založno pravo nižeg reda koje ima institucija priznaje se u skladu sa stavkom 4., bruto iznos izloženosti izračunava se kao zbroj bruto iznosa izloženosti za založno pravo institucije i bruto iznosâ izloženosti za sva druga založna prava jednakog ili višeg reda u odnosu na založno pravo institucije. Ako su informacije za utvrđivanje reda drugih založnih prava nedostatne, institucija bi ta založna prava trebala tretirati kao založna prava jednakog reda kao založno pravo nižeg reda koje ima institucija. Institucija najprije određuje ponder rizika u skladu s člankom 125. stavkom 2. ili člankom 126. stavkom 2. („bazni ponder rizika”), ovisno o slučaju. Zatim taj ponder rizika prilagođava primjenom multiplikatora 1,25 za potrebe izračuna rizikom ponderiranih iznosa založnih prava nižeg reda. Ako bazni ponder rizika odgovara najnižem razredu ETV-a, multiplikator se ne primjenjuje. Ponder rizika koji se dobije množenjem baznog pondera rizika s 1,25 ograničava se na razinu pondera rizika koji bi se primjenjivao na izloženost ako nisu ispunjeni zahtjevi iz stavka 3.

Za potrebe točke (a), ako institucija ima više od jedne izloženosti osigurane istom nekretninom i ako su te izloženosti osigurane založnim pravima uzastopnog reda prvenstva na toj nekretnini, a bez založnog prava treće strane koje je po redu prvenstva između njih, izloženosti se tretiraju kao jedna kombinirana izloženost, a bruto iznosi pojedinačnih izloženosti zbrajaju se kako bi se izračunao bruto iznos izloženosti za jednu kombiniranu izloženost.

6. Države članice imenuju tijelo odgovorno za primjenu stavka 7. To je tijelo nadležno tijelo ili imenovano tijelo.

Ako je država članica za primjenu ovog članka imenovala nadležno tijelo, ono osigurava da su relevantna nacionalna tijela i tijela koja imaju makrobonitetni mandat u potpunosti obaviještena o namjeri nadležnog tijela o primjeni ovog članka i da su na odgovarajući način uključena u procjenu pitanja financijske stabilnosti u svojoj državi članici u skladu sa stavkom 6.

Ako za primjenu ovog članka nije imenovala nadležno tijelo, država članica donosi potrebne propise kako bi osigurala odgovarajuću koordinaciju i razmjenu informacija između nadležnog i imenovanog tijela radi pravilne primjene ovog članka. Posebno se od tijela traži bliska suradnja i razmjena svih informacija koje mogu biti potrebne za pravilno obavljanje dužnosti koje se ovim člankom propisuju imenovanim tijelima. Cilj te suradnje jest izbjeći svaki oblik podvostručenog ili neusklađenog postupanja između nadležnog i imenovanog tijela te osigurati da se primjereno uzme u obzir interakcija s drugim mjerama, osobito onima koje se poduzimaju u skladu s člankom 458. ove Uredbe i člankom 133. Direktive 2013/36/EU.

7. Na temelju podataka prikupljenih u skladu s člankom 430.a o svim drugim relevantnim pokazateljima, tijelo imenovano u skladu sa stavkom 6. ovog članka periodično, barem jedanput godišnje, ocjenjuje jesu li ponderi iz članaka 125. i 126. za izloženosti osigurane nekretninama koje se nalaze na njihovu državnom području primjereno utemeljeni na:

- (a) ostvarenim gubicima po izloženostima osiguranima nekretninama;
- (b) budućim kretanjima na tržištima nekretnina.

Ako na temelju ocjene iz prvog podstavka tijelo imenovano u skladu sa stavkom 6. ovog članka zaključi da ponderi rizika iz članka 125. ili članka 126. ne odražavaju na primjeren način stvarne rizike u vezi s jednim ili više segmenata nekretnina za izloženosti koje su osigurane hipotekama na stambenim ili poslovnim nekretninama koje se nalaze na jednom ili više dijelova državnog područja države članice relevantnog tijela i ako smatra da bi neprimjerenost pondera rizika mogla negativno utjecati na sadašnju ili buduću financijsku stabilnost u njegovoj državi članici, ono može povećati pondere rizika koji se primjenjuju na te izloženosti u rasponima iz četvrtog podstavka ovog stavka ili uvesti strože kriterije od onih iz članka 125. stavka 3. ovog članka.

Tijelo imenovano u skladu sa stavkom 6. ovog članka dužno je obavijestiti EBA-u i ESRB o svim prilagodbama pondera rizika i primijenjenim kriterijima na temelju ovog stavka. EBA i ESRB dostavljaju svoje mišljenje dotičnoj državi članici u roku od mjesec dana od primitka te obavijesti. EBA i ESRB objavljuju pondere rizika i kriterije za izloženosti iz članaka 125. i 126. i članka 199. stavka 1. točke (a) koje primjenjuje relevantno tijelo.

Za potrebe drugog podstavka ovog stavka, tijelo imenovano u skladu sa stavkom 6. može povećati pondere rizika iz članka 125. stavka 1. točke (a) ili članka 126. stavka 1. točke (a). Tijelo te pondere povećava najviše do 150 %.

8. Ako tijelo imenovano u skladu sa stavkom 6. odredi više pondere rizika ili strože kriterije na temelju stavka 2. drugog podstavka, institucije za njihovu primjenu imaju šestomjesečno prijelazno razdoblje.

9. EBA, u bliskoj suradnji s ESRB-om, izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju vrste čimbenika koje treba razmotriti pri procjeni primjerenosti pondera rizika iz stavka 7.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do **31. prosinca 2024.**

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

10. ESRB izdavanjem preporuka u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1092/2010 i u bliskoj suradnji s EBA-om može dati smjernice namijenjene tijelima imenovanim u skladu sa stavkom 6. ovog članka o sljedećem:

- (a) čimbenicima koji bi mogli „negativno utjecati na sadašnju ili buduću financijsku stabilnost” iz stavka 7. drugog podstavka;
- (b) referentnim mjerilima koje tijelo imenovano u skladu sa stavkom 6. uzima u obzir pri određivanju viših pondera rizika.

11. Institucije osnovane u jednoj državi članici primjenjuju pondere rizika i kriterije koje su odredila tijela druge države članice u skladu sa stavkom 7. na sve svoje odgovarajuće izloženosti osigurane hipotekama na stambenim ili poslovnim nekretninama koje se nalaze na jednom ili više dijelova te druge države članice.”;

(45) članak 125. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 125.*

Izloženosti osigurane hipotekama na stambenim nekretninama

1. Izloženost osigurana stambenom nekretninom koja ispunjava bilo koji od uvjeta iz članka 124. stavka 2. točke (a) podtočaka od i. do iv. tretira se kako slijedi:

- (a) dijelu izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine koja preostane nakon odbitka založnih prava višeg ili istog reda čiji nositelj nije institucija dodjeljuje se ponder rizika 20 %.

Za potrebe ove točke, ako u skladu s člankom 124. stavkom 7. nadležno ili imenovano tijelo, ovisno o slučaju, utvrdi viši ponder rizika ili niži postotak vrijednosti nekretnine u odnosu na ponder rizika i postotak iz ove točke, institucije primjenjuju ponder rizika i postotak utvrđene u skladu s člankom 124. stavkom 7.;

- (b) preostali dio izloženosti, ako ga ima, tretira se kao izloženost koja nije osigurana stambenom nekretninom.

2. Izloženosti osiguranom stambenom nekretninom koja ne ispunjava ni jedan uvjet iz članka 124. stavka 2. točke (a) podtočaka od i. do iv. dodjeljuje se viši od pondera rizika utvrđenih u skladu s tablicom 6aaa u nastavku i ponder rizika utvrđen u skladu s člankom 124. stavkom 7.:

Tablica 6aaa

ETV	ETV ≤ 50 %	50 % < ETV ≤ 60 %	60 % < ETV ≤ 80 %	80 % < ETV ≤ 90 %	90 % < ETV ≤ 100 %	ETV > 100 %
Ponder rizika	30 %	35 %	45 %	60 %	75 %	105 %

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, institucije mogu tretman iz stavka 1. primjenjivati na izloženosti osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze na državnom području države članice ako stope gubitka po takvim izloženostima koje nadležna tijela te države članice objave u skladu s člankom 430.a stavkom 3. ne prelaze sljedeće limite za ukupne gubitke svih institucija koje su u prethodnoj godini imale takve izloženosti:

- (a) gubici na dijelu izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine nisu veći od 0,3 % ukupnog iznosa, na razini svih tih izloženosti, nepodmirenih kreditnih obveza u toj godini.

Za potrebe ove točke, ako u skladu s člankom 124. stavkom 7. nadležno ili imenovano tijelo, ovisno o slučaju, utvrdi niži postotak vrijednosti nekretnine u odnosu na postotak iz ove točke, institucije primjenjuju postotak utvrđen u skladu s člankom 124. stavkom 7.;

- (b) gubici na dijelu izloženosti do 100 % vrijednosti nekretnine nisu veći od 0,5 % ukupnog iznosa, na razini svih tih izloženosti, nepodmirenih kreditnih obveza u toj godini.

- (46) članak 126. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 126.

Izloženosti osigurane hipotekama na poslovnim nekretninama

1. Izloženost iz članka 124. stavka 2. točke (c) podtočke i. tretira se kako slijedi:

- (a) dijelu izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine umanjene za založna prava višeg ili istog reda čiji nositelj nije institucija dodjeljuje se ponder rizika 60 %, osim ako se na taj dio izloženosti ne primjenjuje viši ponder rizika ili niži postotak vrijednosti nekretnine na temelju odluke donesene u skladu s člankom 124. stavkom 7.;
- (b) preostali dio izloženosti, ako ga ima, tretira se kao izloženost koja nije osigurana tom nekretninom.

2. Izloženosti iz članka 124. stavka 2. točke (c) podtočke ii. dodjeljuje se viši od pondera rizika utvrđenih u skladu s tablicom 6.c i ponder rizika utvrđen u skladu s člankom 124. stavkom 7.:

Tablica 6c

	ETV ≤ 60 %	60 % < ETV ≤ 80 %	ETV > 80 %
Ponder rizika	70 %	90 %	110 %

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, institucije mogu tretman iz stavka 1. primjenjivati na izloženost osiguranu poslovnom nekretninom koja se nalazi na državnom području države članice ako stope gubitka po takvim izloženostima koje nadležna tijela te države članice objave u skladu s člankom 430.a stavkom 3. ne prelaze sljedeće limite za ukupne gubitke na razini svih takvih izloženosti u prethodnoj godini:

- (a) gubici na dijelu izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine nisu veći od 0,3 % ukupnog iznosa nepodmirenih kreditnih obveza u toj godini.

Za potrebe ove točke, ako u skladu s člankom 124. stavkom 7. nadležno ili imenovano tijelo, ovisno o slučaju, utvrdi niži postotak vrijednosti nekretnine u odnosu na postotak iz ove točke, institucije primjenjuju postotak utvrđen u skladu s člankom 124. stavkom 7.;

- (b) gubici na dijelu izloženosti do 100 % vrijednosti nekretnine nisu veći od 0,5 % ukupnog iznosa nepodmirenih kreditnih obveza u toj godini.

(47) umeće se novi članak 126.a:

„Članak 126.a

Izloženosti prema stjecanju zemljišta, razvoju i građenju

1. ADC izloženosti dodjeljuje se ponder rizika 150 %.

2. ADC izloženostima prema stambenim nekretninama može se, međutim, dodijeliti ponder rizika 100 % pod uvjetom da institucija, ovisno o slučaju, primjenjuje primjerene standarde o nastanku i praćenju koji ispunjavaju zahtjeve iz članaka 74. i 79. Direktive 2013/36/EU i ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) pravno obvezujući predugovori o prodaji ili najmu, za koje su kupac ili najmoprimac dali znatan gotovinski polog koji se u slučaju raskida ugovora gubi, značajan su dio ukupnih ugovora;
- (b) riziku je izloženo znatno vlasničko ulaganje dužnika, koje se iskazuje kao odgovarajući iznos dužnikova vlasničkog ulaganja u procijenjenu vrijednost izgrađene stambene nekretnine.

3. EBA do [Ured za publikacije umetnuti datum = godinu dana nakon stupanja na snagu] izdaje smjernice u kojima utvrđuje pojmove „znatan gotovinski polog”, „odgovarajući iznos dužnikova vlasničkog ulaganja”, „značajan dio ukupnih ugovora” i „znatno vlasničko ulaganje dužnika izloženo riziku”.

Te smjernice donose se u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010. ”;

(48) članak 127. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe izračuna iznosa specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik iz ovog stavka, institucije u izračun uključuju svaku pozitivnu razliku između iznosa koji dužnik duguje po izloženosti, s jedne strane, i zbroja:

- i. dodatnih smanjenja regulatornog kapitala ako je izloženost u cijelosti otpisana; i
- ii. svih već postojećih smanjenja regulatornog kapitala koja se odnose na tu izloženost, s druge strane.”

- (b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Za potrebe određivanja osiguranog dijela izloženosti u statusu neispunjavanja obveza, kolateral i jamstva priznaju se u svrhe smanjenja kreditnog rizika u skladu s poglavljem 4.”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Vrijednostima izloženosti koje preostanu nakon primjene specifičnih ispravaka vrijednosti za izloženosti koje nisu IPRE, a osigurane su stambenom ili poslovnom nekretninom u skladu s člankom 125. odnosno 126. dodjeljuje se ponder rizika 100 % ako u skladu s člankom 178. imaju status neispunjavanja obveza.”;

(d) stavak 4. briše se;

(49) članak 128. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 128.*

Podređene dužničke izloženosti

1. Sljedeće izloženosti tretiraju se kao podređene dužničke izloženosti:

- (a) dužničke izloženosti koje su podređene potraživanjima drugog vjerovnika;
- (b) instrumenti regulatornog kapitala u mjeri u kojoj se ne smatraju izloženostima na osnovi vlasničkih ulaganja u skladu s člankom 133. stavkom 1.; i
- (c) instrumenti obveza koji ispunjavaju uvjete iz članka 72.b.

2. Podređenim dužničkim izloženostima dodjeljuje se ponder rizika 150 %, osim ako je propisano da se te podređene dužničke izloženosti odbijaju u skladu s dijelom drugim ove Uredbe.”;

(50) u članku 129. stavku 3. umeće se sljedeći podstavak:

„Odstupajući od prvog podstavka, za potrebe vrednovanja nekretnine, nadležna tijela imenovana u skladu s člankom 18. stavkom 2. Direktive (EU) 2019/2162 mogu odobriti da se ta nekretnina vrednuje po vrijednosti koja je jednaka ili niža od tržišne vrijednosti ili, u državama članicama koje su zakonskim ili podzakonskim propisima utvrdile stroge kriterije za procjenu hipotekarne vrijednosti, po hipotekarnoj vrijednosti te nekretnine bez primjene ograničenja iz članka 208. stavka 3. točke (b).”;

(51) u članku 131. tablica 7 zamjenjuje se sljedećim:

„*Tablica 7*

Stupanj kreditne kvalitete	1	2	3	4	5	6
Ponder rizika	20 %	20 %	20 %	50 %	50 %	150 %

”;

(52) članak 133. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 133.*

Izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja

1. Sve od sljedećeg klasificira se kao izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja:

- (a) svaka izloženost koje ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- i. izloženost je neotkupiva u značenju da je povrat uložениh sredstava moguće ostvariti jedino prodajom ulaganja ili prava na ulaganje ili likvidacijom izdavatelja;
- ii. izloženost ne uključuje obvezu na strani izdavatelja; i
- iii. izloženost sadržava rezidualno pravo na izdavateljevu imovinu ili prihod;
- (b) instrumenti koji bi, da ih je izdala institucija, ispunjavali uvjete za stavke osnovnog kapitala;
- (c) instrumenti koji sadržavaju obvezu na strani izdavatelja i ispunjavaju bilo koji od sljedećih uvjeta:
 - i. izdavatelj može odgoditi namiru obveze na neograničeno vrijeme;
 - ii. obveza se mora, ili može diskrecijskom odlukom izdavatelja, namiriti izdavanjem fiksnog broja redovnih dionica izdavatelja;
 - iii. obveza se mora, ili može diskrecijskom odlukom izdavatelja, namiriti izdavanjem promjenjivog broja redovnih dionica izdavatelja a, *ceteris paribus*, svaka promjena vrijednosti obveze može se pripisati promjeni vrijednosti fiksnog broja redovnih dionica izdavatelja, usporediti s tom promjenom i odvija se u istom smjeru;
 - iv. vlasnik instrumenta ima opciju zatražiti da se obveza namiri redovnim dionicama, osim ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - u slučaju instrumenta kojim se trguje, institucija je nadležnom tijelu dokazala da se instrumentom na tržištu trguje više kao s dužničkim, a ne kao vlasničkim instrumentom izdavatelja,
 - u slučaju instrumenata kojima se ne trguje, institucija je nadležnom tijelu dokazala da bi instrument trebalo tretirati kao dužničku poziciju.

Za potrebe točke (c) podtočke iii., uključuju se obveze za koje je namira nužna ili dopuštena izdavanjem promjenjivog broja redovnih dionica izdavatelja, kod kojih je promjena novčane vrijednosti obveze jednaka promjeni fer vrijednosti fiksnog broja redovnih dionica pomnoženo specifičnim faktorom, pri čemu su i faktor i referentni broj dionica fiksni.

Za potrebe podtočke iv., ako je ispunjen jedan uvjet iz te podtočke, institucija uz prethodno odobrenje nadležnog tijela može razdvojiti rizike za regulatorne potrebe.

- (d) dužničke obveze i drugi vrijednosni papiri, partnerstva, izvedenice ili drugi instrumenti čija je ekonomska bit slična izloženostima navedenima u točkama (a), (b) i (c), uključujući obveze od kojih je povrat povezan s tim vlasničkim ulaganjima;
 - (e) izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja koje se evidentiraju kao kredit, ali proizlaze iz ugovora o pretvaranju duga u udio u kapitalu sklopljenog u okviru uredne realizacije naplate ili restrukturiranja duga.
2. U sljedećim se slučajevima vlasnička ulaganja ne tretiraju kao izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja:
- (a) vlasnička ulaganja čija je ekonomska bit slična ekonomskoj biti dužničkih instrumenata koji ne ispunjavaju kriterije niti iz jedne točke stavka 1.;

(b) vlasnička ulaganja čine sekuritizacijske izloženosti.

3. Izloženostima na osnovi vlasničkih ulaganja, osim onima iz stavaka od 4. do 7., dodjeljuje se ponder rizika 250 %, osim ako za te izloženosti nije propisano da se odbijaju ili ponderiraju rizikom u skladu s dijelom drugim.

4. Sljedeće izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja prema trgovačkim društvima koja nisu uvrštena na burzi dodjeljuje se ponder rizika 400 %, osim ako za te izloženosti nije propisano da se odbijaju ili ponderiraju rizikom u skladu s dijelom drugim:

(a) ulaganja u svrhu kratkoročne ponovne prodaje;

(b) ulaganja u društva rizičnog kapitala ili slična ulaganja stečena u očekivanju znatnih kratkoročnih kapitalnih dobitaka.

Odstupajući od prvog podstavka, dugoročnim vlasničkim ulaganjima, uključujući ulaganja u vlasničke instrumente korporativnih klijenata s kojima je institucija uspostavila ili namjerava uspostaviti dugotrajan poslovni odnos te u društva rizičnog kapitala i ugovore o pretvaranju duga u kapital za potrebe restrukturiranja trgovačkih društava, dodjeljuje se ponder rizika u skladu sa stavcima 3. ili 5., ovisno o slučaju. Za potrebe ovog članka, dugoročno vlasničko ulaganje je vlasničko ulaganje koje se drži tri ili više godina ili je izvršeno s namjerom držanja tri ili više godina u skladu s odobrenjem višeg rukovodstva institucije.

5. Institucije koje su dobile dopuštenje od nadležnih tijela mogu ponder rizika 100 % dodijeliti izloženostima na osnovi vlasničkih ulaganja koje su nastale u okviru zakonodavnih programa za promicanje posebnih sektora gospodarstva koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

(a) zakonodavni programi osiguravaju institucijama značajne subvencije za ulaganje, među ostalim u obliku jamstava multilateralnih razvojnih banaka, javnih razvojnih kreditnih institucija kako su definirane člankom 429.a stavkom 2. ili međunarodnih organizacija;

(b) zakonodavni programi podrazumijevaju neki oblik državnog nadzora;

(c) takve izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja ukupno ne premašuju 10 % regulatornog kapitala institucije.

6. Izloženostima na osnovi vlasničkih ulaganja prema središnjim bankama dodjeljuje se ponder rizika 100 %.

7. Izloženostima na osnovi vlasničkih ulaganja koje se evidentiraju kao kredit, ali proizlaze iz ugovora o pretvaranju duga u udio u kapitalu sklopljenog u okviru uredne realizacije naplate ili restrukturiranja duga ne dodjeljuje se ponder rizika niži od onoga koji bi se primijenio da su vlasnički instrumenti ostali u portfelju dužničkih instrumenata.”;

(53) članak 134. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Gotovinskim stavkama u postupku naplate dodjeljuje se ponder rizika 20 %. Novčanim sredstvima koja institucija ima u vlasništvu, koja drži ili su u prijenosu i ekvivalentnim stavkama gotovine dodjeljuje se ponder rizika 0 %.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak 8.:

„8. Vrijednosti izloženosti koje druge stavke za koju u skladu s poglavljem 2. nije predviđen ponder rizika dodjeljuje se ponder rizika 100 %.”;

(54) u članku 135. dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. EBA, EIOPA i ESMA do [Ured za publikacije umetnuti datum = godinu dana nakon stupanja na snagu] sastavljaju izvješće o ograničenoj dostupnosti kreditnih procjena vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika, osobito za trgovačka društva, te o mogućim mjerama za uklanjanje prepreka, vodeći računa o razlikama među sektorima gospodarstva i geografskim područjima.”;

(55) članak 138. mijenja se kako slijedi:

(a) dodaje se sljedeća točka (g):

„(g) institucija u vezi s drugom institucijom ne upotrebljava kreditnu procjenu VIPKR-a koja sadržava pretpostavku implicitne državne potpore, osim ako se ta kreditna procjena VIPKR-a odnosi na instituciju čiji je vlasnik, osnivač ili sponzor središnja država, regionalna država ili lokalna tijela.”;

(b) dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (g), izloženosti prema institucijama, osim onih čiji je vlasnik, osnivač ili sponzor središnja država, regionalna država ili lokalna tijela, za koje jedino postoji kreditna procjena VIPKR-a koja sadržava pretpostavku implicitne državne potpore, tretiraju se kao institucijama kojima nije dodijeljen rejting u skladu s člankom 121.

Implicitna potpora države znači da središnja država, regionalna država ili lokalna tijela svojim postupanjem mogu spriječiti nastanak gubitaka za vjerovnike institucije u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obveza ili poteškoća institucije.”;

(56) u članku 139. stavku 2. točke (a) i (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) kreditna procjena daje viši ponder rizika nego što bi to bio slučaj da se izloženost tretira kao pozicija bez rejtinga i da dotična izloženost:

- i. nije izloženost u obliku specijaliziranog financiranja;
- ii. jest u svakom pogledu istog ranga ili podređena u odnosu na određeni program izdanja ili financijski instrument ili na nadređene neosigurane izloženosti tog izdavatelja, ovisno o tome što je relevantno;

(b) kreditna procjena daje niži ponder rizika i dotična izloženost:

- i. nije izloženost u obliku specijaliziranog financiranja;
- ii. jest u svakom pogledu istog ranga ili nadređena u odnosu na određeni program izdanja ili financijski instrument ili na nadređene neosigurane izloženosti tog izdavatelja, ovisno o tome što je relevantno.”;

(57) članak 141. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 141.

Stavke u domaćoj i stranoj valuti

1. Kreditna procjena koja se odnosi na stavku nominiranu u domaćoj valuti dužnika ne koristi se za izvođenje pondera rizika za izloženost prema istom dužniku koja je nominirana u stranoj valuti.

2. Odstupajući od stavka 1., ako izloženost nastane zbog sudjelovanja institucije u kreditu koji je odobrila ili jamstvom zaštitila od rizika konverzije i prijenosa multilateralna razvojna banka iz članka 117. stavka 2. čiji je status vjerovnika s pravom prvenstva priznat na tržištu, kreditna procjena za dužnikovu stavku u domaćoj valuti može se iskoristiti za određivanje pondera rizika za izloženost tog istog dužnika u stranoj valuti.

Za potrebe prvog podstavka, ako je izloženost u stranoj valuti jamstvom zaštićena od rizika konverzije i prijenosa, kreditna procjena za dužnikovu stavku u domaćoj valuti može se iskoristiti samo za potrebe ponderiranja rizikom dijela te izloženosti koji je pokriven jamstvom. Dio te izloženosti koji nije pokriven jamstvom ponderira se rizikom na temelju kreditne procjene dužnika koja se odnosi na stavku u toj stranoj valuti.”;

(58) u članku 142. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeću se sljedeće točke od (1.a) do (1.e):

„(1.a) „kategorija izloženosti” znači svaka kategorija izloženosti iz članka 147. stavka 2. točke (a), točke (a.1.) podtočaka i. i ii., točke (b), točke (c) podtočaka i., ii. i iii., točke (d) podtočaka i., ii., iii. i iv., točaka (e), (e.1.), (f) i (g);

(1.b) „kategorija izloženosti prema trgovačkim društvima” znači svaka kategorija izloženosti iz članka 147. stavka 2. točke (c) podtočaka i., ii. i iii.;

(1.c) „izloženost prema trgovačkim društvima” znači svaka izloženost raspoređena u kategorije izloženosti iz članka 147. stavka 2. točke (c) podtočaka i., ii. i iii.;

(1.d) „kategorija izloženosti prema stanovništvu” znači svaka kategorija izloženosti iz članka 147. stavka 2. točke (d) podtočaka i., ii., iii. i iv.;

(1.e) „izloženost prema stanovništvu” znači svaka izloženost raspoređena u kategorije izloženosti iz članka 147. stavka 2. točke (d) podtočaka i., ii., iii. i iv.;

(b) točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„(2) „vrsta izloženosti” znači skupina homogenih izloženosti unutar kategorije izloženosti, koja može biti ograničena na jedan subjekt ili na jedan podskup subjekata unutar grupe, pod uvjetom da se istom vrstom izloženosti različito upravlja u drugim subjektima grupe;”;

(c) točke 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:

„(4) „veliki regulirani subjekt financijskog sektora” znači subjekt financijskog sektora koji ispunjava sve sljedeće uvjete:

(a) ukupna imovina subjekta ili njegova matičnog društva ako subjekt ima matično društvo, izračunana na pojedinačnoj ili konsolidiranoj osnovi na temelju najnovijeg revidiranog financijskog izvještaja ili konsolidiranog financijskog izvještaja iznosi 70 milijardi EUR ili više;

(b) na subjekt se primjenjuju bonitetni zahtjevi, izravno na pojedinačnoj ili konsolidiranoj osnovi ili neizravno iz bonitetne konsolidacije njegova matičnog društva, u skladu s ovom Uredbom, Uredbom (EU) 2019/2033, Direktivom 2009/138/EZ ili zakonski propisanim bonitetnim zahtjevima treće zemlje koji su barem istovjetni onima propisanim aktima Unije;

- (5) „neregulirani subjekt financijskog sektora” znači subjekt financijskog sektora koji ne ispunjava uvjet iz točke 4. podtočke (b);”;
- (d) umeće se sljedeća točka 5.a:
„(5.a) „veliko trgovačko društvo” znači svako trgovačko društvo čija godišnja konsolidirana prodaja iznosi više od 500 milijuna EUR ili pripada grupi čija ukupna godišnja prodaja na razini konsolidirane grupe iznosi više od 500 milijuna EUR.”;
- (e) dodaju se sljedeće točke od 8. do 12.:
- „(8) „pristup modeliranja prilagodbe PD-a/LGD-a” odnosi se na modeliranje prilagodbe LGD-a ili modeliranje prilagodbe PD-a i LGD-a po odnosnoj izloženosti u skladu s člankom 183. stavkom 1.a;
- (9) „donja granica pondera rizika pružatelja zaštite” odnosi se na ponder rizika koji se primjenjuje na usporedivu, izravnu izloženost prema pružatelju zaštite;
- (10) za izloženost na koju institucija primjenjuje IRB pristup i vlastite procjene LGD-a u skladu s člankom 143., „priznata” nematerijalna kreditna zaštita znači nematerijalna kreditna zaštita čiji učinak na izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom ili iznosa očekivanih gubitaka po odnosnoj izloženosti treba uzeti u obzir pri primjeni neke od sljedećih metoda u skladu s člankom 108. stavkom 2.a:
- (a) pristup modeliranja prilagodbe PD-a/LGD-a;
- (b) pristup zamjene parametara rizika u skladu s pristupom IRB u skladu s člankom 192. točkom 8.;
- (11) „SA-CCF” znači postotak koji se primjenjuje u skladu s poglavljem 2. kojim se množi nominalna vrijednost neke izvanbilančne stavke radi izračuna vrijednosti njezine izloženosti u skladu s člankom 111. stavkom 2.:
- (12) „IRB-CCF” znači vlastite procjene CCF-a.”;
- (59) članak 143. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:
„2. Prethodno odobrenje za primjenu IRB pristupa, uključujući vlastite procjene LGD-a i konverzijskih faktora nužno je za svaku kategoriju izloženosti, svaki rejting-sustav i svaki pristup koji se primjenjuje za procjenu LGD-a i konverzijskih faktora.”;
- (b) u stavku 3. prvom podstavku točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:
„(a) značajne promjene opsega primjene rejting-sustava za koji je institucija dobila odobrenje;
(b) značajne promjene rejting-sustava za koji je institucija dobila odobrenje.”;
- (c) stavci 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:
„4. Institucije su dužne obavijestiti nadležna tijela o svim promjenama rejting-sustava.
5. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju uvjeti za procjenu značajnosti primjene postojećeg rejting-sustava na druge

dodatne izloženosti koje nisu već obuhvaćene tim rejting-sustavom i izmjene rejting-sustava u skladu s IRB pristupom.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(60) u članku 144. stavku 1. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

(a) točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) institucija je provela validaciju svakog rejting-sustava u odgovarajućem razdoblju prije odobrenja za primjenu tog rejting-sustava, u istom je razdoblju ocijenila odgovaraju li rejting-sustavi opsegu njihove primjene i na temelju te ocjene uvela potrebne promjene tih rejting-sustava;”;

(b) točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) institucija je rasporedila i nastavlja raspoređivati sve izloženosti u opsegu primjene rejting-sustava u rejting-kategorije ili skupove izloženosti tog rejting-sustava;”;

(c) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje metodologija procjene koju nadležna tijela primjenjuju pri procjeni usklađenosti institucije sa zahtjevima za primjenu IRB pristupa.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2025.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(61) članak 147. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Svaka izloženost raspoređuje se u jednu od sljedećih kategorija izloženosti:

(a) izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama;

(a1) izloženosti prema regionalnim i lokalnim tijelima i prema subjektima javnog sektora, koje se dijele u sljedeće kategorije izloženosti:

i. izloženosti prema regionalnim i lokalnim tijelima;

ii. izloženosti prema subjektima javnog sektora;

(b) izloženosti prema institucijama;

(c) izloženosti prema trgovačkim društvima, koje se dijele u sljedeće kategorije izloženosti:

i. izloženosti prema trgovačkim društvima općenito;

ii. izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja;

- iii. izloženosti s osnove otkupljenih potraživanja od trgovačkih društava;
- (d) izloženosti prema stanovništvu, koje se dijele u sljedeće kategorije izloženosti:
 - i. kvalificirane obnovljive izloženosti prema stanovništvu (izloženosti QRRE);
 - ii. izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama;
 - iii. izloženosti s osnove otkupljenih potraživanja od stanovništva;
 - iv. ostale izloženosti prema stanovništvu;
- (e) izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja;
- (e1) izloženosti u obliku udjela ili dionica u CIU-ovima;
- (f) stavke koje predstavljaju sekuritizacijske pozicije;
- (g) ostala imovina.”;
- (b) u stavku 3. točka (a) briše se;
- (c) umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a Izloženosti prema regionalnoj državi, lokalnim tijelima ili subjektima javnog sektora raspoređuju se u kategoriju izloženosti iz stavka 2. točke (a.1.), neovisno o tretmanu koji se na te izloženosti primjenjuje u skladu s člankom 115. ili 116.”;
- (d) u stavku 4. točke (a) i (b) brišu se;
- (e) stavak 5. mijenja se kako slijedi:
 - i. u točki (a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. izloženosti prema MSP-u, u smislu članka 5. točke 8., pod uvjetom da ukupni iznos koji dužnik ili grupa povezanih dužnika duguje instituciji, njezinim matičnim društvima i njezinim društvima kćerima, uključujući sve dospjele izloženosti, a isključujući izloženosti osigurane stambenom nekretninom do vrijednosti nekretnine, ne premašuje milijun EUR, prema saznanju institucije koja poduzima razumne mjere da bi provjerila iznos te izloženosti;

iii. izloženosti osigurane nekretninom, uključujući prvo i naknadna založna prava, dugoročne kredite, obnavljajuće kreditne linije hipotekarnih stambenih kredita, i izloženosti iz članka 108. stavaka 3. i 4., neovisno o veličini izloženosti, pod uvjetom da je izloženost jedno od sljedećeg:

 - izloženost prema fizičkoj osobi,
 - izloženost prema udruženjima ili zadrugama fizičkih osoba koje su uređene nacionalnim pravom i jedina im je svrha članovima omogućiti korištenje primarnog mjesta stanovanja u nekretnini kojom su krediti osigurani,”;
 - ii. dodaju se sljedeći podstavci:

„Izloženosti koje ispunjavaju uvjete iz točke (a) podtočke iii., točaka (b), (c) i (d) raspoređuju se u kategoriju „izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama” iz stavka 2. točke (d) podtočke ii.

Odstupajući od trećeg podstavka, nadležna tijela mogu iz kategorije „izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama” iz stavka 2. točke (d) podtočke ii. isključiti kredite fizičkim osobama koje imaju hipoteku na više od četiri nekretnine ili stambene jedinice i te kredite rasporediti u kategoriju izloženosti prema trgovačkim društvima.”;

iii. umeće se sljedeći stavak 5.a:

„5.a „Izloženosti prema stanovništvu koje pripadaju vrsti izloženosti koje ispunjavaju sve sljedeće uvjete mogu se rasporediti u kategoriju kvalificiranih obnovljivih izloženosti prema stanovništvu:

- (a) izloženosti te vrste su izloženosti prema fizičkim osobama;
- (b) izloženosti te vrste su obnovljive, neosigurane te ih u njihovom neiskorištenom iznosu institucija može odmah i bezuvjetno otkazati;
- (c) izloženost te vrste prema jednoj fizičkoj osobi iznosi najviše 100 000 EUR;
- (d) ta vrsta izloženosti ima nisku volatilnost stopa gubitka u odnosu na svoje prosječne stope gubitka, osobito unutar raspona niskih vrijednosti PD-a;
- (e) tretman kvalificirane obnovljive izloženosti prema stanovništvu u skladu je s rizičnim karakteristikama vrste izloženosti kojoj pripada.

Odstupajući od točke (b), zahtjev da izloženost bude neosigurana ne primjenjuje se na izloženosti po kreditnim linijama koje su osigurane tako što su vezane uz račun na koji se prima plaća. U tom slučaju se iznosi koji se naplaćuju s računa na koji se prima plaća ne uzimaju u obzir pri procjeni LGD-a.

Institucije u kategoriji kvalificiranih obnovljivih izloženosti prema stanovništvu razlikuju izloženosti prema transaktorima („QRRE transaktori”), kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 152. i izloženosti koje to nisu („obnavljajuće QRRE izloženosti”). Osobito se izloženosti QRRE koje su uredno otplaćivane kraće od 12 mjeseci smatraju obnavljajućim QRRE izloženostima.”;

(f) stavci 6. i 7. zamjenjuju se sljedećim:

„6. Osim ako su razvrstane u kategoriju izloženosti iz stavka 2. točke e.1., izloženosti iz članka 133. stavka 1. raspoređuju se u kategoriju izloženosti iz stavka 2. točke e.

7. Svaka kreditna obveza koja nije raspoređena u kategorije izloženosti iz stavka 2. točaka (a), (a.1.), (b), (d), (e) i (f) raspoređuje se u jednu od kategorija izloženosti iz točke (c) tog stavka.”;

(g) u stavku 8. dodaje se sljedeći podstavak:

„Te se izloženosti raspoređuju u kategoriju izloženosti iz stavka 2. točke (c) podtočke ii. i razvrstavaju u sljedeće kategorije: „financiranje projekta” (engl. *project finance*, PF), „financiranje objekta” (engl. *object finance*, OF), „financiranje robe” (engl. *commodity finance*, CF) i „osigurano nekretninama koje donose prihod” (engl. *income producing real estate*, IPRE).

EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) kategorizacija na PF, OF i CG, dosljedno u definicijama u poglavlju 2.;
- (b) utvrđivanje kategorije izloženosti IPRE, osobito koje se izloženosti ADC i izloženosti osigurane nekretninom mogu ili moraju kategorizirati kao izloženosti IPRE ako te izloženosti znatno ne ovise o novčanim tokovima ostvarenima od nekretnine za njihovu otplatu.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2025.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

- (h) dodaje se novi stavak 11.:

„11. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se prema potrebi dodatno utvrđuju kategorije iz stavka 2. te uvjeti i kriteriji za raspoređivanje izloženosti u te kategorije.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2026.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

- (62) članak 148. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Institucija kojoj je dopuštena primjena pristupa IRB u skladu s člankom 107. stavkom 1., zajedno sa svakim matičnim društvom i svojim društvima kćerima, primjenjuje IRB pristup barem na kategorije izloženosti iz članka 147. stavka 2. točke (a), točke (a.1.) podtočaka i. i ii., točke (b), točke (c) podtočaka ii. i iii., točke (d) podtočaka i., ii., iii. i iv., točaka (e.1.), (f) i (g). Kada IRB pristup uvede za jednu od tih kategorija izloženosti, institucija ga uvodi i za sve izloženosti u toj kategoriji izloženosti, osim ako joj nadležna tijela odobre trajnu primjenu standardiziranog pristupa u skladu s člankom 150.

Uz prethodno odobrenje nadležnih tijela, IRB pristup može se postupno uvesti za različite vrste izloženosti u istoj kategoriji izloženosti i u istoj poslovnoj jedinici, i u različitim poslovnim jedinicama iste grupe, ili za vlastite procjene LGD-a ili CCF-a.

2. Nadležna tijela utvrđuju razdoblje u kojem su institucija, svako matično društvo i njegova društva kćeri dužna uvesti IRB pristup za sve izloženosti u istoj kategoriji izloženosti u različitim poslovnim jedinicama iste grupe ili za vlastite procjene LGD-a ili CCF-a. To razdoblje je razdoblje koje nadležna tijela smatraju odgovarajućim na osnovi vrste i opsega poslova dotične institucije ili svakog

matičnog društva i njegovih društava kćeri, te broja i naravi rejting-sustava koji će se primjenjivati.”;

(b) stavci 4., 5. i 6. brišu se;

(63) članak 150. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucije primjenjuju standardizirani pristup na sve sljedeće izloženosti:

- (a) izloženosti raspoređene u kategoriju izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja iz članka 147. stavka 2. točke (e);
- (b) izloženosti raspoređene u kategorije izloženosti za koje je institucija odlučila da neće primjenjivati IRB pristup za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka;
- (c) izloženosti za koje institucija nije dobila prethodno odobrenje nadležnih tijela za primjenu IRB pristupa za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka.

Institucija kojoj je dopuštena primjena IRB pristupa za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka za određenu kategoriju izloženosti može uz prethodno odobrenje nadležnog tijela primjenjivati standardizirani pristup za neke vrste izloženosti u toj kategoriji izloženosti ako te izloženosti nisu značajne ni po veličini ni po procijenjenom profilu rizičnosti.

Institucija kojoj je primjena IRB pristupa za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom dopuštena samo za neke vrste izloženosti u istoj kategoriji izloženosti, na preostale vrste izloženosti u toj kategoriji izloženosti primjenjuje standardizirani pristup.”;

(b) stavci 2., 3. i 4. brišu se;

(64) članak 151. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. briše se;

(b) stavci 7., 8. i 9. zamjenjuju se sljedećim:

„7. Za izloženosti prema stanovništvu, institucija utvrđuje vlastite procjene LGD-a i prema potrebi konverzijskih faktora u skladu s člankom 166. stavicama 8. i 8.b, u skladu s člankom 143. i odjeljkom 6. Institucije primjenjuju SA-CCF ako člankom 166. stavicama 8. i 8.b nije dopuštena primjena IRB-CCF-a.

8. Institucije za sljedeće izloženosti primjenjuju vrijednosti LGD-a utvrđene u članku 161. stavku 1. i SA-CCF u skladu s člankom 166. stavicama 8., 8.a i 8.a:

- (a) izloženosti raspoređene u kategoriju „izloženosti prema institucijama” iz članka 147. stavka 2. točke (b);
- (b) izloženosti prema subjektima financijskog sektora;
- (c) izloženosti prema velikim trgovačkim društvima.

Za izloženosti iz kategorije izloženosti iz članka 147. stavka 2. točaka (a), (a.1.) i (c), osim za izloženosti iz ovog stavka prvog podstavka, institucije primjenjuju vrijednosti LGD-a iz članka 161. stavka 1. i SA-CCF u skladu s člankom 166. stavicama 8., 8.a i 8.b, osim ako im je za te izloženosti dopuštena

primjena vlastitih procjena LGD-a i CCF-a u skladu sa stavkom 9. ovog članka.

9. Za izloženosti iz stavka 8. drugog podstavka, nadležna tijela dopuštaju instituciji primjenu vlastitih procjena LGD-a i prema potrebi konverzijskih faktora u skladu s člankom 166. stavicima 8. i 8.b, u skladu s člankom 143. i odjeljkom 6.”;

(c) dodaju se sljedeći stavci 11., 12. i 13.:

„11. Institucije zahtjeve propisane za izloženosti iz kategorije „izloženosti prema trgovačkim društvima općenito” iz članka 147. stavka 2. točke (c) podtočke i. primjenjuju na izloženosti iz kategorije „izloženosti prema regionalnim i lokalnim tijelima i prema subjektima javnog sektora” iz članka 147. stavka 2. točke (a.1.). Za potrebe ovog stavka, prag iz definicije velikog trgovačkog društva i odredbe koje se primjenjuju na velika trgovačka društva iz stavka 8. prvog podstavka točke (c) ne primjenjuju se, kao ni tretman iz članka 501.

12. Za izloženosti u obliku dionica ili udjela u CIU-u iz kategorije izloženosti iz članka 147. stavka 2. točke (e.1.), institucije primjenjuju tretman iz članka 152.

13. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje tretman izloženosti iz kategorije „izloženosti s osnove otkupljenih potraživanja od trgovačkih društava” iz članka 147. stavka 2. točke (c) podtočke iii. i kategorije „izloženosti s osnove otkupljenih potraživanja od stanovništva” iz članka 147. stavka 2. točke (d) podtočke iii., za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza i razrjeđivački rizik tih izloženosti, uključujući priznavanje tehnika smanjenja kreditnog rizika.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2025.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(65) u članku 152. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Institucije koje primjenjuju pristup odnosnih izloženosti u skladu sa stavicima 2. i 3. ovog članka i koje ne primjenjuju metode iz ovog poglavlja ili poglavlja 5., ovisno o slučaju, za sve odnosne izloženosti CIU-a ili njihove dijelove, izračunavaju iznos izloženosti ponderiranih rizikom i iznos očekivanih gubitaka u skladu sa sljedećim načelima:

(a) za odnosne izloženostima koje bi bile raspoređene u kategoriju izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja iz članka 147. stavka 2. točke (e), institucije primjenjuju standardizirani pristup iz poglavlja 2.;

(b) za izloženosti raspoređene u kategoriju stavki koje čine sekuritizacijske pozicije iz članka 147. stavka 2. točke (f) institucije primjenjuju tretman iz članka 254. kao da te institucije izravno drže te izloženosti;

(c) za sve ostale odnosne izloženosti institucije primjenjuju standardizirani pristup iz poglavlja 2.”;

(66) članak 153. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. podtočka iii. zamjenjuje se sljedećim:

„iii. ako je $0 < PD < 1$, tada:

$$RW = \left(LGD \cdot N \left(\frac{1}{\sqrt{1-R}} \cdot G(PD) + \sqrt{\frac{R}{1-R}} \cdot G(0,999) \right) - LGD \cdot PD \right) \cdot \frac{1 + (M - 2,5) \cdot b}{1 - 1,5 \cdot b} \cdot 12,5$$

pri čemu je:

N = funkcija kumulativne distribucije standardne normalne slučajne varijable, tj. $N(x)$ jednako je vjerojatnost da normalna slučajna varijabla s očekivanom vrijednošću nula i varijancom jedan bude manja ili jednaka x ;

G = inverzna funkcija kumulativne distribucije standardne normalne slučajne varijable, tj. ako je $x = G(z)$, x je vrijednost tako da vrijedi $N(x) = z$;

R = koeficijent korelacije, koji se izračunava kao:

$$R = 0,12 \cdot \frac{1 - e^{-50 \cdot PD}}{1 - e^{-50}} + 0,24 \cdot \left(1 - \frac{1 - e^{-50 \cdot PD}}{1 - e^{-50}} \right)$$

b = faktor prilagodbe za efektivno dospijeće, koji se definira kao:

$$b = [0,11852 - 0,05478 \cdot \ln(PD)]^2$$

M = dospijeće, izražava se u godinama i izračunava u skladu s člankom 162.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Za izloženosti prema velikim reguliranim subjektima financijskog sektora i nereguliranim subjektima financijskog sektora, koeficijent korelacije R iz stavka 1. točke iii., odnosno stavka 4., množi se s 1,25 pri izračunu pondera rizika tih izloženosti.”;

(c) stavak 3. briše se;

(d) stavak 9. zamjenjuje se sljedećim:

„9. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje kako institucije razmatraju čimbenike iz stavka 5. drugog podstavka pri dodjeli pondera rizika izloženostima u obliku specijaliziranog financiranja.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2025.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(67) članak 154. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„ii. ako je $PD < 1$, tada:

$$RW = \left(LGD \cdot N \left(\frac{1}{\sqrt{1-R}} \cdot G(PD) + \sqrt{\frac{R}{1-R}} \cdot G(0,999) \right) - LGD \cdot PD \right) \cdot 12,5$$

pri čemu je:

N = funkcija kumulativne distribucije standardne normalne slučajne varijable, tj. $N(x)$ jednako je vjerojatnost da normalna slučajna varijabla s očekivanom vrijednošću nula i varijancom jedan bude manja ili jednaka x ;

G = inverzna funkcija kumulativne distribucije standardne normalne slučajne varijable, tj. ako je $x = G(z)$, x je vrijednost tako da vrijedi $N(x) = z$;

R = koeficijent korelacije, koji se izračunava kao:

$$R = 0,03 \cdot \frac{1 - e^{-35 \cdot PD}}{1 - e^{-35}} + 0,16 \cdot \left(1 - \frac{1 - e^{-35 \cdot PD}}{1 - e^{-35}} \right)$$

”;

(b) stavak 2. briše se;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Za izloženosti prema stanovništvu koje nisu u statusu neispunjavanja obveza i osigurane su ili djelomično osigurane stambenim nekretninama, koeficijent korelacije R od 0,15 zamjenjuje vrijednost dobivenu formulom koeficijenta korelacije iz stavka 1.

Ponder rizika koji se u skladu sa stavkom 1. podtočkom ii. primjenjuje na izloženost djelomično osiguranu stambenom nekretninom primjenjuje se i na neosigurani dio odnosne izloženosti.”;

(d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Za izloženosti QRRE koje nisu u statusu neispunjavanja obveza koeficijent korelacije R od 0,04 zamjenjuje vrijednost dobivenu formulom koeficijenta korelacije iz stavka 1.

Nadležna tijela prate relativnu volatilnost stopa gubitka po izloženostima QRRE koje pripadaju istoj vrsti izloženosti, kao i na razini ukupne kategorije izloženosti QRRE te razmjenjuju informacije o tipičnim karakteristikama stopa gubitka kvalificiranih obnovljivih izloženosti s državama članicama i s EBA-om.”;

(68) članak 155. briše se.

(69) u članku 157. dodaje se sljedeći stavak 6.:

„6. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje:

(a) metodologija izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za razrjeđivački rizik otkupljenih potraživanja, uključujući priznavanje tehnika smanjenja kreditnog rizika u skladu s člankom 160. stavkom 4. i uvjeti za primjenu vlastitih procjena i zamjenskih parametara;

(b) procjena kriterija beznačajnosti za vrstu izloženosti iz stavka 5.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2026.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

- (70) članak 158. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 5. prvi podstavak briše se;
 - (b) stavci 7., 8. i 9. brišu se;
- (71) članak 159. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 159.

Tretman iznosa očekivanog gubitka, IRB manjka i IRB viška

Institucije oduzimaju iznose očekivanih gubitaka za izloženosti iz članka 158. stavaka 5., 6. i 10. od zbroja svega sljedećeg:

- (a) općih i specifičnih ispravaka vrijednosti koji se odnose na te izloženosti, izračunanih u skladu s člankom 110.;
- (b) dodatnih vrijednosnih usklađenja koja se odnose na poslove institucije iz knjige pozicija kojima se ne trguje utvrđenih u skladu s člankom 34., koja se odnose na te izloženosti;
- (c) ostala smanjenja regulatornog kapitala koja se odnose na te izloženosti, osim odbitaka izvršenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m).

Ako je rezultat izračuna u skladu s prvim podstavkom pozitivan iznos, dobiveni iznos naziva se „višak dobiven primjenom IRB pristupa”. Ako je rezultat izračuna u skladu s prvim podstavkom negativan iznos, dobiveni iznos naziva se „IRB manjak”.

Za potrebe izračuna iz prvog podstavka, institucije diskonte ili premije utvrđene u skladu s člankom 166. stavkom 1. bilančnih izloženosti otkupljenih u statusu neispunjavanja obveza tretiraju na isti način kao specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik. Diskonte ili premije bilančnih izloženosti otkupljenih u statusu neispunjavanja nije dopušteno uključiti u izračun IRB manjka ili IRB viška. Specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik u vezi s izloženostima u statusu neispunjavanja obveza ne smiju se upotrebljavati za pokriće iznosa očekivanih gubitaka iz ostalih izloženosti. Iznosi očekivanih gubitaka za sekuritizirane izloženosti te opći i specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik koji se odnose na te izloženosti ne uključuju se u izračun IRB manjka ili IRB viška.”;

- (72) u odjeljku 4. umeće se sljedeći pododjeljak 0:

„Pododjeljak 0.

Izloženosti pokrivena jamstvima središnje države i središnjih banaka država članica ili ESB-a

Članak 159.a

Neprimjena donjeg praga na PD i LGD

Za potrebe poglavlja 3., a osobito s obzirom na članak 160. stavak 1., članak 161. stavak 4., članak 164. stavak 4. i članak 166. stavak 8.c, ako je izloženost pokrivena priznatim jamstvom središnje države ili središnje banke države članice ili ESB-a, donji prag na PD, LGD i CCF ne primjenjuje se na dio izloženosti pokriven tim

jamstvom. Međutim, na dio izloženosti koji nije pokriven tim jamstvom primjenjuju se dotični pragovi na PD, LGD i CCF.”;

(73) članak 160. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za izloženosti koje su raspoređene u kategoriju „izloženosti prema institucijama” iz članka 147. stavka 2. točke (b) ili kategoriju „izloženosti prema trgovačkim društvima” iz članka 147. stavka 2. točke (c) samo za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka od tih izloženosti, osobito za potrebe članaka 153. i 157. i članka 158. stavaka 1., 5. i 10., vrijednosti PD-a korištene kao ulazni parametri za formule pondera rizika i očekivanih gubitaka nisu niže od sljedeće vrijednosti: 0,05 % („donji prag na PD”).”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Za izloženost pokrivenu nematerijalnom kreditnom zaštitom, institucija koja vlastite procjene LGD-a u skladu s člankom 143. koristi i za izvornu izloženost i za izravne usporedive izloženosti prema pružatelju zaštite može kroz PD priznati nematerijalnu kreditnu zaštitu u skladu s člankom 183.”;

(c) stavak 5. briše se;

(d) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Za razrjeđivački rizik otkupljenih potraživanja od trgovačkih društava PD je jednak procijenjenom EL-u za razrjeđivački rizik. Institucija koja je dobila odobrenje nadležnog tijela za primjenu vlastitih procjena LGD-a za izloženosti prema trgovačkim društvima u skladu s člankom 143. i koja može rastaviti procijenjeni EL za razrjeđivački rizik otkupljenih potraživanja od trgovačkih društava na PD i LGD na način koji nadležno tijelo smatra pouzdanim može primjenjivati procjenu PD-a koja proizlazi iz tog rastavljanja. Institucije mogu priznati nematerijalnu kreditnu zaštitu kroz PD u skladu s poglavljem 4.”;

(e) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Institucija koja je dobila odobrenje nadležnog tijela za primjenu vlastitih procjena LGD-a u skladu s člankom 143. za razrjeđivački rizik otkupljenih potraživanja od trgovačkih društava može priznati nematerijalnu kreditnu zaštitu prilagodbom PD-a u skladu s člankom 161. stavkom 3.”;

(74) članak 161. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) za nadređene izloženosti bez materijalne kreditne zaštite prema središnjim državama, središnjim bankama i subjektima financijskog sektora: 45 %;”;

ii. umeće se sljedeća točka (aa):

„(aa) za nadređene izloženosti bez materijalne kreditne zaštite prema trgovačkim društvima koja nisu subjekti financijskog sektora: 40 %;”;

iii. točka (c) briše se;

iv. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) za nadređene izloženosti s osnove otkupljenih potraživanja od trgovačkih društava za koje institucija ne može procijeniti PD ili za koje njezine procjene PD-a ne ispunjavaju zahtjeve iz odjeljka 6.: 40 %;”;

v. točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) za razrjeđivački rizik za otkupljena potraživanja od trgovačkih društava: 100 %.”;

(b) stavci 3. i 4. zamjenjuju se sljedećim:

„3. Za izloženost pokrivenu nematerijalnom kreditnom zaštitom, institucija koja vlastite procjene LGD-a u skladu s člankom 143. koristi i za izvornu izloženost i za izravne usporedive izloženosti prema pružatelju zaštite može kroz LGD priznati nematerijalnu kreditnu zaštitu u skladu s člankom 183.

4. Za izloženosti koje su raspoređene u kategoriju „izloženosti prema trgovačkim društvima” iz članka 147. stavka 2. točke (c) samo za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka od tih izloženosti, a osobito za potrebe članka 153. stavka 1. točke iii., članka 157. i članka 158. stavaka 1., 5. i 10., ako su primijenjene vlastite procjene LGD-a, vrijednosti LGD-a korištene kao ulazni podaci za formule pondera rizika i očekivanih gubitaka nisu niže od sljedećih vrijednosti donjeg praga na LGD i izračunavaju se u skladu sa stavkom 5.:

Tablica 2a

Donji pragovi na LGD (LGD_{floor}) za izloženosti iz kategorije „izloženosti prema trgovačkim društvima”		
Izloženosti bez FCP-a ($LGD_{U-floor}$)	Izloženosti potpuno osigurane FCP-om ($LGD_{S-floor}$)	
25 %	financijski kolateral	0 %
	potraživanja	10 %
	stambena ili poslovna nekretnina	10 %
	ostali kolaterali u obliku materijalne imovine	15 %

”;

(c) dodaju se sljedeći stavci 5. i 6.:

„5. Za potrebe stavka 4., donji pragovi na LGD u tablici 2a iz tog stavka za izloženosti koje su u potpunosti osigurane FCP-om primjenjuju se kada je vrijednost FCP-a nakon primjene korektivnih faktora H_c i H_{fx} u skladu s člankom 230., jednaka ili veća od vrijednosti odnosne izloženosti. Osim toga, te se vrijednosti primjenjuju za priznati FCP u skladu s ovim poglavljem.

Primjenjivi donji prag na LGD (LGD_{floor}) za izloženost koja je djelomično osigurana FCP-om izračunava se kao prosječni ponderirani $LGD_{U-floor}$ za dio izloženosti bez FCP-a i kao $LGD_{S-floor}$ za potpuno osigurani dio, kako slijedi:

$$LGD_{floor} = LGD_{U-floor} \cdot \frac{E_U}{E \cdot (1 + H_E)} + LGD_{S-floor} \cdot \frac{E_S}{E \cdot (1 + H_E)}$$

pri čemu je:

$LGD_{U-floor}$ i $LGD_{S-floor}$ su relevantne ograničene vrijednosti iz tablice 1;

E , E_S , E_U i H_E određuju se kako je navedeno u članku 230.

6. Ako institucija koja za određenu vrstu neosiguranih izloženosti prema trgovačkim društvima koristi vlastite procjene LGD-a ne može u vlastitim procjenama LGD-a uzeti u obzir učinak FCP-a kojom je osigurana jedna od izloženosti te vrste, odobrava joj se da primijeni formulu iz članka 230., uz iznimku da je izraz LGD_U u toj formuli institucijina vlastita procjena LGD-a. U tom slučaju se FCP priznaje u skladu s poglavljem 4., a institucijina vlastita procjena LGD-a korištena kao izraz LGD_U izračunava se na temelju podataka o odnosnim gubicima bez povrata koji proizlaze iz tog FCP-a.”;

(75) članak 162. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za izloženosti za koje institucija nije od nadležnog tijela dobila odobrenje za primjenu vlastitih procjena LGD-a, vrijednost efektivnog dospijeća „M” je 2,5 godine, osim za izloženosti koje proizlaze iz transakcija financiranja vrijednosnim papirima, za koje je M 0,5 godina.

Umjesto toga, nadležna tijela u postupku davanja odobrenja iz članka 143. mogu odlučiti hoće li institucija efektivno dospijeće M iz stavka 2. primjenjivati za sve te izloženosti ili za podskup tih izloženosti.”;

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. u stavku 2. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Za izloženosti za koje institucija primjenjuje vlastite procjene LGD-a, efektivno dospijeće („M”) izračunava se primjenom razdoblja izraženih u godinama, kako je utvrđeno u ovom stavku i podložno stavcima od 3. do 5. ovog članka. Vrijednost M ne može biti veća od 5 godina, osim u slučajevima iz članka 384. stavka 1., kada se primjenjuje vrijednost M koja je tamo navedena. Vrijednost M izračunava se kako slijedi u svim sljedećim slučajevima.”;

ii. umeću se sljedeće točke (da) i (db):

„(da) za transakcije osigurane kolateralom koje su predmet standardiziranog sporazuma o netiranju, M se izračunava kao ponderirani prosjek preostalog roka do dospijeća transakcija pri čemu je M najmanje 20 dana. Kao ponder primjenjuje se zamišljeni iznos svake transakcije;

(db) za standardizirani sporazum o netiranju kojim je obuhvaćeno više vrsta transakcija koje odgovaraju točkama (c), (d) ili (da), M se izračunava kao ponderirani prosjek preostalog roka do dospijeća transakcija pri čemu je M najmanje najdulje razdoblje držanja (izraženo u godinama) u tim transakcijama kako je utvrđeno u članku 224. stavku 2.

(10 ili 20 dana, ovisno o slučaju). Kao ponder primjenjuje se zamišljeni iznos svake transakcije”;

iii. točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) za sve druge instrumente koji nisu navedeni u ovom stavku ili kada institucija ne može izračunati M na način propisan u točki (a), M se postavlja na najduže preostalo vrijeme (u godinama) koje je dužniku određeno za ispunjenje njegovih ugovornih obveza (glavnica, kamate i naknade), ali ne na manje od godinu dana;”;

iv. točka (i) zamjenjuje se sljedećim:

„(i) za institucije koje primjenjuju pristupe iz članka 382.a stavka 1. točaka (a) ili (b), pri izračunu zahtjeva za regulatorni kapital za CVA rizik transakcija s određenom drugom ugovornom stranom, M nije veće od 1 u formuli iz članka 153. stavka 1. za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za rizik druge ugovorne strane za iste transakcije, kako je navedeno u članku 92. stavku 4. točki (a) ili (f), ovisno o slučaju;”;

v. točka (j) zamjenjuje se sljedećim:

„(j) za obnovljive izloženosti M se utvrđuje primjenom najkasnijeg ugovorenog datuma raskida ugovora. Institucije ne primjenjuju datum otplate tekućeg povlačenja sredstava ako taj datum nije najkasniji ugovoreni datum raskida ugovora.”;

(c) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Ako je ugovorom uređeno svakodnevno utvrđivanje marže i svakodnevna revalorizacija te ako je ugovorom dopuštena trenutna likvidacija ili namira iz kolaterala u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obveza ili izostanka nadoplate marže, M se izračunava kao ponderirani prosjek preostalog roka do dospjeća transakcija i iznosi najmanje jedan dan;”;

ii. drugi podstavak mijenja se kako slijedi:

– točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) kratkoročne transakcije financiranja trgovine koje se automatski likvidiraju, a povezane su s razmjenom robe ili usluga, uključujući otkupljena potraživanja od trgovačkih društava, s preostalim rokom do dospjeća do jedne godine kako je navedeno u članku 4. stavku 1. točki 80.;”;

– dodaje se sljedeća točka (e):

„(e) izdane i potvrđene akreditive koji su kratkoročni tj. s rokom dospjeća do godinu dana i automatski se likvidiraju.”;

(d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Za izloženosti prema trgovačkim društvima s poslovnim nastanom u Uniji koja nisu velika trgovačka društva, institucije mogu odlučiti za sve takve izloženosti M postaviti kako je utvrđeno u stavku 1. umjesto da primjenjuju stavak 2.”;

(e) dodaje se sljedeći novi stavak 6.:

„6. Za potrebe izražavanja u godinama minimalnih brojeva dana iz stavka 2. točaka od (c) do (db) i stavka 3., minimalni brojevi dana dijele se s 365,25.”;

(76) članak 163. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Samo za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka od tih izloženosti, a osobito za potrebe članka 154. i 157. i članka 158. stavaka 1., 5. i 10., vrijednosti PD-a korištene kao ulazni parametri za formule pondera rizika i očekivanih gubitaka nisu niže od sljedećeg:

(a) 0,1 % za obnavljajuće QRRE izloženosti;

(b) 0,05 % za izloženosti prema stanovništvu koje nisu obnavljajuće QRRE izloženosti.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Za izloženost pokrivenu nematerijalnom kreditnom zaštitom, institucija koja primjenjuje vlastite procjene LGD-a u skladu s člankom 143. za izravne usporedive izloženosti prema pružatelju zaštite može kroz PD priznati nematerijalnu kreditnu zaštitu u skladu s člankom 183.”;

(77) članak 164. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Institucije su dužne same utvrđivati vlastite procjene LGD-a, podložno zahtjevima iz odjeljka 6. ovog poglavlja i ishodu odobrenja od nadležnih tijela u skladu s člankom 143. Za razrjeđivački rizik otkupljenih potraživanja koristi se vrijednost LGD-a od 100 %. Ako može pouzdano rastaviti vlastite procjene očekivanih gubitaka za razrjeđivački rizik otkupljenih potraživanja na PD-ove i LGD-ve, institucija može primijeniti vlastitu procjenu LGD-a.

2. Institucije koje primjenjuju vlastite procjene LGD-a u skladu s člankom 143. za izravne usporedive izloženosti prema pružatelju zaštite mogu kroz LGD priznati nematerijalnu kreditnu zaštitu u skladu s člankom 183.”;

(b) stavak 3. briše se;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Samo za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka za izloženosti prema stanovništvu, a osobito u skladu s člankom 154. stavkom 1., člankom 157. i člankom 158. stavecima 1. i 10., LGD korišten kao ulazna vrijednost za formule pondera rizika i očekivanih gubitaka ne smije biti niži od vrijednosti donjih pragova na LGD utvrđenih u tablici 2aa i u skladu sa stavecima 4.a i 4.b:

Tablica 2aa

Donji pragovi na LGD (LGD_{floor}) za izloženosti prema stanovništvu	
Izloženosti bez FCP-a ($LGD_{\text{U-floor}}$)	Izloženosti osigurane FCP-om ($LGD_{\text{S-floor}}$)

Izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama	Nije primjenjivo	Izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama	5 %
QRRE	50 %	QRRE	Nije primjenjivo
Ostale izloženosti prema stanovništvu	30 %	Ostale izloženosti prema stanovništvu osigurane financijskim kolateralom	0 %
		Ostale izloženosti prema stanovništvu osigurane potraživanjem	10 %
		Ostale izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim ili poslovnim nekretninama	10 %
		Ostale izloženosti prema stanovništvu osigurane drugim kolateralima u obliku materijalne imovine	15 %

”;

(d) umeću se sljedeći stavci 4.a i 4.b:

„4.a Za potrebe stavka 4., primjenjuje se sljedeće:

- (a) Donji pragovi na LGD iz stavka 4., tablica 2aa primjenjuju se za izloženosti osigurane FCP-om ako je FCP priznat u skladu s ovim poglavljem;
- (b) osim za izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama, donji pragovi na LGD iz stavka 4., tablica 2aa primjenjuju se za izloženosti potpuno osigurane FCP-om ako je vrijednost FCP, nakon primjene relevantnih korektivnih faktora u skladu s člankom 230., jednaka ili viša od vrijednosti odnosne izloženosti;
- (c) osim za izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama, primjenjivi donji prag na LGD za izloženosti djelomično osigurane FCP-om izračunava primjenom formule iz članka 161. stavka 5.;
- (d) za izloženosti prema stanovništvu osigurane stambenim nekretninama, primjenjivi donji prag na LGD utvrđuje se na 5 % neovisno o razini osiguranja stambenom nekretninom.

4.b Ako u vlastitim procjenama LGD-a ne može priznati učinke materijalne kreditne zaštite izloženosti te vrste, instituciji se odobrava da primijeni formulu iz članka 230., s time da izraz LGDU u toj formuli znači institucijina vlastita procjena LGD-a. U tom slučaju se FCP priznaje u skladu s poglavljem 4., a institucijina vlastita procjena LGD-a korištena kao izraz LGDU izračunava se na temelju podataka o odnosnim gubicima bez povrata koji proizlaze iz tog FCP-a.”;

(78) dio treći glava II. poglavlje 3. odjeljak 4. pododjeljak 3. briše se.;

(79) članak 166. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. Vrijednost izloženosti izvanbilančnih stavki koje nisu ugovori iz Priloga II. izračunavaju se primjenom IRB-CCF-a ili SA-CCF-a, u skladu sa stavcima 8.a i 8.b i člankom 151. stavkom 8.

Ako su iskorišteni iznosi obnovljivih izloženosti sekuritizirani, institucije su dužne i dalje imati propisani iznos regulatornog kapitala za neiskorištene iznose povezane sa sekuritizacijom.

Institucija koja ne primjenjuje IRB-CCF izračunava vrijednost izloženosti kao odobreni, a neiskorišteni iznos koji se množi s dotičnim SA-CCF-om.

Institucija koja ne primjenjuje IRB-CCF izračunava vrijednost izloženosti za neiskorištene odobrene iznose kao neiskorišteni iznos koji se množi s IRB-CCF-om.”;

- (b) umeću se sljedeći stavci 8.a, 8.b i 8.c:

8.a Za izloženost za koju se ne primjenjuje IRB-CCF, primjenjivi CCF je SA-CCF u skladu s poglavljem 2. za iste vrste stavki kao u članku 111. Iznos na koji se primjenjuje SA-CCF niži je od vrijednosti neiskorištene odobrene kreditne linije i vrijednosti koja odražava svako moguće ograničenje dostupnosti proizvoda, uključujući postojanje gornjeg limita iznosa kredita povezanog s dužnikovim iskazanim novčanim tokom. Ako je proizvod tako ograničen, institucija je dužna imati dostatne postupke praćenja i upravljanja kojima se podupire postojanje tih ograničenja.

8.b Uz odobrenje nadležnih tijela, institucije koje ispunjavaju zahtjeve za primjenu IRB-CCF-a utvrđenog u odjeljku 6. primjenjuju IRB-CCF za izloženosti koje proizlaze iz neiskorištenih obnovljivih preuzetih obveza koje se tretiraju u skladu s IRB pristupom pod uvjetom da se na te izloženosti u skladu sa standardiziranim pristupom ne primjenjuje SA-CCF od 100 %. SA-CCF primjenjuje se za:

- (a) sve ostale izvanbilančne stavke, osobito neiskorištene neobnovljive preuzete obveze;
- (b) izloženosti za koje institucija ne ispunjava minimalne zahtjeve za izračun IRB-CCF-a kako je utvrđeno u odjeljku 6. ili ako nadležno tijelo ne odobri primjenu IRB-CCF-a.

Za potrebe ovog članka, preuzeta obveza smatra se „obnovljivom” ako dužniku omogućuje da dobije kredit i ako dužnik može fleksibilno odlučiti koliko često će povlačiti sredstva iz kredita i u kojim vremenskim intervalima, čime se dužniku omogućuje da povuče, otplati i ponovno povuče sredstva iz kredita koji mu je odobren. Ugovorni aranžmani kojima se omogućuje plaćanje predujmova i naknadno ponovno povlačenje tih uplaćenih predujmova smatraju se obnovljivima.

8.c Samo za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka za izloženosti koje proizlaze iz obnovljivih preuzetih obveza ako se primjenjuje IRB-CCF, a osobito u skladu s člankom 153. stavkom 1. člankom 157. i člankom 158. stavcima 1., 5. i 10., vrijednost izloženosti korištena kao ulazni parametar za formule iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i očekivanih gubitaka nije niža od zbroja:

- (a) iskorištenog iznosa obnovljive preuzete obveze;
- (b) 50 % iznosa izvanbilančne izloženosti preostalog neiskorištenog dijela obnovljive preuzete obveze koji se izračunava primjenom SA-CCF-a iz članka 111.

Zbroj točaka (a) i (b) naziva se „donji prag na CCF” (engl. *CCF input floor*).”;

- (c) stavak 10. briše se;

(80) članak 167. briše se.

(81) u članku 169. stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„EBA izdaje smjernice o praktičnoj primjeni zahtjeva o dizajnu modela, kvantifikaciji rizika, vrednovanju i primjeni parametara rizika primjenom kontinuiranih ili vrlo detaljnih rejting-kategorija za svaki parametar rizika. Te smjernice donose se u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(82) u članku 170. stavku 4. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) rizične karakteristike transakcije, uključujući proizvod i materijalnu kreditnu zaštitu, priznatu nematerijalnu kreditnu zaštitu, mjere kredita i vrijednosti, sezoniranje i nadređenost. Institucije su dužne posebno obratiti pozornost na slučajeve u kojima je više izloženosti osigurano istim kolateralom. Za svaki skup za koji procjenjuje PD i LGD, institucija analizira reprezentativnost starosti izloženosti u smislu vremena nastanka PD-a i vremena koje je proteklo od datuma nastanka statusa neispunjavanja obveza za LGD, u podacima koji se koriste za procjene stvarnih izloženosti institucije;”;

- (83) u članku 171. dodaje se sljedeći stavak 3.:
- „3. Rejting-sustavi osmišljavaju se tako da su idiosinkrastične promjene ili promjene na razini sektora pokretač migracije iz jedne rejting-kategorije u drugu. Osim toga, učinci poslovnih ciklusa uzimaju se u obzir kao pokretači migracija dužnika i izloženosti iz jedne rejting-kategorije u drugu ili iz jednog skupa u drugi.”;
- (84) u članku 172. stavak 1. mijenja se kako slijedi:
- (a) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:
- „Za izloženosti prema trgovačkim društvima, institucijama, središnjim državama i središnjim bankama, izloženosti se raspodjeljuju u skladu sa sljedećim kriterijima.”;
- (b) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:
- „(d) svakoj zasebnoj pravnoj osobi prema kojoj je institucija izložena dodjeljuje se zaseban rejting.”;
- (c) dodaje se sljedeći podstavak:
- „Za potrebe točke (d), institucija je dužna donijeti odgovarajuće politike za tretman pojedinačnih klijenata dužnika i za grupe povezanih klijenata. Te politike sadržavaju postupak utvrđivanja specifičnog povratnog rizika za svaku pravnu osobu prema kojoj je institucija izložena. Transakcije s drugim ugovornim stranama u kojima je utvrđen specifični povratni rizik tretiraju se drugačije pri izračunu njihove vrijednosti izloženosti.”;
- (85) članak 173. mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 1. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:
- „Za izloženosti prema trgovačkim društvima, institucijama, središnjim državama i središnjim bankama, postupak raspodjele ispunjava sljedeće zahtjeve.”;
- (b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:
- „3. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju metodologije koje nadležna tijela primjenjuju pri procjeni cjelovitosti procesa dodjele rejtinga i redovitoj i neovisnoj procjeni rizika.
- EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2025.
- Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

- (86) članak 174. mijenja se kako slijedi:
- (a) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:
- „Institucije primjenjuju statističke i druge matematičke metode („modele”) za raspoređivanje izloženosti u rejting-kategorije dužnika i proizvoda ili skupove izloženosti, za koje moraju biti ispunjeni sljedeći zahtjevi.”;
- (b) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:
- „(a) model mora imati dobru prediktivnu snagu i njegova primjena ne smije dovesti do neodgovarajućih kapitalnih zahtjeva.”;

(c) dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (a), varijable koje ulaze u model moraju biti kvalitetna i učinkovita osnova za procjene koje su rezultat modela. Model ne smije imati značajnijih pristranosti. Mora postojati funkcionalna veza između ulaznih podataka i rezultata modela, koja se, prema potrebi, može utvrditi stručnom procjenom.”;

(87) članak 176. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 2. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Za izloženosti prema trgovačkim društvima, institucijama, središnjim državama i središnjim bankama, institucije prikupljaju i pohranjuju.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Za izloženosti za koje je ovim poglavljem dopušten izračun vlastitih procjena LGD-a ili IRB-CCF-a, ali za koje institucija ne primjenjuje vlastite procjene LGD-a ili IRB-CCF-a, institucije prikupljaju i pohranjuju podatke o usporedbi ostvarenih LGD-a i vrijednosti utvrđenih u članku 161. stavku 1., te između ostvarenih CCF-a i SA-CCF-a iz članka 166. stavka 8.a.”;

(88) u članku 177. stavak 3. briše se.

(89) članak 178. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Stupanje dužnika ili proizvoda u status neispunjavanja obveza”

(b) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) dužnik više od 90 dana nije ispunio svoju dospjelu obvezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obvezi prema instituciji, njezinu matičnom društvu ili bilo kojem od njezinih društava kćeri.”;

(c) u stavku 3. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) institucija pristaje na restrukturiranje kreditne izloženosti koje će vjerojatno rezultirati umanjivanjem financijske obveze dužnika zbog značajnog otpusta ili odgode plaćanja glavnice, kamata ili, prema potrebi, naknada. Restrukturiranje kreditne izloženosti smatra se izvršenim ako se prema dužniku primjenjuju mjere restrukturiranja iz članka 47.b.”;

(90) članak 180. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Pri kvantificiranju parametara rizika koji se povezuju s rejting-kategorijama ili skupovima izloženosti institucije su dužne primjenjivati sljedeće posebne zahtjeve za procjenu PD-a na izloženosti prema trgovačkim društvima, institucijama, središnjim državama i središnjim bankama.”;

ii. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) bez obzira na to koristi li institucija podatke iz vanjskih izvora, interne podatke, podatke iz zajedničkih skupova podataka više institucija ili

kombinaciju tih izvora podataka za procjenu PD-a, vremenski niz podataka iz barem jednog od izvora podataka mora obuhvaćati razdoblje od pet godina.”;

iii. dodaje se sljedeća točka (i):

„(h) neovisno o metodi koju primjenjuju za procjenu PD-a, institucije su dužne procjenjivati PD za svaku rejting-kategoriju na temelju zabilježene povijesne jednogodišnje stope neispunjavanja obveza koja je jednostavni prosjek na temelju broja dužnika (ponderiran brojem) i drugi pristupi, uključujući izloženošću ponderirane prosjeke, nisu dopušteni.”;

iv. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (h), ako raspoloživi podaci iz bilo kojeg izvora obuhvaćaju duže razdoblje i ako su relevantni, institucija je dužna koristiti to duže razdoblje. Podaci uključuju reprezentativnu kombinaciju dobrih i loših godina relevantnih za vrstu izloženosti. Uz odobrenje nadležnih tijela, institucije koje nisu dobile odobrenje nadležnog tijela iz članka 143. za primjenu vlastitih procjena LGD-a i konverzijskih faktora mogu, u trenutku uvođenja IRB pristupa, upotrebljavati relevantne podatke koji obuhvaćaju razdoblje od dvije godine. Razdoblje koje podaci trebaju obuhvatiti povećavaju se za jednu godinu svake godine sve dok relevantni podaci ne obuhvate razdoblje od pet godina.”;

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) institucije su dužne procjenjivati PD za svaku rejting-kategoriju dužnika odnosno skup izloženosti na temelju višegodišnjeg prosjeka jednogodišnjih stopa neispunjavanja obveza, a stope neispunjavanja obveza izračunavaju se na razini proizvoda samo ako se definicija statusa neispunjavanja obveza primjenjuje na razini pojedinačne kreditne linije u skladu s člankom 178. stavkom 1. drugim podstavkom.”;

ii. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) bez obzira na to koristi li institucija podatke iz vanjskih izvora, interne podatke, podatke iz zajedničkih skupova podataka više institucija ili kombinaciju tih izvora podataka za procjenu PD-a, vremenski niz podataka iz barem jednog od izvora podataka mora obuhvaćati razdoblje od pet godina.”;

iii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (e), ako raspoloživi podaci iz bilo kojega izvora obuhvaćaju duže razdoblje i ako su relevantni, institucija je dužna koristiti to duže razdoblje. Podaci uključuju reprezentativnu kombinaciju dobrih i loših godina ekonomskog ciklusa relevantnih za vrstu izloženosti. PD se temelji na zabilježenoj povijesnoj jednogodišnjoj stopi neispunjavanja obveza. Uz odobrenje nadležnih tijela, institucije mogu, u trenutku uvođenja IRB pristupa, upotrebljavati relevantne podatke koji obuhvaćaju razdoblje od dvije godine. Razdoblje koje podaci trebaju obuhvatiti povećavaju se za jednu godinu svake godine sve dok relevantni podaci ne obuhvate razdoblje od pet godina.”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju metodologije koje nadležna tijela primjenjuju pri ocjeni metodologije institucije za procjenu PD-a u skladu s člankom 143.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2025.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(91) članak 181. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. točke od (c) do (g) zamjenjuju se sljedećim:

„(c) institucija je dužna razmotriti postoji li povezanost između rizika dužnika, s jedne strane, i rizika materijalne kreditne zaštite, osim standardiziranih sporazuma o netiranju i bilančnog netiranja kredita i depozita, ili njezina pružatelja, s druge strane;

(d) valutne neusklađenosti između odnosne obveze i materijalne kreditne zaštite, osim standardiziranih sporazuma o netiranju i bilančnog netiranja kredita i depozita, institucija u svojoj procjeni LGD-a tretira na konzervativan način;

(e) ako se u procjenama LGD-a uzima u obzir postojanje materijalne kreditne zaštite, osim standardiziranih sporazuma o netiranju i bilančnog netiranja kredita i depozita, te se procjene ne smiju temeljiti samo na procijenjenoj tržišnoj vrijednosti materijalne kreditne zaštite;

(f) ako se u procjenama LGD-a uzima u obzir postojanje materijalne kreditne zaštite, osim standardiziranih sporazuma o netiranju i bilančnog netiranja kredita i depozita, institucije su dužne uvesti interne zahtjeve za upravljanje tom materijalnom kreditnom zaštitom, pravnu sigurnost i upravljanje rizicima te materijalne kreditne zaštite, koji su u skladu sa zahtjevima iz poglavlja 4. odjeljka 3.;

(g) ako institucija priznaje materijalnu kreditnu zaštitu, osim standardiziranih sporazuma o netiranju i bilančnog netiranja kredita i depozita, pri utvrđivanju vrijednosti izloženosti za kreditni rizik druge ugovorne strane u skladu s poglavljem 6. odjeljkom 5. ili 6., u procjenama LGD-a ne uzima u obzir iznose za koje očekuje da će biti naplaćen iz te materijalne kreditne zaštite;”;

ii. točka (i) zamjenjuje se sljedećim:

„(i) ako su naknade za zakašnjela plaćanja, zaračunate dužniku prije nastanka statusa neispunjavanja obveza, priznate u računu dobiti i gubitka institucije, dodaju se izloženosti i gubitku institucije u iznosu u kojem su priznate u računu dobiti i gubitka;”;

iii. dodaje se sljedeća točka (k):

„(k) dodatna povlačenja sredstava nakon nastanka statusa neispunjavanja obveza uzimaju se u obzir u LGD-u;”;

iv. dodaju se sljedeći podstavci:

„Za potrebe točke (a), institucije na odgovarajući način uzimaju u obzir povrate ostvarene u relevantnim postupcima naplate potraživanja iz materijalne kreditne zaštite bilo kojeg oblika, kao i iz nematerijalne kreditne zaštite koja nije obuhvaćena definicijom iz članka 142. točke 10.

Za potrebe točke (c), institucija je dužna slučajeve u kojima postoji značajna povezanost tretirati na konzervativan način.

Za potrebe točke (e), u procjenama LGD-a uzima se u obzir potencijalna nemogućnost institucija da brzo preuzmu i realiziraju kolateral.”;

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

- i. u prvom podstavku točka (b) briše se;
- ii. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za izloženosti prema stanovništvu, procjene LGD-a moraju se temeljiti na podacima za razdoblje od najmanje pet godina. Uz odobrenje nadležnih tijela, institucije mogu, u trenutku uvođenja IRB pristupa, upotrebljavati relevantne podatke koji obuhvaćaju razdoblje od dvije godine. Razdoblje koje podaci trebaju obuhvatiti povećava se za jednu godinu svake godine sve dok ti podaci ne obuhvate razdoblje od pet godina.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. EBA u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 izdaje smjernice kojima se objašnjava tretman bilo kojeg oblika materijalne i nematerijalne kreditne zaštite za potrebe stavka 1. točke (a) te za potrebe primjene parametara LGD-a.”;

(92) članak 182. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

- i. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) IRB-CCF institucija odražava mogućnost dužnikovih dodatnih povlačenja sredstava do trenutka nastanka statusa neispunjavanja obveza. IRB-CCF sadržava maržu konzervativnosti to veću što je jača očekivana pozitivna korelacija između učestalosti nastanka statusa neispunjavanja obveza i visine konverzijskog faktora.”;

- ii. dodaju se sljedeće točke (g) i (h):

„(g) IRB-CCF institucija temelji se na fiksnom razdoblju od 12 mjeseci. U tu svrhu se za svaku opservaciju u referentnom skupu podataka ishodi statusa neispunjavanja obveza povezuju s karakteristikama relevantnog dužnika i proizvoda na fiksnom referentni datum koji se utvrđuje na 12 mjeseci prije datuma nastanka statusa neispunjavanja obveza;

(h) IRB-CCF institucija temelji se na referentnim podacima koji odražavaju karakteristike dužnika, proizvoda i bančinog upravljanja izloženostima na koje se procjene primjenjuju.;

- iii. dodaju se sljedeći podstavci:

„Za potrebe točke (c), IRB-CCF sadržava maržu konzervativnosti to veću što je jača očekivana pozitivna korelacija između učestalosti nastanka statusa neispunjavanja obveza i visine konverzijskog faktora.

Za potrebe točke (g), za svaku opservaciju u referentnom skupu podataka ishodi statusa neispunjavanja obveza povezuju se s karakteristikama relevantnog dužnika i proizvoda na fiksni referentni datum koji se utvrđuje na 12 mjeseci prije datuma nastanka statusa neispunjavanja obveza

Za potrebe točke (h), IRB-CCF koji se primjenjuje na određene izloženosti ne temelji se na podacima u kojima se kombiniraju učinci različitih karakteristika niti na podacima iz izloženosti koje imaju različite karakteristike rizika. IRB-CCF temelji se na primjereno homogenim segmentima. U tu svrhu nije dopušteno sljedeće:

- (a) primjena odnosnih podataka o MSP-ovima/poduzećima srednje tržišne kapitalizacije na dužnike koji su velika trgovačka društva;
- (b) primjena podataka iz preuzetih obveza s „malom” raspoloživosti neiskorištenih limita na proizvode s „velikom” raspoloživosti neiskorištenih limita;
- (c) primjena podataka o neurednim dužnicima ili dužnicima kojima su dodatna povlačenja blokirana na referentni datum na dužnike za koje nema poznatih ni relevantnih ograničenja zbog neurednog plaćanja;
- (d) podaci na koje su utjecale promjene u kombinaciji dužnikova zaduživanja i drugih s kreditom povezanih proizvoda u promatranom razdoblju, osim ako su u kombinaciji proizvoda uklonjeni učinci tih promjena.

Za potrebe četvrtog podstavka točke (d), institucije su dužne nadležnim tijelima dokazati da su detaljno upoznate s utjecajem koji promjene u klijentovoj kombinaciji proizvoda imaju na skupove referentnih podataka o izloženostima i s njima povezanim procjenama CCF-a te da je taj učinak beznačajan ili da je učinkovito smanjen u okviru njihova procesa procjene. U tom smislu, sljedeće se ne smatra primjerenim:

- (a) utvrđivanje ograničenja CCF-a ili opservacija vrijednosti izloženosti;
 - (b) primjena procjena na razini dužnika koje u cijelosti ne obuhvaćaju relevantne opcije transformacije proizvoda ili neprimjereno kombiniranje proizvoda vrlo različitih karakteristika;
 - (c) usklađenje samo znatnih opservacija na koje utječe transformacija proizvoda;
 - (d) isključenje opservacija na koje utječe transformacija profila proizvoda.”;
- (b) u stavku 3. prvi podstavak briše se;
- (c) dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. EBA u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 izdaje smjernice o metodologiji koju institucije primjenjuju u svrhu procjene IRB-CCF.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do 31. prosinca 2026.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(93) članak 183. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Zahtjevi za procjenu utjecaja nematerijalne kreditne zaštite za izloženosti prema trgovačkim društvima, središnjim državama i središnjim bankama kada se primjenjuju vlastite procjene LGD-a i za izloženosti prema stanovništvu”;

(b) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) jamstvo mora biti u pisanom obliku, neopozivo i nepromjenjivo od strane davatelja jamstva, važeće dok se obveza za koju je dano jamstvo u cijelosti ne ispuni, do iznosa i roka dospijeca jamstva, i pravno izvršivo prema davatelju jamstva prema pravu države u kojoj se nalazi imovina davatelja jamstva nad kojom se može provesti ovrha.”;

ii. dodaju se sljedeće točke (d) i (e):

„(d) jamstvo mora biti bezuvjetno.

(e) kreditne izvedenice na osnovi prvog nastanka statusa neispunjavanja obveza mogu se priznati kao prihvatljiva nematerijalna kreditna zaštita, ali kreditne izvedenice na osnovi drugog ili općenitije n-tog nastanka statusa neispunjavanja obveza ne priznaju se kao prihvatljiva nematerijalna kreditna zaštita.”;

iii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (d), „bezuwjetno jamstvo” znači jamstvo za koje ugovor o kreditnoj zaštiti ne sadržava niti jednu klauzulu čije ispunjenje nije pod izravnom kontrolom kreditne institucije i koja bi mogla spriječiti davatelja jamstva da pravovremeno izvrši obvezu plaćanja ako izvorni dužnik ne izvrši dospjela plaćanja. Jamstvo se smatra bezuwjetnim i ako ugovor o kreditnoj zaštiti sadržava klauzulu kojom se uređuje da pogrešna dubinska analiza ili prijevarena kreditne institucije poništava ili umanjuje opseg jamstva koji je davatelj jamstva ponudio. Ugovor o kreditnoj zaštiti koji u slučaju dužnikove prijevare može biti poništen ili prema kojom kreditna zaštita može biti umanjena ne smatra se bezuwjetnim.

Bezuwjetnim se smatraju jamstva prema kojima plaćanje davatelja jamstva nije uvjetovano obvezom da institucija kreditor najprije od dužnika zatraži podmirenje obveze i koja samo pokrivaju gubitke koji preostanu nakon što institucija okonča postupak restrukturiranja.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Institucije mogu priznati nematerijalnu kreditnu zaštitu primjenom pristupa modeliranja PD-a ili LGD-a, u skladu s ovim člankom i podložno zahtjevima iz stavka 4., ili zamjenom parametara rizika u skladu s pristupom A-IRB iz članka 236.a i podložno zahtjevima iz poglavlja 4. Institucije bi trebale imati jasne politike za procjenu utjecaja nematerijalne kreditne zaštite na parametre rizika. Institucije te politike usklađuju sa svojim internim postupcima upravljanja rizicima i zahtjevima iz ovog članka. U tim se politikama jasno navodi koje se specifične metode opisane u ovom podstavku primjenjuju za svaki rejting-sustav i institucije ih kontinuirano dosljedno primjenjuju.”;

(d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Ako institucije priznaju nematerijalnu kreditnu zaštitu primjenom pristupa modeliranja PD-a ili LGD-a, pokrivenom dijelu odnosno izloženosti ne dodjeljuje se ponder rizika koji je ispod donje granice pondera rizika pružatelja zaštite. U tu se svrhu donja granica pondera rizika pružatelja zaštite izračunava primjenom funkcije istog PD-a, istog LGD-a i istog pondera rizika kao što su oni koji se primjenjuju na usporedivu izravnu izloženost prema pružatelju zaštite iz članka 236.a.”;

(e) stavak 6. briše se;

(94) u dijelu trećem glavi II. poglavlju 3. odjeljku 6. pododjeljak 4. briše se;

(95) u članku 192. dodaju se sljedeće točke od 5. do 8.:

„(5) „pristup zamjene parametara rizika u skladu sa standardiziranim pristupom” znači zamjena, u skladu s člankom 235., pondera rizika za odnosne izloženosti ponderom rizika koji se u skladu sa standardiziranim pristupom primjenjuje na usporedivu izravnu izloženost prema pružatelju zaštite;

(6) „pristup zamjene parametara rizika u skladu s IRB pristupom” znači zamjena, u skladu s člankom 235.a, pondera rizika za odnosne izloženosti ponderom rizika koji se u skladu sa standardiziranim pristupom primjenjuje na usporedivu izravnu izloženost prema pružatelju zaštite;

(7) „pristup zamjene parametara rizika u skladu s F-IRB pristupom” znači zamjena, u skladu s člankom 236., parametara rizika PD-a i LGD-a za odnosne izloženosti odgovarajućim parametrima rizika PD-a i LGD-a koji bi se u skladu s IRB pristupom bez primjene vlastitih procjena LGD-a dodijelili usporedivim izravnim izloženostima prema pružatelju zaštite;

(8) „pristup zamjene parametara rizika u skladu s A-IRB pristupom” znači zamjena, u skladu s člankom 236.a, parametara rizika PD-a i LGD-a za odnosne izloženosti odgovarajućim parametrima rizika PD-a i LGD-a koji bi se u skladu s IRB pristupom s primjenom vlastitih procjena LGD-a dodijelili usporedivoj izravnoj izloženosti prema pružatelju zaštite.”;

(96) u članku 193. dodaje se sljedeći stavak 7.:

„7. Kolateral koji ispunjava sve zahtjeve prihvatljivosti utvrđene u ovom poglavlju može se priznati kao takav čak i za izloženosti koje se povezuju s neiskorištenim linijama. Ako je povlačenje sredstava iz linije uvjetovano prethodnom istovremenom kupnjom ili primitkom kolaterala u opsegu institucijina potraživanja iz kolaterala nakon povlačenja sredstava iz linije, takvo da institucija nema potraživanja iz

kolateralna za neiskorišteni iznos linije, takav se kolateral može priznati za izloženost koja proizlazi iz neiskorištene linije.”;

(97) u članku 194. stavak 10. briše se.

(98) u članku 197. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točke od (b) do (e) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) dužnički vrijednosni papiri koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- i. dužničke vrijednosne papire izdale su središnje države ili središnje banke;
- ii. dužnički vrijednosni papiri imaju kreditnu procjenu VIPKR-a ili agencije za kreditiranje izvoza:
 - koji je priznat kao prihvatljiv za potrebe poglavlja 2.,
 - za koju je EBA utvrdila da ima 1., 2., 3. ili 4. stupanj kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje rizikom izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama u skladu s poglavljem 2.,

(c) dužnički vrijednosni papiri koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- i. te dužničke vrijednosne papire izdale su institucije;
- ii. ti dužnički vrijednosni papiri imaju kreditnu procjenu VIPKR-a:
 - koji je priznat kao prihvatljiv za potrebe poglavlja 2.,
 - za koji je EBA utvrdila da ima 1., 2. ili 3. stupanj kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje rizikom izloženosti prema trgovačkim društvima u skladu s poglavljem 2.,

(d) dužnički vrijednosni papiri koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- i. te dužničke vrijednosne papire izdali su drugi subjekti;
- ii. ti dužnički vrijednosni papiri imaju kreditnu procjenu VIPKR-a koji ispunjava sve sljedeće uvjete:
 - VIPKR je priznat kao prihvatljiv za potrebe poglavlja 2.,
 - EBA je utvrdila da VIPKR ima 1., 2. ili 3. stupanj kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje rizikom izloženosti prema institucijama u skladu s poglavljem 2.,

(e) dužnički vrijednosni papiri koji imaju kratkoročnu kreditnu procjenu VIPKR-a koji ispunjava sve sljedeće uvjete:

- i. VIPKR je priznat kao prihvatljiv za potrebe poglavlja 2., i
- ii. EBA je utvrdila da VIPKR ima 1., 2. ili 3. stupanj kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje rizikom kratkoročnih izloženosti u skladu s poglavljem 2.;”;

(b) točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) investicijsko zlato;”;

(99) članak 199. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Osim ako je odredbama članka 124. stavka 7. drukčije određeno, institucije mogu kao kolateral priznati stambenu nekretninu u kojoj vlasnik nekretnine, ili stvarni vlasnik u slučaju osobnih investicijskih društava, stanuje ili će stanovati, odnosno koju daje u najam te poslovnu nekretninu, uključujući urede i druge poslovne prostore ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) vrijednost nekretnine značajno ne ovisi o kreditnoj kvaliteti dužnika;
- (b) rizik dužnika značajno ne ovisi o prinosu po odnosnoj imovini ili projektu, već o sposobnosti dužnika da otplaćuje dug iz drugih sredstava pa stoga otplata duga značajno ne ovisi o novčanom toku koji se ostvaruje od odnosne nekretnine koja služi kao kolateral.

Za potrebe točke (a), institucije mogu isključiti situacije u kojima isključivo makroekonomski čimbenici utječu na vrijednost nekretnine i na ispunjavanje obveza dužnika. ”;

- (b) u stavku 3. točka (a) se zamjenjuje sljedećim:

„(a) gubici koji proizlaze iz izloženosti osiguranih stambenim nekretninama do 55 % vrijednosti utvrđene u skladu s člankom 229., osim ako je drukčije određeno člankom 124. stavkom 7., ni u jednoj godini nisu veći od 0,3 % nepodmirenih izloženosti osiguranih stambenim nekretninama;”;

- (c) u stavku 4. točka (a) se zamjenjuje sljedećim:

„(a) gubici koji proizlaze iz izloženosti osiguranih poslovnim nekretninama do 55 % vrijednosti utvrđene u skladu s člankom 229., osim ako je drukčije određeno člankom 124. stavkom 7., ni u jednoj godini nisu veći od 0,3 % nepodmirenih izloženosti osiguranih poslovnim nekretninama;”;

- (d) u stavku 5. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako javna razvojna kreditna institucija kako je definirana u članku 429.a stavku 2. dodijeli promotivni kredit kako je definiran u članku 429.a stavku 3. drugoj instituciji ili financijskoj instituciji koja ima odobrenje za obavljanje djelatnosti iz točke 2. ili 3. Priloga I. Direktivi 2013/36/EU i koja ispunjava uvjete iz članka 119. stavka 5. ove Uredbe, i ako ta druga institucija ili financijska institucija taj promotivni kredit izravno ili neizravno prosljedi krajnjem dužniku, a potraživanja iz tog promotivnog kredita kao kolateral ustupi javnoj razvojnoj kreditnoj instituciji, ta javna razvojna kreditna institucija može ustupljeno potraživanje iskoristiti kao priznati kolateral, neovisno o izvornom dospijeću ustupljenog potraživanja.”;

- (e) u stavku 6. prvom podstavku točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) institucija dokazuje da u najmanje 90 % realiziranih kolaterala određene vrste ostvareni primici od kolaterala nisu manji od 70 % vrijednosti kolaterala. U slučaju značajne volatilnosti tržišnih cijena, institucija dokazuje nadležnim tijelima da je njezino vrednovanje kolaterala dovoljno konzervativno.”;

- (100) članak 201. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

- i. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) međunarodne organizacije kojima se u skladu s člankom 118. dodjeljuje ponder rizika 0 %;”;

- ii. umeće se sljedeća točka (fa):
„(fa) regulirani subjekt financijskog sektora;”;
- iii. točka (g) zamjenjuje se sljedećim:
„(g) ako za sekuritizacijsku izloženost nije osigurana kreditna zaštita, druga društva koja imaju kreditnu procjenu VIPKR-a, uključujući matična društva, društva kćeri ili povezane subjekte dužnika ako ta matična društva, društva kćeri ili povezani subjekti imaju niži ponder rizika nego taj dužnik;”;
- iv. umeće se sljedeća točka (ga):
„(ga) ako je za sekuritizacijsku izloženost osigurana kreditna zaštita, druga društva koja imaju kreditnu procjenu VIPKR-a 1., 2. ili 3. stupnja kreditne kvalitete i koja su u vrijeme pribavljanja kreditne zaštite imala kreditnu procjenu 1. ili 2. stupnja kreditne kvalitete, uključujući matična društva, društva kćeri ili povezane subjekte dužnika ako ta matična društva, društva kćeri ili povezani subjekti imaju niži ponder rizika nego taj dužnik;”;
- v. dodaje se sljedeći podstavak:
„Za potrebe točke (fa), „regulirani subjekt financijskog sektora” znači subjekt financijskog sektora koji ispunjava uvjet iz članka 142. stavka 1. točke 4. podtočke (b).”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Osim pružatelja zaštite iz stavka 1., trgovačka društva koja institucija interno rangira u skladu s poglavljem 3. odjeljkom 6. smatraju se priznatim pružateljima nematerijalne kreditne zaštite ako institucija ta trgovačka društva tretira u skladu s IRB pristupom.”;

(101) članak 202. briše se.

(102) u članku 204. dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Kreditne izvedenice na osnovi prvog nastanka statusa neispunjavanja obveza i sve druge kreditne izvedenice na osnovi n-tog nastanka statusa neispunjavanja obveza ne smatraju se priznatim oblicima nematerijalne kreditne zaštite u skladu s ovim poglavljem.

Iznosi iznosa izloženosti ponderiranih rizikom izračunavaju se za kreditne izvedenice na osnovi prvog nastanka statusa neispunjavanja obveza. U tu svrhu se ponderi rizika za odnosnu imovinu uključenu u košaricu agregiraju najviše do 1250 % i množe s nominalnim iznosom zaštite koja proistječe iz kreditne izvedenice kako bi se dobio iznos izloženosti ponderirane rizikom za izloženost koja se odnosi na tu izvedenicu.

Tretman je isti za kreditne izvedenice na osnovi drugog nastanka statusa neispunjavanja obveza, osim što se pri agregiranju pondera rizika iz izračuna isključuje odnosna imovina s najnižim iznosom izloženosti ponderirane rizikom. Takav se tretman primjenjuje i na kreditne izvedenice na osnovi n-tog nastanka statusa neispunjavanja obveza, za koje se iz izračuna isključuje imovina n-1 s najnižim iznosima izloženosti ponderiranih rizikom.”;

(103) članak 208. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. u točki (b) dodaje se sljedeća rečenica:

„Vrijednost nekretnine nije veća od prosječne vrijednosti te ili usporedive nekretnine utvrđene u tri prethodne godine ako je riječ o poslovnoj nekretnini odnosno u proteklih šest mjeseci ako je riječ o stambenoj nekretnini. Smatra se da izmjene na nekretnini izvršene radi povećanja energetske učinkovitosti zgrade ili stambene jedinice nedvosmisleno povećavaju njezinu vrijednost.”;

ii. drugi podstavak briše se;

(b) umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a U skladu sa stavkom 3. i uz odobrenje nadležnih tijela, institucije mogu za vrednovanje i ponovno vrednovanje vrijednosti nekretnina primjenjivati napredne statističke ili druge matematičke metode („modeli”), razvijene neovisno o postupku odlučivanja o kreditu, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) institucije su u svojim politikama i procedurama utvrdile kriterije za primjenu modela vrednovanja, ponovnog vrednovanja i praćenja vrijednosti kolaterala. Te politike i procedure obuhvaćaju dokumentaciju o tim modelima, razmatrane varijable specifične za nekretninu, primjenu minimalnih dostupnih i točnih informacija i nesigurnost modela;

(b) institucije osiguravaju da su primijenjeni modeli:

i. specifični za nekretninu i lokaciju na dovoljnoj razini detaljnosti;

ii. valjani i točni, te da se detaljno i redovito retroaktivno testiraju na temelju stvarnih zabilježenih cijena transakcija;

iii. temelje na dovoljno velikom i reprezentativnom uzorku, na temelju zabilježenih cijena transakcija;

iv. temelje na ažurnim i kvalitetnim podacima;

(c) institucije su isključivo odgovorne za primjerenost i rezultate modela, a procjenitelj iz stavka 3. točke (b) odgovoran je za to da se vrednovanje provodi primjenom modela te da institucija razumije metodologiju, ulazne podatke i pretpostavke primijenjenih modela;

(d) institucije su odgovorne za ažurnost dokumentacije o modelima;

(e) institucije imaju uvedene odgovarajuće IT procese, sustave i kapacitete, kao i dostatne i točne podatke za svako vrednovanje ili ponovno vrednovanje kolaterala na temelju modela;

(f) procjene modela neovisno se vrednuju i postupak vrednovanja općenito je u skladu s načelima iz članka 185., a neovisni procjenitelj iz stavka 3. točke (b) odgovoran je za konačne vrijednosti koje institucija koristi za potrebe ovog poglavlja.”;

(c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Nekretnina koja služi kao kreditna zaštita mora biti osigurana od štetnih događaja i institucije su dužne imati postupke praćenja adekvatnosti osiguranja.”;

(104) u članku 210. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ako na temelju općeg ugovora o zaštiti, ili drugih oblika promjenjivog založnog prava, institucija kreditor ima pravo prijaviti tražbinu na imovini trgovačkog društva i ako tražbina sadržava imovinu koja u skladu s IRB pristupom jest priznata i imovinu koja nije priznata kao kolateral, institucija tu potonju imovinu može priznati kao prihvatljivu materijalnu kreditnu zaštitu. U tom slučaju se priznavanje uvjetuje time da ta imovina ispunjava zahtjeve za priznavanje kolateralom u skladu s IRB pristupom kako je utvrđeno u ovom poglavlju.”;

(105) u članku 213. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Podložno uvjetima iz članka 214. stavka 1., kreditna zaštita koja proizlazi iz jamstva ili kreditne izvedenice može se koristiti kao nematerijalna kreditna zaštita ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) kreditna zaštita je izravna;
- (b) opseg kreditne zaštite jasno je utvrđen i nepobitan;
- (c) ugovor o kreditnoj zaštiti ne sadržava klauzulu čije ispunjenje nije pod izravnom kontrolom institucije kreditora, a koja bi:
 - i. omogućila pružatelju zaštite da jednostrano raskine ili izmijeni kreditnu zaštitu;
 - ii. povećala efektivni trošak zaštite zbog pogoršanja kreditne kvalitete zaštićene izloženosti;
 - iii. mogla spriječiti pružatelja zaštite da pravodobno izvrši isplatu ako izvorni dužnik ne izvrši dospjela plaćanja ili u slučaju isteka ugovora o najmu za potrebe priznavanja osiguranog ostatka vrijednosti imovine dane u najam u skladu s člankom 134. stavkom 7. i člankom 166. stavkom 4.;
 - iv. mogla omogućiti pružatelju zaštite da skрати rok na koji je ugovorena kreditna zaštita;
- (d) ugovor o kreditnoj zaštiti pravno je učinkovit i izvršiv u svim jurisdikcijama koje su relevantne u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu.

Za potrebe točke (c), kreditna zaštita smatra se prihvatljivom ako ugovor o kreditnoj zaštiti sadržava klauzulu kojom se uređuje da pogrešna dubinska analiza ili prijevarena kreditne institucije poništava ili umanjuje opseg kreditne zaštite koji je davatelj jamstva ponudio. Smatra se da ugovor o kreditnoj zaštiti koji u slučaju dužnikove prijave može biti poništen ili prema kojem kreditna zaštita može biti umanjena ne ispunjava te zahtjeve.

Za potrebe točke (c), pružatelj kreditne zaštite može jednim paušalnim plaćanjem podmiriti cijeli dospjeli novčani iznos u vezi s potraživanjem ili može preuzeti dužnikove buduće obveze plaćanja koje su pokrivene ugovorom o kreditnoj zaštiti.”;

(106) članak 215. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:
 - i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) u slučaju kvalificiranog nastanka statusa neispunjavanja obveza ili neplaćanja dužnika, institucija kreditor ima pravo u razumnom roku zahtijevati od davatelja jamstva da plati svaki dospjeli novčani iznos u vezi s potraživanjem za koje je pribavljena zaštita.”;

ii. dodaju se sljedeći podstavci:

„Plaćanje davatelja jamstva nije uvjetovano obvezom da institucija kreditor najprije od dužnika zatraži podmirenje obveze.

U slučaju nematerijalne kreditne zaštite koja pokriva kredite osigurane stambenim nekretninama, obveza ispunjenja uvjeta iz članka 213. stavka 1. točke (c) podtočke iii. i prvog podstavka ove točke ograničena je na 24 mjeseca.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. U slučaju jamstava danih u kontekstu zajedničkih sustava osiguranja ili jamstava odnosno kontrajamstava subjekata iz članka 214. stavka 2., smatra se da su zahtjevi iz ovog članka stavka 1. točke (a) i članka 213. stavka 1. točke (c) podtočke iii. ispunjeni ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uvjeta:

(a) na temelju dužnikova statusa neispunjavanja obveza ili u slučaju da izvorni dužnik ne izvrši dospjela plaćanja, kreditna institucija ima pravo od davatelja jamstva pravodobno primiti privremeno plaćanje koje ispunjava oba sljedeća uvjeta:

i. privremeno plaćanje predstavlja robusnu procjenu iznosa gubitka koji će institucija kreditor vjerojatno pretrpjeti, uključujući gubitke koji proizlaze iz neplaćanja kamata i ostalih vrsta plaćanja koja je dužnik obavezan izvršiti;

ii. privremeno plaćanje razmjerno je pokriću jamstva;

(b) institucija kreditor može dokazati nadležnim tijelima da učinci jamstva, koje pokriva i gubitke koji proizlaze iz neplaćanja kamata i ostalih vrsta plaćanja koje je dužnik obavezan izvršiti, opravdava takav tretman.”;

(107) u članku 216. dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Odstupajući od stavka 1., za izloženost prema trgovačkim društvima pokrivenu kreditnom izvedenicom, kreditni događaj iz točke (a) podtočke iii. tog stavka ne treba biti određen u ugovoru o izvedenicama ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) za izmjenu dospijeća, glavnice, kupona, valute ili statusa nadređenosti odnosno izloženosti prema trgovačkim društvima potrebno je 100 % glasova;

(b) država pravne rezidentnosti u kojoj je uređena izloženost prema trgovačkim društvima ima pouzdan stečajni zakon koji omogućuje reorganizaciju i restrukturiranje trgovačkog društva i osigurava uredno namirenje tražbina vjerovnika.

Ako uvjeti iz točaka (a) i (b) nisu ispunjeni, kreditna zaštita ipak može biti priznata uz umanjenje vrijednosti kako je utvrđeno u članku 233. stavku 2.”;

(108) članak 217. briše se.

(109) članak 219. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 219.*

Bilančno netiranje

Kredite instituciji kreditoru i depozite kod institucije kreditora koji su predmet bilančnog netiranja ta institucija tretira kao gotovinski kolateral za potrebe izračuna

učinka materijalne kreditne zaštite za te kredite i depozite institucije kreditora koji su predmet bilančnog netiranja.”;

(110) članak 220. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Primjena pristupa regulatornih korektivnih faktora za standardizirane sporazume o netiranju”;

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Pri izračunu „potpuno prilagođene vrijednosti izloženosti” (E^*) za izloženosti koje proizlaze iz transakcija financiranja vrijednosnim papirima ili drugih transakcija ovisnih o kretanju na tržištu kapitala koje su obuhvaćene priznatim standardiziranim sporazumom o netiranju, institucije su dužne primjenjivati korektivne faktore utvrđene primjenom pristupa regulatornih korektivnih faktora utvrđenog u člancima od 223. do 227. za složenu metodu financijskoga kolaterala.”;

(c) u stavku 2. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) vrijednost korektivnog faktora ili, ako je relevantno, odgovarajuću apsolutnu vrijednost korektivnog faktora za određenu grupu vrijednosnih papira ili određenu vrstu robe, primijeniti na apsolutnu vrijednost pozitivne ili negativne neto pozicije u vrijednosnim papirima te grupe vrijednosnih papira ili na robu te vrste.”;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Institucije izračunavaju E^* primjenom sljedeće formule:

$$E^* = \text{maks.} \left(0; \sum_i E_i - \sum_j C_j + 0,4 \cdot E_{\text{net}} + 0,6 \cdot \frac{E_{\text{gross}}}{\sqrt{N}} + \sum_k |E_k^{\text{fx}}| \cdot H_k^{\text{fx}} \right)$$

pri čemu je:

i = indeks koji označava sve zasebne vrijednosne papire, robu ili pozicije u gotovini obuhvaćene sporazumom, koji su dani u zajam, prodani na temelju repo ugovora ili ih je institucija dala drugoj ugovornoj strani;

j = indeks koji označava sve zasebne vrijednosne papire, robu ili pozicije u gotovini obuhvaćene sporazumom, koji su uzeti u zajam, kupljeni na temelju ugovora o kasnijoj prodaji ili ih institucija drži;

k = indeks koji označava sve zasebne valute u kojima su nominirani svi vrijednosni papiri, roba ili pozicije u gotovini obuhvaćeni sporazumom;

E_i = vrijednost izloženosti određenog vrijednosnog papira, robe ili pozicije u gotovini i , koji su dani u zajam, prodani na temelju repo ugovora ili su dani drugoj ugovornoj strani na temelju sporazuma koji bi se primjenjivao da nema kreditne zaštite, ako institucije iznose izloženosti ponderiranih rizikom izračunavaju u skladu s poglavljem 2. ili 3., ovisno o slučaju;

C_j = vrijednost određenog vrijednosnog papira, robe ili pozicije u gotovini j , koji su uzeti u zajam, kupljeni na temelju ugovora o kasnijoj prodaji ili ih institucija drži na temelju sporazuma;

E_k^{fx} = neto pozicija (pozitivna ili negativna) u određenoj valuti k različitoj od valute namire iz sporazuma, izračunana u skladu sa stavkom 2. točkom (b);

H_k^{fx} = korektivni faktor za valutnu neusklađenost za valutu k ;

E_{net} = neto izloženost sporazuma, koja se izračunava kako slijedi:

$$E_{net} = \left| \sum_{l=1}^N |E_l^{sec}| \cdot H_l^{sec} \right|$$

pri čemu je:

l = indeks koji označava sve različite grupe istih vrijednosnih papira i sve različite vrste iste robe obuhvaćene sporazumom;

E_l^{sec} = neto pozicija (pozitivna ili negativna) u određenoj grupi vrijednosnih papira l ili određene vrste robe l obuhvaćenih sporazumom, izračunana u skladu sa stavkom 2. točkom (b);

H_l^{sec} = odgovarajući korektivni faktor za određenu grupu vrijednosnih papira l ili određenu vrstu robe l , utvrđen u skladu sa stavkom 2. točkom (c). Predznak za H_l^{sec} određuje se kako slijedi:

- (a) predznak je pozitivan ako je grupa vrijednosnih papira l dana u zajam, prodana na temelju repo ugovora ili je predmet transakcije slične pozajmljivanju vrijednosnih papira ili repo ugovoru;
- (b) predznak je negativan ako je grupa vrijednosnih papira l uzeta u zajam, kupljena na temelju ugovora o kasnijoj prodaji ili je predmet transakcije slične uzimanju vrijednosnih papira u zajam ili obratnom repo ugovoru;

N = ukupni broj različitih grupa istih vrijednosnih papira i različitih vrsta iste robe obuhvaćenih sporazumom; pri tom se izračunu ne uračunavaju grupe i vrste E_l^{sec} za koje $|E_l^{sec}|$ je manje od $\frac{1}{10} \max(|E_l^{sec}|)$;

E_{gross} = bruto izloženost sporazuma, koja se izračunava kako slijedi:

$$E_{gross} = \sum_{l=1}^N |E_l^{sec}| \cdot |H_l^{sec}|;$$

(111) članak 221. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Za potrebe izračuna iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka za transakcije financiranja vrijednosnim papirima i druge transakcije ovisne o kretanju na tržištu kapitala, osim transakcija izvedenicama, obuhvaćene priznatim standardiziranim sporazumom o netiranju koje ispunjavaju zahtjeve iz poglavlja 6. odjeljka 7., institucija može potpuno prilagođenu vrijednost izloženosti (E^*) sporazuma izračunati primjenom pristupa internih modela, pod uvjetom da institucija ispunjava uvjete iz stavka 2.”;

2. Institucija može primijeniti pristup internih modela ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) institucija taj pristup primjenjuje samo za izloženosti za koje se iznosi izloženosti ponderiranih rizikom izračunavaju u skladu s IRB pristupom utvrđenim u poglavlju 3.;

(b) institucija je dobila odobrenje nadležnih tijela za primjenu tog pristupa.”;

3. Institucija koja primjenjuje pristup internih modela dužna ga je primjenjivati na sve druge ugovorne strane i sve vrijednosne papire, isključujući portfelje manjeg značaja za koje može primjenjivati pristup regulatornih korektivnih faktora iz članka 220.”;

(b) stavak 8. briše se;

(112) članak 223. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 4. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) za izvanbilančne stavke osim izvedenica koje se tretiraju u skladu s IRB pristupom institucije svoje vrijednosti izloženosti izračunavaju primjenom CCF-a od 100 %, a ne primjenom SA-CCF-a ili IRB-CCF-a navedenih u članku 166. stavcima 8., 8.a i 8.b.”;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Institucije korektivne faktore izračunavaju primjenom pristupa regulatornih korektivnih faktora iz članaka od 224. do 227.”;

(113) u članku 224. stavku 1. tablice od 1 do 4 zamjenjuje se sljedećim:

„Tablica 1

Stupanj kreditne kvalitete pridružen kreditnoj procjeni dužničkog vrijednosnog papira	Preostali rok do dospeljeća (m), izražen u godinama	Korektivni faktori za dužničke vrijednosne papire subjekata iz članka 197. stavka 1. točke (b)			Korektivni faktori za dužničke vrijednosne papire subjekata iz članka 197. stavka 1. točaka (c) i (d)			Korektivni faktori za sekuritizacijske pozicije koje ispunjavaju kriterije iz članka 197. stavka 1. točke (h)		
		razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana (%)	razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana (%)	razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana (%)
1	$m \leq$	0,07	0,5	0,35	1,414	1	0,707	2,828	2	1,414

	1			4						
	1 < m ≤ 3	2,82 8	2	1,41 4	4,243	3	2,121	11,31 4	8	5,657
	3 < m ≤ 5	2,82 8	2	1,41 4	5,657	4	2,828	11,31 4	8	5,657
	5 < m ≤ 10	5,65 7	4	2,82 8	8,485	6	4,243	22,62 7	16	11,31 4
	m > 10	5,65 7	4	2,82 8	16,97 1	12	8,485	22,62 7	16	11,31 4
2-3	m ≤ 1	1,41 4	1	0,70 7	2,828	2	1,414	5,657	4	2,828
	1 < m ≤ 3	4,24 3	3	2,12 1	5,657	4	2,828	16,97 1	12	8,485
	3 < m ≤ 5	4,24 3	3	2,12 1	8,485	6	4,243	16,97 1	12	8,485
	5 < m ≤ 10	8,48 5	6	4,24 3	16,97 1	12	8,485	33,94 1	24	16,97 1
	m > 10	8,48 5	6	4,24 3	28,28 4	20	14,14 2	33,94 1	24	16,97 1
4	sve	21,2 13	15	10,6 07	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo

Tablica 2

Stupanj kreditne kvalitete pridružen kreditnoj procjeni	Preostali rok do dospelosti (m), izraženi u godima	Korektivni faktori za dužničke vrijednosne papire subjekata iz članka 197. stavka 1. točke (b), s kratkoročnom kreditnom procjenom	Korektivni faktori za dužničke vrijednosne papire subjekata iz članka 197. stavka 1. točke (c) i (d), s kratkoročnom kreditnom procjenom	Korektivni faktori za sekuritizacijske pozicije koje ispunjavaju kriterije iz članka 197. stavka 1. točke (h), s kratkoročnom kreditnom procjenom
---	--	--	--	---

i kratkoročnog dužničkog vrijednog osnog papira	nama									
		razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana (%)	razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana (%)	razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana (%)
1		0,70 7	0,5	0,35 4	1,41 4	1	0,70 7	2,82 8	2	1,41 4
2-3		1,41 4	1	0,70 7	2,82 8	2	1,41 4	5,65 7	4	2,82 8

Tablica 3

Ostali kolaterali ili vrste izloženosti

	razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana (%)
Dionice uključene u glavni burzovni indeks i konvertibilne obveznice uključene u glavni burzovni indeks	28,284	20	14,142
Ostale dionice ili konvertibilne obveznice kojima se trguje na priznatoj burzi	42,426	30	21,213
Novac	0	0	0
Investicijsko zlato	28,284	20	14,142

Tablica 4

Korektivni faktor za valutnu neusklađenost (H_{fx})

razdoblje realizacije 20 dana (%)	razdoblje realizacije 10 dana (%)	razdoblje realizacije 5 dana
--------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------

		(%)
11,314	8	5,657

”;

(114) članak 225. briše se;

(115) članak 226. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 226.

Povećanje korektivnog faktora prema složenoj metodi financijskoga kolaterala

Korektivni faktori iz članka 224. korektivni su faktori koje je institucija dužna primjenjivati ako se revalorizacija provodi svakodnevno. Ako se revalorizacija ne provodi svakodnevno, institucije su dužne primijeniti veće korektivne faktore. Institucije izračunavaju korektivne faktore povećavajući korektivne faktore na temelju dnevne revalorizacije, primjenom sljedeće jednadžbe drugog korijena vremena:

$$H = H_M \cdot \sqrt{\frac{N_R + (T_M - 1)}{T_M}}$$

pri čemu je:

H = korektivni faktor koji će se primijeniti;

H_M = korektivni faktor u slučaju dnevne revalorizacije;

N_R = stvarni broj radnih dana između revalorizacija;

T_M = razdoblje realizacije za dotičnu vrstu transakcije.”;

(116) u članku 227. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucije koje primjenjuju pristup regulatornih korektivnih faktora iz članka 224. mogu umjesto korektivnih faktora izračunanih u skladu s člancima od 224. do 226., na repo transakcije i transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane, primijeniti korektivni faktor od 0 % ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 2. točaka od (a) do (h). Institucije koje primjenjuju pristup internih modela iz članka 221. ne smiju primjenjivati tretman iz ovog članka.”;

(117) članak 228. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom primjenom složene metode financijskoga kolaterala za izloženosti prema standardiziranom pristupu”;

(b) stavak 2. briše se;

(118) članak 229. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Načela vrednovanja priznatih kolaterala osim financijskih”;

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Vrednovanje nekretnina provodi se u skladu sa svim sljedećim zahtjevima:

- (a) vrijednost nekretnine procjenjuje neovisni procjenitelj koji ima potrebne kvalifikacije, znanje i iskustvo i procjenu provodi neovisno o institucijsnu stjecanju nekretnine, obradi kredita i postupku odlučivanja o kreditu;
- (b) vrijednost se procjenjuje na temelju razborito konzervativnih kriterija vrednovanja koji ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - i. vrijednost ne uključuje očekivana povećanja cijene;
 - ii. vrijednost se prilagođava vodeći računa o mogućnosti da je sadašnja tržišna cijena znatno viša od vrijednosti koja bi bila održiva za vrijeme trajanja kredita;
- (c) vrijednost nije viša od tržišne vrijednosti nekretnine ako se ta tržišna vrijednost može utvrditi.

Vrijednost kolaterala odražava rezultate dobivene praćenjem propisanim člankom 208. stavkom 3. i prethodne terete na toj nekretnini.”;

(119) članak 230. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 230.

Izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka za izloženost s prihvatljivim FCP-om u skladu s IRB pristupom

1. Institucije u skladu s IRB pristupom, osim za izloženosti obuhvaćene člankom 220., primjenjuju prilagođeni LGD (LGD*) kao LGD za potrebe poglavlja 3. u svrhu priznavanja materijalne kreditne zaštite koja je prihvatljiva u skladu s ovim poglavljem. Institucije LGD* izračunavaju kako slijedi:

$$LGD^* = LGD_U \cdot \frac{E_U}{E \cdot (1 + H_E)} + LGD_S \cdot \frac{E_S}{E \cdot (1 + H_E)}$$

pri čemu je:

E = vrijednost izloženosti prije učinka materijalne kreditne zaštite. Za izloženost osiguranu financijskim kolateralom koji je prihvatljiv u skladu s ovim poglavljem taj se iznos izračunava u skladu s člankom 223. stavkom 3. U slučaju vrijednosnih papira koji su dani u zajam ili ponuđeni kao kolateral, taj je iznos jednak vrijednosti novca danog u zajam ili vrijednosnih papira danih u zajam ili ponuđenih kao kolateral. Za vrijednosne papire dane u zajam ili ponuđene kao kolateral vrijednost izloženosti se povećava primjenom korektivnog faktora (H_E) u skladu s člancima od 223. do 227.

E_S = sadašnja vrijednost primljene materijalne kreditne zaštite nakon primjene korektivnog faktora za tu vrstu materijalne kreditne zaštite (H_C) i korektivnog faktora za valutnu neusklađenost (H_{fx}) između izloženosti i materijalne kreditne zaštite, u skladu sa stavicima 2. i 2.a. E_S se ograničava na sljedeću vrijednost: $E \cdot (1 + H_E)$;

$$E_U = E \cdot (1 + H_E) - E_S;$$

LGD_U = LGD koji se primjenjuje za neosiguranu izloženost kako je utvrđeno u članku 161. stavku 1.;

LGD_S = LGD koji se primjenjuje za izloženosti osigurane materijalnom kreditnom zaštitom iste vrste kao u transakciji, kako je utvrđeno u stavku 2. tablici 2aaa.

2. U tablici 2aaa utvrđuju se vrijednosti LGD_S i H_c koje se primjenjuju u formuli iz stavka 1.

Tablica 2aaa

Vrsta FCP-a	LGD_S	Korektivni faktor (H_c)
Financijski kolateral	0 %	Korektivni faktor H_c kako je utvrđen u člancima od 224. do 227.
Potraživanja	20 %	40 %
Stambena i poslovna nekretnina	20 %	40 %
Drugi kolaterali u obliku materijalne imovine	25 %	40 %
Neprihvatljivi FCP	Nije primjenjivo	100 %

2.a Ako je prihvatljiva materijalna kreditna zaštita u valuti koja se razlikuje od valute izloženosti, korektivni faktor za valutnu neusklađenost (H_{fx}) isti je kao korektivni faktor koji se primjenjuje u skladu s člancima od 224. do 227.

3. Umjesto tretmana iz stavaka 1. i 2. i podložno članku 124. stavku 2., institucije mogu dodijeliti ponder rizika 50 % dijelu izloženosti koji je, unutar limita iz članka 125. stavka 2. točke (d) odnosno članka 126. stavka 2. točke (d), potpuno osiguran stambenom ili poslovnom nekretninom koja se nalazi na području države članice ako su ispunjeni svi uvjeti iz članka 199. stavka 3. ili 4.

4. Za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka za izloženosti prema IRB pristupu koje su obuhvaćene člankom 220., institucije primjenjuju vrijednost E^* u skladu s člankom 220. stavkom 4. i LGD za neosigurane izloženosti kako je utvrđeno u članku 161. stavku 1. točkama (a), (aa) i (b).”;

(120) članak 231. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 231.

Izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka u slučaju skupova prihvatljive materijalne kreditne zaštite za izloženost u skladu s IRB pristupom

Institucije koje su dobile nekoliko vrsta materijalne kreditne zaštite mogu za izloženosti koje se tretiraju u skladu s IRB pristupom primijeniti formulu iz članka 230., redom za svaku pojedinačnu vrstu kolaterala. Te institucije u tu svrhu nakon svakog koraka u priznavanju jedne vrste FCP-a umanjuju preostalu vrijednost neosigurane izloženosti (E_U) za prilagođenu vrijednost kolaterala (E_S) priznatu u tom koraku. U skladu s člankom 230. stavkom 1., ukupna vrijednost E_S u svim vrstama

materijalne kreditne zaštite ograničava se na vrijednost $E \cdot (1 + H_E)$, što rezultira sljedećom formulom:

$$LGD^* = LGD_U \cdot \frac{E_U}{E \cdot (1 + H_E)} + \sum_i LGD_{S,i} \cdot \frac{E_{S,i}}{E \cdot (1 + H_E)}$$

pri čemu je:

$LGD_{S,i}$ = LGD koji se primjenjuje na FCP i , kako je utvrđeno u članku 230. stavku 2.;

$E_{S,i}$ = sadašnja vrijednost primljenog FCP-a i nakon primjene korektivnog faktora koji se primjenjuje za tu vrstu FCP-a (H_c) u skladu s člankom 230. stavkom 2.”;

(121) u članku 232. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ako su ispunjeni uvjeti iz članka 212. stavka 1., novčani polozi kod treće institucije ili instrumenti koji se mogu smatrati novcem i koje drži treća institucija u neskrbničkom odnosu, a koji su dani kao zalog instituciji kreditoru, mogu se smatrati jamstvom od treće institucije.”;

(122) u članku 233. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Institucije temelje korektivne faktore za bilo koju valutnu neusklađenost na razdoblju realizacije od 10 radnih dana, ako se revalorizacija provodi svakodnevno, i izračunavaju ih primjenom pristupa regulatornih korektivnih faktora kako je utvrđeno u članku 224. Institucije povećavaju korektivne faktore u skladu s člankom 226.”;

(123) članak 235. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se mijenja kako slijedi:

„Izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom primjenom metode supstitucije kada se na izloženost osiguranu jamstvom primjenjuje standardizirani pristup”;

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za potrebe članka 113. stavka 3., institucije iznose izloženosti ponderiranih rizikom za izloženosti s nematerijalnom kreditnom zaštitom na koje institucije primjenjuju standardizirani pristup, neovisno o tretmanu usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite, izračunavaju primjenom sljedeće formule:

$$\text{maks.}\{0, E - G_A\} \cdot r + G_A \cdot g$$

pri čemu je:

E = vrijednost izloženosti koja se izračunava u skladu s člankom 111. U tu svrhu vrijednost izloženosti izvanbilančne stavke iz Priloga I. je 100 % njezine vrijednosti, a ne vrijednosti izloženosti iz članka 111. stavka 1.;

G_A = iznos zaštite od kreditnog rizika koji se izračunava u skladu s člankom 233. stavkom 3. (G^*), dodatno prilagođen za ročnu neusklađenost kako je utvrđeno u odjeljku 5.;

r = ponder rizika za izloženosti prema dužniku kako je utvrđeno u poglavlju 2.;

g = ponder rizika za izloženosti prema pružatelju zaštite kako je utvrđeno u poglavlju 2.”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Institucije mogu povlašteni tretman iz članka 114. stavaka 4. i 7. proširiti na izloženosti ili dijelove izloženosti koji su osigurani jamstvom središnje države ili središnje banke kao da su te izloženosti izravne izloženosti prema središnjoj državi ili središnjoj banci, ako su za takve izravne izloženosti ispunjeni uvjeti iz članka 114. stavka 4. ili 7., ovisno o slučaju.”;

(124) umeće se sljedeći članak 235.a:

„Članak 235.a

Izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka primjenom metode supstitucije ako se izloženost osigurana jamstvom tretira u skladu s IRB pristupom, a usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite u skladu sa standardiziranim pristupom

1. Za izloženosti s nematerijalnom kreditnom zaštitom na koje institucija primjenjuje IRB pristup iz poglavlja 3., a usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite tretira u skladu sa standardiziranim pristupom, institucije izračunavaju iznose izloženosti ponderiranih rizikom primjenom sljedeće formule:

$$\text{maks.}\{0, E - G_A\} \cdot r + G_A \cdot g$$

pri čemu je:

E = vrijednost izloženosti određena u skladu s poglavljem 3. odjeljkom 5. Institucije u tu svrhu izračunavaju vrijednost izloženosti za izvanbilančne stavke osim izvedenica koje se tretiraju u skladu s IRB pristupom primjenom CCF-a od 100 %, a ne primjenom SA-CCF-a ili IRB-CCF-a navedenih u članku 166. stavcima 8., 8.a i 8.b.;

G_A = iznos zaštite od kreditnog rizika koji se izračunava u skladu s člankom 233. stavkom 3. (G^*), dodatno prilagođen za ročnu neusklađenost kako je utvrđeno u poglavlju 3. odjeljku 5.;

r = ponder rizika za izloženosti prema dužniku kako je utvrđeno u poglavlju 3.;

g = ponder rizika za izloženosti prema pružatelju zaštite kako je utvrđeno u poglavlju 2.

2. Ako je zaštićeni dio (G_A) manji od iznosa izloženosti (E), institucije mogu primijeniti formulu iz stavka 1. samo ako zaštićeni i nezaštićeni dio imaju jednako pravo u redoslijedu naplate.

3. Institucije mogu povlašteni tretman iz članka 114. stavaka 4. i 7. proširiti na izloženosti ili dijelove izloženosti koji su osigurani jamstvom središnje države ili središnje banke kao da su te izloženosti izravne izloženosti prema središnjoj državi ili središnjoj banci, ako su za takve izravne izloženosti ispunjeni uvjeti iz članka 114. stavka 4. ili 7., ovisno o slučaju.

4. Očekivani gubitak za pokriveni dio vrijednosti izloženosti iznosi nula.

5. Institucija za svaki nepokriveni dio vrijednosti izloženosti (E) primjenjuje ponder rizika i očekivani gubitak koji odgovaraju odnosnoj izloženosti. Pri izračunu iz članka 159. institucije nepokrivenom dijelu vrijednosti izloženosti dodjeljuju sve opće ili specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik ili dodatna vrijednosna usklađenja u skladu s člankom 34. koja se odnose na poslove institucije iz knjige

pozicija kojima se ne trguje ili druga smanjenja regulatornoga kapitala koja se odnose na izloženost.”;

(125) članak 236. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka primjenom metode supstitucije ako se i izloženost osigurana jamstvom i usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite tretiraju u skladu s IRB pristupom”;

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za izloženost s nematerijalnom kreditnom zaštitom na koju institucija primjenjuje IRB pristup iz poglavlja 3., ali ne primjenjuje vlastite procjene gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (LGD) i ako se usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite tretiraju u skladu s IRB pristupom iz poglavlja 3., institucije utvrđuju da je pokriveni dio izloženosti vrijednost izloženosti E ili prilagođena vrijednost nematerijalne kreditne zaštite G_A , ovisno o tome koja je niža.”;

(c) umeću se sljedeći stavci od 1.a do 1.d:

„1.a Institucija koja na usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite primjenjuje IRB pristup i vlastite procjene PD-a izračunava iznos izloženosti ponderiranih rizikom i iznos očekivanih gubitaka za pokriveni dio vrijednosti izloženosti primjenom PD-a za pružatelja zaštite i LGD-a koji se primjenjuje za usporedivu izravnu izloženost prema pružatelju zaštite iz članka 161. stavka 1., u skladu sa stavkom 1.b. Za podređene izloženosti i nepodređenu nematerijalnu kreditnu zaštitu, institucije na pokriveni dio vrijednosti izloženosti primjenjuju LGD koji je povezan s nadređenim potraživanjima i kojim se može uzeti u obzir razina kolateralizacije odnosno izloženosti u skladu s ovim poglavljem.

1.b Institucije ponder rizika i očekivani gubitak koji se primjenjuju na pokriveni dio odnosno izloženosti izračunavaju primjenom PD-a, LGD-a iz stavka 1.a i istu funkciju pondera rizika koji su primijenjeni za usporedivu izravnu izloženosti prema pružatelju zaštite, a prema potrebi i primjenom vrijednosti dospijeća M koja se odnosi na odnosnu izloženost i izračunava u skladu s člankom 162.

1.c Institucije koje na usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite primjenjuju IRB pristup prema metodi iz članka 153. stavka 5. primjenjuju ponder rizika i očekivani gubitak koji se primjenjuju na pokriveni dio izloženosti i odgovaraju onima iz članka 153. stavka 5. i članka 158. stavka 6.

1.d Neovisno o stavku 1.c, institucije koje na izloženosti osigurane jamstvom primjenjuju IRB pristup prema metodi iz članka 153. stavka 5. izračunavaju ponder rizika i očekivani gubitak koji se primjenjuju na pokriveni dio izloženosti primjenom PD-a, LGD-a koji se primjenjuje za usporedivu izravnu izloženost prema pružatelju zaštite iz članka 161. stavka 1., u skladu sa stavkom 1.b, i iste funkcije pondera rizika koji se primjenjuju za usporedivu izravnu izloženosti prema pružatelju zaštite, a prema potrebi i primjenom vrijednosti dospijeća M koja se odnosi na odnosnu izloženost i izračunava u skladu s člankom 162. Za podređene izloženosti i nepodređenu nematerijalnu

kreditnu zaštitu, institucije na pokriveni dio vrijednosti izloženosti primjenjuju LGD koji je povezan s nadređenim potraživanjima i kojim se može uzeti u obzir razina kolateralizacije odnosno izloženosti u skladu s ovim poglavljem.”;

(d) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Institucije za svaki nepokriveni dio vrijednosti izloženosti (E) primjenjuje ponder rizika i očekivani gubitak koji odgovaraju odnosnoj izloženosti. Institucije pri izračunu iz članka 159. nepokrivenom dijelu vrijednosti izloženosti dodjeljuju sve opće ili specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik, dodatna vrijednosna usklađenja u skladu s člankom 34. koja se odnose na poslove institucije iz knjige pozicija kojima se ne trguje i druga smanjenja regulatornoga kapitala koja se odnose na izloženost, osim odbitaka izvršenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m).”;

(126) umeće se sljedeći članak 236.a:

„Članak 236.a

Izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom i iznosa očekivanih gubitaka primjenom metode supstitucije ako se izloženost osigurana jamstvom tretira u skladu s IRB pristupom primjenom vlastitih procjena gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (LDG), a usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite u skladu s IRB pristupom

1. Za izloženost s nematerijalnom kreditnom zaštitom na koju institucija primjenjuje IRB pristup iz poglavlja 3. i vlastite procjene gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (LGD) i ako se usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite tretiraju u skladu s IRB pristupom iz poglavlja 3., institucije utvrđuju da je pokriveni dio izloženosti vrijednost izloženosti E ili prilagođena vrijednost nematerijalne kreditne zaštite G_A , ovisno o tome koja je niža. Iznos izloženosti ponderirane rizikom i iznos očekivanog gubitka za pokriveni dio odnosne izloženosti izračunavaju se primjenom PD-a, LGD-a i iste funkcije pondera rizika koji su primijenjeni za usporedivu izravnu izloženosti prema pružatelju zaštite, a prema potrebi i primjenom vrijednosti dospijeca M koja se odnosi na odnosnu izloženost i izračunava u skladu s člankom 162.

2. Institucija koja primjenjuje IRB pristup iz poglavlja 3., ali ne primjenjuje vlastite procjene gubitaka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (LGD) na usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite, LGD utvrđuje u skladu s člankom 161. Za podređene izloženosti i nepodređenu nematerijalnu kreditnu zaštitu, institucije na pokriveni dio vrijednosti izloženosti primjenjuju LGD koji je povezan s nadređenim potraživanjima i kojim se može uzeti u obzir razina kolateralizacije odnosno izloženosti u skladu s ovim poglavljem.

3. Institucije koje primjenjuju IRB pristup iz poglavlja 3. i vlastite procjene LGD-a na usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite, ponder rizika i očekivani gubitak koji se primjenjuju na pokriveni dio odnosne izloženosti izračunavaju primjenom PD-a, LGD-a i iste funkcije pondera rizika koji su primijenjeni za takvu usporedivu izravnu izloženosti prema pružatelju zaštite, a prema potrebi i primjenom vrijednosti dospijeca M koja se odnosi na odnosnu izloženost i izračunava u skladu s člankom 162.

4. Institucija koja na usporedive izravne izloženosti prema pružatelju zaštite primjenjuju IRB pristup prema metodi iz članka 153. stavka 5. primjenjuje ponder

rizika i očekivani gubitak koji se primjenjuju na pokriveni dio izloženosti i odgovaraju onima iz članka 153. stavka 5. i članka 158. stavka 6.

5. Institucije za svaki nepokriveni dio vrijednosti izloženosti (E) primjenjuje ponder rizika i očekivani gubitak koji odgovaraju odnosnoj izloženosti. Institucije pri izračunu iz članka 159. nepokrivenom dijelu vrijednosti izloženosti dodjeljuju sve opće ili specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik, dodatna vrijednosna usklađenja u skladu s člankom 34. koja se odnose na poslove institucije iz knjige pozicija kojima se ne trguje i druga smanjenja regulatornoga kapitala koja se odnose na izloženost, osim odbitaka izvršenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m).”;

(127) u dijelu trećem glavi II. poglavlju 4. odjeljak 6. briše se;

(128) u članku 273. stavku 3. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) u skladu s člankom 183., ako je izdano odobrenje u skladu s člankom 143.”;

(129) članak 273.b mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Članak 273.b

Neispunjavanje uvjeta za primjenu pojednostavnjenih metoda za izračun vrijednosti izloženosti po izvedenicama i pojednostavnjenog pristupa za izračun kapitalnog zahtjeva za CVA rizik”;

(b) u stavku 2. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„Institucije prestaju izračunavati vrijednosti izloženosti svojih pozicija u izvedenicama u skladu s odjeljkom 4. ili 5. i kapitalni zahtjev za CVA rizik u skladu s člankom 385., ovisno o slučaju, u roku od tri mjeseca u jednom od sljedećih slučajeva:”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Institucijama koje prestanu izračunavati vrijednosti izloženosti svojih pozicija u izvedenicama u skladu s odjeljkom 4. ili odjeljkom 5. i kapitalni zahtjev za CVA rizik u skladu s člankom 385., ovisno o slučaju, dopušteno je da nastave izračunavati vrijednost izloženosti svojih pozicija u izvedenicama kako je utvrđeno u odjeljku 4. ili odjeljku 5. i kapitalni zahtjev za CVA rizik u skladu s člankom 385. samo ako nadležnom tijelu dokaže da su svi uvjeti iz članka 273.a stavka 1. ili 2. bili ispunjeni u neprekinutom razdoblju od godinu dana.”;

(130) članak 274. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Ako se više ugovora o iznosu nadoknade primjenjuje na isti skup za netiranje ili ako isti skup za netiranje uključuje i transakcije na koje se primjenjuje i transakcije na koje se ne primjenjuje ugovor o iznosu nadoknade, institucija svoju vrijednost izloženosti izračunava kako slijedi:

(a) institucija utvrđuje hipotetske podskupove za netiranje koji sadržavaju transakcije uključene u skup za netiranje kako slijedi:

i. sve transakcije na koje se primjenjuje ugovor o iznosu nadoknade i isto razdoblje iznosa nadoknade za rizik utvrđeno u skladu s

člankom 285. stavcima od 2. do 5. raspoređuju se u isti podskup za netiranje;

- ii. sve transakcije na koje se ne primjenjuje ugovor o iznosu nadoknade raspoređuju se u isti podskup za netiranje, različit od podskupova za netiranje iz podtočke i.
- (b) institucija trošak zamjene skupa za netiranje iz uvodne rečenice ovog stavka izračunava u skladu s člankom 275. stavkom 2. uzimajući u obzir sve transakcije u skupu za netiranje neovisno o tome jesu li predmet ugovora o iznosu nadoknade ili nisu i primjenjuje sve od sljedećeg:
- i. CMV se izračunava za sve transakcije u skupu za netiranje prije smanjenja za iznos kolaterala koji se drži ili daje ako se pri izračunu CMV-a netiraju pozitivne i negativne tržišne vrijednosti;
 - ii. NICA, VM, TH i MTA, ovisno o slučaju, izračunavaju se zasebno kao zbroj svih istih ulaznih vrijednosti koje se primjenjuju na svaki pojedinačni sporazum o iznosu nadoknade za skup za netiranje.
- (c) institucija potencijalnu buduću izloženost skupa za netiranje iz članka 278. izračunava primjenom svega od sljedećeg:
- i. multiplikator iz članka 278. stavka 1. temelji se na ulaznim vrijednostima CMV, NICA i VM, ovisno o slučaju, u skladu s točkom (b) ovog stavka;
 - ii. $\sum_a AddOn^{(a)}$ izračunava se u skladu s člankom 278., zasebno za svaki hipotetski podskup za netiranje iz točke (a)“;
- (b) u stavku 6. dodaje se sljedeći podstavak:

„Odstupajući od prvog podstavka, institucije standardnu digitalnu opciju čija je izvršna cijena jednaka K s relevantnom zaštitnom kombinacijom dviju prodanih i kupljenih standardnih opcija kupnje ili prodaje koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) dvije opcije iz zaštitne kombinacije imaju:
 - i. isti datum isteka i promptnu ili terminsku cijenu odnosnog instrumenta kao i standardna digitalna opcija;
 - ii. izvršne cijene jednake 0,95 K odnosno 1,05 K;
- (b) zaštitna kombinacija točno odražava isplatu standardne digitalne opcije izvan raspona između dviju izvršnih cijena iz točke (a).

Rizična pozicija dviju opcija iz zaštitne kombinacije izračunava se zasebno u skladu s člankom 279.“;

- (131) u dijelu trećem glava III. zamjenjuje se sljedećim:

„GLAVA III. KAPITALNI ZAHTEVI ZA OPERATIVNI RIZIK

Članak 311.a **Definicije**

Za potrebe ove glave, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „događaj operativnog rizika” znači svaki događaj povezan s operativnim rizikom zbog kojeg nastaje jedan ili više rizika u jednoj ili nekoliko financijskih godina;
- (b) „agregirani bruto gubitak” znači zbroj svih bruto gubitaka povezanih s istim događajem operativnog rizika tijekom jedne ili više financijskih godina;
- (c) „agregirani neto gubitak” znači zbroj svih neto gubitaka povezanih s istim događajem operativnog rizika tijekom jedne ili više financijskih godina.

POGLAVLJE 1.

Izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik

Članak 312.

Kapitalni zahtjev

Kapitalni zahtjev za operativni rizik komponenta je pokazatelja poslovanja koja se izračunava u skladu s člankom 313.

Članak 313.

Komponenta pokazatelja poslovanja

Institucije svoju komponentu pokazatelja poslovanja izračunavaju primjenom sljedeće formule:

$$BIC = \begin{cases} 0,12 \cdot BI, & \text{pri čemu je } BI \leq 1 \\ 0,12 + 0,15 \cdot (BI - 1), & \text{pri čemu je } 1 < BI \leq 30 \\ 4,47 + 0,18 \cdot (BI - 30), & \text{pri čemu je } BI > 30 \end{cases}$$

pri čemu je:

BIC = komponenta pokazatelja poslovanja;

BI = pokazatelj poslovanja, izražen u milijardama eura, koji se izračunava u skladu s člankom 314.

Članak 314.

Pokazatelj poslovanja

1. Institucije svoj pokazatelj poslovanja izračunavaju primjenom sljedeće formule:

$$BI = ILDC + SC + FC$$

pri čemu je:

BI = pokazatelj poslovanja, izražen u milijardama eura;

ILDC = komponenta kamata, najmova i dividendi, izražena u milijardama eura, izračunava se u skladu sa stavkom 2.;

SC = komponenta usluga, izražena u milijardama eura, izračunava se u skladu sa stavkom 3.;

FC = financijska komponenta, izražena u milijardama eura, izračunava se u skladu sa stavkom 4.

2. Za potrebe stavka 1., komponenta kamata, najmova i dividendi izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$ILDC = \min(IC, 0.0225 * AC) + DC$$

pri čemu je:

ILDC = komponenta kamata, najmova i dividendi;

IC = komponenta kamata, što je kamatni prihod institucije od sve imovine i drugi kamatni prihodi, uključujući financijski prihod od financijskih najmova i prihod od poslovnih najmova i dobit od imovine u najmu, umanjeno za kamatne rashode institucije iz svih financijskih obveza i druge kamatne rashode, uključujući kamatni rashod iz financijskih i poslovnih najmova, amortizaciju i umanjenje vrijednosti imovine u poslovnom najmu i gubitke od te imovine, a izračunava se kao godišnji prosjek apsolutnih vrijednosti razlike u prethodne tri financijske godine;

AC = komponenta imovine, što je zbroj nepodmirenih izloženosti, predujmova, kamatonosnih vrijednosnih papira, uključujući državne obveznice, i imovine u najmu, a izračunava se kao godišnji prosjek u prethodne tri financijske godine na temelju iznosâ na kraju svake od tih financijskih godina;

DC = komponenta dividendi, što je prihod institucije od dividendi od ulaganja u dionice i fondove koji nije konsolidiran u financijskim izvještajima institucije, uključujući prihod od dividendi od nekonsolidiranih društava kćeri, pridruženih društava i zajedničkih pothvata, a izračunava se godišnji prosjek u prethodne tri financijske godine.

3. Za potrebe stavka 1., komponenta usluga izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$SC = \max(OI, OE) + \max(FI, FE)$$

pri čemu je:

SC = komponenta usluga;

OI = ostali prihodi iz poslovanja, što je godišnji prosjek u prethodne tri financijske godine prihoda institucije iz redovnog bankarskog poslovanja koji nisu uključeni u druge stavke pokazatelja poslovanja, ali su slične prirode;

OE = ostali troškovi poslovanja, što je godišnji prosjek u prethodne tri financijske godine troškova i gubitaka institucije iz redovnog bankarskog poslovanja koji nisu uključeni u druge stavke pokazatelja poslovanja, ali su slične prirode, i iz događaja operativnog rizika;

FI = komponenta prihoda od naknada i provizija, što je godišnji prosjek u prethodne tri financijske godine prihoda institucije ostvarenih od savjetodavnih i drugih usluga, uključujući prihod koji je institucija ostvarila kao naručitelj financijskih usluga;

FE = komponenta troškova za naknade i provizije, što je godišnji prosjek u prethodne tri financijske godine troškova institucije plaćenih za savjetodavne i druge usluge, uključujući naknade koje je institucija platila za primljene eksternalizirane financijske usluge, ali isključujući naknade plaćene za primljene eksternalizirane nefinancijske usluge.

4. Za potrebe stavka 1., financijska komponenta izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$FC = TC + BC$$

pri čemu je:

FC = financijska komponenta;

TC = komponenta knjige trgovanja, što je godišnji prosjek u prethodne tri financijske godine neto dobiti ili gubitka, ovisno o slučaju, od knjige trgovanja institucije, uključujući imovinu i obveze kojima se trguje, iz računovodstva zaštite i tečajnih razlika;

BC = komponenta knjige pozicija kojima se ne trguje, što je godišnji prosjek apsolutnih vrijednosti u prethodne tri financijske godine neto dobiti ili gubitka, ovisno o slučaju, od institucijske knjige pozicija kojima se ne trguje, uključujući financijsku imovinu i obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, iz računovodstva zaštite, tečajnih razlika i ostvarenih dobitaka ili gubitaka od financijske imovine i obveza koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

5. Institucije u izračun svojeg pokazatelja uspješnosti ne uključuju niti jedan od sljedećih elemenata:

- (a) prihode i troškove od poslova osiguranja i reosiguranja;
- (b) plaćene premije i primljene uplate za kupljene police osiguranja ili reosiguranja;
- (c) administrativne troškove, uključujući troškove osoblja, naknade plaćene za primljene eksternalizirane nefinancijske usluge i druge administrativne troškove;
- (d) povrat administrativnih troškova, uključujući povrat plaćanja u ime klijenata;
- (e) troškove poslovnih prostora i dugotrajne imovine, osim ako su ti troškovi proizašli iz događaja operativnog gubitka;
- (f) amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine, osim ako se amortizacija odnosi na imovinu u poslovnom najmu, koja se uključuje u troškove financijskog i poslovnog najma;
- (g) rezerviranja i poništenje rezerviranja, osim ako se rezerviranja odnose na događaje operativnog gubitka;
- (h) rashodi od temeljnog kapitala koji se vraća na zahtjev;
 - i. umanjenje vrijednosti i poništenje umanjenja vrijednosti;
- (j) promjene goodwilla priznate u dobiti ili gubitku;
- (k) porez na dobit.

6. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) komponente pokazatelja poslovanja, za što će sastaviti popis tipičnih podstavki, vodeći računa o međunarodnim regulatornim standardima;
- (b) elementi iz stavka 5.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

7. EBA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda u kojima se stavke pokazatelja poslovanja određuju mapiranjem s odgovarajućim izvještajnim rubrikama utvrđenima u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/451^{*5}.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 24 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 315.

Prilagodbe pokazatelja poslovanja

1. Institucije stavke pokazatelja poslovanja spojenih odnosno pripojenih ili preuzetih subjekata ili aktivnosti uključuju u svoj pokazatelj poslovanja od trenutka spajanja odnosno pripajanja ili preuzimanja, ovisno o slučaju, i obuhvaćaju prethodne tri financijske godine.

2. Institucije mogu od nadležnog tijela zatražiti da im odobri da iz izračuna svojeg pokazatelja poslovanja isključe stavke pokazatelja poslovanja koje se odnose na otuđene subjekte ili aktivnosti.

3. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) kako institucije određuju prilagodbe pokazatelja poslovanja iz stavaka 1. i 2.;
- (b) uvjeti pod kojima nadležna tijela mogu dati odobrenje iz stavka 2.;
- (c) vremenski okvir za prilagodbe iz stavka 2.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

POGLAVLJE 2.

Prikupljanje podataka i upravljanje

Članak 316.

Izračun godišnjeg gubitka od operativnog rizika

1. Institucije čiji je pokazatelj poslovanja jednak ili veći od 750 milijuna EUR izračunavaju godišnje gubitke od operativnog rizika kao zbroj svih neto gubitaka u određenoj financijskoj godini, koji se izračunavaju u skladu s člankom 318. stavkom 1., koji su jednaki ili veći od pragova podataka o gubicima utvrđenih u članku 319. stavku 1. odnosno 2.

Odstupajući od prvog podstavka, nadležna tijela mogu izuzeće od zahtjeva za izračun godišnjeg gubitka od operativnog rizika odobriti institucijama čiji pokazatelj

poslovanja ne premašuje milijardu eura, pod uvjetom da institucija nadležnom tijelu dokaže da bi za nju primjena prvog podstavka bila neopravdano opterećenje.

2. Za potrebe stavka 1., relevantni pokazatelj poslovanja najveća je vrijednost pokazatelja poslovanja koji je institucija iskazala na zadnjih osam referentnih izvještajnih datuma. Institucija koja još nije iskazala svoj pokazatelj poslovanja koristi svoj najnoviji pokazatelj poslovanja.

3. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje uvjet za „neopravdano opterećenje” za potrebe prvog stavka.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 317.

Skup podataka o gubicima

1. Institucije koje godišnje gubitke od operativnog rizika izračunavaju u skladu s člankom 316. stavkom 1. dužne su uvesti aranžmane, postupke i mehanizme potrebne za redovito ažuriranje skupa podataka o gubicima za svaki iskazani događaj operativnog rizika koji se sastavlja o iznosima bruto gubitaka, povratima koji nisu i koji jesu pokriveni osiguranjem, referentnom datumu i grupiranim gubicima, uključujući i gubitke od događaja povrede dužnosti.

2. Skup podataka o gubicima koji institucija sastavlja obuhvaća sve događaje operativnog rizika koji proizlaze iz svih subjekata obuhvaćenih područjem primjene konsolidacija u skladu s dijelom prvim, glavom II. poglavljem 2.

3. Za potrebe stavka 1. institucije su dužne:

- (a) u skup podataka o gubicima uključiti svaki događaj operativnog rizika iskazan u jednoj ili više financijskih godina;
- (b) gubitke povezane s događajima operativnog rizika uključiti u skup podataka o gubicima najkasnije na datum obračuna;
- (c) rasporediti gubitke i s njima povezane povrate knjižene na računima nekoliko godina u odgovarajuće financijske godine iz skupa podataka o gubicima, u skladu s njihovim računovodstvenim tretmanom.

4. Institucije prikupljaju i:

- (a) informacije o referentnim datumima događaja operativnog rizika, uključujući:
 - i. datum događaja operativnog rizika ili njegova početka („datum nastanka”);
 - ii. datum saznanja institucije o događaju operativnog rizika („datum otkrića”);
 - iii. datum ili datume na koje je događaj operativnog rizika doveo do gubitka, ili rezerve ili rezerviranja za gubitak, priznatog u računu dobiti i gubitka institucije („datum obračuna”);

- (b) informacije o povratima bruto iznosa gubitka te opisne informacije o pokretačima ili uzorcima događaja gubitka.

Razina detaljnosti opisnih informacija primjerena je visini bruto iznosa gubitka.

5. Institucija u skup podataka o gubicima ne uključuje događaje operativnog rizika koji se odnose na kreditni rizik i koji su uračunati u iznos izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik. Događaji operativnog rizika koji se odnose na kreditni rizik, ali nisu uračunati u iznos izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik uključuju se u skup podataka o gubicima.

6. Događaji operativnog rizika koji se odnose na tržišni rizik tretiraju se kao operativni rizik i uključuju u skup podataka o gubicima.

7. Institucija je na zahtjev nadležnog tijela dužna moći razvrstati povijesne interne podatke o gubicima prema vrstama događaja.

8. Za potrebe ovog članka, institucije su dužne osigurati stabilnost, pouzdanost i učinkovitost IT infrastrukture potrebne za održavanje i ažuriranje skupa podataka o gubicima i potvrditi sve od sljedećega:

- (a) da su IT sustavi i infrastruktura institucije za potrebe ovog članka stabilni i otporni te da se njihova stabilnosti i otpornost mogu smatrati kontinuiranima;
- (b) da se na IT infrastrukturi institucije uvedenoj za potrebe ovog članka provode postupci upravljanja konfiguracijom, promjenama i izdanjima;
- (c) ako institucija djelomično eksternalizira održavanje IT infrastrukture uvedene za potrebe ovog članka, da se osiguravaju stabilnost, pouzdanost i učinkovitost IT infrastrukture i potvrditi barem sljedeće:
 - i. da su IT sustavi i infrastruktura institucije za potrebe ovog članka stabilni i otporni te da se ta njihova obilježja mogu smatrati kontinuiranima;
 - ii. da je postupak planiranja, kreiranja, testiranja i puštanja u rad IT infrastrukture za potrebe ovog članka pouzdan i primjeren u smislu upravljanja projektom, upravljanja rizicima i rukovođenja, inženjeringa, osiguranja kvalitete i planiranja testiranja, modeliranja i razvoja sustava, osiguranja kvalitete u svima aktivnostima, uključujući preglede kodova i, prema potrebi, provjeru kodova, te testiranje, uključujući prihvatljivost za korisnike;
 - iii. da se na IT infrastrukturi institucije za potrebe ovog članka provode postupci upravljanja konfiguracijom, upravljanja promjenama i upravljanja izdanjima;
 - iv. da je upravljačko tijelo ili više rukovodstvo institucije odobrilo postupak planiranja, kreiranja, testiranja i puštanja u rad IT infrastrukture i planove za nepredvidive situacije za potrebe ovog članka te da se upravljačko tijelo i više rukovodstvo periodično informiraju o učinkovitosti IT infrastrukture za potrebe ovog članka.

9. Za potrebe ovog članka stavka 6., EBA je zadužena za izradu regulatornih tehničkih standarda kojima se uvodi taksonomija operativnog rizika i na temelju nje metoda klasifikacije događaja gubitka uključenih u skup podataka o gubicima.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

10. Za potrebe stavka 7., EBA izrađuje smjernice u kojima se objašnjavaju tehnički elementi potrebni za stabilnost, pouzdanost i učinkovitost upravljačkih aranžmana za održavanje skupa podataka o gubicima, s posebnim naglaskom na IT sustavima i infrastrukturi.

Te se smjernice izdaju u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 318.

Izračun neto i bruto gubitka

1. Za potrebe članka 316. stavka 1., institucije za svaki događaj operativnog rizika izračunavaju neto gubitak kako slijedi:

$$\text{neto gubitak} = \text{bruto gubitak} - \text{povrat}$$

pri čemu je:

bruto gubitak = gubitak povezan s operativnim rizikom prije povrata bilo koje vrste;

povrat = jedan ili više neovisnih, vremenski zasebnih, primitaka sredstava ili priljeva ekonomskih koristi od treće strane, koji se odnose na izvorni događaj operativnog rizika.

Institucije su dužne kontinuirano voditi ažuran izračun neto gubitka za svaki specifični događaj operativnog rizika. Institucije zato ažuriraju izračun neto gubitka na temelju utvrđenih ili procijenjenih razlika bruto gubitka i povrata za svaku od proteklih 10 financijskih godina. Ako se u nekoliko financijskih godina u istom desetogodišnjem razdoblju utvrde gubici povezani s istim događajem operativnog rizika, institucija je dužna izračunavati i ažurirati:

- (a) neto gubitak, bruto gubitak i povrat za svaku financijsku godinu u desetogodišnjem razdoblju u kojoj su taj neto gubitak, bruto gubitak i povrat iskazani;
- (b) agregirani neto gubitak, agregirani bruto gubitak i agregirani povrat za sve relevantne financijske godine u desetogodišnjem razdoblju.

2. Za potrebe stavka 1., u izračun bruto gubitka uključuju se sljedeće stavke:

- (a) izravni troškovi, uključujući umanjenja vrijednosti, namire, iznose plaćene za naknadu štete, kazne, dospjele nenaplaćene kamate i pravne troškove, u računu dobiti i gubitka institucije te otpise zbog događaja operativnog rizika, uključujući:
 - i. ako se događaj operativnog rizika odnosi na tržišni rizik, troškove zatvaranja pozicija na tržištu u naplaćenom iznosu gubitka od stavki operativnog rizika;
 - ii. ako se plaćanja odnose na propuste ili neodgovarajuće postupke institucije, kazne, troškove kamata, zatezne kamate i pravne troškove te porez, osim izvornog iznosa poreza za plaćanje;
- (b) troškovi nastali kao posljedica događaja operativnog rizika, uključujući vanjske rashode izravno povezane s događajem operativnog rizika te troškove popravka

ili zamjene, nastale radi ponovnog otvaranja stavke koja je prevladavala prije nastanka događaja operativnog rizika;

- (c) rezerviranja ili rezerve u računu dobiti i gubitka za potencijalni učinak operativnog gubitka, među ostalim za događaje povrede dužnosti;
- (d) gubici koji proizlaze iz događaja operativnog rizika s konačnim financijskim učinkom koji su privremeno knjiženi na prijelazne ili privremene račune i još nisu iskazani u računu dobiti i gubitka („očekivani gubici”);
- (e) negativni ekonomski učinci knjiženi u financijskoj godini nastali zbog događaja operativnog rizika koji su utjecali na novčane tokove ili financijske izvještaje prethodnih financijskih godina („gubici iskazani u određenom trenutku”).

Za potrebe točke (d), značajni očekivani gubici uključuju se u skup podataka o gubicima u vremenskom razdoblju primjerenom vrijednosti i starosti očekivanog gubitka.

Za potrebe točke (e), institucija u skup podataka o gubicima uključuje značajne gubitke iskazane u određenom trenutku ako su ti gubici nastali zbog događaja operativnog rizika koji se protežu na nekoliko financijskih godina i mogu prouzročiti pravni rizik. Institucije u iskazani iznos gubitka od stavke operativnog rizika iz gubitaka financijske godine uključuju gubitke nastale zbog ispravaka pogrešaka pri knjiženju iz prethodne financijske godine, čak i ako ti gubici izravno ne utječu na treće strane. Postoje li značajni gubici iskazani u određenom trenutku, a događaj operativnog rizika izravno utječe na treće strane, među ostalim na klijente, pružatelje usluga i zaposlenike institucije, institucija je dužna uključiti i službene ispravke prethodnih financijskih izvješća.

3. Za potrebe stavka 1., u izračun bruto gubitka ne uključuju se sljedeće stavke:

- (a) troškovi općeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme na temelju ugovora;
- (b) unutarnji ili vanjski izdaci za unapređenje poslovanja nakon gubitaka od operativnih rizika, uključujući nadogradnju, poboljšanja, inicijative za procjenu rizika i poboljšanja;
- (c) premije osiguranja.

4. Za potrebe stavka 1., povrati se koriste za smanjenje bruto gubitaka samo ako je institucija primila uplatu. Potraživanja se ne smatraju povratima.

Institucija je na zahtjev nadležnog tijela dužna dostaviti svu dokumentaciju potrebnu za provjeru primljenih uplata uključenih u izračun neto gubitka od događaja operativnog rizika.

Članak 319.

Pragovi podataka o gubicima

1. Pri izračunu gubitka od operativnog rizika propisanog člankom 316. stavkom 1., institucije iz skupa podataka o gubicima uzimaju u obzir događaje operativnog rizika s neto gubitkom, koji se izračunava u skladu s člankom 318., koji je jednak ili veći od 20 000 EUR.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. i za potrebe članka 446., institucije izračunavaju i godišnji gubitak od operativnog rizika iz članka 316. stavka 1., i pritom iz skupa

podataka o gubicima uzimaju u obzir događaje operativnog rizika s neto gubitkom, koji se izračunava u skladu s člankom 318., koji je jednak ili veći od 100 000 EUR.

3. U slučaju događaja operativnog rizika koji uzrokuje gubitke u nekoliko financijskih godina, kako je navedeno u članku 318. stavku 1. drugom podstavku, neto gubitak koji se uzima u obzir za potrebe pragova iz stavaka 1. i 2. agregirani je neto gubitak.

Članak 320.

Isključenje gubitaka

1. Nadležna tijela mogu dopustiti instituciji da iz izračuna svojih godišnjih gubitaka od operativnih rizika isključi izvanredne događaje operativnog rizika koji više nisu relevantni za profil rizičnosti institucije ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) institucija može nadležnom tijelu dokazati da se događaj operativnog rizika koji je uzrok tih gubitaka od operativnog rizika neće ponoviti;
- (b) gubitak od operativnog rizika jedno je od sljedećeg:
 - i. jednak ili veći od 15 % institucijina prosječnog godišnjeg gubitka od operativnog rizika, što se izračunava na temelju praga iz članka 319. stavka 1., ako se događaj gubitka od operativnog rizika odnosi na aktivnosti koje su još dijelom pokazatelja poslovanja;
 - ii. veći od 0 % institucijina prosječnog godišnjeg gubitka od operativnog rizika, što se izračunava na temelju praga iz članka 319. stavka 1., ako se događaj gubitka od operativnog rizika odnosi na aktivnosti koje su izdvojene iz pokazatelja poslovanja u skladu s člankom 315. stavkom 2.;
- (c) gubitak od operativnog rizika bio je u bazi podataka o gubicima najmanje godinu dana, osim ako se gubitak od operativnog rizika odnosi na aktivnosti koje su izdvojene iz pokazatelja poslovanja u skladu s člankom 315. stavkom 2.

Za potrebe točke (c), minimalno razdoblje od godinu dana počinje od datuma na koji je događaj operativnog rizika, uključen u skup podataka o gubicima, prvi put premašio prag značajnosti iz članka 319. stavka 1.

2. Institucija koja zatraži odobrenje iz stavka 1. dužna je nadležnom tijelu dostaviti dokumentirana obrazloženja za isključenje izvanrednog gubitka, uključujući:

- (a) opis događaja operativnog rizika čije se isključenje traži;
- (b) dokaz da je gubitak od događaja operativnog rizika iznad praga značajnosti za isključenje gubitka iz stavka 1. točke (b), uključujući datum na koji je događaj operativnog rizika premašio prag značajnosti;
- (c) datum na koji bi dotični događaj operativnog rizika bio isključen, vodeći računa o minimalnom razdoblju držanja iz stavka 1. točke (c);
- (d) razlog zbog kojeg se događaj operativnog rizika više ne smatra relevantnim za profil rizičnosti institucije;
- (e) dokaz o tome da ne postoje slične ili preostale pravne izloženosti te da događaj operativnog rizika koji se isključuje nije relevantan za druge aktivnosti ni proizvode;

- (f) izvješća o neovisnoj provjeri ili validaciji institucije u kojima se potvrđuje da događaj operativnog rizika više nije relevantan i da ne postoje slične ili preostale pravne izloženosti;
- (g) dokaz da su nadležna tijela institucije u postupku odobrenja odobrila njezin zahtjev za isključenje događaja operativnog rizika i datum tog odobrenja;
- (h) učinak isključenja događaja operativnog rizika na godišnji gubitak od operativnog rizika.

3. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju uvjeti koje nadležno tijelo treba ocijeniti u skladu sa stavkom 1., uključujući način izračuna prosječnog godišnjeg gubitka od operativnog rizika te specifikacije informacija koje se prikupljaju u skladu sa stavkom 2. te svih drugih informacija koje se smatraju potrebnima za ocjenjivanje.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 321.

Uključivanje gubitaka od spojenih odnosno pripojenih ili preuzetih subjekata ili aktivnosti

1. Gubici koji proizlaze iz spojenih odnosno pripojenih ili preuzetih subjekata ili aktivnosti uključuju se u skup podataka o gubicima čim se stavke pokazatelja uspješnosti koje se odnose na te subjekte ili aktivnosti uključe u izračun pokazatelja uspješnosti institucije u skladu s člankom 315. stavkom 1. U tu svrhu, institucije su dužne gubitke utvrđene u desetogodišnjem razdoblju uključiti prije preuzimanja ili spajanja odnosno pripajanja.

2. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje na koji način institucije određuju prilagodbe svojih skupova podataka o gubicima nakon uključenja gubitaka od spojenih odnosno pripojenih ili preuzetih subjekata ili aktivnosti iz stavka 1.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 322.

Provjera sveobuhvatnosti, točnosti i kvalitete podataka o gubicima

1. Institucije su dužne imati ustrojstvenu jedinicu i postupke za neovisnu provjeru sveobuhvatnosti, točnosti i kvalitete podataka o gubicima.

2. Nadležna tijela periodično provjeravaju kvalitetu podataka o gubicima institucije koja izračunava godišnje gubitke od operativnog rizika u skladu s člankom 316. stavkom 1. Nadležna tijela te provjere provode barem svake tri godine kod institucije čiji je pokazatelj poslovanja veći milijardu EUR.

Članak 323.

Okvir za upravljanje operativnim rizikom

1. Institucije su dužne imati:

- (a) dobro dokumentiran sustav za procjenu i upravljanje za operativni rizik koji je blisko integriran u svakodnevne postupke upravljanja rizicima, sastavni je dio postupka praćenja i kontrole profila operativnog rizika institucije i za koji su dodijeljene jasne odgovornosti. Sustav za procjenu i upravljanje za operativni rizik identificira izloženosti institucije operativnom riziku i prati relevantne podatke o operativnom riziku, uključujući podatke o značajnim gubicima;
- (b) funkciju upravljanja operativnim rizikom koja je neovisna o poslovnim i operativnim jedinicama institucije;
- (c) sustav izvješćivanja višeg rukovodstva kojim se izvješća o izloženosti operativnom riziku podnose relevantnim funkcijama u instituciji;
- (d) sustav redovitog praćenja i izvješćivanja o izloženostima operativnom riziku i gubicima, te postupke za poduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera;
- (e) postupke za osiguravanje usklađenosti te politike za rješavanje neusklađenosti;
- (f) redovite provjere postupaka i sustava za procjenu i upravljanja operativnim rizikom institucije, koje provode unutarnji ili vanjski revizori koji posjeduju znanje potrebno za takve provjere;
- (g) postupke interne validacije koji se odvijaju na primjeren i učinkovit način;
- (h) transparentne i dostupne tokove podataka i postupke povezane sa sustavom procjene operativnog rizika.

2. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju obveze u skladu sa stavkom 1. točkama od (a) do (h), vodeći računa o veličini i složenosti institucija.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

*5. Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2021/451 od 17. prosinca 2020. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda za primjenu Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu nadzornog izvješćivanja institucija i stavljanju izvan snage Provedbene uredbe (EU) br. 680/2014 (SL L 97, 19.3.2021., str. 1.).”;

(132) članak 325. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci od 1. do 5. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucija izračunava kapitalne zahtjeve za tržišni rizik svih svojih pozicija iz knjige trgovanja i iz knjige pozicija kojima se ne trguje, a koje su podložne valutnom riziku ili robnom riziku u skladu sa sljedećim pristupima:

(a) alternativni standardizirani pristup iz poglavlja 1.a;

- (b) alternativni pristup internih modela iz poglavlja 1.b za pozicije dodijeljene organizacijskim jedinicama za trgovanje za koje su institucijama nadležna tijela izdala odobrenje za primjenu alternativnog pristupa internih modela u skladu s člankom 325.az stavkom 1.;
- (c) pojednostavnjeni standardizirani pristup iz ovog članka stavka 2., ako institucija ispunjava uvjete iz članka 325.a stavka 1.

Odstupajući od prvog podstavka, institucija ne izračunava zahtjeve za regulatorni kapital za valutni rizik pozicija iz knjige trgovanja i iz knjige pozicija kojima se ne trguje koje su podložne valutnom riziku ako se te pozicije odbijaju od regulatornog kapitala institucije.

2. Kapitalni zahtjevi za tržišni rizik koji se izračunavaju u skladu s pojednostavnjenim standardiziranim pristupom zbroj su sljedećih kapitalnih zahtjeva, ovisno o slučaju:

- (a) kapitalni zahtjevi za rizik pozicija iz poglavlja 2. koji se množe s:
 - i. 1,3 za opće i specifične rizike pozicija u dužničkim instrumentima, isključujući sekuritizacijske instrumente iz članka 337.;
 - ii. 3,5 za opće i specifične rizike pozicija u vlasničkim instrumentima;
- (b) kapitalni zahtjevi za valutni rizik iz poglavlja 3. koji se množe s 1,2;
- (c) kapitalni zahtjevi za robni rizik iz poglavlja 4. koji se množe s 1,9;
- (d) kapitalni zahtjevi za sekuritizacijske instrumente iz članka 337.

3. Institucija koja primjenjuje alternativni pristup internih modela iz stavka 1. točke (b) za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik pozicija iz knjige trgovanja i iz knjige pozicija kojima se ne trguje, a koje su podložne valutnom riziku ili robnom riziku, dostavlja nadležnim tijelima mjesečni izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenom alternativnog standardiziranog pristupa iz stavka 1. točke (a) za svaku organizacijsku jedinicu za trgovanje kojoj su te pozicije dodijeljene u skladu s člankom 104.b.

4. Institucija može kontinuirano u okviru grupe primjenjivati kombinaciju alternativnog standardiziranog pristupa iz stavka 1. točke (a) i alternativnog pristupa internih modela iz stavka 1. točke (b). Institucija ne smije ni jedan od tih pristupa primjenjivati u kombinaciji s pojednostavnjenim standardiziranim pristupom iz stavka 1. točke (c).

5. Institucija ne primjenjuje alternativni pristup internih modela iz stavka 1. točke (b) za instrumente iz svoje knjige trgovanja koji su sekuritizacijske pozicije ili pozicije uključene u alternativni korelacijski portfelj namijenjen trgovanju (ACTP) kako je utvrđeno u stavcima 6., 7. i 8.”;

- (b) stavak 9. zamjenjuje se sljedećim:

„9. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje način na koji institucije izračunavaju kapitalne zahtjeve za tržišni rizik pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje, a koje su podložne valutnom riziku ili robnom riziku, u skladu s pristupima iz ovog članka stavka 1. točaka (a) i (b), vodeći računa o zahtjevima iz članka 104.b stavaka 5. i 6., ovisno o slučaju.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = devet mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(133) članak 325.a mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Uvjeti za primjenu pojednostavnjenog standardiziranog pristupa”;

(b) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucija može kapitalne zahtjeve za tržišni rizik izračunavati primjenom pojednostavnjenog standardiziranog pristupa iz članka 325 stavka 1. točke (c) uz uvjet da je obujam bilančnih i izvanbilančnih poslova institucije podložnih tržišnom riziku jednak ili manji od svakog od sljedećih pragova na temelju procjene koja se provodi jedanput mjesečno na temelju podataka od posljednjeg dana u mjesecu.”;

(c) u stavku 2. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) uključuju se sve pozicije iz knjige trgovanja koje su podložne valutnom riziku ili robnom riziku, osim pozicija koje su isključene iz izračuna kapitalnih zahtjeva za valutni rizik u skladu s člankom 104.c ili koje se odbijaju od regulatornog kapitala institucije.”;

(d) u stavku 5. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„5. Institucije prestaju izračunavati kapitalne zahtjeve za tržišni rizik u skladu s pristupom iz članka 325. stavka 1. točke (c) u roku od tri mjeseca u bilo kojem od sljedećih slučajeva.”;

(e) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Instituciji koja je prestala izračunavati kapitalne zahtjeve za tržišni rizik primjenom pristupa iz članka 325. stavka 1. točke (c) dopušta se da kapitalne zahtjeve za tržišni rizik počne izračunavati primjenom tog pristupa ako nadležnom tijelu dokaže da su svi uvjeti iz stavka 1. bili ispunjeni u neprekinutom razdoblju od pune godine dana.”;

(134) u članku 325.b dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Ako nadležno tijelo instituciji ne izda odobrenje iz stavka 2. za najmanje jednu instituciju ili društvo iz grupe, na izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik na konsolidiranoj osnovi u skladu s ovom glavom primjenjuju se sljedeći uvjeti:

(a) institucija izračunava neto pozicije i kapitalne zahtjeve u skladu s ovom glavom za sve pozicije u institucijama ili društvima grupe za koje je institucija dobila odobrenje iz stavka 2., primjenom tretmana iz stavka 1.;

(b) institucija izračunava neto pozicije i kapitalne zahtjeve u skladu s ovom glavom pojedinačno za sve pozicije u svakoj instituciji ili društvu grupe za koje institucija nije dobila odobrenje iz stavka 2.;

- (c) institucija izračunava neto pozicije i kapitalne zahtjeve u skladu s ovom glavom na konsolidiranoj osnovi dodavanjem iznosa izračunanih u točkama (a) i (b) ovog stavka.

Za potrebe izračuna iz točaka (a) i (b), institucije i društva iz točaka (a) i (b) koriste istu izvještajnu valutu koju su koristili za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u skladu s ovom glavom na konsolidiranoj osnovi za grupu.”;

(135) članak 325.c mijenja se kako slijedi:

- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Opseg, struktura i kvalitativni zahtjevi alternativnog standardiziranog pristupa”

- (b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucije su dužne imati i staviti na raspolaganje nadležnim tijelima dokumentiran skup internih politika, postupaka i kontrola za praćenje i ispunjenje zahtjeva iz ovog poglavlja. Nadležnim tijelima pravodobno se dostavlja obavijest o svim promjenama tih politika, procedura i kontrola.”;

- (c) dodaju se sljedeći stavci od 3. do 6.:

„3. Institucije su dužne imati jedinicu za kontrolu rizika koja je neovisna o poslovnim jedinicama za trgovanje i izravno je podređena višoj upravi. Ta jedinica za kontrolu rizika odgovorna je za osmišljavanje i primjenu alternativnog standardiziranog pristupa. Dužna je sastavljati i analizirati mjesečna izvješća o rezultatima alternativnog standardiziranog pristupa te o primjerenosti limita trgovanja institucije.

4. Institucije neovisno provjeravaju alternativni standardizirani pristup koji primjenjuju za potrebe ovog poglavlja u skladu sa zahtjevima nadležnih tijela, u okviru svojeg redovnog unutarnjeg procesa revizije ili eksternalizacijom provjere subjektu trećoj strani.

Za potrebe prvog podstavka točke, subjekt treća strana znači subjekt koji institucijama pruža usluge revizije ili savjetovanja i čiji su zaposlenici dovoljno osposobljeni u području tržišnog rizika.

5. Provjerom alternativnog standardiziranog pristupa iz stavka 4. obuhvaćene su aktivnosti poslovnih jedinica za trgovanje i neovisne jedinice za kontrolu rizika, a provjera se sve od sljedećeg:

- (a) interne politike, postupci i kontrole za praćenje i ispunjenje zahtjeva iz stavka 1.;
- (b) adekvatnost dokumentacije o sustavu i procesima upravljanja rizicima te ustroj jedinice za kontrolu rizika iz stavka 2.;
- (c) točnost osjetljivosti izračuna i proces izvođenja tih izračuna iz institucijskih modela za određivanja cijena koji služe kao osnova za izvješćivanje višeg rukovodstva o dobiti i gubitku, kako je navedeno u članku 325.t;
- (d) postupak verifikacije koji institucija primjenjuje za evaluaciju dosljednosti, pravodobnosti i pouzdanosti izvora podataka za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenom alternativnog standardiziranog pristupa, uključujući neovisnost tih izvora podataka.

Institucija provjeru iz prvog podstavka provodi barem jedanput godišnje ili rjeđe uz odobrenje nadležnih tijela.”;

(136) članak 325.j mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucija izračunava kapitalne zahtjeve za tržišni rizik pozicija u subjektu za zajednička ulaganja („CIU”) primjenom jednog od sljedećih pristupa:

- (a) institucija koja ispunjava uvjet iz članka 104. stavka 7. točke (a) izračunava kapitalne zahtjeve za tržišni rizik te pozicije određivanjem odnosnih pozicija CIU-a na mjesečnoj osnovi, kao da te pozicije izravno drži ta institucija;
- (b) institucija koja ispunjava uvjet iz članka 104. stavka 7. točke (a) izračunava kapitalne zahtjeve za tržišni rizik te pozicije primjenom jednog od sljedećih pristupa:
 - i. izračunava kapitalne zahtjeve za tržišni rizik CIU-a tako što poziciju u CIU-u smatra jednom pozicijom u vlasničkim instrumentima raspoređenu u razred „Drugi sektor” iz članka 325.ap stavka 1., tablica 8.;
 - ii. izračunava kapitalne zahtjeve za tržišni rizik CIU-a tako što poziciju u CIU-u u skladu s limitima utvrđenima u politici ulaganja CIU-a i relevantnim propisima.

Za potrebe izračuna iz podtočke i., institucija poziciju u CIU-u smatra jednom pozicijom u vlasničkim instrumentima bez rejtinga raspoređenu u razred „Bez rejtinga” iz članka 325.y stavka 1., tablica 2.

Za potrebe izračuna iz podtočke ii., institucija može kapitalne zahtjeve za rizik druge ugovorne strane i kapitalne zahtjeve za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju pozicija u izvedenicama CIU-a izračunavati primjenom pojednostavnjenog pristupa iz članka 132.a stavka 3.”;

(b) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Za potrebe pristupa iz stavka 1. točke (b) podtočaka i. i ii., institucija:

- (a) na poziciju u CIU-u primjenjuje kapitalne zahtjeve za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza iz odjeljka 5. i uvećanje za rezidualni rizik iz odjeljka 4., ako joj je politikom ulaganja CIU-a dopušteno ulagati u izloženosti na koje se ti kapitalni zahtjevi primjenjuju;
- (b) na sve pozicije u istom CIU-u primjenjuje samo jedan od pristupa iz stavka 1. točke (b) i kapitalne zahtjeve izračunava samostalno kao zaseban portfelj.”;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Za potrebe stavka 1. točke (b) podtočke ii., institucija utvrđuje izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik tako što odredi hipotetski portfelj koji bi privukao najviše kapitalne zahtjeve u skladu s člankom 325.c stavkom 2. točkom (a), na temelju politike ulaganja CIU-a ili relevantnih propisa, uzimajući u obzir financijsku polugu u najvećoj dopuštenoj mjeri, ovisno o slučaju.

Institucija isti hipotetski portfelj iz prvog podstavka koristi za izračun, ovisno o slučaju, kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza iz odjeljka 5. i uvećanje za rezidualni rizik iz odjeljka 4. za poziciju u CIU-u.

Nadležno tijelo odobrava metodologiju koju je institucija razvila za određivanje hipotetskih portfelja svih pozicija u CIU-ima na koje se primjenjuje izračun iz prvog podstavka.”;

(d) dodaju se sljedeći stavci 6. i 7.:

„6. Institucije koje nemaju odgovarajuće podatke ili informacije za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik pozicije u CIU-u u skladu s pristupom iz stavka 1. točke (a) mogu se osloniti na izračune treće strane ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) treća strana nešto je od sljedećeg:

- i. depozitar CIU-a, koji je institucija ili financijska institucija, ako CIU ulaže isključivo u vrijednosne papire i deponira sve vrijednosne papire kod tog depozitara koji je institucija ili financijska institucija;
- ii. za CIU-e koji nisu obuhvaćeni podtočkom i., društvo za upravljanje CIU-om, pod uvjetom da to društvo ispunjava kriterije iz članka 132. stavka 3. točke (a);

(b) treća strana instituciji dostavlja odgovarajuće podatke ili informacije koje joj nedostaju za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik pozicije u CIU-u u skladu s pristupom iz stavka 1. točke (a);

(c) vanjski revizor institucije potvrdio je da su podaci ili informacije treće strane iz točke (b) odgovarajući, a nadležno tijelo institucije na zahtjev ima neograničen pristup tim podacima i informacijama.

7. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju tehnički elementi metodologije za određivanje hipotetskih portfelja za potrebe pristupa iz stavka 4., uključujući način na koji institucije, ovisno o slučaju, uzimaju u obzir financijsku polugu u najvećoj dopuštenoj mjeri.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(137) u članku 325.q stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Faktori vega-rizika za valute koje institucije trebaju primijeniti na opcije s odnosnim instrumentima koji su osjetljivi na valute implicirane su volatiliteti deviznih tečajeva između parova valuta. Te implicirane volatiliteti raspoređuju se na sljedeće rokove dospjeća u skladu s rokom dospjeća odgovarajućih opcija na koje se primjenjuju kapitalni zahtjevi: pola godine, godinu dana, tri godine, pet godina i 10 godina.”;

(138) u članku 325.s stavku 1. formula za s_k zamjenjuje se sljedećim:

$$„s_k = \frac{V_i(0,01+vol_{k,x,y})-V_i(vol_{k,x,y})}{0,01} \cdot vol_k ”;$$

- (139) članak 325.t mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
„Odstupajući od prvog podstavka, nadležna tijela mogu od institucije koja je dobila odobrenje za primjenu alternativnog pristupa internih modela iz poglavlja 1.b zatražiti da primijeni funkcije za određivanje cijena sustava za mjerenje rizika njihova pristupa internih modela pri izračunu osjetljivosti u skladu s ovim poglavljem za potrebe zahtjeva za izračun i izvješćivanje iz članka 325. stavka 3.”;
 - (b) u stavku 5. točka (a) se zamjenjuje sljedećim:
„(a) te alternativne definicije koriste se za potrebe internog upravljanja rizicima ili za izvješća višem rukovodstvu o dobiti i gubicima koje sastavlja neovisna jedinica za kontrolu rizika unutar institucije;”;
 - (c) u stavku 6. točka (a) se zamjenjuje sljedećim:
„(a) te alternativne definicije koriste se za potrebe internog upravljanja rizicima ili za izvješća višem rukovodstvu o dobiti i gubicima koje sastavlja neovisna jedinica za kontrolu rizika unutar institucije;”;
- (140) u članku 325.v dodaje se sljedeći stavak 3.:
- „3. Za kreditne i vlasničke izvedenice koje nisu predmet sekuritizacije, a kojima se trguje na burzi, JTD iznosi po pojedinačnim sastavnicama određuju se primjenom pristupa odnosnih izloženosti.”;
- (141) u članku 325.y dodaje se sljedeći stavak 6.:
- „6. Za potrebe ovog članka, izloženost se raspoređuje u kategoriju kreditne kvalitete koja odgovara kategoriji kreditne kvalitete u koju bi bila raspoređena u skladu sa standardiziranim pristupom za kreditni rizik iz glave II. poglavlja 2.”;
- (142) u članku 325.ab stavak 2. briše se;
- (143) u članku 325.ae stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:
- „3. Ponderi rizika za faktore rizika na temelju valuta koje su uključene u potkategoriju najlikvidnijih valuta iz članka 325.bd stavka 7. točke (b), i za domaću valutu institucije, jesu sljedeći:
- (a) za faktore rizika nerizičnih stopa, ponderi rizika iz stavka 1. tablice 3 podijeljeni s $\sqrt{2}$;
 - (b) za faktor rizika inflacije i faktore rizika međuvalutne osnove, ponderi rizika iz stavka 2. podijeljeni s $\sqrt{2}$.”;
- (144) članak 325.ah mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:
 - i. u tablici 4, sektor u razredu 13 zamjenjuje se sljedećim:
„Subjeki financijskog sektora uključujući kreditne institucije koje je osnovala središnja država, tijelo područne (regionalne) ili lokalne samouprave, zajmodavce koji odobravaju promotivne kredite i pokrivene obveznice”;
 - ii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe ovog članka, izloženost se raspoređuje u kategoriju kreditne kvalitete koja odgovara kategoriji kreditne kvalitete u koju bi bila raspoređena u skladu sa standardiziranim pristupom za kreditni rizik iz glave II. poglavlja 2.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Odstupajući od stavka 2., institucije mogu izloženost riziku pokrivena obveznice bez rejtinga rasporediti u razred 4 ako institucija koja je izdala pokrivenu obveznicu ima stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3.”;

(145) u članku 325.ai stavku 1. definicija pojma ρ_{kl} (name) zamjenjuje se sljedećim:

„ ρ_{kl} (name) jednak je 1 ako su dva subjekta osjetljivosti k i l identični; jednak je 35 % ako su dva subjekta osjetljivosti k i l u razredima od 1 do 18 iz članka 325.ah stavka 1. tablice 4, a ako to nije slučaj jednak je 80 %”;

(146) u članku 325.aj, definicija γ_{bc} (rating) zamjenjuje se sljedećim:

„ γ_{bc} (rating) jednak je:

(a) 1 ako su razredi b i c razredi od 1 do 17 i ako oba razreda imaju istu kategoriju kreditne kvalitete (ili „stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3” ili „stupanj kreditne kvalitete od 4 do 6”), a ako to nije slučaj jednak je 50 %; za potrebe tog izračuna, smatra se da razred 1 pripada istoj kategoriji kreditne kvalitete kao i razred koji ima stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3;

(b) 1 ako je ili razred b ili c razred 18;

(c) 1 ako je razred b ili c razred 19, a drugi razred ima stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3; a ako to nije slučaj jednak je 50 %;

(d) 1 ako je razred b ili c razred 20, a drugi razred ima stupanj kreditne kvalitete od 1 do 6; a ako to nije slučaj jednak je 50 %”;

(147) članak 325.ak mijenja se kako slijedi:

(a) u prvom stavku u tablici 6, sektor u razredu 13 zamjenjuje se sljedećim:

„Subjekti financijskog sektora uključujući kreditne institucije koje je osnovala središnja država, područna (regionalna) ili lokalna samouprava, zajmodavce koji odobravaju promotivne kredite i pokrivena obveznice”;

(b) dodaju se sljedeći stavci:

„Za potrebe ovog članka, izloženost se raspoređuje u kategoriju kreditne kvalitete koja odgovara kategoriji kreditne kvalitete u koju bi bila raspoređena u skladu sa standardiziranim pristupom za kreditni rizik iz glave II. poglavlja 2.

Odstupajući od drugog stavka, institucije mogu izloženost riziku pokrivena obveznice bez rejtinga rasporediti u razred 4 ako institucija koja izdaje pokrivenu obveznicu ima stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3.”;

(148) u članku 325.am stavku 1. dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Za potrebe ovog članka, izloženost se raspoređuje u kategoriju kreditne kvalitete koja odgovara kategoriji kreditne kvalitete u koju bi bila raspoređena u skladu sa standardiziranim pristupom za kreditni rizik iz glave II. poglavlja 2.”;

(149) u članku 325.as tablica 9 mijenja se kako slijedi:

(a) naziv razreda 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Energetika – električna energija”;

(b) umeće se sljedeća rubrika:

3.a	Energetika – trgovanje emisijama ugljika	40 %
-----	--	------

”;

(150) članak 325.ax mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Razredi za faktore vega-rizika slični su razredima za faktore delta-rizika utvrđene u skladu s ovim poglavljem odjeljkom 3. pododjeljkom 1.

2. Ponderi rizika za osjetljivosti na faktore vega-rizika dodjeljuju se u skladu s kategorijom rizika faktora rizika, kako slijedi:

Tablica 11

Kategorija rizika	Ponderi rizika
Opći kamatni rizik (GIRR)	100 %
Rizik kreditne marže koji nije predmet sekuritizacije	100 %
Rizik kreditne marže koji je predmet sekuritizacije (ACTP)	100 %
Rizik kreditne marže koji je predmet sekuritizacije (koji nije uključen u ACTP)	100 %
Vlasnički instrumenti (velika kapitalizacija)	77,78 %

i indeksi)	
Vlasnički instrumenti (mala kapitalizacija i drugi sektor)	100 %
Roba	100 %
Tečaj	100 %

(b) stavak 3. briše se.”;

(151) članak 325.az mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Institucija za izračun svojih kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik može primjenjivati alternativni pristup internih modela ako ispunjava sve zahtjeve iz ovog poglavlja.”;

(c) stavak 2. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

i. točke (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:

„(c) organizacijske jedinice za trgovanje ispunjavaju zahtjeve za retroaktivno testiranje iz članka 325.bf stavka 3.;

(d) organizacijske jedinice za trgovanje ispunjavaju zahtjeve za raspodjelu dobiti i gubitka („raspodjela dobiti i gubitka”) iz članka 325.bg;”;

ii. dodaje se sljedeća točka (g):

„(g) organizacijskim jedinicama za trgovanje nije raspoređena nijedna pozicija u CIU-ima koja ispunjava uvjet iz članka 104. stavka 7. točke (b).”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Institucije koje su dobile odobrenje za primjenu alternativnog pristupa internih modela dužne su ispunjavati i zahtjev za izvješćivanje iz članka 325. stavka 3.”;

(d) stavak 9. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

i. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ograniči izračun uvećanja na ono koje proizlazi iz prekoračenja na temelju retroaktivnog testiranja hipotetskih promjena iz članka 325.bf stavka 6.”;

ii. dodaje se sljedeća točka (c):

„(c) isključi prekoračenje dokazano retroaktivnim testiranjem hipotetskih ili stvarnih promjena iz izračuna uvećanja iz članka 325.bf stavka 6.”;

(152) u članku 325.ba dodaje se sljedeći stavak 3.:

„3. Institucija koja primjenjuje alternativni interni model izračunava ukupne kapitalne zahtjeve za tržišni rizik za sve pozicije iz knjige trgovanja i sve pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje iz kojih proizlaze valutni ili robni rizik primjenom sljedeće formule:

$$AIMA_{total} = \min(AIMA + PLA_{addon} + ASA_{non-aima}; ASA_{allportfolio}) \\ + \max(AIMA - ASA_{aima}; 0)$$

pri čemu je:

AIMA = zbroj kapitalnih zahtjeva iz stavaka 1. i 2.;

PLA_{addon} = dodatni kapitalni zahtjev iz članka 325.bg stavka 2.;”;

ASA_{all portfolio} = kapitalni zahtjevi za tržišni rizik izračunani u skladu alternativnim standardiziranim pristupom iz članka 325. stavka 1. točke (a), za portfelj svih pozicija iz knjige trgovanja i svih pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje iz kojih proizlaze valutni ili robni rizik;

ASA_{non-aima} = kapitalni zahtjevi za tržišni rizik izračunani u skladu alternativnim standardiziranim pristupom iz članka 325. stavka 1. točke (a), za portfelj pozicija iz knjige trgovanja i pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje iz kojih proizlaze valutni ili robni rizik za koje je institucija primijenila isti pristup za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik;

AS = kapitalni zahtjevi za tržišni rizik izračunani u skladu alternativnim standardiziranim pristupom iz članka 325. stavka 1. točke (a), za portfelj pozicija iz knjige trgovanja i pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje iz kojih proizlaze valutni ili robni rizik za koje je institucija primijenila pristup iz članka 325. stavka 1. točke (b) za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik;

(153) u članku 325.bc dodaje se sljedeći stavak 6.:

„6. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju kriteriji za korištenje ulaznih podataka iz modela za mjerenje rizika iz ovog članka, uključujući kriterije točnosti podataka i kriterije kalibracije ulaznih podataka ako su podaci o tržištu nedostatni.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [devet mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(154) članak 325.be mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe procjene iz stavka 1., nadležna tijela mogu institucijama dopustiti korištenje podataka od vanjskih prodavatelja.”;

(b) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Nadležna tijela mogu zatražiti da institucija za faktor rizika za koji je u skladu sa stavkom 1. bila ocijenila da se može modelirati smatra da se ne može modelirati ako nadležna tijela smatraju da ulazni podaci na temelju kojih su se određivali scenariji budućih šokova primijenjeni na faktor rizika ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 325.bc stavka 6.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 2.a:

„2.a U iznimnim okolnostima, u razdobljima znatnog smanjenja određenih aktivnosti trgovanja na financijskim tržištima, nadležna tijela mogu svim institucijama koje primjenjuju pristup iz ovog poglavlja dopustiti da za neke faktore rizika za koje su te institucije u skladu sa stavkom 1. bile ocijenile da se ne mogu modelirati smatraju da se mogu modelirati ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) faktori rizika na koje se primjenjuje taj tretman odgovaraju znatno smanjenim aktivnostima trgovanja na financijskim tržištima;
- (b) tretman se primjenjuje privremeno, a najviše šest mjeseci u jednoj financijskoj godini;
- (c) tretmanom iz prvog podstavka znatno se ne smanjuju kapitalni zahtjevi za tržišni rizik institucije koja ga primjenjuje;
- (d) nadležna tijela odmah obavješćuju EBA-u o svakoj odluci kojom se institucijama koje primjenjuju pristup iz ovog poglavlja dopušta da za neke faktore rizika za koje su bile ocijenile da se ne mogu modelirati smatraju da se mogu modelirati, kao i o dotičnim aktivnostima trgovanja, i obrazlažu tu odluku.”;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju kriteriji za procjenu mogućnosti modeliranja faktora rizika u skladu sa stavkom 1., među ostalim i ako se koriste podaci o tržištu iz stavka 2.b, te učestalost te procjene.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 9 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(155) članak 325.bf mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 6. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Multiplikacijski faktor (mc) jednak je najmanje zbroju vrijednosti 1,5 i uvećanja koje se određuje u skladu s tablicom 3. Za portfelj iz stavka 5. to uvećanje izračunava se na osnovi broja prekoračenja u posljednjih 250 radnih dana kako je dokazano retroaktivnim testiranjem iznosa vrijednosti adherentne riziku institucije koji se izračunava u skladu s točkom (a) ovog podstavka. Na izračun uvećanja primjenjuju se sljedeći zahtjevi:”;

ii. zadnji podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U iznimnim okolnostima, nadležna tijela mogu instituciji odobriti da:

- (a) ograniči izračun uvećanja na ono koje proizlazi iz prekoračenja na temelju retroaktivnog testiranja hipotetskih promjena ako broj prekoračenja na temelju retroaktivnog testiranja stvarnih promjena nije rezultat nedostataka alternativnog internog modela institucije;

(b) isključi prekoračenje dokazano retroaktivnim testiranjem hipotetskih ili stvarnih promjena iz izračuna uvećanja ako ta prekoračenja nisu rezultat nedostataka alternativnog internog modela institucije.”;

iii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe prvog podstavka, nadležna tijela mogu vrijednost multiplikacijskog faktora povećati iznad zbroja iz tog podstavka utvrdi li se da alternativni interni model institucije nije dostatan za primjeren izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.”;

(b) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. Odstupajući od stavaka 2. i 6. ovog članka, nadležna tijela mogu instituciji dopustiti da ne broji prekoračenje ako se jednodnevna promjena vrijednosti njezina portfelja koja prelazi povezani iznos vrijednosti adherentne riziku izračunan internim modelom te institucije može pripisati faktoru rizika koji se ne može modelirati.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 10.:

„10. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju uvjeti i kriteriji prema kojima se instituciji može dopustiti da ne broji prekoračenje ako se jednodnevna promjena vrijednosti njezina portfelja koja prelazi povezani iznos vrijednosti adherentne riziku izračunan internim modelom te institucije može pripisati faktoru rizika koji se ne može modelirati.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

(156) članak 325.bg mijenja se kako slijedi:

(a) stavci od 1. do 3. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Organizacijska jedinica za trgovanje institucije ispunjava zahtjeve za raspodjelu dobiti i gubitka ako su teoretske promjene vrijednosti njezina portfelja na temelju modela za mjerenje rizika institucije blizu ili dovoljno blizu hipotetskim promjenama vrijednosti portfelja te organizacijske jedinice za trgovanje na temelju modela institucije za određivanje cijena.

2. Neovisno o stavku 1., ako su teoretske promjene vrijednosti portfelja organizacijske jedinice za trgovanje na temelju modela za mjerenje rizika institucije dovoljno blizu hipotetskim promjenama vrijednosti njezina portfelja na temelju modela institucije za određivanje cijena, institucija za sve pozicije dodijeljene toj organizacijskoj jedinici za trgovanje izračunava dodatni kapitalni zahtjev iz članka 325.ba stavaka 1. i 2.

3. Ispunjenjem zahtjeva za raspodjelu dobiti i gubitka iz stavka 1. institucija za svaku poziciju određene organizacijske jedinice za trgovanje utvrđuje precizan popis faktora rizika koji se smatraju primjerenima za provjeru usklađenosti institucije sa zahtjevom za retroaktivno testiranje iz članka 325.bf.”;

(b) stavak 4. mijenja se kako slijedi:

- i. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) kriterije na temelju kojih se utvrđuje jesu li teoretske promjene vrijednosti portfelja organizacijske jedinice za trgovanje blizu ili dovoljno blizu hipotetskim promjenama vrijednosti portfelja organizacijske jedinice za trgovanje za potrebe stavka 1., vodeći računa o međunarodnim regulatornim promjenama;

(b) dodatni kapitalni zahtjev iz stavka 2.;”;
- ii. točka (e) briše se;
- iii. zadnja dva podstavka zamjenjuju se sljedećim:

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [devet mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

(157) članak 325.bh mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. dodaje se sljedeća podtočka (i):

„(i) za pozicije u CIU-ima, institucije na temelju odnosnih pozicija u CIU-ima barem jedanput tjedno izračunavaju svoje kapitalne zahtjeve u skladu s ovim poglavljem; institucije koje nemaju odgovarajuće ulazne podatke ili informacije za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik pozicije u CIU-u u skladu s pristupom odnosnih izloženosti mogu te ulazne podatke ili informacije zatražiti od treće strane ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

 - i. treća strana nešto je od sljedećeg:
 - depozitar CIU-a, koji je institucija ili financijska institucija, ako taj CIU ulaže isključivo u vrijednosne papire i deponira sve vrijednosne papire kod tog depozitara,
 - za CIU-ove koji nisu obuhvaćeni prvom alinejom ove podtočke i., društvo za upravljanje CIU-om, ako to društvo ispunjava kriterije iz članka 132. stavka 3. točke (a),
 - ii. treća strana instituciji dostavlja odgovarajuće ulazne podatke ili informacije za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik pozicije u CIU-u u skladu s pristupom iz prvog podstavka;
 - iii. vanjski revizor institucije potvrdio je da su podaci ili informacije treće strane iz podtočke ii. odgovarajući, a nadležno tijelo institucije na zahtjev ima neograničen pristup tim podacima i informacijama.”;
- (b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Institucija može primijeniti empirijske korelacije unutar širokih kategorija faktora rizika, a za potrebe izračuna mjere neograničenog očekivanog manjka UEST iz članka 325.bb stavka 1., među širokim kategorijama faktora rizika samo ako je pristup institucije za mjerenje tih korelacija pouzdan i u skladu s primjenjivim razdobljima likvidnosti ili ako se dosljedno provodi u skladu sa zahtjevima nadležnog tijela institucije, s osnovnim razdobljem od 10 dana utvrđenim u članku 325.bc stavku 1.”;

(c) stavak 3. briše se;

(158) u članku 325.bi stavku 1. točka (b) mijenja se kako slijedi:

„(b) institucija je dužna imati jedinicu za kontrolu rizika koja je neovisna o poslovnim jedinicama za trgovanje i izravno je podređena višem rukovodstvu. Ta jedinica:

- i. odgovorna je za razvoj i provedbu svih internih modela za mjerenje rizika koji se koriste pri primjeni alternativnog pristupa internih modela za potrebe ovog poglavlja;
- ii. odgovorna je za cjelokupni sustav upravljanja rizicima;
- iii. izrađuje i analizira dnevna izvješća o podacima dobivenima primjenom internih modela za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik te za primjerenost mjera koje treba poduzeti u vezi s limitima trgovanja.

Jedinica za provjeru, odvojena od jedinice za kontrolu rizika, provodi početnu i stalnu provjeru svih internih modela za mjerenje rizika koji se koriste pri primjeni alternativnog pristupa internih modela za potrebe ovog poglavlja.”;

(159) članak 325.bp mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 5. mijenja se kako slijedi:

- i. točke (d) i (e) zamjenjuju se sljedećim:

„(d) institucija koja je dobila odobrenje za procjenu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s glavom II. poglavljem 3. odjeljkom 1. za kategoriju izloženosti i rejting-sustav koji odgovaraju određenom izdavatelju primjenjuje tamo navedenu metodologiju za izračun vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza tog izdavatelja ako su podaci za tu procjenu dostupni;

(e) institucija koja nije dobila odobrenje za procjenu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza iz točke (d) razvija internu metodologiju ili koristi vanjske izvore za procjenu tih vjerojatnosti u skladu sa zahtjevima koji se primjenjuju na procjene vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s ovim člankom.”;

- ii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (d), podaci za procjenu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza određenog izdavatelja pozicije iz knjige trgovanja dostupni su ako institucija na dan izračuna u knjizi pozicija kojima se ne trguje ima poziciju istog dužnika za kojeg u skladu s glavom II. poglavljem 3. odjeljkom 1. procjenjuje vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza radi izračuna svojih kapitalnih zahtjeva utvrđenih u tom poglavlju.”;

(b) stavak 6. mijenja se kako slijedi:

- i. točke (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:

„(c) institucija koja je dobila odobrenje za procjenu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s glavom II. poglavljem 3. odjeljkom 1. za kategoriju izloženosti i rejting-sustav koji odgovaraju određenoj izloženosti primjenjuje tamo navedenu metodologiju za

izračun procjena gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza tog izdavatelja ako su podaci za tu procjenu dostupni;

(d) institucija koja nije dobila odobrenje za procjenu gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza iz točke (c) razvija internu metodologiju ili koristi vanjske izvore za procjenu tog gubitka u skladu sa zahtjevima koji se primjenjuju na procjene gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s ovim člankom.”;

ii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe točke (c), podaci za procjenu gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza određenog izdavatelja pozicije iz knjige trgovanja dostupni su ako institucija na dan izračuna u knjizi pozicija kojima se ne trguje ima poziciju iste izloženosti za koju u skladu s glavom II. poglavljem 3. odjeljkom 1. procjenjuje gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza radi izračuna svojih kapitalnih zahtjeva utvrđenih u tom poglavlju.”;

(160) u članku 337. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Institucije pri određivanju pondera rizika za potrebe stavka 1. primjenjuju isključivo pristup utvrđen u glavi II. poglavlju 5. odjeljku 3.”;

(161) u članku 338. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Za potrebe ovog članka, institucija svoj korelacijski portfelj namijenjen trgovanju određuje u skladu s odredbama članka 325. stavaka 6., 7. i 8.

2. Institucija određuje viši od sljedećih iznosa kao kapitalni zahtjev za specifični rizik korelacijskog portfelja namijenjenog trgovanju:

(a) ukupni kapitalni zahtjev za specifični rizik koji bi se primjenjivao samo na neto duge pozicije korelacijskog portfelja namijenjenog trgovanju;

(b) ukupni kapitalni zahtjev za specifični rizik koji bi se primjenjivao samo na neto kratke pozicije korelacijskog portfelja namijenjenog trgovanju.”;

(162) u članku 352. stavak 2. briše se.

(163) u članku 361. točka (c) i zadnji stavak brišu se;

(164) u dijelu trećem glavi IV. poglavlje 5. briše se;

(165) u članku 381. dodaje se sljedeći stavak:

„Za potrebe ove glave, „CVA rizik” znači rizik gubitaka koji proizlazi iz promjene vrijednosti CVA, koja se za portfelj transakcija s drugom ugovornom stranom izračunava kako je utvrđeno u prvom stavku, zbog kretanja faktora rizika kreditne marže druge ugovorne strane i drugih faktora rizika uključenih u portfelj transakcija.”;

(166) članak 382. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Institucija u izračun regulatornog kapitala propisan u stavku 1. uključuje transakcije financiranja vrijednosnim papirima po fer vrijednosti u skladu s računovodstvenim okvirom koji se primjenjuje na instituciju ako su njezine izloženosti CVA riziku koje proizlaze iz tih transakcija značajne.”;

- (b) umeću se sljedeći stavci 4.a i 4.b:

„4.a Odstupajući od stavka 4., institucija može odlučiti da će kapitalne zahtjeve za CVA rizik izračunavati primjenom bilo kojeg od primjenjivih pristupa iz članka 382.a za transakcije koje su isključene u skladu sa stavkom 4. ako institucija primjenjuje prihvatljive zaštite utvrđene u skladu s člankom 386. za smanjenje CVA rizika tih transakcija. Institucije su dužne utvrditi politike u kojima se navodi njihova odluka za ispunjenje kapitalnih zahtjeva za CVA rizik za takve transakcije.

4.b Institucije su dužne izvijestiti svoja nadležna tijela o rezultatima izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik za sve transakcije iz stavka 4. Za potrebe tog zahtjeva za izvješćivanje, institucije izračunavaju kapitalne zahtjeve za CVA rizik primjenom relevantnih pristupa utvrđenih u članku 382.a stavku 1. koje bi primijenile za ispunjenje kapitalnog zahtjeva za CVA rizik da te transakcije nisu isključene iz područja primjene u skladu sa stavkom 4.”;

- (c) dodaje se sljedeći stavak 6.:

„6. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju uvjeti i kriteriji na temelju kojih nadležna tijela procjenjuju jesu li izloženosti CVA riziku koje proizlaze iz transakcija financiranja vrijednosnim papirima po fer vrijednosti značajne, kao i učestalost takve procjene.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u drugom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.”;

- (167) umeće se sljedeći članak 382.a:

„Članak 382.a

Pristupi za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik

1. Institucija izračunava kapitalne zahtjeve za CVA rizik za sve transakcije iz članka 382. primjenom sljedećih pristupa:

- (a) standardiziranog pristupa iz članka 383. ako je institucija od nadležnih tijela dobila odobrenja za primjenu tog pristupa;
- (b) osnovnog pristupa iz članka 384.;
- (c) pojednostavnjenog pristupa iz članka 385. ako institucija ispunjava uvjete iz stavka 1. tog članka.

2. Institucija ne smije pristup iz stavka 1. točke (c) primjenjivati u kombinaciji s pristupima iz stavka 1. točaka (a) ili (b).

3. Institucija može kontinuirano kombinirati pristupe iz stavka 1. točaka (a) i (b) za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik u sljedećim situacijama:

- (a) za različite druge ugovorne strane;
- (b) za različite priznate skupove za netiranje s istom drugom ugovornom stranom;

- (c) za različite transakcije u istom priznatom skupu za netiranje ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- i. institucija dijeli skup za netiranje na dva hipotetska skupa za netiranje i sve transakcije na koje se primjenjuje pristup iz stavka 1. točke (a) raspoređuje u isti hipotetski skup za netiranje, a sve transakcije na koje se primjenjuje pristup iz stavka 1. točke (b) u drugi hipotetski skup za netiranje radi izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik;
 - ii. podjela iz točke (a) usklađena je s načinom na koji institucija određuje pravno provedivo netiranje CVA-a izračunanog u računovodstvene svrhe;
 - iii. odobrenje nadležnog tijela za primjenu pristupa iz stavka 1. točke (a) ograničeno je na hipotetski skup za netiranje za koji institucija primjenjuje pristup iz stavka 1. točke (a) radi izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik.

Institucije su dužne utvrditi politike u kojima se objašnjava kako kontinuirano primjenjuju kombinaciju pristupa iz stavka 1. točaka (a) i (b), kako je utvrđeno u ovom stavku, radi izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik.”;

(168) članak 383. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 383.

Standardizirani pristup

1. Nadležna tijela daju institucijama odobrenje za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik za portfelj transakcija s jednom ili više drugih ugovornih strana primjenom standardiziranog pristupa u skladu sa stavkom 3. nakon što procijene ispunjava li institucija sljedeće zahtjeve:

- (a) institucija je osnovala zasebnu jedinicu odgovornu za ukupno upravljanje rizicima institucije i zaštitu od CVA rizika;
- (b) institucija je za svaku dotičnu drugu ugovornu stranu razvila regulatorni CVA model za izračun CVA-a te druge ugovorne strane u skladu s člankom 383.a;
- (c) institucija za svaku dotičnu drugu ugovornu stranu može najmanje jedanput mjesečno izračunati osjetljivosti njezina CVA-a na dotične faktore rizika utvrđene u skladu s člankom 383.b;
- (d) institucija za sve pozicije u prihvatljivim zaštitama priznatima u skladu s člankom 386. za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva institucije za CVA rizik primjenom standardiziranog pristupa može najmanje jedanput mjesečno izračunati osjetljivosti tih pozicija na relevantne faktore rizika utvrđene u skladu s člankom 383.b.

Za potrebe točke (c), osjetljivost CVA-a druge ugovorne strane na faktore rizika znači relativna promjena vrijednosti tog CVA-a koja je rezultat promjene vrijednosti jednog od relevantnih faktora rizika tog CVA-a, koja se izračunava primjenom regulatornog CVA modela institucije u skladu s člancima 383.i i 383.j.

Za potrebe točke (d), osjetljivost pozicija u prihvatljivoj zaštiti na neki faktor rizika znači relativna promjena te pozicije koja je rezultat promjene vrijednosti jednog od relevantnih faktora rizika te pozicije, koja se izračunava primjenom modela institucije za određivanje cijena u skladu s člancima 383.i i 383.j.

2. Za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za CVA rizik primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „kategorija rizika” znači jedna od sljedećih kategorija:
 - i. kamatni rizik;
 - ii. rizik kreditne marže druge ugovorne strane;
 - iii. referentni rizik kreditne marže;
 - iv. rizik vlasničkih instrumenata;
 - v. robni rizik;
 - vi. valutni rizik;
- (b) „CVA portfelj” znači portfelj agregiranog CVA-a i svih prihvatljivih zaštita iz stavka 1. točke (d);
- (c) „agregirani CVA” znači zbroj vrijednosti kolaterala korigiranih korektivnim faktorom izračunanih primjenom regulatornog modela CVA za sve druge ugovorne strane iz stavka 1. prvog podstavka.

3. Institucije određuju kapitalne zahtjeve za CVA rizik primjenom standardiziranog pristupa kao zbroj sljedeća dva kapitalna zahtjeva koja se izračunavaju u skladu s člankom 383.b:

- (a) kapitalnih zahtjeva za delta-rizik, kojim se obuhvaća rizik promjena vrijednosti CVA portfelja institucije zbog kretanja relevantnih faktora rizika koji nisu povezani s volatilnosti;
- (b) kapitalnih zahtjeva za vega-rizik, kojim se obuhvaća rizik promjena vrijednosti CVA portfelja institucije zbog kretanja relevantnih faktora rizika povezanih s volatilnosti.”;

(169) umeću se sljedeći članci od 383.a do 383.w:

„Članak 383.a

Regulatorni CVA model

1. Regulatorni CVA model koji se primjenjuje za izračun regulatornih zahtjeva za CVA rizik u skladu s člankom 384. konceptualno je primjeren, dosljedno se provodi i ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

- (a) regulatorni CVA model omogućuje modeliranje CVA-a određene druge ugovorne strane, uz priznavanje sporazuma o netiranju i ugovora o iznosu nadoknade na razini skupa za netiranje, ovisno o slučaju, u skladu s ovim člankom;
- (b) institucija procjenjuje vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane iz točke (a) na temelju kreditne marže druge ugovorne strane i tržišno dogovorenog gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza za tu drugu ugovornu stranu;
- (c) očekivani gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza iz točke (a) isti je kao tržišno dogovoreni gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza iz točke (b), osim ako institucija može obrazložiti razliku u nadređenosti portfelja transakcija s tom drugom ugovornom stranom i nadređenih neosiguranih obveznica koje je ta druga ugovorna strana izdala;

- (d) u svakom trenutku u budućnosti, simulirana diskontirana buduća izloženost portfelja transakcija s drugom ugovornom stranom izračunava se primjenom modela izloženosti ponovnim određivanjem cijene za sve transakcije u tom portfelju, na temelju simuliranih zajedničkih promjena tržišnih faktora rizika koji su značajni za te transakcije primjenom odgovarajućeg broja scenarija, te diskontiranjem cijena na datum izračuna primjenom nerizičnih kamatnih stopa;
- (d) regulatorni CVA model omogućuje modeliranje značajne ovisnosti između simulirane diskontirane buduće izloženosti portfelja transakcija i kreditne marže druge ugovorne strane;
- (e) ako su transakcije iz portfelja uključene u skup za netiranje koji je predmet ugovora o iznosu nadoknade i svakodnevnog tržišnog vrednovanja, kolateral koji je dan i primljen prema tom ugovoru priznaje se kao instrument smanjenja rizika u simuliranoj diskontiranoj budućoj izloženosti ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - i. institucija određuje relevantno razdoblje iznosa nadoknade za rizik koji je relevantan za taj skup za netiranje u skladu sa zahtjevima iz članka 285. stavaka 2. i 5. i koji to razdoblje iznosa nadoknade odražava u izračunu simulirane diskontirane buduće izloženosti;
 - ii. sva primjenjiva obilježja ugovora o iznosu nadoknade, uključujući učestalost poziva za uplatu marže, vrstu ugovorno prihvatljivog kolaterala, iznose pragova, najniži iznos marže koji će se razmijeniti između ugovornih strana, neovisne iznose i inicijalni iznos nadoknade za instituciju i drugu ugovornu stranu, primjereno se odražavaju u izračunu simulirane diskontirane buduće izloženosti;
 - iii. institucija je osnovala jedinicu za upravljanje kolateralima usklađenu s člankom 287. za sve kolaterale prihvatljive za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik primjenom standardiziranog pristupa.

Za potrebe točke (a), CVA ima pozitivan predznak i izračunava se kao funkcija očekivanog gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane, odgovarajućeg skupa vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane u budućnosti i odgovarajućeg skupa simuliranih diskontiranih budućih izloženosti portfelja transakcija s tom drugom ugovornom stranom u budućnosti sve do dospijeca transakcija u tom portfelju s najdužim rokom do dospijeca.

Za potrebe točke (b), ako je kreditna marža na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane može dostupna na tržištu, institucija koristi tu maržu. Ako takva kreditna marža na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza nije dostupna, institucija primjenjuje jedan od sljedećih pristupa:

- i. kreditne marže iz drugih instrumenata koje je izdala druga ugovorna strana i koje odražavaju aktualne tržišne uvjete;
- ii. zamjenske marže koje su primjerene s obzirom na rejting, sektor i regiju druge ugovorne strane.

Za potrebe obrazloženja iz točke (d), kolateral primljen od druge ugovorne strane ne mijenja nadređenost izloženosti.

Za potrebe točke (f) podtočke iii., institucija koja je već osnovala takvu jedinicu za primjenu metode internog modela iz članka 283. nije dužna osnovati dodatnu jedinicu za upravljanje kolateralima ako može svojim nadležnim tijelima dokazati da ta jedinica ispunjava zahtjeve iz članka 287. za sve kolaterale prihvatljive za izračun regulatornih zahtjeva za CVA rizik primjenom standardiziranog pristupa.

2. Institucija koja primjenjuje regulatorni CVA model ispunjava sve sljedeće kvalitativne zahtjeve:

- (a) model izloženosti iz stavka 1. točke (d) dio je institucijina internog sustava za upravljanje CVA rizikom koji uključuje identifikaciju, mjerenje, upravljanje, odobravanje i interno izvješćivanje o CVA-u i CVA riziku u računovodstvene svrhe;
- (b) institucija ima proces kojim se osigurava usklađenost s dokumentiranim skupom internih politika, kontrola, procjena rezultata modela i postupke koji se odnose na model izloženosti iz stavka 1. točke (d);
- (c) institucija ima neovisnu jedinicu za kontrolu odgovornu za učinkovitu početnu i stalnu provjeru modela izloženosti iz stavka 1. točke (d). Ta je jedinica neovisna o jedinicama za poslovno kreditiranje i trgovanje, uključujući jedinicu iz članka 383. stavka 1. točke (a) i odgovara izravno višem rukovodstvu; ima dovoljan broj zaposlenika primjereno osposobljenih za te poslove;
- (d) više rukovodstvo institucije aktivno sudjeluje u procesu kontrole rizika i smatra kontrolu CVA rizika bitnima aspektom poslovanja za koji trebaju biti izdvojeni odgovarajući resursi;
- (e) institucija dokumentira proces početne i stalne provjere svojeg modela izloženosti iz stavka 1. točke (d) tako detaljno da treća strana može razumjeti kako modeli funkcioniraju, njihova ograničenja i najvažnije pretpostavke, i ponovno provesti analizu. U toj se dokumentaciji utvrđuje minimalna učestalost stalne provjere, kao i druge okolnosti (npr. iznenadna promjena ponašanja tržišta) u kojima se provodi dodatna provjera; opisuje se način provjere tokova podataka i portfelja, analize koje se provode te kako se izrađuju reprezentativni portfelji druge ugovorne strane;
- (f) modeli za određivanje cijena koji se koriste u modelu izloženosti iz stavka 1. točke (a) za određeni scenarij simuliranih faktora tržišnog rizika testiraju se s odgovarajućim neovisnim referentnim vrijednostima za široki raspon stanja na tržištu u okviru procesa početne i stalne provjere modela. Modeli za određivanje cijena opcija uzimaju u obzir nelinearnost vrijednosti opcija s obzirom na faktore tržišnog rizika;
- (g) neovisna provjera internog sustava institucije za upravljanje CVA rizikom iz točke (a) ovog stavka provodi se redovito u okviru institucijina procesa unutarnje revizije. Ta bi provjera trebala uključivati aktivnosti jedinice iz članka 383. stavka 1. točke (a) i aktivnosti neovisne jedinice za kontrolu rizika iz točke (c) ovog stavka;
- (h) model koji institucija primjenjuje za izračun simulirane diskontirane buduće izloženosti iz stavka 1. točke (a) odražava uvjete transakcije te specifikacije i aranžmane o iznosu nadoknade pravovremeno, potpuno i na konzervativan način. Uvjeti i specifikacije pohranjeni su u sigurnoj bazi podataka koja je predmet formalne i redovite revizije. Prijenos uvjeta transakcija i podataka iz

specifikacija i ugovora o iznosu nadoknade u model izloženosti također je predmet unutarnje revizije, a između modela i sustava izvornih podataka moraju biti uspostavljeni procesi formalnog usklađivanja radi stalne provjere jesu li uvjeti transakcija, specifikacije i ugovori o iznosu nadoknade točno ili barem konzervativno prikazani u sustavu izloženosti;

- i. aktualni i povijesni ulazni tržišni podaci u modelu koji institucija primjenjuje za izračun simulirane diskontirane buduće izloženosti iz stavka 1. točke (a) pribavljaju se neovisno o poslovnim linijama. Unose se u model koji institucija primjenjuje za izračun simulirane diskontirane buduće izloženosti iz stavka 1. točke (a) pravovremeno i potpuno i čuvaju u sigurnoj bazi podataka koja je predmet formalne i redovite revizije. Institucija je dužna imati dobro razvijen proces provjere cjelovitosti podataka i neprimjerenih opservacija. Ako se model oslanja na zamjenske tržišne podatke, institucija izrađuje unutarnje politike za identifikaciju odgovarajućih zamjenskih podataka i na trajnoj osnovi može empirijski dokazati da ti zamjenski podaci konzervativno prikazuju odnosni rizik;
- (j) model izloženosti obuhvaća informacije karakteristične za pojedinu transakciju i ugovor potrebne za agregiranje izloženosti na razini skupa za netiranje. Institucija provjerava jesu li transakcije raspoređene u odgovarajući skup za netiranje unutar modela.

Za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za CVA rizik iz točke (a), model izloženosti može imati različite specifikacije i pretpostavke kako bi bili ispunjeni svi zahtjevi iz članka 383.a, osim što ulazni tržišni podaci i priznavanje netiranja moraju biti isti kao oni koji se koriste u računovodstvene svrhe.

3. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje način na koji institucija određuje zamjenske marže iz stavka 1. točke (b) podtočke ii. za potrebe izračuna vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza.

4. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) dodatni tehnički elementi koje institucija uzima u obzir pri izračunu očekivanog gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane, vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane i simulirane diskontirane buduće izloženosti portfelja transakcija s tom drugom ugovornom stranom i CVA-a, iz stavka 1. točke (a);
- (b) koji su drugi instrumenti iz stavka 1. točke (b) podtočke i. primjereni za procjenu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane te kako institucije provode tu procjenu.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda iz stavaka 3. i 4. Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

4. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje sljedeće:

- (a) uvjeti za procjenu značajnosti proširenja i promjena u primjeni standardiziranog pristupa iz članka 383. stavka 3.;

- (b) metodologija procjene koju nadležna tijela primjenjuju za provjeru usklađenosti institucije sa zahtjevima iz članaka 383. i 383.a.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda Komisiji dostavlja 36 mjeseci [nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 383.b

Kapitalni zahtjevi za delta-rizik i vega-rizik

1. Institucije za izračun kapitalnih zahtjeva za delta-rizik i vega-rizik primjenjuju faktore delta-rizika i vega-rizika opisane u člancima od 383.c do 383.h te proces iz stavaka od 2. do 8.

2. Za svaku kategoriju rizika iz članka 383. stavka 2. izračunava se osjetljivost agregiranih CVA i osjetljivost svih pozicija u priznatim zaštitama obuhvaćenih kapitalnim zahtjevima za delta-rizik ili vega-rizik na svaki od primjenjivih faktora delta-rizika ili vega-rizika uključenih u tu kategoriju rizika i to primjenom formula utvrđenih u člancima 383.i i 383.j. Ako vrijednost instrumenta ovisi o nekoliko faktora rizika, osjetljivost se određuje zasebno za svaki faktor rizika.

Za izračun osjetljivosti agregiranih CVA za vega-rizik, uključuju se osjetljivosti na volatilnosti korištene u modelu izloženosti za simulaciju faktora rizika i na volatilnosti korištene za ponovno određivanje cijene transakcija opcijama u portfelju s drugom ugovornom stranom.

Odstupajući od stavka 1., institucija uz odobrenje nadležnih tijela može koristiti alternativne definicije osjetljivosti na delta-rizik i vega-rizik pri izračunu kapitalnih zahtjeva za poziciju iz knjige trgovanja u skladu s ovim poglavljem ako institucija ispunjava sve sljedeće uvjete:

- (a) te alternativne definicije koriste se za potrebe internog upravljanja rizicima i za izvješća višem rukovodstvu o dobiti i gubicima koje sastavlja neovisna jedinica za kontrolu rizika unutar institucije;
- (b) institucija može dokazati da te alternativne definicije prikladnije obuhvaćaju osjetljivosti pozicije nego formule iz članaka 383.i i 383.j te da se dobivene osjetljivosti bitno ne razlikuju od onih dobivenih primjenom formula.

3. Ako je priznata zaštita neki instrument na temelju indeksa, institucije izračunavaju osjetljivosti te priznate zaštite na sve relevantne faktore rizika primjenjujući pomak vrijednosti jednog od relevantnih faktora rizika na sve sastavnice indeksa.

4. Institucije mogu uvesti dodatne kategorije rizika, uz one iz članka 383. stavka 2., koje odgovaraju kvalificiranim instrumentima na temelju indeksa. Za potrebe delta-rizika, smatra se da je instrument na temelju indeksa kvalificiran ako ispunjava uvjete iz članka 325.i stavka 3. Za vega-rizike, smatra se da su svi instrumenti na temelju indeksa kvalificirani.

Institucija izračunava delta-osjetljivost i vega-osjetljivost na faktor rizika na temelju kvalificiranog indeksa kao jednu osjetljivost na odnosni kvalificirani indeks. Ako je 75 % sastavnica kvalificiranog indeksa raspoređeno u isti sektor iz članaka 383.o,

383.r i 383.t, institucija u taj isti sektor raspoređuje i kvalificirani indeks. Institucija u protivnom osjetljivost raspoređuje u primjenjivi razred kvalificiranog indeksa.

5. Ponderirane osjetljivosti agregiranog CVA i tržišne vrijednosti svih priznatih zaštita na faktor rizika izračunava se tako što se odgovarajuće neto osjetljivosti pomnože s odgovarajućim ponderom rizika, primjenom sljedećih formula:

$$WS_k^{CVA} = RW_k \cdot S_k^{CVA}$$

$$WS_k^{hedges} = RW_k \cdot S_k^{hedges}$$

pri čemu je:

k = indeks koji označava faktor rizika k ;

RW_k = ponder rizika koji se primjenjuje na faktor rizika k ;

WS_k^{CVA} = ponderirana osjetljivost agregiranog CVA na faktor rizika k ;

S_k^{CVA} = neto osjetljivost agregiranog CVA na faktor rizika k ;

WS_k^{hedges} = ponderirana osjetljivost tržišne vrijednosti svih priznatih zaštita u portfelju CVA na faktor rizika k ;

S_k^{hedges} = neto osjetljivost tržišne vrijednosti svih priznatih zaštita u portfelju CVA na faktor rizika k .

6. Institucije neto ponderiranu osjetljivost WS_k portfelja CVA na faktor rizika k izračunavaju primjenom sljedeće formule:

$$WS_k = WS_k^{CVA} - WS_k^{hedges}$$

7. Neto ponderirane osjetljivosti u istom razredu agregiraju se primjenom sljedeće formule i odgovarajućih korelacija ρ_{kl} za ponderirane osjetljivosti u istom razredu iz članaka 383.l, 383.s i 383.p čime se dobiva osjetljivost za određeni razred K_b :

$$K_b = \sqrt{\sum_k WS_k^2 + \sum_{k \in b} \sum_{l \in b, k \neq l} \rho_{kl} WS_k WS_l + R \cdot \sum_{k \in b} ((WS_k^{hedges})^2)}$$

pri čemu je:

K_b = osjetljivost za razred b ;

ρ_{kl} = odgovarajući korelacijski parametri unutar razreda;

R = parametar ukidanja zaštite jednak 0,01;

WS_k = neto ponderirane osjetljivosti.

8. Osjetljivost za određeni razred izračunava se u skladu sa stavicima 5., 6. i 7. za svaki razred unutar kategorije rizika. Nakon što se osjetljivost izračuna za svaki pojedinačni razred, ponderirane osjetljivosti na sve faktore rizika među razredima agregiraju se primjenom formule u nastavku i odgovarajućih korelacija γ_{bc} za ponderirane osjetljivosti u različitim razredima iz članaka 383.l, 383. i 383.q, čime se dobivaju kapitalni zahtjevi za delta-rizik ili vega-rizik za određenu kategoriju rizika:

Risk – classspecificownfundsrequirementfordeltaorvegarisk

$$= m_{CVA} \sqrt{\sum_b K_b^2 + \sum_b \sum_{b \neq c} \gamma_{bc} S_b S_c}$$

pri čemu je:

m_{CVA} = multiplikacijski faktor koji iznosi 1; nadležna tijela mogu povećati vrijednost m_{CVA} ako regulatorni CVA model institucije nije dostatan za primjeren izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik;

K_b = osjetljivost za razred b;

γ_{bc} = korelacijski parametar između razreda b i c;

$S_b = \max\{-K_b; \min(\sum_{k \in b} WS_k; K_b)\}$ za sve faktore rizika u razredu b;

$S_c = \max\{-K_c; \min(\sum_{k \in b} WS_k; K_c)\}$ za sve faktore rizika u razredu c.

Članak 383.c

Faktori kamatnog rizika

1. Za faktore delta-kamatnog rizika, uključujući rizik inflacije, postoji jedan razred za svaku valutu, a svaki razred sadržava različite vrste faktora rizika.

Faktori delta-kamatnog rizika koji se primjenjuju na instrumente u CVA portfelju osjetljive na promjene kamatnih stopa nerizične su stope za svaku valutu i svaki od sljedećih rokova dospijeca: godinu dana, dvije godine, pet godina, 10 godina i 30 godina.

Faktori delta-kamatnog rizika koji se primjenjuju na instrumente u CVA portfelju osjetljive na rizik inflacije stope su inflacije za svaku valutu i svaki od sljedećih rokova dospijeca: godinu dana, dvije godine, pet godina, 10 godina i 30 godina.

2. Valute na koje institucija primjenjuje faktore delta-kamatnog rizika u skladu sa stavkom 1. su USD, EUR, GBP, AUD, CAD, SEK, JPY i izvještajna valuta institucije.

3. Za valute koje nisu navedene u stavku 2., faktori delta-kamatnog rizika apsolutna su promjena stope inflacije i paralelnog pomaka cijele nerizične krivulje za određenu valutu

4. Institucije izračunavaju nerizične stope za svaku valutu na temelju instrumenata tržišta novca iz svoje knjige trgovanja koji imaju najniži kreditni rizik, uključujući ugovore o razmjeni koji se temelje na prekonoćnim kamatnim stopama.

5. Ako institucije ne mogu primijeniti pristup iz stavka 4., nerizične stope temelje se na jednoj ili više tržišno impliciranih krivulja razmjene kamata koje institucije koriste za vrednovanje svojih pozicija po tržišnoj vrijednosti, npr. krivulje ugovora o razmjeni međubankovnih ponuđenih kamata.

Ako su podaci o tržišno impliciranim krivuljama razmjene kamata opisanima u prvom podstavku ovog stavka nedostadni, nerizične stope mogu se izvesti iz najprimjerenijih krivulja državnih obveznica za određenu valutu.

Članak 383.d

Faktori valutnog rizika

1. Faktori delta-valutnog rizika koje institucije trebaju primijeniti na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na promptne devizne tečajeve jesu promptni devizni tečajevi između valute u kojoj je instrument nominiran i izvještajne valute institucije. Za svaki par valuta postoji jedan razred, koji sadržava jedinstveni faktor rizika i jedinstvenu neto osjetljivost.

2. Faktori vega-valutnog rizika koje institucije trebaju primijeniti na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na volatilitnost deviznih tečajeva jesu implicirane volatilitnosti deviznih tečajeva između parova valuta iz stavka 1. Za sve valute i rokove dospijea postoji jedan razred, koji sadržava faktore vega-valutnog rizika i jedinstvenu neto osjetljivost.

3. Institucije nisu dužne razlikovati varijante valute „onshore” (unutar zemlje) i „offshore” (izvan zemlje) za valutne faktore delta-rizika i vega-rizika.

Članak 383.e

Faktori rizika kreditne marže druge ugovorne strane

1. Faktori delta-rizika kreditne marže druge ugovorne strane koji se primjenjuju na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na kreditnu maržu druge ugovorne strane jesu kreditne marže pojedinačnih drugih ugovornih strana te referentna imena i kvalificirani indeksi za sljedeće rokove dospijea: pola godine, godinu dana, tri godine, pet godina i 10 godina.

2. Faktori delta-kamatnog rizika koji se primjenjuju na instrumente u CVA portfelju osjetljive na rizik inflacije relevantne su stope inflacije za svaku valutu i svaki od sljedećih rokova dospijea: godinu dana, dvije godine, pet godina, 10 godina i 30 godina.

Članak 383.f

Faktori rizika referentne kreditne marže

1. Faktori delta-rizika referentne kreditne marže koji se primjenjuju na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na referentnu kreditnu maržu jesu kreditne marže svih rokova dospijea za sva referentna imena unutar razreda. Za svaki se razred izračunava jedna neto osjetljivost.

2. Faktori vega-rizika referentne kreditne marže koji se primjenjuju na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na volatilitnost referentne kreditne marže jesu volatilitnosti kreditnih marži svih rokova dospijea za sva referentna imena unutar razreda. Za svaki se razred izračunava jedna neto osjetljivost.

Članak 383.t

Faktori rizika vlasničkih instrumenata

1. Razredi za sve faktore rizika vlasničkih instrumenata razredi su iz članka 383.s.

2. Faktori delta-rizika vlasničkih instrumenata koje institucije trebaju primijeniti na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na promptne cijene vlasničkih instrumenata jesu promptne cijene svih vlasničkih instrumenata raspoređenih u isti razred iz stavka 1. Za svaki se razred izračunava jedna neto osjetljivost.

3. Faktori vega-rizika vlasničkih instrumenata koje institucije trebaju primijeniti na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na volatilitnost vlasničkih instrumenata jesu implicirane volatilitnosti svih vlasničkih instrumenata raspoređenih u isti razred iz stavka 1. Za svaki se razred izračunava jedna neto osjetljivost.

Članak 383.h
Faktori robnog rizika

1. Razredi za sve faktore robnog rizika sektorski su razredi iz članka 383.v.
2. Faktori delta-robnog rizika koje institucije trebaju primijeniti na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na promptne cijene robe jesu promptne cijene svih roba raspoređenih u isti sektorski razred iz stavka 1. Za svaki sektorski razred izračunava se jedna neto osjetljivost.
3. Faktori vega-robnog rizika koje institucije trebaju primijeniti na instrumente iz CVA portfelja osjetljive na volatilnost cijene robe jesu implicitne volatilnosti svih roba raspoređenih u isti sektorski razred iz stavka 1. Za svaki sektorski razred izračunava se jedna neto osjetljivost.

Članak 383.i
Osjetljivosti na delta-rizik

1. Institucije delta-osjetljivosti koje se sastoje od faktora kamatnog rizika izračunavaju kako slijedi:
 - (a) delta-osjetljivosti agregiranog CVA na faktore rizika koji se sastoje od nerizičnih stopa, kao i priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju se kako slijedi:

$$S_{r_{kt}}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(r_{kt} + 0.0001, x, y \dots) - V_{CVA}(r_{kt}, x, y \dots)}{0.0001}$$
$$S_{r_{kt}}^{hedge_i} = \frac{V_i(r_{kt} + 0.0001, w, z \dots) - V_i(r_{kt}, w, z \dots)}{0.0001}$$

pri čemu je:

- $S_{r_{kt}}^{CVA}$ = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika nerizičnih stopa;
 r_{kt} = vrijednost faktora rizika nerizičnih stopa k s rokom dospijea t;
 V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;
 x, y = faktori rizika osim r_{kt} u V_{CVA} ;
 $S_{r_{kt}}^{hedge_i}$ = osjetljivosti priznate zaštite na faktor rizika nerizičnih stopa;
 V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i;
 w, z = faktori rizika osim r_{kt} u funkciji za određivanje cijene V_i .

- (b) delta-osjetljivosti na faktore rizika koji se sastoje od stopa inflacije, kao i priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju se kako slijedi:

$$S_{infl_{kt}}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(infl_{kt} + 0.0001, x, y \dots) - V_{CVA}(infl_{kt}, x, y \dots)}{0.0001}$$
$$S_{infl_{kt}}^{hedge_i} = \frac{V_i(infl_{kt} + 0.0001, w, z \dots) - V_i(infl_{kt}, w, z \dots)}{0.0001}$$

pri čemu je:

- $S_{infl_{kt}}^{CVA}$ = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika stopa inflacije;
 $infl_{kt}$ = vrijednost faktora rizika stopa inflacije k s rokom dospijea t;

V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;

x, y = faktori rizika osim $infl_{kt}$ u V_{CVA} ;

$S_{infl_{kt}}^{hedge_i}$ = osjetljivosti priznate zaštite i na faktor rizika stopa inflacije;

V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i;

w, z = faktori rizika osim $infl_{kt}$ u funkciji za određivanje cijene V_i .

2. Institucije delta-osjetljivosti agregiranog CVA na faktore rizika koji se sastoje od promptnih deviznih tečajeva, kao i instrumenta priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju kako slijedi:

$$S_{FX_k}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(FX_k + 0.01, x, y \dots) - V_{CVA}(FX_k, x, y \dots)}{0.01}$$

$$S_{FX_k}^{hedge_i} = \frac{V_i(FX_k + 0.01, w, z \dots) - V_i(FX_k, w, z \dots)}{0.01}$$

pri čemu je:

$S_{FX_k}^{CVA}$ = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika promptnih deviznih tečajeva;

FX_k = vrijednost faktora rizika promptnih deviznih tečajeva k;

V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;

x, y = faktori rizika osim FX_k u V_{CVA} ;

$S_{FX_k}^{hedge_i}$ = osjetljivosti priznate zaštite i na faktor rizika promptnih deviznih tečajeva;

V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i;

w, z = faktori rizika osim FX_k u funkciji za određivanje cijene V_i .

3. Institucije delta-osjetljivosti agregiranog CVA na faktore rizika koji se sastoje od stopa kreditne marže druge ugovorne strane, kao i instrumenta priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju kako slijedi:

$$S_{ccs_{kt}}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(ccs_{kt} + 0.0001, x, y \dots) - V_{CVA}(ccs_{kt}, x, y \dots)}{0.0001}$$

$$S_{ccs_{kt}}^{hedge_i} = \frac{V_i(ccs_{kt} + 0.0001, w, z \dots) - V_i(ccs_{kt}, w, z \dots)}{0.01}$$

pri čemu je:

$S_{ccs_{kt}}^{CVA}$ = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika stopa kreditne marže druge ugovorne strane;

ccs_{kt} = vrijednost faktora rizika stopa kreditne marže druge ugovorne strane k na dan dospijeca t;

V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;

x, y = faktori rizika osim ccs_{kt} u V_{CVA} ;

$S_{ccs_{kt}}^{hedge_i}$ = osjetljivosti priznate zaštite i na faktor rizika kreditne marže druge ugovorne strane;

V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i;

w, z = faktori rizika osim ccs_{kt} u funkciji za određivanje cijene V_i .

4. Institucije delta-osjetljivosti agregiranog CVA na faktore rizika koji se sastoje od stopa referentne kreditne marže, kao i instrumenta priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju kako slijedi:

$$S_{rcs_{kt}}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(ccs_{kt} + 0.0001, x, y \dots) - V_{CVA}(rcs_{kt}, x, y \dots)}{0.0001}$$

$$S_{rcs_{kt}}^{hedg_{ei}} = \frac{V_i(rcs_{kt} + 0.0001, w, z \dots) - V_i(rcs_{kt}, w, z \dots)}{0.0001}$$

pri čemu je:

$S_{rcs_{kt}}^{CVA}$ = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika stopa referentne kreditne marže;

rcs_{kt} = vrijednost faktora rizika referentne kreditne marže k na dan dospijeća t ;

V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;

x, y = faktori rizika osim ccs_{kt} u V_{CVA} ;

$S_{rcs_{kt}}^{hedg_{ei}}$ = osjetljivosti priznate zaštite i na faktor rizika referentne kreditne marže;

V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i ;

w, z = faktori rizika osim ccs_{kt} u funkciji za određivanje cijene V_i .

5. Institucije delta-osjetljivosti agregiranog CVA na faktore rizika koji se sastoje od promptnih cijena vlasničkih instrumenata, kao i instrumenta priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju kako slijedi:

$$S_{EQ}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(EQ + 0.01, x, y \dots) - V_{CVA}(EQ, x, y \dots)}{0.01}$$

$$S_{EQ}^{hedg_{ei}} = \frac{V_i(EQ + 0.01, w, z \dots) - V_i(EQ, w, z \dots)}{0.01}$$

pri čemu je:

S_{EQ}^{CVA} = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika promptnih cijena vlasničkih instrumenata;

EQ = vrijednost promptne cijene vlasničkih instrumenata;

V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;

x, y = faktori rizika osim EQ u V_{CVA} ;

$S_{EQ}^{hedg_{ei}}$ = osjetljivosti priznate zaštite i na faktor rizika promptnih cijena vlasničkih instrumenata;

V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i ;

w, z = faktori rizika osim EQ u funkciji za određivanje cijene V_i .

6. Institucije delta-osjetljivosti agregiranog CVA na faktore rizika koji se sastoje od promptnih cijena robe, kao i instrumenta priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju kako slijedi:

$$S_{CTY}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(1.01CTY, x, y \dots) - V_{CVA}(CTY, x, y \dots)}{0.01}$$

$$S_{CTY}^{hedg_{e_i}} = \frac{V_i(1.01CTY, w, z \dots) - V_i(CTY, w, z \dots)}{0.01}$$

pri čemu je:

S_{CTY}^{CVA} = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika promptnih cijena robe;

CTY = vrijednost promptne cijene robe;

V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;

x, y = faktori rizika osim CTY u V_{CVA} ;

$S_{CTY}^{hedg_{e_i}}$ = osjetljivosti priznate zaštite i na faktor rizika promptne cijene robe;

V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i;

w, z = faktori rizika osim CTY u funkciji za određivanje cijene V_i .

Članak 383.j

Osjetljivosti na vega-rizik

Institucije vega-osjetljivosti agregiranog CVA na faktore rizika koji se sastoje od implicirane volatilnosti, kao i instrumenta priznate zaštite na te faktore rizika, izračunavaju kako slijedi:

$$S_{vol_{kt}}^{CVA} = \frac{V_{CVA}(vol_k + 0.01, x, y \dots) - V_{CVA}(vol_k, x, y \dots)}{0.01}$$

$$S_{vol_k}^{hedg_{e_i}} = \frac{V_i(vol_k + 0.01, w, z \dots) - V_i(vol_k, w, z \dots)}{0.01}$$

pri čemu je:

$S_{vol_k}^{CVA}$ = osjetljivosti agregiranog CVA na faktor rizika implicirane volatilnosti;

vol_k = vrijednost faktora rizika implicirane volatilnosti, izražena u postotku;

V_{CVA} = agregirani CVA izračunan primjenom regulatornog CVA modela;

x, y = faktori rizika osim vol_k u funkciji za određivanje cijene V_{CVA} ;

$S_{vol_k}^{hedg_{e_i}}$ = osjetljivosti instrumenta priznate zaštite i na faktor rizika implicirane volatilnosti;

V_i = funkcija za određivanja cijene priznate zaštite i;

w, z = faktori rizika osim vol_k u funkciji za određivanje cijene V_i .

Članak 383.k

Ponderi kamatnog rizika

1. Za valute iz članka 383.c stavka 2., ponderi rizika za delta-osjetljivosti na nerizične stope za svaki razred u tablici 1 su sljedeći:

Tablica 1

Razred	Dospijeće	Ponder rizika
1	1 godina	1,11 %

2	2 godine	0,93 %
3	5 godina	0,74 %
4	10 godina	0,74 %
5	30 godina	0,74 %

2. Za valute koje nisu navedene u članku 383.c stavku 2., ponder rizika za delta-osjetljivosti na nerizične stope iznosi 1,58 %.

3. Za rizik stopa inflacije nominiranih u jednoj od valuta iz članka 383.c stavka 2., ponder rizika za osjetljivost na rizik stopa inflacije iznosi 1,11 %.

4. Za rizik stopa inflacije nominiranih u valuti koja nije navedena u članku 383.c stavku 2., ponder rizika za osjetljivost na rizik stopa inflacije iznosi 1,58 %.

5. Ponderi rizika koje treba primjenjivati na osjetljivosti na faktore vega-kamatnog rizika i na faktore rizika stopa inflacije iznosi 100 %.

Članak 383.l

Korelacije unutar razreda za kamatni rizik

1. Za valute iz članka 383.c stavka 2., institucije na agregiranje delta-osjetljivosti na nerizične stope između različitih razreda iz tablice 2 primjenjuju sljedeće korelacijske parametre:

Tablica 2

Razred	1	2	3	4	5
1	100 %	91 %	72 %	55 %	31 %
2		100 %	87 %	72 %	45 %
3			100 %	91 %	68 %
4				100 %	83 %
5					100 %

2. Institucije na agregiranje delta-osjetljivosti na stopu inflacije i delta-osjetljivosti na nerizične stope nominirane u istoj valuti primjenjuju korelacijski parametar 40 %.

3. Institucije na agregiranje osjetljivosti na faktore vega-rizika stopa inflacije i osjetljivosti na faktore vega-kamatnog rizika nominirane u istoj valuti primjenjuju korelacijski parametar 40 %.

Članak 383.m

Ponderi rizika za valutni rizik

1. Ponder rizika za sve delta-osjetljivosti na faktore valutnog rizika između izvještajne valute institucije i druge valute iznosi 11 %.

2. Ponder rizika za sve vega-osjetljivosti na faktore valutnog rizika iznosi 100 %.

Članak 383.n

Korelacije za valutni rizik

Jedinstveni korelacijski parametar koji iznosi 60 % primjenjuje se na agregiranje osjetljivosti na faktore delta-valutnog rizika i vega-valutnog rizika.

Članak 383.o

Ponderi rizika za rizik kreditne marže druge ugovorne strane

1. Ponderi rizika za delta-osjetljivosti na faktore rizika kreditne marže isti su za sva dospijeca (pola godine, godinu dana, tri godine, pet godina, 10 godina) unutar svakog razreda u tablici 3 kako slijedi:

Tablica 3

Razred Broj	Kreditna kvaliteta	Sektor	Ponder rizika (postotni bodovi)
1	Sve	Središnja vlada, uključujući središnje banke, države članice	0,5 %
2	Stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3	Središnja država, uključujući središnje banke, treće zemlje, multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije iz članka 117. stavka 2. i članka 118.	0,5 %
3		Područna (regionalna) ili lokalna samouprava i subjekti javnog sektora	1,0 %
4		Subjekti financijskog sektora uključujući kreditne institucije koje je osnovala središnja država, područna (regionalna) ili lokalna samouprava te zajmodavci koji odobravaju promotivne kredite	5,0 %
5		Osnovni materijali, energetika, industrija, poljoprivreda, prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje	3,0 %
6		Roba i usluge široke potrošnje, prijevoz i skladištenje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	30 %
7		Tehnologija, telekomunikacije	2,0 %
8		Zdravstvena skrb, komunalne usluge, stručne i tehničke djelatnosti	1,5 %
9		Drugi sektor	5,0 %

10		Kvalificirani indeksi	1,5 %
11	Stupanj kreditne kvalitete od 4 do 6 i bez rejtinga	Središnja država, uključujući središnje banke, treće zemlje, multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije iz članka 117. stavka 2. i članka 118.	2,0 %
12		Područna (regionalna) ili lokalna samouprava i subjekti javnog sektora	4,0 %
13		Subjekti financijskog sektora uključujući kreditne institucije koje je osnovala središnja država, područna (regionalna) ili lokalna samouprava te zajmodavci koji odobravaju promotivne kredite	12,0 %
14		Osnovni materijali, energetika, industrija, poljoprivreda, prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje	7,0 %
15		Roba i usluge široke potrošnje, prijevoz i skladištenje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8,5 %
16		Tehnologija, telekomunikacije	5,5 %
17		Zdravstvena skrb, komunalne usluge, stručne i tehničke djelatnosti	5,0 %
18		Drugi sektor	12,0 %
19		Kvalificirani indeksi	5,0 %

2. Kako bi određenom sektoru dodijelile izloženost riziku, institucije se oslanjaju na klasifikaciju koja se obično primjenjuje na tržištu za grupiranje izdavatelja prema sektoru. Institucije svakog izdavatelja raspoređuju u samo jedan od razreda sektora iz tablice 3. Izloženosti riziku od bilo kojeg izdavatelja kojeg institucija ne može rasporediti u neki sektor na taj način raspoređuju se u razred 9. ili 18. u tablici 3, ovisno o kreditnoj kvaliteti izdavatelja.

3. Institucije u razrede 10 i 19 u tablici 3 raspoređuju samo izloženosti s referencom na kvalificirane indekse iz članka 383.b stavka 4.

4. Institucije utvrđuju osjetljivosti izloženosti s referencom na nekvalificirani indeks primjenom pristupa odnosnih izloženosti.

Članak 383.p

Korelacije unutar razreda za rizik kreditne marže druge ugovorne strane

1. Između dviju osjetljivosti WS_k i WS_l , koje su rezultat izloženosti rizicima raspoređenih u razrede sektora od 1 do 9 i od 11 do 18, kako je utvrđeno u članku 383.o stavku 1. tablici 3, korelacijski parametar ρ_{kl} određuje se kako slijedi:

$$\rho_{kl} = \rho_{kl}^{(tenor)} \cdot \rho_{kl}^{(name)} \cdot \rho_{kl}^{(quality)}$$

pri čemu je:

$\rho_{kl}^{(tenor)}$ jednako 1 ako su dvije točke osjetljivosti k i l identične, a u protivnom jednako 90 %;

$\rho_{kl}^{(name)}$ jednako 1 ako su dva subjekta osjetljivosti k i l identična, a u protivnom jednako 50 %;

$\rho_{kl}^{(quality)}$ jednako 1 ako su oba subjekta u razredima od 1 do 9 ili ako su oba u razredima od 11 do 18, a u protivnom jednako 80 %.

2. Između dviju osjetljivosti WS_k i WS_l , koje su rezultat izloženosti rizicima raspoređenih u razrede sektora 10 i 19, korelacijski parametar ρ_{kl} određuje se kako slijedi:

$$\rho_{kl} = \rho_{kl}^{(tenor)} \cdot \rho_{kl}^{(name)} \cdot \rho_{kl}^{(quality)}$$

pri čemu je:

$\rho_{kl}^{(tenor)}$ jednako 1 ako su dvije točke osjetljivosti k i l identične, a u protivnom jednako 90 %;

$\rho_{kl}^{(name)}$ jednako 1 ako su dva subjekta osjetljivosti k i l identična i ako su dav indeksa iz istih serija, a u protivnom jednako 80 %;

$\rho_{kl}^{(quality)}$ jednako 1 ako su oba subjekta u razredu 10 ili 19, a u protivnom jednako 80 %.

Članak 383.q

Korelacije među razredima za rizik kreditne marže druge ugovorne strane

Korelacije među razredima za delta-rizik kreditne marže su kako slijedi:

Tablica 4

Razred	1, 2, 3, 11 i 12	4 i 13	5 i 14	6 i 15	7 i 16	8 i 17	9 i 18	10 i 19
1, 2, 3, 11 i 12	100 %	10 %	20 %	25 %	20 %	15 %	0 %	45 %
4 i 13		100 %	5 %	15 %	20 %	5 %	0 %	45 %
5 i 14			100 %	25 %	25 %	5 %	0 %	45 %
6 i 15				100 %	83 %	5 %	0 %	45 %

7 i 16					100 %	5 %	0 %	45 %
8 i 17						100 %	0 %	45 %
9 i 18							100 %	0 %
10 i 19								100 %

Članak 383.r

Ponder rizika za referentni rizik kreditne marže

1. Ponderi rizika za delta-osjetljivosti na referentne faktore rizika kreditne marže isti su za sva dospjeća (pola godine, godinu dana, tri godine, pet godina, 10 godina) i sve referentne izloženosti kreditnoj marži unutar svakog razreda u tablici 5 kako slijedi:

Tablica 5

Broj razreda	Kreditna kvaliteta	Sektor	Ponder rizika (postotni bodovi)
1	Sve	Središnja vlada, uključujući središnje banke, države članice	0,5 %
2	Stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3	Središnja država, uključujući središnje banke, treće zemlje, multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije iz članka 117. stavka 2. i članka 118.	0,5 %
3		Područna (regionalna) ili lokalna samouprava i subjekti javnog sektora	1,0 %
4		Subjekti financijskog sektora uključujući kreditne institucije koje je osnovala središnja država, područna (regionalna) ili lokalna samouprava te zajmodavci koji odobravaju promotivne kredite	5,0 %
5		Osnovni materijali, energetika, industrija, poljoprivreda, prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje	3,0 %
6		Roba i usluge široke potrošnje, prijevoz i skladištenje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3,0 %
7		Tehnologija, telekomunikacije	2,0 %
8		Zdravstvena skrb, komunalne usluge, stručne i	1,5 %

		tehničke djelatnosti		
10		Kvalificirani indeksi	1,5 %	
11	Stupanj kreditne kvalitete od 4 do 6 i bez rejtinga	Središnja država, uključujući središnje banke, treće zemlje, multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije iz članka 117. stavka 2. i članka 118.	2,0 %	
12		Područna (regionalna) ili lokalna samouprava i subjekti javnog sektora	4,0 %	
13		Subjekti financijskog sektora uključujući kreditne institucije koje je osnovala središnja država, područna (regionalna) ili lokalna samouprava te zajmodavci koji odobravaju promotivne kredite	12,0 %	
14		Osnovni materijali, energetika, industrija, poljoprivreda, prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje	7,0 %	
15		Roba i usluge široke potrošnje, prijevoz i skladištenje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8,5 %	
16		Tehnologija, telekomunikacije	5,5 %	
17		Zdravstvena skrb, komunalne usluge, stručne i tehničke djelatnosti	5,0 %	
18		Kvalificirani indeksi	5,0 %	
19		Drugi sektor		12,0 %

2. Kako bi određenom sektoru dodijelile izloženost riziku, institucije se oslanjaju na klasifikaciju koja se obično primjenjuje na tržištu za grupiranje izdavatelja prema sektoru. Institucije raspoređuju svakog izdavatelja u samo jedan od razreda sektora iz tablice 5. Izloženosti riziku od bilo kojeg izdavatelja kojeg institucija ne može rasporediti u neki sektor na taj način raspoređuju se u razred 19 u tablici 5, ovisno o kreditnoj kvaliteti izdavatelja.

3. Institucije u razrede 10 i 18 raspoređuju samo izloženosti s referencom na kvalificirane indekse iz članka 383.b stavka 4.

4. Institucije utvrđuju osjetljivosti izloženosti s referencom na nekvalificirani indeks primjenom pristupa odnosnih izloženosti.

Članak 383.s

Korelacije unutar razreda za referentni rizik kreditne marže

1. Između dviju osjetljivosti WS_k i WS_l , koje su rezultat izloženosti rizicima raspoređenih u razrede sektora od 1 do 9 i od 11 do 18 iz članka 383.r stavka 1. tablice 5, korelacijski parametar ρ_{kl} utvrđuje se kako slijedi:

$$\rho_{kl} = \rho_{kl}^{(tenor)} \cdot \rho_{kl}^{(name)} \cdot \rho_{kl}^{(quality)}$$

pri čemu je:

$\rho_{kl}^{(tenor)}$ jednako 1 ako su dvije točke osjetljivosti k i l identične, a u protivnom jednako 90 %;

$\rho_{kl}^{(name)}$ jednako 1 ako su dva subjekta osjetljivosti k i l identična, a u protivnom jednako 50 %;

$\rho_{kl}^{(quality)}$ jednako 1 ako su oba subjekta u razredima od 1 do 9 ili ako su oba u razredima od 11 do 18, a u protivnom jednako 80 %.

2. Između dviju osjetljivosti WS_k i WS_l , koje su rezultat izloženosti rizicima raspoređenih u razrede sektora 10 i 19, korelacijski parametar ρ_{kl} određuje se kako slijedi:

$$\rho_{kl} = \rho_{kl}^{(tenor)} \cdot \rho_{kl}^{(name)} \cdot \rho_{kl}^{(quality)}$$

pri čemu je:

$\rho_{kl}^{(tenor)}$ jednako 1 ako su dvije točke osjetljivosti k i l identične, a u protivnom jednako 90 %;

$\rho_{kl}^{(name)}$ jednako 1 ako su dva subjekta osjetljivosti k i l identična i ako su dav indeksa iz istih serija, a u protivnom jednako 80 %;

$\rho_{kl}^{(quality)}$ jednako 1 ako su oba subjekta u razredu 10 ili 19, a u protivnom jednako 80 %.

Članak 383.t

Ponderi rizika za rizik vlasničkih instrumenata

1. Ponderi rizika za delta-osjetljivosti na faktore rizika spot cijena vlasničkih instrumenata isti su za sve izloženosti riziku vlasničkih instrumenata unutar svakog razreda u tablici 6 kako slijedi:

Tablica 6

Broj razreda	Tržišna kapitalizacija	Gospodarstvo	Sektor	Ponder rizika za spot cijenu vlasničkih instrumenata (postotni bodovi)
1	Velika	Gospodarstvo tržišta u usponu	Roba i usluge široke potrošnje, prijevoz i skladištenje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, zdravstvo, komunalne usluge	55 %
2			Telekomunikacije, industrija	60 %

3			Osnovni materijali, energetika, poljoprivreda, proizvodnja, rudarstvo i vađenje	45 %
4			Financijske usluge uključujući financijske usluge koje podupire država, poslovanje nekretninama, tehnologija	55 %
5		Napredno gospodarstvo	Roba i usluge široke potrošnje, prijevoz i skladištenje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, zdravstvo, komunalne usluge	30 %
6			Telekomunikacije, industrija	35 %
7			Osnovni materijali, energetika, poljoprivreda, proizvodnja, rudarstvo i vađenje	40 %
8			Financijske usluge uključujući financijske usluge koje podupire država, poslovanje nekretninama, tehnologija	50 %
9	Mala		Gospodarstvo tržišta u usponu	Svi sektori opisani pod brojevima razreda 1, 2, 3 i 4
10		Napredno gospodarstvo	Svi sektori opisani pod brojevima razreda 5, 6, 7 i 8	50 %
11	Drugi sektor			70 %
12	Velika	Napredno gospodarstvo	Kvalificirani indeksi	15 %
13	Drugo		Kvalificirani indeksi	25 %

2. Za potrebe stavka 1., što je mala, a što velika kapitalizacija određuje se regulatornim tehničkim standardima iz članka 325.bd stavka 7.

3. Za potrebe stavka 1., što je tržište u usponu, a što napredno gospodarstvo određuje se regulatornim tehničkim standardima iz članka 325.ap stavka 3.

4. Pri raspoređivanju izloženosti riziku u određeni sektor, institucije se oslanjaju na klasifikaciju koja se obično koristi na tržištu za grupiranje izdavatelja prema sektoru. Institucije svakog izdavatelja raspoređuju u jedan od razreda sektora u stavku 1. tablici 6 i sve izdavatelje iz iste djelatnosti raspoređuju u isti sektor. Izloženosti

riziku od bilo kojeg izdavatelja kojeg institucija ne može rasporediti u neki sektor na taj način raspoređuju se u razred 11. Višenacionalni ili višesektorski izdavatelji vlasničkih instrumenata raspoređuju se u određeni razred na temelju najznačajnije regije i sektora u kojem taj izdavatelj vlasničkih instrumenata posluje.

5. Ponderi rizika za vega-rizik vlasničkih instrumenata utvrđuje se na 78 % za razrede od 1 do 8 i razred 12, te na 100 % za sve ostale razrede.

Članak 383.u

Korelacije među razredima za rizik vlasničkih instrumenata

Korelacijski parametar među razredima za delta-rizik i vega-rizik vlasničkih instrumenata utvrđuje se kako slijedi:

- (a) 15 % ako oba razreda potpadaju pod razrede od 1 do 10 iz članka 383.t stavka 1. tablice 6;
- (b) 75 % ako su oba razreda razredi 12 i 13 iz članka 383.t stavka 1. tablice 6;
- (c) 45 % ako je jedan od razreda razred 12 i 13 iz članka 383.t stavka 1. tablice 6, a drugi potpada pod razrede od 1 do 10 iz članka 383.t stavka 1. tablice 6;
- (d) 0 % ako je jedan od dva razreda razred 11 iz članka 383.t stavka 1. tablice 6.

Članak 383.v

Razredi pondera rizika za robni rizik

1. Ponderi rizika za delta-osjetljivosti na faktore rizika spot cijene robe isti su za sve izloženosti robnom riziku unutar svakog razreda u tablici 7 kako slijedi:

Tablica 7

Broj razreda	Naziv razreda	Ponder rizika za spot cijenu robe (postotni bodovi)
1	Energetika – čvrsta goriva	30 %
2	Energetika – tekuća goriva	35 %
3	Energetika – električna energija	60 %
4	Energetika – trgovanje emisijama ugljika	40 %
5	Prijevoz tereta	80 %
6	Metali – neplemeniti	40 %
7	Plinovita goriva	45 %
8	Plemeniti metali (uključujući zlato)	20 %
9	Žitarice i uljarice	35 %

10	Stočarski i mliječni proizvodi	25 %
11	Potrošni i ostali poljoprivredni proizvodi	35 %
12	Druga roba	50 %

2. Ponder rizika za vega-robni rizik iznose 100 %.

Članak 383.w

Razredi pondera rizika za robni rizik

1. Korelacijski parametar među razredima za delta-rizik robe utvrđuje se kako slijedi:

- (a) 20 % ako oba razreda potpadaju pod razrede od 1 do 11 iz članka 383.v stavka 1. tablice 7;
- (b) 0 % ako je jedan od dva razreda razred 12 iz članka 383.v stavka 1. tablice 7.

2. Korelacijski parametar među razredima za vega-rizik robe utvrđuje se kako slijedi:

- (a) 20 % ako oba razreda potpadaju pod razrede od 1 do 11 iz članka 383.v stavka 1. tablice 7;
- (b) 0 % ako je jedan od dva razreda razred 12 iz članka 383.v stavka 1. tablice 7.”;

(170) članci 384., 385. i 386. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 384.

Osnovni pristup

1. Institucije izračunavaju kapitalne zahtjeve za CVA rizik u skladu sa stavkom 2. ili 3., ovisno o slučaju, za portfelj transakcija s jednom ili više drugih ugovornih strana primjenom jedne od sljedećih formula, ovisno o slučaju:

- (a) formule iz stavka 2., pri čemu institucija u izračun uključuje jednu ili više prihvatljivih zaštita priznatih u skladu s člankom 386.;
- (b) formule iz stavka 3., pri čemu institucija u izračun ne uključuje ni jednu prihvatljivu zaštitu priznatu u skladu s člankom 386.

Pristupi iz točaka (a) i (b) ne mogu se kombinirati.

2. Institucija koja ispunjava uvjet iz stavka 1. točke (a) kapitalne zahtjeve za CVA rizik izračunava kako slijedi:

$$BACVA^{total} = DS_{CVA} \cdot (\beta \cdot BACVA^{csr-unhedged} + (1 - \beta) \cdot BACVA^{csr-hedged})$$

pri čemu je:

$BACVA^{total}$ = kapitalni zahtjevi za CVA rizik u skladu s osnovnim pristupom;

$BACVA^{csr-unhedged}$ = kapitalni zahtjevi za CVA rizik u skladu s osnovnim pristupom izračunani u skladu sa stavkom 3. za instituciju koja ispunjava uvjet iz stavka 1. točke (b);

$$DS_{CVA} = 0,65;$$

$$\beta = 0,25;$$

$BACVA^{csr-hedged}$

$$= \sqrt{\left(\rho \cdot \sum_c (SCVA_c - SNH_c) - IH\right)^2 + (1 - \rho^2) \cdot \sum_c (SCVA_c - SNH_c)^2 + \sum_c HMA_c}$$

pri čemu je:

$$SCVA_c = \frac{1}{a} \cdot RW_c \cdot \sum_{NS \in c} M_{NS}^c \cdot EAD_{NS}^c \cdot DF_{NS}^c$$

$$SNH_c = \sum_{h \in c} r_{hc} \cdot RW_h^{SN} \cdot M_h^{SN} \cdot B_h^{SN} \cdot DF_h^{SN}$$

$$IH = \sum_i RW_i^{ind} \cdot M_i^{ind} \cdot B_i^{ind} \cdot DF_i^{ind}$$

$$HMA_c = \sum_h (1 - r_{hc}^2) \cdot (RW_h \cdot M_h^{SN} \cdot B_h^{SN} \cdot DF_h^{SN})^2$$

$a = 1,4$;

$\rho = 0,5$;

c = indeks koji označava sve druge ugovorne strane za koje institucija izračunava kapitalne zahtjeve za CVA rizik primjenom pristupa iz ovog članka;

NS = indeks koji označava sve skupove za netiranje s određenom drugom ugovornom stranom za koju institucija izračunava kapitalne zahtjeve za CVA rizik primjenom pristupa iz ovog članka;

h = indeks koji označava sve instrumente koji se odnose na jedan subjekt priznate kao prihvatljive zaštite u skladu s člankom 386. za određenu drugu ugovornu stranu za koju institucija izračunava kapitalne zahtjeve za CVA rizik primjenom pristupa iz ovog članka;

i = indeks koji označava sve instrumente na temelju indeksa priznate kao prihvatljive zaštite u skladu s člankom 386. za sve druge ugovorne strane za koje institucija izračunava kapitalne zahtjeve za CVA rizik primjenom pristupa iz ovog članka;

RW_c = ponder rizika koji se primjenjuje na drugu ugovornu stranu „c”. Drugoj ugovornoj strani „c” dodjeljuje se jedan od pondera rizika na temelju kombinacije sektora i kreditne kvalitete, a određuje u skladu s tablicom 1.

M_{NS}^c = efektivno dospijeće za skup za netiranje NS s drugom ugovornom stranom „c”;

Za instituciju koja primjenjuje metodu iz glave II. poglavlja 6. odjeljka 6. M_{NS}^c se izračunava u skladu s člankom 162. stavkom 2. točkom (g). Međutim, M_{NS}^c se u tu svrhu ne ograničava na pet godina već na najdulje ugovorno dospijeće u setu za netiranje.

Za instituciju koja ne primjenjuje metodu iz glave II. poglavlja 6. odjeljka 6. M_{NS}^c je prosječno zamišljeno ponderirano dospijeće iz članka 162. stavka 2. točke (b). Međutim, M_{NS}^c se u tu svrhu ne ograničava na pet godina već na najdulje ugovorno dospijeće u setu za netiranje.

EAD_{NS}^c = vrijednost izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u skupu za netiranje NS s drugom ugovornom stranom „c”, uključujući učinak kolaterala u skladu s metodama iz glave II. poglavlja 6. odjeljaka od 3. do 6. koje se primjenjuju na izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik druge ugovorne strane iz članka 92. stavka 4. točaka (a) i (f);

DF_{NS}^c = regulatorni diskontni faktor za skup za netiranje NS s drugom ugovornom stranom „c”.

Za instituciju koja primjenjuje metode iz glave II. poglavlja 6. odjeljka 6. regulatorni diskontni faktor je 1. U svim ostalim slučajevima regulatorni diskontni faktor izračunava se kako slijedi:

$$\frac{1 - e^{-0.05 \cdot M_{NS}^c}}{0.05 \cdot M_{NS}^c}$$

r_{hc} = regulatorna korelacija između rizika kreditne marže druge ugovorne strane c i rizika kreditne marže instrumenta koji se odnosi na jedan subjekt priznatog kao prihvatljiva zaštita h za drugu ugovornu stranu c, utvrđenog u skladu s tablicom 2;

M_h^{SN} = dospijeće instrumenta koji se odnosi na jedan subjekt priznatog kao prihvatljiva zaštita;

B_h^{SN} = zamišljena vrijednost instrumenta koji se odnosi na jedan subjekt priznatog kao prihvatljiva zaštita;

DF_h^{SN} = regulatorni diskontni faktor za instrument koji se odnosi na jedan subjekt priznat kao prihvatljiva zaštita, koji se izračunava kako slijedi:

$$\frac{1 - e^{-0.05 M_h^{SN}}}{0.05 \cdot M_h^{SN}}$$

RW_h^{SN} = regulatorni ponder rizika instrumenta koji se odnosi na jedan subjekt priznatog kao prihvatljiva zaštita. Ti ponderi rizika temelje se na kombinaciji sektora i kreditne kvalitete referentne kreditne marže instrumenta zaštite i utvrđuju se u skladu s tablicom 1.

M_i^{ind} = dospijeće jedne ili više pozicija u istom instrumentu na temelju indeksa priznatog kao prihvatljiva zaštita. U slučaju jedne ili više pozicija u istom instrumentu na temelju indeksa, M_i^{ind} je zamišljeno ponderirano dospijeće svih tih pozicija.

B_i^{ind} = ukupna zamišljena vrijednost jedne ili više pozicija u istom instrumentu na temelju indeksa priznatog kao prihvatljiva zaštita. U slučaju jedne ili više pozicija u istom instrumentu na temelju indeksa, B_i^{ind} je zamišljeno ponderirano dospijeće svih tih pozicija.

DF_i^{ind} = regulatorni diskontni faktor za jednu ili više pozicija u istom instrumentu na temelju indeksa priznatog kao prihvatljiva zaštita, koji se izračunava kako slijedi:

$$\frac{1 - e^{-0.05 M_i^{ind}}}{0.05 \cdot M_i^{ind}}$$

RW_i^{ind} = regulatorni ponder rizika instrumenta na temelju indeksa priznatog kao prihvatljiva zaštita. RW_i^{ind} se temelji na kombinaciji sektora i kreditne kvalitete svih sastavnica indeksa i izračunava se kako slijedi:

- (a) ako sve sastavnice indeksa pripadaju istom sektoru i imaju istu kreditnu kvalitetu, kako je utvrđeno u skladu s tablicom 1, RW_i^{ind} se izračunava kao relevantni ponder rizika iz tablice 1 za taj sektor i kreditnu kvalitetu i množi s 0,7;
- (b) ako sve sastavnice indeksa ne pripadaju istom sektoru ili nemaju istu kreditnu kvalitetu, RW_i^{ind} se izračunava kao ponderirani prosjek pondera rizika svih sastavnica indeksa, kako je utvrđeno u skladu s tablicom 1, i množi s 0,7;

Tablica 1

Sektor druge ugovorne strane	Kreditna kvaliteta	
	Stupanj kreditne kvalitete od 1 do 3	Stupanj kreditne kvalitete od 4 do 6 i bez rejtinga
Središnja država, uključujući središnje banke, treće zemlje, multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije iz članka 117. stavka 2. ili članka 118.	0,5 %	3,0 %
Područna (regionalna) ili lokalna samouprava i subjekti javnog sektora	1,0 %	4,0 %
Subjekti financijskog sektora uključujući kreditne institucije koje je osnovala središnja država, područna (regionalna) ili lokalna samouprava te zajmodavci koji odobravaju promotivne kredite	5,0 %	12,0 %
Osnovni materijali, energetika, industrija, poljoprivreda, prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje	3,0 %	7,0 %
Roba i usluge široke potrošnje, prijevoz i skladištenje, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3,0 %	8,5 %

Tehnologija, telekomunikacije	2,0 %	5,5 %
Zdravstvena skrb, komunalne usluge, stručne i tehničke djelatnosti	1,5 %	5,0 %
Drugi sektor	5,0 %	12,0 %

Tablica 2

Korelacije između kreditne marže druge ugovorne strane i instrumenta koji se odnosi na jedan subjekt	
Zaštitu koja se odnosi na jedan subjekt h druge ugovorne strane i	Vrijednost r_{hc}
Druge ugovorne strane iz članka 386. stavka 3. točke (a) podtočke i.	100 %
Druge ugovorne strane iz članka 386. stavka 3. točke (a) podtočke ii.	80 %
Druge ugovorne strane iz članka 386. stavka 3. točke (a) podtočke iii.	50 %

2. Institucija koja ispunjava uvjet iz stavka 1. točke (b) kapitalne zahtjeve za CVA rizik izračunava kako slijedi:

$$BACVA^{csr-unhedged} = \sqrt{\left(\rho \cdot \sum_c SCVA_c\right)^2 + (1 - \rho^2) \cdot \sum_c SCVA_c^2}$$

ako su svi uvjeti oni utvrđeni u stavku 2.

Članak 385.

Pojednostavnjeni pristup

1. Institucija koja ispunjava sve uvjete iz članka 273.a stavka 2. može kapitalne zahtjeve za CVA rizik izračunavati kao iznose izloženosti ponderiranih rizikom za rizik druge ugovorne strane za pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje odnosno pozicije iz knjige trgovanja, iz članka 92. stavka 3. točaka (a) i (f), koji se dijele s 12,5.

2. Za potrebe izračuna iz stavka 1., primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- predmet tog izračuna su samo transakcije na koje se primjenjuju kapitalni zahtjevi za CVA rizik utvrđeni u članku 382.;
- kreditne izvedenice koje su priznate kao unutarnje zaštite od rizika izloženosti druge ugovorne strane ne uključuju se u taj izračun.

3. Institucija koja više ne ispunjava jedan ili više uvjeta iz članka 273.a stavka 2. dužna je ispunjavati zahtjeve iz članka 273.b.

Članak 386.

Prihvatljive zaštite

1. Pozicije u instrumentima zaštite priznaju se kao „prihvatljive zaštite” za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik u skladu s člancima 383. i 384. ako te pozicije ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- (a) te se pozicije koriste za potrebe smanjenja CVA rizika te se s njima kao takvima i upravlja;
- (b) te se pozicije mogu zauzeti s trećim stranama ili s knjigom trgovanja institucije kao interna zaštita i u tom slučaju ispunjavaju zahtjev iz članka 106. stavka 7.;
- (c) samo pozicije u instrumentima zaštite iz stavaka 2. i 3. mogu se priznati kao prihvatljive zaštite za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik u skladu s člankom 383. odnosno člankom 384.;
- (d) određeni instrument zaštite čini jednu poziciju u prihvatljivoj zaštiti i ne može se dijeliti na više pozicija u više prihvatljivih zaštita.

2. Za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik u skladu s člankom 383., samo se pozicije u sljedećim instrumentima zaštite priznaju kao prihvatljive zaštite:

- (a) instrumentima za zaštitu od varijabilnosti kreditne marže druge ugovorne strane, uz iznimku instrumenata iz članka 325. stavka 5.;
- (b) instrumentima za zaštitu od varijabilnosti komponente izloženosti CVA rizika, uz iznimku instrumenata iz članka 325. stavka 5.

3. Za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik u skladu s člankom 384., samo se pozicije u sljedećim instrumentima zaštite priznaju kao prihvatljive zaštite:

- (a) ugovorima o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza jednog subjekta i ugovorima o razmjeni na osnovi potencijalnog nastanka statusa neispunjavanja obveza jednog subjekta, s upućivanjem:
 - i. izravno na drugu ugovornu stranu;
 - ii. na subjekt koji je pravno povezan s tom drugom ugovornom stranom, pri čemu se pravna povezanost odnosi na slučajeve u kojima su referentni subjekt i druga ugovorna strana matično društvo i njegovo društvo kćer ili dva društva kćeri jednog matičnog društva;
 - iii. subjekt koji pripada istom sektoru i regiji kao i druga ugovorna strana;
- (b) indeksima ugovora o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza.

4. Na pozicije u instrumentima zaštite zauzete s trećim stranama koji su priznati kao prihvatljive zaštite u skladu sa stavicima 1., 2. i 3. i uključene u izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik ne primjenjuju se kapitalni zahtjevi za tržišni rizik iz glave IV.

5. Na pozicije u instrumentima zaštite zauzete s trećim stranama koji nisu priznati kao prihvatljive zaštite u skladu s ovim člankom primjenjuju se kapitalni zahtjevi za tržišni rizik iz glave IV.”;

(171) članak 402. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:
- i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
„Za izračun vrijednosti izloženosti za potrebe članka 395. institucije mogu, osim ako je to zabranjeno primjenjivim nacionalnim pravom, umanjiti vrijednost izloženosti ili dijela izloženosti koja je u skladu s člankom 125. stavkom 1. osigurana stambenim nekretninama za založeni iznos vrijednosti nekretnine, ali najviše do 55 % vrijednosti nekretnine, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:”;
 - ii. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:
„(a) nadležna tijela država članica nisu odredila ponder rizika veći od 20 % za izloženosti ili dijelove izloženosti osigurane stambenim nekretninama u skladu s člankom 124. stavkom 7;”;
- (b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:
- i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
„Pri izračunu vrijednosti izloženosti za potrebe članka 395. institucije mogu, osim ako je to zabranjeno primjenjivim nacionalnim pravom, umanjiti vrijednost izloženosti ili dijela izloženosti koja je u skladu s člankom 126. stavkom 1. osigurana poslovnom nekretninom za založeni iznos vrijednosti nekretnine, ali najviše do 55 % vrijednosti nekretnine, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:”;
 - ii. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:
„(a) nadležna tijela država članica nisu odredila ponder rizika veći od 60 % za izloženosti ili dijelove izloženosti osigurane stambenim nekretninama u skladu s člankom 124. stavkom 7;”;
- (172) u članku 429. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:
„6. Za potrebe stavka 4. točke (e) ovog članka i članka 429.g „redovna kupnja ili prodaja” znači kupnja ili prodaja financijske imovine na temelju ugovora čijim je uvjetima isporuka financijske imovine utvrđena u roku koji je općenito određen propisom ili konvencijom na dotičnom tržištu.”;
- (173) članak 429.c mijenja se kako slijedi:
- (a) u stavku 3. točka (a) se zamjenjuje sljedećim:
„(a) u transakcijama koje ne poravnava kvalificirana središnja druga ugovorna strana, novac koji primi druga ugovorna strana primatelj ne odvaja se od imovine institucije;”;
 - (b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:
„4. Za potrebe stavka 1. ovog članka, institucije primljeni kolateral ne uključuju u izračun NICA-e kako je definirana u članku 272. točki (12a).”;
 - (c) umeće se sljedeći stavak 4.a:
„4.a Odstupajući od stavaka 3. i 4., institucija može priznati svaki kolateral primljen u skladu s dijelom trećim, glavom II. poglavljem 6. odjeljkom 3. ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) kolateral je primljen od klijenta za ugovor o izvedenici koji je institucija poravnala u ime tog klijenta;
 - (b) ugovor iz točke (a) poravnala je kvalificirana središnja druga ugovorna strana;
 - (c) ako je kolateral primljen u obliku inicijalnog iznosa nadoknade, taj se kolateral odvaja od imovine institucije.”;
- (d) u stavku 6. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
„Odstupajući od stavka 1. ovog članka, institucije mogu primjenjivati metodu iz dijela trećeg glave II. poglavlja 6. odjeljka 4. ili 5. za određivanje vrijednosti izloženosti ugovora o izvedenicama iz Priloga II. točaka 1. i 2., ali samo ako tu istu metodu primjenjuju za određivanje vrijednosti izloženosti tih ugovora za potrebe ispunjavanja kapitalnih zahtjeva iz članka 92. stavka 1. točaka (a), (b) i (c).”;
- (174) članak 429.f mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
„1. Institucije izračunavaju, u skladu s člankom 111. stavkom 2., vrijednost izloženosti izvanbilančnih stavki, isključujući ugovore o izvedenicama navedene u Prilogu II., kreditne izvedenice, transakcije financiranja vrijednosnim papirima i pozicije iz članka 429.d.
Ako se obveza odnosi na produljenje druge obveze, primjenjuje se članak 166. stavak 9.”;
 - (b) stavak 3. briše se;
- (175) u članku 429.g stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
„1. Institucije novac koji se odnosi na redovne kupnje i financijsku imovinu koja se odnosi na redovne prodaje koji se iskazuju u bilanci do datuma namire tretiraju kao imovinu u skladu s člankom 429. stavkom 4. točkom (a).”;
- (176) u članku 430. stavku 1. dodaje se sljedeća točka (h):
„(h) svojim izloženostima ESG rizicima.”;
- (177) u članku 430.a stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
„1. Institucije svojim nadležnim tijelima na godišnjoj osnovi dostavljaju sljedeće agregirane podatke za svako nacionalno tržište nekretnina kojem su izložene:
- (a) gubici koji proizlaze iz izloženosti za koje je institucija priznala stambenu nekretninu kao kolateral, do založenog iznosa ili 55 % vrijednosti nekretnine, ovisno o tome koji je iznos niži, osim ako je drukčije odlučeno u skladu s člankom 124. stavkom 7.;
 - (b) ukupni gubici koji proizlaze iz izloženosti za koje je institucija priznala stambenu nekretninu kao kolateral, do dijela iznosa izloženosti koji je osiguran stambenom nekretninom u skladu s člankom 124. stavkom 2. točkom (a);
 - (c) vrijednost izloženosti svih preostalih izloženosti za koje je institucija priznala stambenu nekretninu kao kolateral, ograničena na dio koji je osiguran stambenom nekretninom u skladu s člankom 124. stavkom 2. točkom (a);

- (d) gubici koji proizlaze iz izloženosti za koje je institucija priznala poslovnu nekretninu kao kolateral, do založenog iznosa ili 55 % vrijednosti nekretnine, ovisno o tome koji je iznos niži, osim ako je drukčije odlučeno u skladu s člankom 124. stavkom 7.;
- (e) ukupni gubici koji proizlaze iz izloženosti za koje je institucija priznala poslovnu nekretninu kao kolateral, do dijela iznosa izloženosti koji je osiguran poslovnom nekretninom u skladu s člankom 124. stavkom 2. točkom (c);
- (f) vrijednost izloženosti svih preostalih izloženosti za koje je institucija priznala poslovnu nekretninu kao kolateral, ograničena na dio koji je osiguran poslovnom nekretninom u skladu s člankom 124. stavkom 2. točkom (c).”;

(178) članak 433. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 433.

Učestalost i opseg objava informacija

Institucije objavljuju informacije propisane u glavama II. i III. na način utvrđen u člancima 433.a, 433.b, 433.c i 434.

EBA na svojim internetskim stranicama objavljuje godišnje informacije na isti datum ili što prije nakon datuma na koji institucije objave svoje financijske izvještaje.

EBA na svojim internetskim stranicama objavljuje polugodišnje i tromjesečne informacije na isti datum ili što prije nakon datuma na koji institucije objave svoja financijska izvješća za odgovarajuće razdoblje, ako je primjenjivo.

Svaka odgoda objave informacija propisanih u ovom dijelu u odnosu na datum objave relevantnih financijskih izvještaja mora biti razumna i u svakom slučaju njome se ne smiju prekršiti rokovi koje su utvrdila nadležna tijela u skladu s člankom 106. Direktive 2013/36/EU.”;

(179) u članku 433.a stavku 1. točki (c) podtočka i. zamjenjuje se sljedećim:

„i. članka 438. točaka (d), (da) i (h);”;

(180) u članku 433.b stavku 1. točka (a) mijenja se kako slijedi:

(a) podtočka ii. zamjenjuje se sljedećim:

„i. članka 438. točaka (c), (d) i (da);”;

(b) dodaje se sljedeća podtočka iv.:

„iv. članka 442. točaka (c) i (d);”;

(181) u članku 433.c stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) članak 438. točke (c), (d) i (da);”;

(b) dodaje se sljedeća točka (g):

„(g) članak 442. točke (c) i (d).”;

(182) članak 434. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 434.

Način objavljivanja informacija

1. Institucije, osim malih i jednostavnih, sve informacije propisane u glavam II. i III. dostavljaju EBA-i u elektroničkom obliku najkasnije na datum ili što prije nakon datuma objave svojih financijskih izvješća za odgovarajuće razdoblje, ako je primjenjivo. EBA objavljuje i datum dostave tih informacija.

EBA je dužna osigurati da informacije objavljene na njezinim internetskim stranicama sadržavaju identične informacije koje su joj institucije dostavile. Institucije imaju pravo EBA-i ponovno dostaviti informacije u skladu s tehničkim standardima iz članka 434.a. EBA na svojim internetskim stranicama objavljuje datum ponovne dostave.

EBA izrađuje i ažurira alat kojim se utvrđuje mapiranje obrazaca i tablica za objavu informacija s onima za potrebe nadzornog izvješćivanja. Alat za mapiranje dostupan je javnosti na EBA-inim internetskim stranicama.

Institucije mogu nastaviti objavljivati zaseban dokument u kojem se korisnicima informacija navodi jednostavno dostupan izvor informacija o bonitetu ili poseban odjeljak uključen ili priložen financijskim izvještajima ili financijskim izvješćima institucija i koji sadržava potrebne objavljene informacije i koje ti korisnici mogu jednostavno utvrditi. Institucije na svojim internetskim stranicama mogu objaviti poveznicu na EBA-ine internetske stranice na kojima se bonitetne informacije objavljuju na jednom mjestu.

2. Velike i druge institucije koje nisu velike ili male i jednostavne institucije EBA-i dostavljaju informacije iz članka 433.a odnosno članka 433.c najkasnije na datum ili što prije nakon datuma objave svojih financijskih izvještaja ili financijskih izvješća za odgovarajuće razdoblje. Ako je propisano da se informacije objavljuju za razdoblje za koje institucija ne sastavlja financijska izvješća, institucija EBA-i informacije o objavama dostavlja što je prije moguće.

3. EBA na svojim internetskim stranicama objavljuje informacije od malih i jednostavnih institucija na temelju informacija koje te institucije dostave nadležnim tijelima u skladu s člankom 430.

4. Podaci koje institucije izrade u njihovom su vlasništvu i one su odgovorne za njihovu točnost, no EBA na svojim internetskim stranicama objavljuje koje informacije treba objaviti u skladu s ovim dijelom. Ta je arhiva dostupna u razdoblju koje ne smije biti kraće od razdoblja pohrane informacija sadržanih u financijskim izvješćima institucija koje je utvrđeno nacionalnim propisima.

5. EBA prati na svojoj jedinstvenoj pristupnoj točki broj posjeta objavljenim informacijama institucija i u svoja godišnja izvješća uključuje s time povezane statističke podatke.”;

(183) članak 434.a mijenja se kako slijedi:

(a) prva rečenica u prvom stavku zamjenjuje se sljedećim:

„EBA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju jedinstveni formati za objavu, pripadajuće upute, informacije o politici ponovne dostave te IT rješenja za objave informacija propisane u glavam II. i III.”;

(b) četvrta rečenica u prvom stavku zamjenjuje se sljedećim:

„EBA taj nacrt provedbenih tehničkih standarda Komisiji dostavlja do [Ured za publikacije umetnuti datum = godinu dana nakon stupanja na snagu ove Uredbe].”;

(184) članak 438. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) iznos dodatnih kapitalnih zahtjeva na temelju postupka nadzorne provjere iz članka 104. stavka 1. točke (a) Direktive 2013/36/EU za upravljanje rizicima osim rizika prekomjerne financijske poluge i njegov sastav;”;

(a) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) ukupne iznose izloženosti rizicima koji se izračunavaju u skladu s člankom 92. stavkom 3. i odgovarajuće kapitalne zahtjeve određene u skladu s člankom 92. stavkom 2., razvrstane prema različitim kategorijama i potkategorijama rizika ili izloženosti, ovisno o slučaju, utvrđenima u dijelu trećem i, ako je primjenjivo, objašnjenje učinka primjene gornjih granica i neodbijanja stavki od regulatornog kapitala na izračun regulatornog kapitala i iznosa izloženosti ponderiranih rizikom;”;

(c) dodaje se sljedeća točka (da):

„(da) ako su dužne izračunavati sljedeće iznose, iznos ukupne izloženosti rizicima bez primjene donje granice izračunan u skladu s člankom 92. stavkom 4. i iznos ukupne izloženosti riziku dobiven primjenom standardiziranog izračuna u skladu s člankom 92. stavkom 5., razvrstane prema različitim kategorijama i potkategorijama rizika ili izloženosti, ovisno o slučaju, utvrđenima u dijelu trećem i, ako je primjenjivo, objašnjenje učinka primjene gornjih granica i neodbijanja stavki od regulatornog kapitala na izračun regulatornog kapitala i iznosa izloženosti ponderiranih rizikom;”;

(185) članak 445. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 445.

Objavljivanje izloženosti tržišnom riziku u skladu sa standardiziranim pristupom

1. Institucije kojima nadležna tijela nisu odobrila primjenu alternativnog pristupa internih modela za tržišni rizik utvrđenog u članku 325.az i koje primjenjuju pojednostavnjeni standardizirani pristup u skladu s člankom 325.a ili dijelom trećim glavom IV. poglavljem 1.a, objavljuju opći pregled svojih pozicija iz knjige trgovanja.

2. Institucije koje kapitalne zahtjeve izračunavaju u skladu s dijelom trećim glavom IV. poglavljem 1.a, objavljuju informacije o svojim ukupnim kapitalnim zahtjevima, kapitalnim zahtjevima za metode zasnovane na osjetljivostima, kapitalnom zahtjevu za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza i svojim kapitalnim zahtjevima za rezidualne rizike. Informacije o kapitalnim zahtjevima za mjere metoda zasnovanih na osjetljivostima i za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza raščlanjuju se na sljedeće instrumente:

(a) financijske instrumente osim sekuritizacijskih instrumenata u knjizi trgovanja, razvrstane po kategorijama rizika, uz zasebno određivanje kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza;

- (b) sekuritizacijske instrumente koji nisu uključeni u ACTP, uz zasebno određivanje kapitalnih zahtjeva za rizik kreditne marže i kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza;
- (c) sekuritizacijske instrumente koji su uključeni u ACTP, uz zasebno određivanje kapitalnih zahtjeva za rizik kreditne marže i kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza.”;

(186) umeće se sljedeći članak 445.a:

„Članak 445.a

Objava informacija o CVA riziku

1. Institucije na koje se primjenjuju kapitalni zahtjevi za CVA rizik objavljuju sljedeće informacije:

- (a) opći pregled svojeg procesa identifikacije, mjerenja, zaštite i praćenja CVA rizika;
- (b) ispunjava li institucija uvjete iz članka 273.a stavka 2.; ako su ti uvjeti ispunjeni, je li institucija odlučila kapitalne zahtjeve za CVA rizik izračunavati primjenom pojednostavnjenog pristupa iz članka 385.; ako je institucija odlučila kapitalne zahtjeve za CVA rizik izračunavati primjenom pojednostavnjenog pristupa, kapitalne zahtjeve za CVA rizik u skladu s tim pristupom;
- (c) ukupni broj drugih ugovornih strana na koje se primjenjuje pojednostavnjeni pristup, raščlanjenih po vrstama drugih ugovornih strana.

2. Institucije koje za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik primjenjuju standardizirani pristup definiran u članku 383. uz informacije iz stavka 1. objavljuju i sljedeće informacije:

- (a) strukturu i organizaciju svoje unutarnje funkcije za upravljanje CVA rizikom i rukovođenja;
- (b) svoje ukupne kapitalne zahtjeve za CVA rizik u skladu sa standardiziranim pristupom, raščlanjene po kategorijama rizika;
- (c) pregled priznatih zaštita korištenih u tom izračunu, raščlanjenih po vrstama iz članka 386. stavka 2.

3. Institucije koje za izračun kapitalnih zahtjeva za CVA rizik primjenjuju osnovni pristup definiran u članku 384. uz informacije iz stavka 1. objavljuju i sljedeće informacije:

- (a) svoje ukupne kapitalne zahtjeve za CVA rizik u skladu s osnovnim pristupom i sastavnice $BACVA^{total}$ i $BACVA^{csr-hedged}$;;
- (b) pregled priznatih zaštita korištenih u tom izračunu, raščlanjenih po vrstama iz članka 386. stavka 3.”;

(187) članak 446. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 446.

Objava informacija o operativnom riziku

1. Institucije objavljuju sljedeće informacije:

- (a) glavna obilježja i elemente svojeg okvira za upravljanje operativnim rizikom;

- (b) svoj kapitalni zahtjev za operativni rizik;
- (c) komponentu pokazatelja poslovanja koja se izračunava u skladu s člankom 313.;
- (d) pokazatelj poslovanja, koji se izračunava u skladu s člankom 314. stavkom 1. i iznose podstavki svakog pokazatelja poslovanja za svaku od tri godine relevantne za izračun pokazatelja poslovanja;
- (e) broj i iznose stavki pokazatelja poslovanja koje su bile isključene iz izračuna pokazatelja poslovanja u skladu s člankom 315. stavkom 2. te odgovarajuća obrazloženja za isključenje.

2. Institucije koje izračunavaju svoje godišnje gubitke od operativnog rizika u skladu s člankom 316. stavkom 1. uz informacije iz stavka 1. objavljuju i sljedeće informacije:

- (a) svoje godišnje gubitke od operativnog rizika za svaku od zadnjih deset godina, koji se izračunavaju u skladu s člankom 316. stavkom 1.;
- (b) broj i iznose gubitaka od operativnog rizika koji su bili isključeni izračuna godišnjeg gubitka od operativnog rizika u skladu s člankom 320. stavkom 1. te odgovarajuća obrazloženja za to isključenje.”;

(188) članak 447. mijenja se kako slijedi:

- (a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) sastav svojeg regulatornog kapitala i svoje omjere kapitala zasnovanog na riziku koji se izračunavaju u skladu s člankom 92. stavkom 2.”;

- (b) dodaje se sljedeća točka (aa):

„(aa) ako je primjenjivo, omjere kapitala zasnovanog na riziku koji se izračunavaju u skladu s člankom 92. stavkom 2. primjenom ukupnih iznosa izloženosti rizicima bez primjene donje granice umjesto ukupnih iznosa izloženosti rizicima;”;

- (c) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ukupne iznose izloženosti rizicima koji se izračunavaju u skladu s člankom 92. stavkom 3. i, ako je primjenjivo, ukupne iznose izloženosti rizicima bez primjene donje granice koji se izračunavaju u skladu s člankom 92. stavkom 4.”;

- (d) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) zahtjev za kombinirani zaštitni sloj koji su institucije dužne držati u skladu s glavom VII. poglavljem 4. Direktive 2013/36/EU;”;

(189) članak 449.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 449.a

Objava informacija o ekološkim, društvenim i upravljačkim rizicima (ESG rizici)

Institucije objavljuju informacije o ESG rizicima, uključujući fizičke rizike i rizike tranzicije.

Informacije iz prvog stavka male i jednostavne institucije objavljuju jedanput godišnje, a sve druge institucije svakih šest mjeseci.

EBA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju jedinstveni formati za objavu informacija o ESG rizicima, kako je utvrđeno u članku 434.a i pritom osigurava njihovu usklađenost s načelima proporcionalnosti. Formatima za male i jednostavne institucije propisuje se objavljivanje samo informacija koje se dostavljaju nadležnim tijelima u skladu s člankom 430. stavkom 1. točkom (h).”;

(190) u članku 451. stavku 1. dodaje se sljedeća točka (f):

„(f) „(b) iznos dodatnih kapitalnih zahtjeva na temelju postupka nadzorne provjere iz članka 104. stavka 1. točke (a) Direktive 2013/36/EU za upravljanje rizikom prekomjerne financijske poluge i njegov sastav.”;

(191) članak 455. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 455.

Primjena internih modela za tržišni rizik

1. Institucija koja za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenjuje interne modele iz članka 325.az objavljuje:

- (a) ciljeve institucije u aktivnostima trgovanja i uvedene procese radi identifikacije, mjerenja, praćenja i kontrole tržišnog rizika institucije;
- (b) politike iz članka 104. stavka 1. za određivanje pozicije koju treba uključiti u knjigu trgovanja;
- (c) opći opis strukture organizacijskih jedinica za trgovanje obuhvaćenih internim modelima iz članka 325.az, uključujući detaljan opis poslovne strategije za svaku organizacijsku jedinicu za trgovanje, instrumente koji su njome dopušteni te glavne vrste rizika u odnosu na tu jedinicu za trgovanje
- (d) opći pregled pozicija iz knjige trgovanja koje nisu obuhvaćene internim modelima iz članka 325.az, uključujući opći opis strukture organizacijske jedinice za trgovanje i vrste instrumenata dodijeljenih organizacijskim jedinicama za trgovanje ili kategorijama tih jedinica u skladu s člankom 104.b;
- (e) strukturu i organizaciju funkcije za upravljanje rizicima i rukovođenja;
- (f) opseg, glavna obilježja i najvažnije odabire modeliranja raznih internih modela iz članka 325.az primijenjenih za izračun iznosa izloženosti rizicima za glavne modele primijenjene na konsolidiranoj razini te opis opsega u kojem ti interni modeli predstavljaju sve modele primijenjene na konsolidiranoj razini, uključujući ako je primjenjivo:
 - i. detaljan opis pristupa modeliranju pri izračunu očekivanog manjka iz članka 325.ba stavka 1. točke (a), uključujući učestalost ažuriranja podataka;
 - ii. detaljan opis metodologije izračuna mjere rizika prema stresnom scenariju iz članka 325.ba stavka 1. točke (b), osim specifikacija iz članka 325.bk stavka 3.;
 - iii. detaljan opis pristupa modeliranju pri izračunu kapitalnog zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza iz članka 325.ba stavka 2., uključujući učestalost ažuriranja podataka.

2. Institucije na agregiranoj osnovi za sve organizacijske jedinice za trgovanje obuhvaćene internim modelima iz članka 325.az objavljuju sljedeće komponente, ako je primjenjivo:

- (a) posljednju, najvišu, najnižu i srednju vrijednost u prethodnih 60 radnih dana za:
 - i. mjeru neograničenog očekivanog manjka kako je definirano u članku 325.bb stavku 1.;
 - ii. mjeru neograničenog očekivanog manjka kako je definirano u članku 325.bb stavku 1. za svaku regulatornu široku kategoriju faktora rizika;
- (b) posljednju, najvišu, najnižu i srednju vrijednost u prethodnih 60 radnih dana za:
 - i. mjeru očekivanog manjka kako je definirano u članku 325.bb stavku 1.;
 - ii. mjeru rizika prema stresnom scenariju kako je definirano u članku 325.ba stavku 1. točki (b);
 - iii. kapitalni zahtjev za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza kako je definirano u članku 325.ba stavku 2.;
 - iv. zbroj kapitalnih zahtjeva kako je definirano u članku 325.ba stavcima 1. i 2., uključujući primjenjivi multiplikacijski faktor;
- (c) broj testiranja prekoračenja u zadnjih 250 radnih dana na jednostranom intervalu pouzdanosti od 99 % iz članka 325.bf stavka 1. točaka (a) i (b), zasebno.

4. Institucije na agregiranoj osnovi za sve organizacijske jedinice za trgovanje objavljuju kapitalne zahtjeve za tržišni rizik koji bi se izračunavali u skladu s ovom glavom poglavljem 1.a da instituciji za te organizacijske jedinice za trgovanje nije odobrena primjena internih modela.”;

(192) članak 458. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Kada države članice priznaju mjere utvrđene u skladu s ovim člankom, one o tome obavješćuju ESRB. ESRB te obavijesti bez odgode dostavlja Vijeću, Komisiji, EBA-i, ESRB-u i državi članici kojoj je odobrena primjena tih mjera.”;

(b) stavak 9. zamjenjuje se sljedećim:

„9. Prije isteka odobrenja za rad izdanog u skladu sa stavkom 4., dotična država članica, uz savjetovanje s ESRB-om, EBA-om i Komisijom, preispituje stanje i može, u skladu s postupkom iz stavaka 2. i 4., donijeti novu odluku o produljenju razdoblja primjene nacionalnih mjera svaki put za najviše dvije dodatne godine.”;

(193) članak 461.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 461.a

Kapitalni zahtjev za tržišni rizik

„Komisija prati provedbu međunarodnih standarda o kapitalnim zahtjevima za tržišni rizik u trećim zemljama. U slučaju znatnih razlika u provedbi tih međunarodnih standarda u Uniji i u trećim zemljama, među ostalim u dijelu koji se odnosi na učinak pravila o kapitalnim zahtjevima i datum početka njihove primjene, Komisija je

ovlaštena donijeti delegirani akt u skladu s člankom 462. o izmjeni ove Uredbe kojim se:

- (a) uvodi primjena, bude li to potrebno radi jednakih uvjeta, multiplikatora koji je jednak ili veći od 0, a manji od 1, za kapitalne zahtjeve institucija za tržišni rizik, koji se izračunavaju za specifične kategorije i faktore rizika primjenom jednog od pristupa iz članka 325. stavka 1. i:
 - i. članka od 325.c do 325.ay, u kojima se određuje alternativni standardizirani pristup;
 - ii. članka 325.az do 325.bp, u kojima se određuje alternativni pristup internih modela;
 - iii. članka 326. do 361., u kojima se određuje pojednostavnjeni standardizirani pristup, kako bi se uklonile utvrđene razlike između pravila trećih zemalja i propisa Unije;
- (b) za dvije godine odgađa datum od kojeg su institucije dužne primjenjivati kapitalne zahtjeve za tržišni rizik utvrđene u dijelu trećem glavi IV. ili bilo koji pristup za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik iz članka 325. stavka 1.”;

(194) umeće se sljedeći članak 461.b:

„Članak 461.b

Bonitetni tretman kriptoomovine

Komisija do 31. prosinca 2025. preispituje je li za izloženosti prema kriptoomovini potreban poseban bonitetni tretman, a nakon savjetovanja s EBA-om i vodeći računa o međunarodnim kretanjima, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće i, prema potrebi, zakonodavni prijedlog.”;

(195) članak 462. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 244. stavka 6. i članka 245. stavka 6., članka od 456. do 460. i članka 461.a i 461.b dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 28. lipnja 2013.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 244. stavka 6. i članka 245. stavka 6., članka od 456. do 460. i članka 461.a i 461.b. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Delegirani akt donesen na temelju članka 244. stavka 6. i članka 245. stavka 6., članka od 456. do 460. i članka 461.a i 461.b stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

(196) članak 465. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 465.

Prijelazna uređenja za minimalnu donju granicu

1. Odstupajući od članka 92. stavaka 3. i 6. matične institucije, matični financijski holdinzi, matični mješoviti financijski holdinzi, samostalne institucije u EU-u ili samostalne institucije kćeri u državama članicama mogu pri izračunu TREA primjenjivati sljedeće faktore „x”:

- (a) 50 % u razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025.;
- (b) 55 % u razdoblju od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2026.;
- (c) 60 % u razdoblju od 1. siječnja 2027. do 31. prosinca 2027.;
- (d) 65 % u razdoblju od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2028.;
- (e) 70 % u razdoblju od 1. siječnja 2029. do 31. prosinca 2029.;

2. Odstupajući od članka 92. stavaka 3. i 6. matične institucije u EU-u, matični financijski holdinzi u EU-u ili matični mješoviti financijski holdinzi u EU-u, samostalne institucije u EU-u ili samostalne institucije kćeri u državama članicama mogu do 31. prosinca 2029. pri izračunu TREA primjenjivati sljedeću formulu:

$$TREA = \min. \{ \text{maks.} \{ U-TREA; x \cdot S-TREA \}; 125\% \cdot U-TREA \}$$

Za potrebe tog izračuna, matične institucije u EU-u, matični financijski holdinzi u EU-u ili matični mješoviti financijski holdinzi u EU-u uzimaju u obzir relevantne faktore „x” iz stavka 1.

3. Odstupajući od članka 92. stavka 5. točke (a) podtočke i., matične institucije, matični financijski holdinzi ili matični mješoviti financijski holdinzi, samostalne institucije u EU-u ili samostalne institucije kćeri u državama članicama mogu do 31. prosinca 2032. dodjeljivati ponder rizika 65 % izloženostima prema trgovačkim društvima za koje nije dostupna kreditna procjena odabranog VIPKR-a ako taj subjekt procijeni da PD tih izloženosti, koji se izračunava u skladu s dijelom trećim glavom II. poglavljem 3., nije veći od 0,5 %.

EBA prati primjenu prijelaznog tretmana iz prvog podstavka i dostupnost kreditnih procjena odabranih VIPKR-ov za izloženosti prema trgovačkim društvima. EBA o svojim nalazima izvješćuje Komisiju do 31. prosinca 2028.

Komisija prema potrebi na temelju tog izvješća i vodeći računa o povezanim međunarodno dogovorenim standardima BCBS-a dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog do 31. prosinca 2031.

4. Odstupajući od članka 92. stavka 5. točke (a) podtočke iv., matične institucije, matični financijski holdinzi ili matični mješoviti financijski holdinzi, samostalne institucije u EU-u ili samostalne institucije kćeri u državama članicama dužni su do 31. prosinca 2029. zamijeniti alfa s 1 u izračunu vrijednosti izloženosti za ugovore iz Priloga II. u skladu s pristupima iz dijela trećeg glave II. poglavlja 6. odjeljaka 3. i 4. ako se iste vrijednosti izloženosti izračunavaju u skladu s pristupom iz dijela trećeg glave II. poglavlja 3. odjeljaka 6. za potrebe iznosa ukupne izloženosti riziku bez primjene donje granice.

Komisija može, uzevši u obzir EBA-ino izvješće iz članka 514., donijeti delegirani akt u skladu s člankom 462. kojim se, prema potrebi, trajno mijenja vrijednost alfa.

5. Odstupajući od članka 92. stavka 5. točke (a) podtočke i., države članice mogu matičnim institucijama, matičnim financijskim holdinzima ili matičnim mješovitim

financijskim holdinzima, samostalnim institucijama u EU-u ili samostalnim institucijama kćerima u državama članicama dopustiti dodjelu sljedećih pondera rizika ako su ispunjeni svi uvjeti iz drugog podstavka:

- (a) do 31. prosinca 2032., ponder rizika 10 % za dio izloženosti osiguranih stambenim nekretninama do 55 % vrijednosti nekretnine koja preostane nakon umanjenja za založna prava višeg ili istog reda čiji nositelj nije institucija;
- (b) do 31. prosinca 2029., ponder rizika 45 % za svaki preostali dio izloženosti osiguranih stambenim nekretninama do 80 % vrijednosti nekretnine koja preostane nakon umanjenja za založna prava višeg ili istog reda čiji nositelj nije institucija, pod uvjetom da se ne primjenjuje prilagodba kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik iz članka 501.

Za potrebe dodjele pondera rizika u skladu s prvim podstavkom, moraju biti ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) kvalificirane izloženosti nalaze se u državi članici koja je izvršila diskrecijsko pravo;
- (b) u zadnjih šest godina gubici institucije na dijelu izloženosti do 55 % vrijednosti nekretnine u prosjeku nisu veći od 0,25 % ukupnog iznosa, na razini svih tih izloženosti, nepodmirenih kreditnih obveza u određenoj godini;
- (c) institucija za kvalificirane izloženosti ima pravo na oba sljedeća potraživanja u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obveza dužnika ili njegova neplaćanja:
 - i. pravo na stambenu nekretninu kojom je izloženost osigurana;
 - ii. pravo na drugu imovinu i prihode dužnika;
- (d) nadležno tijelo provjerilo je jesu li ispunjeni uvjeti iz točaka (a), (b) i (c).

Ako je izvršeno diskrecijsko pravo iz prvog podstavka i ako su svi uvjeti iz drugog podstavka ispunjeni, institucije mogu do 31. prosinca 2032. dodjeljivati sljedeće pondere rizika za preostali dio izloženosti iz drugog podstavka točke (b):

- (a) 52,5 % u razdoblju od 1. siječnja 2030. do 31. prosinca 2030.;
- (b) 60 % u razdoblju od 1. siječnja 2031. do 31. prosinca 2031.;
- (c) 67,5 % u razdoblju od 1. siječnja 2032. do 31. prosinca 2032.

Ako nadležna tijela izvršavaju to diskrecijsko pravo, o tome obavješćuju EBA-u i pritom obrazlažu svoju odluku. Nadležna tijela obavješćuju EBA-u o detaljima svih provjera iz prvog podstavka točke (c).

EBA prati primjenu prijelaznog tretmana iz prvog podstavka i do 31. prosinca 2028. Komisiji dostavlja izvješće o primjerenosti tih pondera rizika.

Komisija prema potrebi na temelju tog izvješća i vodeći računa o povezanim međunarodno dogovorenim standardima BCBS-a dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog do 31. prosinca 2031.”;

(197) umeće se sljedeći članak 494.d:

„Članak 494.d

Povratak s IRB pristupa na primjenu standardiziranog pristupa

Odstupajući od članka 149. stavaka 1., 2. i 3., institucija se može od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2027. vratiti na primjenu standardiziranog pristupa za jednu ili više kategorija izloženosti iz članka 147. stavka 2. ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) institucija je na dan [Ured za publikacije umetnuti datum = dan prije stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni] već postojala i imala odobrenje nadležnog tijela da za te kategorije izloženosti primjenjuje IRB pristup;
- (b) institucija je samo jednom u te tri godine zatražila povratak na primjenu standardiziranog pristupa;
- (c) zahtjev za povratak na primjenu standardiziranog pristupa nije podnesen radi regulatorne arbitraže;
- (d) institucija je najmanje šest mjeseci prije datuma povratka na primjenu standardiziranog pristupa službeno obavijestila nadležno tijelo da za te kategorije izloženosti želi ponovno primjenjivati taj pristup;
- (e) nadležno tijelo u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti iz točke (d) nije imalo prigovora na zahtjev institucije.”;

(198) članak 495. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 495.

Tretman izloženosti po vlasničkim ulaganjima u skladu s IRB pristupom

1. Odstupajući od članka 107. stavka 1. drugog podstavka, institucije kojima je za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za izloženosti po vlasničkim ulaganjima odobrena primjena IRB pristupa dužne su do 31. prosinca 2029. izračunavati iznos izloženosti ponderiranih rizikom za svaku izloženost po vlasničkim ulaganjima za koje im je odobrena primjena IRB pristupa kao:

- (a) iznos izloženosti ponderiranih rizikom koji se izračunava u skladu s člankom 495.a stavcima 1. i 2.;
- (b) iznos izloženosti ponderiranih rizikom koji se izračunava u skladu s ovom Uredbom kakav je bio prije [Ured za publikacije umetnuti datum = datum stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni], ovisno o tome koji je iznos veći.

2. Institucije kojima je za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za izloženosti po vlasničkim ulaganjima odobrena primjena IRB pristupa mogu bilo kada do 31. prosinca 2029. odlučiti da će na sve svoje izloženosti po vlasničkim ulaganjima umjesto primjene tretmana iz stavka 1. primjenjivati tretman iz članka 133. i prijelazna uređenja iz članka 495.a.

Za potrebe ovog stavka, uvjeti za povratak na primjenu manje sofisticiranih pristupa iz članka 149. ne primjenjuju se.

3. Institucije koje primjenjuju tretman iz stavka 1. izračunavaju očekivani gubitak u skladu s člankom 158. stavkom 7., 8. ili 9., ovisno o slučaju, kako su ti stavci glasili na dan 1. siječnja 2021.

4. Ako institucije zatraže odobrenje za primjenu IRB pristupa za izračun iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za izloženosti po vlasničkim ulaganjima, nadležna

tijela to ne odobravaju nakon [Ured za publikacije umetnuti datum = datum stupanja na snagu ove Uredbe].”;

(199) umeću se sljedeći članci 495.a, 495.b i 495.d:

„Članak 495.a

Prijelazna uređenja za izloženosti po vlasničkim ulaganjima

1. Odstupajući od tretmana iz članka 133. stavka 3., izloženostima po vlasničkim ulaganjima dodjeljuju se sljedeći ponderi rizika:

- (a) 100 % u razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025.;
- (b) 130 % u razdoblju od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2026.;
- (c) 160 % u razdoblju od 1. siječnja 2027. do 31. prosinca 2027.;
- (d) 190 % u razdoblju od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2028.;
- (e) 220 % u razdoblju od 1. siječnja 2029. do 31. prosinca 2029.

2. Odstupajući od tretmana iz članka 133. stavka 4., izloženostima po vlasničkim ulaganjima dodjeljuju se sljedeći ponderi rizika:

- (a) 100 % u razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025.;
- (b) 160 % u razdoblju od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2026.;
- (c) 220 % u razdoblju od 1. siječnja 2027. do 31. prosinca 2027.;
- (d) 280 % u razdoblju od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2028.;
- (e) 340 % u razdoblju od 1. siječnja 2029. do 31. prosinca 2029.

3. Odstupajući od članka 133., institucije mogu nastaviti dodjeljivati isti ponder rizika koji je bio primjenjiv od [Ured za publikacije umetnuti datum = dan prije stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni] na izloženosti po vlasničkim ulaganjima prema subjektima u kojima su na dan [datum donošenja] bili dioničari šest uzastopnih godina i na koje izvršavaju značajan utjecaj u smislu Direktive 2013/34/EU ili računovodstvenih standarda koji se na instituciju primjenjuju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 ili sličnog odnosa između fizičke i pravne osobe i trgovačkog društva.

Članak 495.b

Prijelazna uređenja za izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja

1. Odstupajući od članka 161. stavka 4., na izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja na koje se primjenjuje IRB pristup ako se koriste vlastite procjene LGD-a primjenjuju se donji pragovi na LGD iz članka 161. stavka 4., pomnoženi sa sljedećim faktorima:

- (a) 50 % u razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2027.;
- (b) 80 % u razdoblju od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2028.;
- (c) 100 % u razdoblju od 1. siječnja 2029. do 31. prosinca 2029.

2. EBA sastavlja izvješće o odgovarajućoj kalibraciji parametara rizika koji se primjenjuju na izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja na koje se primjenjuje IRB pristup, a osobito o vlastitim procjenama LGD-a i donjim pragovima na LGD. EBA u svoja izvješća osobito uključuje podatke o prosječnom

broju nastanka statusa neispunjavanja obveza i ostvarenih gubitaka u Uniji za različite primjere institucija različitih profila poslovanja i rizičnosti.

EBA o svojim nalazima podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji do 31. prosinca 2025.

Komisija je ovlaštena na temelju tog izvješća izmijeniti ovu Uredbu donošenjem, prema potrebi, delegiranog akta u skladu s člankom 462. o izmjeni tretmana izloženosti u obliku specijaliziranog financiranja u skladu s dijelom trećim glavom II.”;

Članak 495.c

Prijelazna uređenja za izloženosti po najmu kao tehnike smanjenja kreditnog rizika

1. Odstupajući od članka 230., primjenjiva vrijednost H_c koja odgovara „drugim kolateralima u obliku materijalne imovine” za izloženosti iz članka 199. stavka 7. ako nekretnina dana u najam odgovara vrsti kreditne zaštite „drugi kolaterali u obliku materijalne imovine”, vrijednost je H_c za „druge kolaterale u obliku materijalne imovine” iz članka 230. stavka 2. tablice 1, pomnožena sa sljedećim faktorima:

- (a) 50 % u razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2027.;
- (b) 80 % u razdoblju od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2028.;
- (c) 100 % u razdoblju od 1. siječnja 2029. do 31. prosinca 2029.

2. EBA sastavlja izvješće o odgovarajućoj kalibraciji parametara rizika koji se primjenjuju na izloženosti po najmu u skladu s IRB pristupom, a osobito o vrijednostima LGD_s i H_c iz članka 230. EBA u svoja izvješća osobito uključuje podatke o prosječnom broju nastanka statusa neispunjavanja obveza i ostvarenih gubitaka u Uniji za izloženosti povezane s različitim vrstama nekretnina danih u najam i različitim vrstama institucija koje se bave najmovima.

EBA o svojim nalazima podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji do 30. lipnja 2026.

Komisija je ovlaštena na temelju tog izvješća izmijeniti ovu Uredbu donošenjem, prema potrebi, delegiranog akta u skladu s člankom 462. o izmjeni tretmana izloženosti koje proizlaze iz najмова u skladu s dijelom trećim glavom II.”;

Članak 495.d

Prijelazna uređenja za bezuvjetno opozivim obvezama

1. Odstupajući od članka 111. stavka 2., institucije izračunavaju vrijednost izloženosti izvanbilančne stavke u obliku bezuvjetno opozive obveze množenjem postotka iz tog članka sa sljedećim faktorima:

- (a) 0 % u razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2029.;
- (b) 25 % u razdoblju od 1. siječnja 2030. do 31. prosinca 2030.;
- (c) 50 % u razdoblju od 1. siječnja 2031. do 31. prosinca 2031.;
- (d) 75 % u razdoblju od 1. siječnja 2032. do 31. prosinca 2032.

2. EBA sastavlja izvješće u kojem se ocjenjuje bi li odstupanje iz stavka 1. točke (a) trebalo produljiti nakon 31. prosinca 2032. te, prema potrebi, o uvjetima za to odstupanje.

EBA o svojim nalazima podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji do 31. prosinca 2028.

Komisija prema potrebi na temelju tog izvješća i vodeći računa o povezanim međunarodno dogovorenim standardima BCBS-a dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog do 31. prosinca 2031.”;

(200) u članku 501. stavku 2. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) MSP ima značenje iz članka 5. točke 8.”;

(201) članak 501.a stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) izloženost je raspoređena u kategoriju izloženosti prema trgovačkim društvima iz članka 112. točke (g) ili članka 147. stavka 2. točke (c), pri čemu su isključene izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza;”;

(b) točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) rizik dužnikova refinanciranja izloženosti nizak je ili primjereno umanjen uzimajući u obzir subvencije, bespovratna sredstva ili financijska sredstva od jednog ili više subjekata iz stavka 2. točke (b) podtočaka i. i ii.”;

(202) članak 501.c zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 501.c

Bonitetni tretman izloženosti prema okolišnim i/ili socijalnim čimbenicima

EBA, nakon savjetovanja s ESRB-om i na temelju dostupnih podataka i nalaza Komisijine stručne skupine na visokoj razini za održivo financiranje, procjenjuje bi li bio opravdan poseban bonitetni tretman izloženosti koje se odnose na imovinu, uključujući sekuritizacije, ili aktivnosti na koje utječu okolišni i/ili socijalni čimbenici. EBA posebno procjenjuje:

- (a) metodologije za procjenu stvarne rizičnosti izloženosti koje se odnose na imovinu i aktivnosti na koje utječu okolišni i/ili socijalni čimbenici u odnosu na rizičnost drugih izloženosti;
- (b) izradu odgovarajućih kriterija za procjenu fizičkih rizika i rizika tranzicije, uključujući rizike u vezi s amortizacijom imovine zbog regulatornih promjena;
- (c) moguće kratkoročne, srednjoročne i dugoročne učinke posebnog bonitetnog tretmana izloženosti koje se odnose na imovinu i aktivnosti na koje utječu okolišni i/ili socijalni čimbenici na financijsku stabilnost i bankovno kreditiranje u Uniji.

EBA o svojim nalazima podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji do 28. lipnja 2023.”;

(203) članci 505. i 506. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 505.

Preispitivanje financiranja poljoprivrede

EBA do 31. prosinca 2030. dostavlja Komisiji izvješće o učinku zahtjeva iz ove Uredbe na financiranje poljoprivrede.

Članak 506.

Kreditni rizik – osiguranje kredita

EBA do 31. prosinca 2026. dostavlja Komisiji izvješće o prihvatljivosti i primjeni osiguranja kredita kao tehnika za smanjenje kreditnog rizika te o primjerenosti povezanih parametara rizika iz dijela trećeg glave II. poglavlja 3. i 4.

Komisija je ovlaštena na temelju tog izvješća izmijeniti ovu Uredbu donošenjem, prema potrebi, delegiranog akta u skladu s člankom 462. o izmjeni tretmana osiguranja kredita iz dijela trećeg glave II.”;

(204) umeće se sljedeći članak 506.c

„Članak 506.c

Kreditni rizik – odnos između smanjenja redovnog osnovnog kapitala i parametara kreditnog rizika

EBA do 31. prosinca 2026. Komisiji podnosi izvješće o usklađenosti aktualnog mjerenja kreditnog rizika i pojedinačnih parametara kreditnog rizika, o tretmanu prilagodbi za potrebe izračuna IRB manjka ili viška iz članka 159. i njegovoj usklađenosti s određivanjem vrijednosti izloženosti u skladu s člankom 166. ove Uredbe i procjenom LGD-a. U izvješću razmatra maksimalni ekonomski gubitak koji proizlazi iz stupanja u status neispunjavanja obveza, zajedno s njegovim obuhvatom u smislu smanjenja redovnog osnovnog kapitala, vodeći računa o računovodstvenim smanjenjima redovnog osnovnog kapitala, među ostalim zbog očekivanih kreditnih gubitaka ili usklađenja fer vrijednosti, i svim diskontima na primljene izloženosti i njihovu utjecaju na regulatorne odbitke.”;

(205) umeću se sljedeći članci 519.c i 519.d:

„Članak 519.c

Okvir za minimalne donje granice korektivnih faktora za transakcije financiranja vrijednosnim papirima

EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om do [Ured za publikacije umetnuti datum = 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe] Komisiji podnosi izvješće o primjerenosti uvođenja u propise Unije okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora koji se primjenjuju na transakcije financiranja vrijednosnim papirima radi upravljanja potencijalnim povećanjem financijske poluge izvan bankarskog sektora.

U izvješću iz prvog podstavka razmatra se sve od sljedećeg:

- (a) stupanj financijske poluge izvan bankarskog sektora u Uniji te koliko bi se tim okvirom za minimalne donje granice korektivnih faktora mogla smanjiti ta financijska poluga postane li prekomjerna;
- (b) značajnost transakcija financiranja vrijednosnim papirima u institucijama EU-a na koje bi se primjenjivao taj okvir za minimalne donje granice korektivnih faktora, uključujući raščlambu tih transakcija financiranja vrijednosnim papirima koje nisu u skladu s minimalnim donjim granicama korektivnih faktora;
- (c) procijenjeni učinak okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora na institucije EU-a u skladu s dva pristupa provedbi koje preporuča FSB, a to su regulacija tržišta ili stroži kapitalni zahtjevi u skladu s ovom Uredbom, u

scenariju u kojem institucije EU-a ne bi prilagodile korektivne faktore svojih transakcija financiranja vrijednosnim papirima kako bi se uskladile s minimalnim donjim granicama korektivnih faktora te u alternativnom scenariju u kojem bi ih prilagodile kako bi se uskladile s minimalnim donjim granicama korektivnih faktora;

- (d) glavne uzroke tih procijenjenih učinaka te moguće neželjene posljedice uvođenja okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora na funkcioniranje tržišta EU-a za transakcije financiranja vrijednosnim papirima;
- (e) pristup provedbi kojim bi se najučinkovitije ostvarili regulatorni ciljevi okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora uzimajući u obzir razmatranja iz točaka od (a) do (d) i jednake uvjete u financijskom sektoru u Uniji.

Na temelju tog izvješća i vodeći računa o preporukama FSB-a o uvođenju okvira za minimalne donje granice korektivnih faktora koji se primjenjuju na transakcije financiranja vrijednosnim papirima, kao i o povezanim međunarodno dogovorenim standardima BCBS-a, Komisija, prema potrebi, dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog do [Ured za publikacije umetnuti datum = 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe].

Članak 519.d **Operativni rizik**

EBA do [Ured za publikacije umetnuti datum = 60 mjeseci nakon datum početka primjene dijela trećeg glave III.] podnosi Komisiji izvješće o svemu sljedećem:

- (a) primjeni osiguranja u kontekstu izračuna kapitalnih zahtjeva za operativni rizik;
- (b) bi li priznavanje povrata pokrivenih osiguranjem omogućilo regulatornu arbitražu smanjenjem godišnjeg gubitka od operativnog rizika bez razmjernog smanjenja stvarne izloženosti operativnom riziku;
- (c) bi li priznavanje povrata pokrivenih osiguranjem imalo različit učinak na odgovarajuću pokrivenost ponavljajućih gubitaka odnosno mogućih malo vjerojatnih gubitaka.

Komisija prema potrebi na temelju tog izvješća do [Ured za publikacije umetnuti datum = 72 mjeseca nakon datum početka primjene dijela trećeg glave III.] dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog.”;

(206) Prilog I. zamjenjuje se prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Stupanje na snagu i datum primjene

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ova se Uredba primjenjuje od 1. siječnja 2025., osim:
 - (a) odredaba iz točke 1. podtočaka (a), (b) i (c), od (e) do (h), (j), (u), (v) i (x) o određenim definicijama, odredaba iz točke 6. o opsegu bonitetne konsolidacije te odredaba iz točke 8., točaka od 10. do 12. i od 14. do 23. o regulatornom kapitalu i prihvatljivim obvezama, koje se primjenjuju od [Ured za publikacije umetnuti datum = 6 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe];

- (b) odredaba iz točke 1. podtočke (d) i točke 4. o izmjenama u skladu s Uredbom (EU) 2019/2033 te odredaba iz točke 47. o tretmanu izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza;, koje se primjenjuju od datuma stupanja na snagu ove Uredbe;
- (c) odredaba iz točke 9., točke 26. podtočke (a), točke 27., točke 28. podtočke (a), točaka 29., 34., 41., 42., 44., 47., 54., točke 59. podtočke (c), točke 60. podtočke (c), točke 61. podtočaka (g) i (h), točke 64. podtočke (c), točke 66. podtočke (d), točaka 69. i 81., točke 85. podtočke (b), točke 90. podtočke (c), točke 91. podtočke (c), točke 92. podtočke (c), točke 131., točke 132. podtočke (b), točke 136. podtočke (d), točke 153., točke 154. podtočke (d), točke 155. podtočke (c), točke 156. podtočke (b), točke 166. podtočke (c), točaka 169., 178., 182., 183., 189., 192., 194., 196., 199., točaka od 201. do 205. kojima se propisuje da europska nadzorna tijela ili ESRB Komisiji dostavljaju nacrt regulatornih ili provedbenih tehničkih standarda i izvješća, odredaba kojima se Komisija ovlašćuje za donošenje delegiranih ili provedbenih akata, odredaba o preispitivanju i odredaba kojima se propisuje da europska nadzorna tijela izdaju smjernice, koje se primjenjuju od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*

Bruxelles, 27.10.2021.
COM(2021) 664 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća

o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativni rizik, tržišni rizik i omjer kapitala koji banka može iskoristiti putem internih modela

PRILOG

Klasifikacija izvanbilančnih stavki

Razred	Stavke
1.	<ul style="list-style-type: none">• Opća jamstva za zaduženost, uključujući <i>standby</i> akreditive koji služe kao financijska jamstva za kredite i vrijednosne papire, i akcepti, uključujući indosamente sa svojstvom akcepta i [bilo koje] druge izravne kreditne supstitute.• Ugovori o prodaji i ponovnoj kupnji i prodaja imovine s regresom kad kreditni rizik snosi institucija.• Vrijednosni papiri koje je institucija dala u zajam ili ponudila kao kolateral, uključujući slučajeve u kojima proizlaze iz transakcija sličnih repo transakcijama.• Terminalske kupnje imovine, ugovori o terminskom depozitu i djelomično uplaćene dionice i vrijednosni papiri, koji predstavljaju preuzete obveze s određenim povlačenjem.• Izvanbilančne stavke koje su kreditni supstitut kad nisu izričito uključene u bilo koju drugu kategoriju.• Ostale izvanbilančne stavke sličnog rizika o kojima je obaviještena EBA.
2.	<ul style="list-style-type: none">• Preuzete izvanbilančne obveze s osnove izdanja kratkoročnih obveznica (engl. <i>note issuance facility</i>, NIF) i obnovljive obveze s osnove pružanja usluge provedbe ponude, odnosno prodaje srednjoročnih obveznica uz obvezu otkupa (engl. <i>revolving underwriting facility</i>, RUF), bez obzira na dospijee odnosnog proizvoda.• Jamstva za dobro izvršenje posla, ponudbena jamstva, varanti i <i>standby</i> akreditivi koji se odnose na određene transakcije i slične nepredviđene stavke povezane s transakcijom.• Izvanbilančne stavke koje nisu kreditni supstitut kad nisu izričito uključene u bilo koju drugu kategoriju.• Ostale izvanbilančne stavke sličnog rizika o kojima je obaviještena EBA.
3.	<ul style="list-style-type: none">• Preuzete obveze bez obzira na dospijee odnosnog proizvoda, osim ako ne pripadaju u neku drugu kategoriju.• Ostale izvanbilančne stavke sličnog rizika o kojima je obaviještena EBA.
4.	<ul style="list-style-type: none">• Kratkoročni akreditivi za financiranje trgovine kod kojih postoji mogućnost samoporavnjanja povezani s kretanjem robe, a posebno dokumentarni akreditivi kod kojih roba koja je predmet akreditiva služi kao kolateral, u slučaju institucije koja je izdala akreditiv ili institucije koja ga je potvrdila.• Ostale izvanbilančne stavke sličnog rizika o kojima je obaviještena EBA.
5.	<ul style="list-style-type: none">• Bezuvjetno opozive preuzete obveze.• Neiskorišteni iznos kreditne linije prema stanovništvu čiji uvjeti dopuštaju instituciji da ih otkaže u punom odobrenom iznosu u skladu s propisima o zaštiti potrošača i s time povezanim propisima.• Neiskorištene kreditne linije za jamstva za ozbiljnost ponude i dobro izvršenje posla koje se mogu bezuvjetno opozvati u bilo kojem trenutku bez prethodne najave ili koje efektivno omogućuju automatski prekid zbog pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika.• Ostale izvanbilančne stavke sličnog rizika o kojima je obaviještena EBA.